

Георги Константинов Христов Антиистория славянобългарска

Георги Константинов Христов Антиистория славянобългарска

*ЗА НАЗИДАНИЕ НА ГРЯДУЩЕТО ПОКОЛЕНИЕ,
авторът посвещава този си труд на всички „честни“
патриоти...
... които, след като го прочетат ще си кажат: „Личеше си, че
не е от нашите“.*

Предговор към второто издание

Пет години след първото („парижко“), в София стана възможно едно ново, второ издание на „Историята“. За съжаление все още не като учебник за висшите и средни училища в Република България. Там, ако се съди по котирането на старшите научни сътрудници върху днешния политически пазар и съхранението на „изпитаните стари маркс-ленински кадри“ в просветата и образованието, рендосването, шлайфането и полирането на „мозъка на нацията“ продължава.

В едно със системното оглупяване, „подрастващата генерация“ се подготвя за нови подвизи, национални катастрофи и репарации. Този път с активното съдействие и на разноцветни „опозиционери“.

Радостното е, че радиотелевизионните молебни и „тържествени чествувания на върховните моменти на националния героизъм“ от изпълните ръце по кантовете желувци, поповци, гинюганевци, лиловци, дертливци и разни посинели патриоти, во главе със синодалните доносници на „светата“ православна църква предизвикват хумористични настроения и саркастични подмятания сред младите. Може би, този път няма да ги измамат толкова лесно?

Мнозина искаха да актуализирам книгата. Те забравят, че ще има още томове, чак до последните „исторически събития“. Но и в този вид, цитати като:

Понякога, какъвто е случая на който сме съвременници, безпринципността, безцветната посредственост и шмекерската безхарактерност на ръководителя на българската държава били неговия главен шанс (при изблъскването на повърхността). Както промяната на цветовете е силата на хамелеона, или отвратителната воня — главната защита на смрадливия опосум.

(стр. 100 на парижкото издание), сочат, че са уловени особености на националната ни история, които едва ли са случайни, щом се оказват валидни и за наследниците на Живков, за когото се отнася цитата.

Така че „Историята“ ще си остане такава, каквато бе начената в 1981 година, по случай тринадесет вековния юбилей. Това, което ме смущава е, че наглед интелигентни хора, не улавят нейната многоплановост. Книгата е насочена на първо място срещу властта и основополагащите я митове. Против академичните фалшификатори и казионното глаголене за национални интереси и идеали. Срещу ограничеността, изолационизма и митологията на национализма. Против неговия егоизъм и ирационализъм със „свещените“: кръв, земя, език. Заедно с това, почти всяка страница със своите аналогии, подтекст и забележки е залп срещу стария вече режим на живковци, от чието наследство изглежда живота няма още дълго да се освободи.

Препрочитайки я в търсене на печатни грешки установих, че в нея се съдържат много

намеци, загатвания, факти и имена, които от своя страна също се нуждаят от обяснителни бележки за непосветения читател. Бележки, които биха удвоили страниците на книгата и за чието написване няма време.

Дано всички тези обстоятелства не направят Анти-историята „книга за малцина, от които може би никой още не се е родил“, както казва Фридрих Ницше, в предговора на своя „Антихрист“.

София, септември 1991 г.

Наместо пролог

1300 години българска държава! — докога ?

*О, неразумно и юроде, поради что не ся срамиш да се наричаш
българин?!?*

Великомъченик Алфиери Дравейски

Предисторията на тази история е следната:

През един пролетен ден на 1956 година, авторът рендосваше дъските на наказателното отделение в пазарджишкия затвор. До него, в килия № 11, увити в чергите си, се търкаляха неколцина вчерашни, днешни и утрешни държавни мъже. Внезапно ключалката изшпрака, вратата се отвори и в рамката (?) застана със сините си галони той, началникът на тюрмата — полковник Ташо Карамитев, някогашен „непримирим борец за народни правдини“ и тенекеджия. Ташо ни подхвърли един брой на „Работническо дело“ със загадъчно-заканителните думи: „На, четете и знайте!“, и затръшна вратата. Нахвърляхме се върху вестника с мисълта, че е започнала третата световна война. Уви! Вместо това, на първата страница имаше реч, с портрета на гениалния правешки продължител на делата на Аспаруховци и Багряновци. В една голяма като... чаршаф реч, той откриваше патриотарската кампания на БКП и набелязваше мероприятия във вид на ритуали, чрез които верноподаниците трябваше да изразят любовта си към отечеството на Живковци-Трайковци, без това да възбуди ревността на нашите многократни освободители и безкористни покровители. В речта се предлагаше, наред с триколяра и сърпа с чука, да се развяват и конски опашки — символ на героичното ни езическо минало. В нея се съдържаше и обръщение — апел към дейците на изкуството: Да пресъздадат в скулптури, картини и романи живота и делата на всички, предшествуващи оратора, великани в партийното и държавно строителство на България.

Синът на партията бе по-щедър от божия син и от речта му се сипеха изобилно бисери на обществената, политическа и теоретическа мисъл на великата епоха. Цели копани с бисери. И в добавка, заградена в траурна рамка, обява за конкурс на паметник на Аспарух, възлизащ на тлъстата сума от 1 500 000 „валутни“ лева. По-нататък, за радост на народ и творци, вестникът излагаше и перспективните планове по обезсмъртяването на всички останали велики държавни мъже.

Изглежда гранитното безсмъртие щеше да засегне като че ли само 6 века, защото от речта и плановите не личеше, дали народецът ни трябваше да разпростре чувствата си на синовна благодарност и върху кесарите и султаните, които бяха узурпирали позволителното за строеж през останалите 7 века!?

Тогава именно гледката, която представляваха лежащите редом до мене мастити държавни мъже с мечти, устремени в бъдещето, и пламенния апел на „Раб. дело“ импулсираха желанието ми да участвам „идейно“ в многообещаващия конкурс.

Една нощ ми стигаше в тишината, смущавана от време на време само от въздишката на някой каторжник, въздишка, която като че ли се изтръгваше из каменната гръд на тюрмата. Сутринта, когато готвещите се за държавното поприще мои съкилийници, разбудени от надзирателските ритници във вратата, чакаха на опашка, за да се облекчат в четирите дупки, предоставени за ползуване от 120 номерирани и прошнуровани души, идейният макет на безсмъртието бе готов. С нетърпение чаках връщането на държавните мъже от клозетите, за да го предоставя на вниманието им.

Той се състоеше в следното: Понеже живеехме в епоха на колективен и всеобщ патриотизъм — всички, властниците отвън и властогонците отсам затворническата ограда, еднакво високо и единогласно декларираха своята любов към отечеството и почитта си към

предшествувалите ги гиганти на българската история — си помислих, че величественият паметник, който отечествените властници отдавна бяха заслужили, трябва да бъде колективен!

По-подходящо място за него не виждах от площада срещу „Народното Събрание“. Там, където все още стои царят Освободител, с коня и сонма от архангели и солдати.

За да се вгради в кадъра на вече съществуващото върху площада, реших по сервантесовски, че носителят на бронзовите властелини непременно трябва да бъде магаре. Моят проект отговаряше и на друг един постоянен повик на епохата — този за суровите икономии. Вместо отделен Буцефал за всеки държавен мъж, моята скулптурна фантазия се изля в едно-единствено дълго, дълго магаре. Вкопано в един по-нисък и по-дълъг цокъл, встрани и долу, в праха на височайшите нозе на коня на господаря император с печалния образ!

И върху този дълъг като гъсеница магарешки гръб, започвайки от гривата и стигайки до опашката, бяха наредени яздещите величия на българската история. Един зад друг, в плътна върволица, върху идейния гръб бяха насядали истуканите на достойните и достолепни български властници: от Аспаруха и Крума Страшни, през Асенъовци и Шишмановци до Гешевци, Радославовци, Червенковци и Живковци. Някъде в последната група можеше да се види и „Царя Обединител“, чиито мощи изчезнаха от Рилската обител без съд и присъда.

И макар че изискванията на хронологията ме бяха заставили да отредя задницата на моето магаре за най-видните гиганти на мисълта и делото в Първата република: гениалния полукласик на марксизмо-ленинизма от с. Правец и неговия съратник, великия Георги Трайков, то на всички честни и непредубедени патриоти щеше да бъде безвъпросно ясно, че и в безсмъртието, както в задгробния живот, последните щяха да бъдат първи!

В последвалите килийни дискусии бяха изразени смесени чувства и оценки. Намери се и един добър патриот — протестантски архиерей — един от тези, които правят доноси, защото не могат да лъжат. Негово високопреосвещенство занесе моя идеен проект на разискване в кабинета на Ташо. Наградата ми се връчи незабавно — 14 дни карцер за поругаване на националните ни и исторически светини.

Така ми се попречи да стана автор на сборния проектопаметник на нашето национално величие. Решението на този неотложен и животрептящ въпрос за нашия трудолюбив като вол и мълчалив като риба, но иначе храбър народ, бе оставено в ръцете на творческите ибрикчийски съюзи, с техните народни и заслужили лауреати и лакеи.

Затова сега, в годините на 13-вековния юбилей, предлагам на читателите тази си монументална монография. В нея са проследени всичките 6 века, протекли на пресекулки от други 7 века на стоическо величие.

Моята история, поне в първите 6 тома, не е история на народа. Народът е Народ, когато въстава! А въпросните тринадесет века не избилствуват с доказателства, че ние сме Народ! Затова, за разлика от националната гордост на разменения срещу неколцина хитлеристки шпиони лайпцигски „герой“, изпитвам чувството на национален срам. Затова е и мотото а ла Паисий в пролога. Защото „нашият род“ все още няма история, и все още не е станал Народ! Неговата история е сведена до биографията на неговите властници. Затова, подобно на придворните летописци, в моя исторически етюд аз следвам възходящата спираловидна стълба, по която през столетията се катерят ханове, царе и председатели на държавни съвети. Затова в него „народните маси“ са изоставени встрани. За тях един приятел казваше, че те са като кръчмарските маси — върху тях хитреците седат, удрят с юмрук и поръчват двойни сливови с шопска салата.

Целта на етюда е въз основа на историческата обстановка, обмяната на троен опит с византийци, турци и руснаци (пруси и японци на Балканите бяхме за малък брой години), като се вземе под внимание и станалата вече наследствена сервилност пред нашествениците, и героичните набези спрямо свои и чужди, да се обясни научно как са се раждали и формирали държавническите и властнически традиции, моралните устои и добродетели, идеалите и идолите, които са послужили и служат като ръководство за действие на тези

царствени мъже, чиято последна еманация и квинтесенция — Тодор Живков — ги доведе до такива шеметно зяйна̀ли висини...

Монографията ще бъде и нещо като неръкотворно магаре. В нея, доколкото ще става дума, народът ще участва само номинално. Така както е било и е в историческата реалност: като фон и дълъг магарешки гръб за прищпорващите го през тъмните векове към светли бъднини негови властници. И, разбира се, още като почва и тор, върху които са пониквали всички тези величествени унугунду̀ро-българи, чиято последна проекция върху екрана с исторически сенки е великият правешки идиот.

Защото, както самият този наш народ е казал: „Не е луд този, който изяде пет зелника, а този, който му ги дава!“ Или за да се изразим по-научно, можем да заместим зелниците с мислите на един от небезизвестните наши школки философи — покойният лектор по диалектически и схоластически материализъм Бернар Мухтян, който бе казал: „Когато начело на един народ застане един идиот, то за това далеч не идиотът е най-виновният!“

За византийските и султански корени и предтечи на днешния председател на държавния съвет ще оставим други изследователи — монаси или светски лица — да се произнесат. Във времето, когато за подобни изследвания ще се раздават тлъсти хонорари и „народни“ академически титли.

С нами бог!

Септемврий месец на Лето Господне 1981-во, Йеромонах — Летописец Горно-Джумайски́й Георгий, алиас Константинов, наречен още от френските жандарми Жоржиев написа сию книгу — в столицата на *безотечествениците*.

Няколко думи за книгата...

Патриотизмът е последното убежище на мерзавеца.
Лабрюйер

Обстоятелствата, при които се роди идеята за тази книга и импулсът за нейното написване, са изложени в „Пролога“. Целта ще стане ясна след прочитането, но, ако трябва да се посочи с една фраза, тя е: *разчистване на авгиевите обори* в общественото съзнание, насрани в потока на столетията от политици, теоретици, академици и прочее блюдолизци.

За да станат ясни за всеки поданик¹ произходът, характеристиките, механиката на качванията и паданията на държавните мъже и развитието на политическите събития, институции и идеи, чието проучване е обектът на политическата история. Изводите? *Нека всеки сам си ги тегли!*

В духа на укрепилите се вече сред научните (!) работници традиции, книгата има псевдонаучна форма по структура, с бележки под линия, богата библиография от „извори“ и „изследвания“. Тя се състои от три части, съответстващи на трите периода, през които господството над поданиците се е упражнявало от „свои“, отечествени властници.

Всяка част, от своя страна, се състои от по два тома:

Част първа: „Първа българска държава“

Том първи: 681–864 година;

Том втори: 865–1018 година;

Част втора: „Втора българска държава“

Том първи: 1185–1280 година

Том втори: 1280–1396 година

Част трета: „Трета българска държава“

Том първи: 1878–1944 година

¹ Поданик означава този, който плаща данъци на султана или на неговите български еквиваленти.

Том втори: 1944–19?? година

Четвърта част няма да има! Томът, който преживяваме, е последният, и пред очите ни се разиграва трагикомедията на последната глава от българската политическа история!

Всеки том е разделен на глави, обхващащи известни, повече или по-малко ясно очертани подпериоди и вътре във всяка глава по-важните събития са изолирани в отделни параграфи. С оглед на това четворно подразделяне, в структурата на книгата е използвана и четворна номерация. Например 1.2.1.6. означава: Първа част, Втори том, Първа глава, *Параграф шести*. Докато 3.2.2. значи *Втора глава* от Втори том на Трета част (тази, която е посветена на вълко-червенковския период от републиканската палеолитна ера на последната българска държава).

Несвършил обясненията и чувам възраженията на недоумяващия читател:

— Не би ли могло всичко да бъде по-просто? И му отговарям незабавно:

— Разбира се, че да! Но така всичко става по-трудно разбираемо, и следователно по... научно. (Особено когато в един том се позовавам на бележка от друг.) Във всяка глава бележките имат своя отделна номерация, а библиографията е обща за тома и е накрая. Тя би могла да бъде удължена до безкрайност и издадена в отделен том-приложение с различни транспонирания на материала по теми, за да стане всичко още по-мътно!

Освен този „научен“ апарат, авторът притежава и един дървен, скучен език, който още повече приближава труда му до академическите, но тук той нищо повече не може да направи, освен да поднесе извиненията си пред читателската публика. Тоя език му е наследство от дългото митарстване из учебните заведения на родината и може да бъде преодолян само от големия талант. За жалост орисниците не слагат този дар до главата на всяко новородено.

Резултатът би бил доста по-различен, ако дузината, които владеят перото в днешна България, подхванеха темите... Но, с прискърбие констатираме, че пред възкресението от мъртвите те предпочитат... сребърниците.

Дали материалите са използвани добросъвестно, се оставя на читателите да съдят. Тези, които книгата би отегчила, могат да прескачат параграфите, ръководейки се от съдържанието, да прочетат само бележките под линия и вградения паралелен текст, или въобще да не я четат. На тези, които въпреки всичко ще стигнат до заключителната глава, авторът пожелава „Bon courage!“, както казват французите.

... и за автора

Интересът му към историята е истински и започва от детството с историческите романи и даскалските уроци, за да се стигне полека-лека до една неосъществена мечта: **да се моделира математически историческият процес**, развитието във времето и промените в живота на хората.

Да се изразят във формули, функции, уравнения и системи: войните и коалициите, кризите и експанзиите, социалните експлозии и революциите, робството и епохите на реакция, тези на духовен запек или ренесанс!

За тази цел, след като си излезна от затвора, той учи шест години математика. Но, както му се поясни от заведущ „Личния състав“ при БАН по време на разпределението, поради сложната вътрешна и международна обстановка бе изпратен на работа в един изчислителен център, където пет века след Йохан Гутенберг, трябваше да печата на компютър фактури и разписки за банички и хлебни изделия. И когато съвсем му дотегна, плю и хвана пътя към Драгоман.

За съжаление, и в емиграция той нищо друго не можа да направи, а и не знае други правят ли нещо? Футуролозите моделират бъдещето, а никой не се опитва да стори това с миналото, където валидността на модела може веднага да бъде проверена върху изобилюето от факти и събития, станали вече история!

Ето какви са отношенията му с *Клио* — Музата.

За добро или за зло обаче животът му пое по съвсем стръмни пътеки и извива далече от изследователските институти и тихите зали на големите библиотеки, от задружната работа и свободното творчество на екип, чиито сътрудници обичат истината, приятелството и взаимопомощта в общото дело.

За този му друг житейски път може би е виновна и обременената му наследственост. От четири поколения насам хората от бащиния му род прекарват една не малка част от „съзнателния си живот“ в тюрмите, като се започне с тези на Отоманската империя. Където някои и завършват земната си „кариера“...

Разбира се, в интерес на истината, не трябва да се стоварва всичко върху наследството. Авторът не е от „невинните“ спрямо днешните властници. Борил се е с тях със слово и бомби, и предпочита... оръжието като метод за разрешаване на спорните въпроси, между „различните обществени системи“, както обичат да се изразяват днес.

Следователно, писарството не е неговото амплуа. Той винаги е предпочитал делото (един **взрив** например), пред един том. Но **сам войнът не е войн** ! (Освен в съветските шпионски филми.) Затова, в очакване на възкресението на народа-Лазар, и **появата на една нова генерация, която ще знае да се бие, умира или побеждава в борбата за свобода и хляб** , авторът по неволя произвежда книги, вместо бомби!

Част първа

1. Първо българско царство (681–1018 г.)

Том първи

1.1. Езическа България (681–864 г.)

Свитък първий — анти-мит първи

*Историческата истина започва там, където **умират митовете** , затова*

„Сечете ли, из корени сечете!“

Шандор Петьофи

Глава първа

1.1.1.

В начале бе грабежа¹

Параграф първи

1.1.1.1.

Проблемът

Предмет на този първи свитък е основаването на българската държава, в което, както се знае, активно участие взема една *орда*. Елементарните научни изисквания налагат дефинирането на понятието, чийто генезис ще изследваме.

Може би най-бързо ще ни въведе в сърцевината на проблема предложената още в пети век дефиниция на св. Августин Блаженни:

„Какво е държавата, ако не една голяма банда, и не е ли всяка обикновена банда — една малка държава?“

¹ Впрочем, и в края е същото.

Обяснението на разликата между банда и орда оставяме на историците от филологическата школа. Нашата задача е по-скромна: Имайки поддръка недвусмислената яснота на дефинираното от преподобния отец основно историческо понятие, да се опитаме от достигналите до нас фрагментарни информации и дезинформации да възстановим началото на процеса.

Както ще стане разбираемо от следващия параграф, решението на задачата е доста по-трудно от палеонтологичната проблема на *Кювие*, който не без гордост заявявал: „Дайте само една кост и аз ще ви възстановя целия организъм!“

Тук костта липсва!

1.1.1.2.

Източници за ембрионалната фаза на българската политическа история

Още в самото начало трябва да подчертаем, че сведенията за „предисторическия“ период на днешната българска държава и нейното раждане са повече от оскъдни, а интерпретациите им толкова достоверни, колкото, да кажем, „спомените“ в героичните автобиографии на кой и да е от днешните български власти.

Митът за Аспарух и неговите унугундури води произхода си, като че ли от арменската география на *Филон Ширакаци*, живял през седми век. В нея античният географ свидетелствува за безбройните „велики“ народи на древността. Сведенията си той събирал от слухове и недомълвки, и ги допълнял с фантазия и арменско многословие.

Надеждността на първоизточника е такава, че възпира учените от стара и нова България да го преведат и популяризират. Това обаче не попречило на плеядата казионни историци да „установят по един безспорен начин“, чрез тълкувания на арменските текстове с 13-вековна давност, съществуването на нашите прабългарски прадеди. Ползуваните методи, с които се извършило идентифицирането на унугундурите сред хилядите племена и орди, оставяме да тежат върху научната (!) съвест (!!) на авторите на тлъсти праисторически „изследвания“.

За славянските нахлувания на Балканския п-ов, през двата века, предшествували държавническият акт на Аспаруха, свидетелствата са почерпани от византийски летописи.

За самото настаняване на Аспаруховата орда в северните предели на Византийската империя, следи намираме в „историческите“ летописи на константинополския патриарх *Никифор* и изповедника на императорския двор — *Теофан*.

Още тук трябва да отбележим, че тези „свидетелства“ са писани век и половина — два след въпросното събитие. Тъй като сред съвременниците си от съседна Византия т.нар. Аспарух или Исперих, или още, както ще видим, *Испор*, не оставил никакъв спомен, то двамата закъснели летописци намерили своите факти в прословутата арменска география, съчинена два века по-рано в подножието на Елбрус, на 2000 километра от Втория Рим. С това тя станала извор не само на ст.н. с-ци от БАН, но и на летописците от Института по История при ВАН (Византийската академия на науките).

Оставените ни от двамата действителни члена на ВАН ръкописи-летописи, без да са оригинални, си противоречат по много пунктове, и се различават в съществени детайли. Защото през дългите и тъмни столетия на нашето славно Средновековие, те били приписвани неведнъж в манастирските килии. Било от наказани монаси, било от подранили предшественици на днешната истинолюбива, марксистическа историческа школа.

Първите преписвали с досада и умора, непонятни за тях бълнувания, размествайки срички и редове, от което се получавали странни, за да не кажем, нечленоразделни фрази. „Обработените“ по този начин текстове станали онази питателна среда, върху която паразитират днешните „добросъвестни“ книжни плъхове на отечествената ни и чуждоземна историческа наука. Особено изследвачите от филологическото направление. Ще си позволим една илюстрация на техния метод, с един прекалено дълъг цитат:

... От Теофан се знае, че Телец бил избран за княз в 6254 г. от С. М.

(Сотворение Мира) по александрийската ера, или в 762 септемврийска година от Р. Хр., която е продължавала от 1-ви септември 761 до 31-ви август 762 г. В „Именника на българските царе“ за покачването на тоя княз е дадена година *сомор алтем*, т.е. в 6-ия месец на цикловата сомор година. Първоначално проф. Микола обясни тая дума с мишертатарското *соморан* = „попадийка“, „полска мишка“, и я предложи като Първа година на лунния 12-годишен цикъл, но по-сетне той се отказва от това обяснение, защото обяснението на сомор, като година „мишка“ е невъзможно по хронологически основания, и даде ново обяснение: „Както ще покажем по-долу, от *сомор* трябва да се отнеме първата сричка *-со*, и да се прибави към — *винех*, *-мор* пък е съкратено от *морен*, отпадналото *-ен* в края е причинило написването *алтем*, вместо *алтом* (ср. *тохалтом*). В *морен* ние имаме названието на годината «кон», монголската дума морин, която е била заимствувана много рано в руския език: *мерин* = «*скопен жребец*». Това обяснение се потвърждава и с хронологически комбинации.

Дългият цитат представлява рецензия и екстензия (на локуми), от проф. Златарски, върху книгата на руския му колега проф. Микола : «Хронологията на турските дунавски българи», и е заимствуван от монографията «Българско летоброене». Пак там, нашите филологически комбинатори, на които великият Остап Бендер има за какво да завижда, предлагат началото на испериховото управление, отбелязано в «Именника...» с *вериниалем*, да се чете «*вери-еналем*», като «вери» = «бери» = «вълк», което заменя «барс», т.е. 3-тата циклова година (от унугун, календар). По-сетне обаче Микола за «по-непринудително» предложи да се обясни «*вер*» от *сувер* или *север*, чиято първа сричка е изпусната при пренос на друг ред. А *север* при чувашите значи «*съсел*», което ни дава началната година на испериховото царуване...“ и т.н., и т.н.

Както се казва, методът не се нуждае от коментarii... Така, преписвайки, наказаните монаси създавали плявата, която и днес йощ преживят нашите академически ослици.

Вторите — диалектиците, ако и да не били винаги неграмотни, работели целеустремено! Според нуждите на историческия момент, те фалшифицирали до неузнаваемост първоначалния фалшификат. Колко пъти се е повтаряла за 13 века тази операция, това никой, дори с приближение, не може да изчисли. Няма сведения и за организацията на периодическите прочиствания на предишните „грешни“ текстове. Можем само да гадаем по достигналите до нас образци — папския индекс, с неговите 4000 забранени заглавия и многократно надхвърлящите го списъци за „вредна литература“, издадени в брошури от червенковския КНИК — комитет за наука, изкуство и култура. Може би византийското прочистване се извършвало без шум и следи. С изземване на книги и автори от обръщение, без илюминации и церемонии. Ако предположението ни е вярно, то произходът на днешните живковски културтрегери очевидно ще да е византийски, а не римо-католически.

Прочистването на „неправилните“ мисли, във възстановената от Мусолини „римска империя“ се извършваше с рициново масло. Днес, у нас, мозъците на интелектуалците затлъстват и се запичат от нескончаемите пищни банкети върху софрите на големците.

Очевидно всяка диктатура си има своите специфични методи при унищожението на културата и нейните творци. Прочее, обективността изисква да признаем, че прилаганите методи зависят във висша степен от материала. Някога в България имаше загинали поети, днешните не желаят да бъдат обагренни в собствената си кръв, и са ползувани от властниците вместо тоалетна хартия, или като шутове и клоуни по пиршествата.

Наред с различните агиографи, летописци, жития, чудеса, видения и бълнувания със задна дата, съществува още един, солиден източник за проучване на нашето „недавно“. Това са многотомните „изследвания“ на различните „световноизвестни“ учени, обикновено пишещи срещу прилично възнаграждение за балканската кауза на германския, руския или нечий друг империализъм.

В нашата версия на българската история ще се придържахме към станалата почти

общоприета теза за дуалистичния произход на днешния български народ: славянски и хуно-български. Макар че следите, оставени и от едните, и от другите, едва ли са по-значителни от тези на траките. Може би за разбирането на днешната ситуация и за формирането на управници и поданици, много повече ще ни даде изследването на византийското и турско робство, и тройното руско освобождение, без да изключваме и западното влияние, провеждано повече от половин век от един кабаретен немски ротмистър със синя кръв, и неговия невзрачен син.

При това, третирайки плуралистичния ни произход, не ще забравим, че дозировката на кръвните групи при производството на етнографски мелези в историческите лаборатории във висша степен зависи от факта, поредните ни властници чии... ибрики са?

Днес в жилите ни засилват славянската кръвна група. Вчера беше хунската. Арийската не си проби път в родната ни наука, поради скъсеното съществуване на хиляда-годишния райх.

Ако утре милиардните китайски орди потеглят към Европа, вън от съмнение е, че ще се намерят нови, истинолюбиви професори и старши-научни мошеници, които ще открият роднинските връзки на митическия род на „първите български царе“ — Дуло с мандарините, техните поднебесни императори и „най-червени слънца“. А може би да сме от еврейски произход, защото, както казва Теофан, в провъзгласената от Гюзелев и Мутафчиева столица на Велика България — Фанагория, обитавали главно евреи. В подкрепа на тази хипотеза могат да се приведат изявленията на негово екс-величество Симеон „Втори“, който в едно интервю с редактора на в. „ФАР“ — Израел, потвърди своя еврейски произход. Свидетелства за това са и сполучливите търговски операции на царя на българите, който покрай другото, притежаваше заводи за производство на висококачествени консерви за кучета и котки в бившата империя на покойния голям приятел на българския народ и лично на др. Тодор Живков Реза *Пахлави*.

В общи и частни линии такива са източниците, архивите, фактите, върху които нашите окаяни, доморасли служители на музата на историята Клио, тъчели и тъкат своите компилации и дисертации¹. В тях, подобно ветропоказалец, те следват неотклонно външнополитическата ориентация на сменящия се партийен кадрил, през последното героично столетие, на който и ние сме съвременници, и може би... съучастници?!?

Ще си позволим, с цената на това да отегчим бягащия в тръст по страниците на историята читател, да дадем още една илюстрация на това, върху какви „документи“ се изгражда неизблемият ред на българските монарси, които участвуват с твърдо установени дати на царуване в учебниците по история, в булевардните „исторически“ романи, стил П. Карапетров, Фани Попова-Мутафова, Вера Мутафчиева и в патриотичните словесни на фелдфебели и агитпропи.

Касае се за споменатия вече „Именник на българските царе“, който се ползува като един от основните аргументи в Пантелей-Заревската значимост на българските царства и господарства.

Талмудистите и създателите на нашата историческа митология твърдят, че „Именника“ датира от века на Аспаруха, но са се посвенили да ни зарадват с научното съобщение, че е бил написан „с черти и резки“ от прабългарските предтечи на днешните член-кореспонденти и действителни членове на БАН.

Ето научната хипотеза, която те ни предлагат: „Именника“ бил написан от съвременници на основоположника на българското ханство и наследниците му на гръцки език, който в тази епоха бил официален език в ханския двор. От гръцкия текст няма и помен, а само българо-славянски „превод“, като притурка към ръкопис на библията, извършен от незнаен калугер в незнаен век. Най-запалените адепти на нашето минало величие датират „превода“ на „документа“ от 13 или 14 век. Всъщност „Именникът...“ може би е съчинен във времето преди хилендарския монах — Паисий (ако не са го изфабрикували преди това в

¹ Навярно идва от десерт, тъй като дисертацията дава, освен титла и сан в „научната“ йерархия, още и 30 сребърника, които позволяват на труженика да си плати десерта и подслади живота.

канцелариите на готвещия се за своята освободителна мисия Иван Грозни)! За да „докажат“ автентичността и древния му произход, нашите отечествени херодоти са съчинили цяла ориенталска приказка за гръцкия оригинал: По поръчка на българските ханове, той бил написан върху каменна колона. Тя била използвана по-късно като строителен материал за незнаен манастир. Там на колоната попаднал незнайния, но любознателен калугер, който се заел с превода на „Именника“ и го прикачил към текстовете на светите писания. И то точно зад Четвъртата библийска книга — за царствата юдейски!

Ако творческите колики на нашите учени-патриоти, които винаги са писали за сметка на държавата, и винаги са лочили от нейната копаня, ги бяха поотпуснали, те в един момент на просветление, от самия факт на наредбата на „документа“ сред библийските разкази, биха намерили по-малко измъчени обяснения. Би могло да се заключи, че именно библийската легенда за еврейските „царе“ е въодушевила патриотичното калугерско въображение. Че Книга Четвърта за царствата е прототипът, който нашият христопродавец побългарил. Разбира се, не с користна цел, а чисто по нашински маниер, за да търси кураж за решението на днешните проблеми в миналото, в чудесата или във външните сили. Тогава биха се избегнали хипотезите за изчезнали мраморни колони с гръцки надписи, разрушени от турците манастири и неизвестни преводачи от незнайни векове.¹

Но, патриотизмът е велика сила! Подобни патриоти ще да са принудили Ботева да изригне:

... Аз веч нямам мило драго,
а вий, вий сте *идиоти* !

Доказателство за това, че „Именника...“ е късно съчинителство, е и прокламираният в него принцип на наследствената власт, начиная с ювиги (или „сивиги“?) хана Авитохол, после Ирник и т.н. (подобно Авраам, Исаак, Исав и т.н. от библията). Защото, както ще видим от следващите глави, този принцип — блян на всеки властник, никога не е бивал реализиран напълно, и още по-малко в първите столетия, когато канският престол е кървава арена, върху която цял век властващите бандити си прерязват един другиму гърлата! Ако в хронологията перифразираме библийския текст, и оставим митическия основоположник, за когото се знае от апокрифите, че бил убит от... „измаилтяните“, ето как би изглеждала българската политическа история през Б. Е. (Българската Ера, В. Зл.): Тервел уби и бе убит от неизвестния по „Именника“ хан, Неизвестният уби Тервел и бе убит от Севар, Кормисош уби Севар и бе убит от Винех, и т.н., и т.н. през Сабин и Токту, Крум Страшни и Цог, та чак до Маламира и Пресияна!

Тези, които мислят, че сътворяваме неудачни богохулства към светините на българската древност, ще отправим към всеобщо признатите от българската историческа наука солидни изследвания и монографии на проф. В. Златарски. Там негодуващите патриоти ще намерят и за „Именника на българските Царе“, и за сложната система на прабългарското леточисление, за началото на Б. Е. (виж по-горе) и нейното отношение към С. М. (Сотворение Мира, което Господ-Бог извършил през първата работна седмица на лето 5492-ро преди Христа). Там с грижлива аргументираност са изложени научни тези, пред които дори днешните „материалистически“ лауреати на димитровски награди благоговейт завистливо. Десетилетията и марксистическата историческа „наука“ не могат да добавят нищо към гениалната интуиция и интерпретация на националлибералния професор!

Премайнавайки към същността на тази Първа Глава, чийто обект, както показва самото (?) заглавие, е създаването на българската държава, ние ще си служим със същите източници, ползвайки се от правото да запълняме празнотите с хипотези, и снабдяваме фактите или фалшификатите с коментари, които невинаги ще звучат в хармония с общия хор на честните

¹ Впрочем авторите на тези научни хипотези имат едно извинение: и другоземните им колеги постъпват по същия начин. Един сред многото примери е тъмната история около датировката на прословутото „Слово о полку Игореве“.

патриоти.

На читателя оставяме да съди правдоподобността и вероятността на нашия вариант на историята на българските ханове и председатели на държавни съвети...

Аспарух **(Откъс от романа „Дрезгавини“)**

Тази нощ Аспарух не слезе от насипите. Не слезе и от белия жребец, който неспокойно потрепваше под него. Той стоеше мрачен и безмълвен. На стотина разкрача зад него се намираше свитата му. Борините горяха в ръцете на конниците и озаряваха обръжените мъже. Есенният вятър размяташе пламъците, развяваше и Аспаруховата наметка. Ханът не снемаше очи от трите далечни огъня и никой освен него не знаеше какво означават те. Той не разговаряше, не пушаше при себе си никого.

Аспарух откъсна поглед от трите хълмчета и повика първите си хора. Заговори им и пак отправи очи в далечината. Вятърът отнасяше гласа му.

— Мои хранени люде, всеки от вас е оставил у ромеите скъп и прескъп залог. Там е моята Чигес, там е твоят Токту, боритаркане Ешпюле, там е щерката ти Тамис, канаре мой Хунга, и синът ти Севар е там, ючбоиле Цок, Тябука е при ромеите, чъргобоиле Богорис, и синът ти Петрил е там, княже Вълкадине... — още много имена на синове и дъщери спомена Аспарух.

Слушаха първенците и мълком се питаха защо ханът ги изрежда тъй ред по редом. Дълго говори той и ни едно име не изпусна, ни едно чедо, ни един баща.

— Хранени мои люде, за всяко ваше чедо молах небесния баща да се смили над младите им души, но всесилният Тангра не ми вдъхна спасителна мисъл и аз разбрах повелята му. Кървави жертви иска той от нас, приел ги е и вече няма да ни ги върне... — Аспаруховият глас се задави и секна.

Неподвижни се редяха пред очите му като стоманени лицата на боилите. Светлините играеха по тях. Звездите трептяха в небесата и те се открояваха като тъмна завеса в подножието на насипа.

— Стегнете дружините за бой! — прокълбяха думите на Аспарух, мъжествени и сурови сега.

Военачалниците се изненадаха и изтръпнаха, Но не посмяха да се обадят. — Призори изведете цялата рат върху насипите и щом проехтят роговете на богатурите ми, ударете след мене право в средината на ромейския стан. И нека Тангра, който ми нашепна това начинание...

Евгени Константинов

Ако читателите му не станат по-интелигентни, въвн от съмнение е, че авторът ще стане по-охранен.

1.1.1.3.

Великото преселение на народите, нашите пра-пра-деди и старата блудница Византия — наследница на Рим

Древните казвали с гордост: „От Изток иде светлината!“ (или „Изток аленее“, както се пее в маоисткия марш), имайки наум не астрономическата зора. Ако след няколко хилядолетия духовният намек на сентенцията си остава проблематичен, то прииждането на човешките вълни от Изток, известно под името „Велико преселение на народите“, като че ли е достоверно.

Въпрос на проучване са причините, които периодически водят до прекипяването на азиатския човешки котел, до потеглянето на Запад на талази — орди, които след като в течение на няколко генерации практикуват разбойническия занаят, се превръщат в творчески държавнически елемент.

Век-два войни и грабежи били напълно достатъчни, за да се превърнат волните

разбойници, поставили се „вън от закона“, бидейки самите те „бич божи“, в завоеватели, господари и „хора на реда“. С една дума, в държавни мъже! В предопределени от бог, съдбата или историята, да бъдат господарската „сол на земята“, или „съвестта на епохата“, както ни учи В. И. Ленин. Или от тези, които providението изпраща да омесят тестото на робите и изваят различните държави, нации, културно-религиозни общности и тем подобни, с които изобилствува новата и стара човешка история. Месенето изисква: „горещо сърце, хладна мисъл, и особено *чисти ръце*!“¹

Навярно доминиращите причини за преселенията са взривове от демографско естество. Човешкото размножение в тези ранни векове активизирало експанзионизма и стълкновенията, избухвайки от старите им леговища огромни банди, които тръгвали по света, за да търсят „елдorado“.

Така на кървав гурбет потеглили вълните на старите гърци, хуните с Атила, готите и вандалите с разните Албериховци и Алариховци, викинги и нормани, англи и сакси, славини и анти, и сред всички тях, различни турско-татарски племена, между които и великите кутригури и унугундури.

Ордите, като саранча от скакалци, налитали върху остатъците от робските цивилизации, за да пометат всичко по пътя си.

Ако почистим легендите и орнаментите, героизацията и фалшификацията, патриотарството и мито-производството, какво ще открием в люлката на българското държавно творчество? — Завоеванията, насилията, локвите кръв, откупите и грабежа! (Последната стопанска дейност е засвидетелствувана и от сириецата Захари Ритор, който отбелязва за нашите прадеди, че „живеели в юрти и се препитават с риба, диви зверове и чрез грабеж...“)

Това е изворът на българската, както впрочем и на всяка една държава. Такъв е историческият акт, чиято 1300-годишнина в пьянски оргии чествуват днес последните марксистически изтърсаци на българската държавност!

От пети век банди от славини и анти, без стратегии и тактики, чисто и просто привлечени от разказите за баснословните богатства на ромеите, започват да нахлуват и опустошават Втората римска империя — Източната, след като техните събратя били вече ликвидирали Първата — Западната, в 476 година след Христа.

Северната част на Балканския п-ов била вече оплячкосана, съобразно лозунга: „Граби награбеното!“ (или експроприация на експроприаторите!). Затова славяните потеглили на юг, където все още имало какво да се граби. Между завлеченото те откарвали със себе си не малко, роби (пленници), срещу които впоследствие искали откупи.²

Върху Византия врѣхлитали не само славянски орди. В Италия армиите на Юстиниан Първи (527–565 г.) се биели с готите, в Азия — с персите и в Африка с вандалите, чието име станало по-късно нарицателно. Ето защо школуваните банди на старата блудница (като „Светите отци“ от по-раншната епоха наричали Рим и наследниците му), носещи гордото име легиони, станали вече недостатъчни, за да се справят с рѣфащите я от всички посоки варварски глутници, които изявявали все по-настойчиво своите аспирации за... историческо творчество.

Бидейки в невъзможност да се защитава, Юстиниан „избрал“ това, което му оставало. Той започнал да раздава на главатарите на славянските банди дрънкулки, маниста и постове. Включването им във византийската армия, с което се легализирал грабежът на славяните, трябвало да ги превърне в законни съучастници. Срещу условието те да защитават с оръжие своя дял от плячката против другите банди — нелегалните, дори когато в жилите на последните течала „братска“ кръв. Тази асимилационна политика на византийския император, която в наши дни носи името стопанска и политическа интеграция, се допълвала

1 Виж съзливо-хуманистично написаните „Мемоари“ на първия марксистически жандарм и масов убиец Феликс Едмундович Дзержински.

2 Както се вижда, в методите на „Червените бригади“ или мафията, няма нищо ново. Нов и непонятен за историята е само шумът, който вестникари и държавни мъже вдигнаха около тези амбулантни похитители и събирачи на ситни контрибуции за джоб-парасъ.

с един друг, основен политически принцип: „Разделяй и владей!“, приписван на цезарите от Рим. Така Юстиниан се опитвал да бие славините чрез антите и обратно, в зависимост от различни, и често пъти лежащи далеч от „историческата закономерност“, причини и обстоятелства. Но, както често се случва в реалната история, резултатите от тази политика далеч не съвпадали с предвижданията на имперските футуролози.

Различията в „мирогледите“ на ромеите и новодошлите разбойници, които нямали „финеса“ на византийщината, правели подобна симбиоза нетрайна. Често славянските пълчища и пълководци¹ се дезинтегрирали от имперската общност, нападали големите центрове и гарнизони и успявали за некъси периоди да си присвоят прерогативите на императора, образувайки държави в държавата, т.е. по-малки банди, които са били винаги проклетие за всеки уважаващ себе си властник.

Крайният резултат бил, че славянските родове и племена, съзирайки коварната тактика на ромеите, започнали да се сдушват помежду си, и концентрацията и централизацията на неузаконения бандитизъм довели до създаване на истински армии, със своя тактика и стратегия. Поради закона за големите числа и количествените натрупвания, те вече не можели да бъдат окачествявани с категориите на наказателното право. Историята била на път да създаде държавническа мисъл у славяните. Едрият и организиращ се бандитизъм надхвърлил дребното джебчийство на богатства и роби. Върху „експроприираните“ огромни късове имперска територия славяните по образ и подобие византийско, напълвали старата държавна форма на ромеите със славинско или антско „национално“ съдържание, засядайки трайно в бившите (?) балкански владения.

Тук и в другите части на империята, подобни перипетии преминавали и други незвани гости: авари, хазари, хунобългари на запад, на север, на изток и на юг. Всеки по своему прилагал принципите на държавното творчество. И понеже врагът бил общ, често пришълците сключвали съюзи и всеки получавал полагаемата му се част от византийската плячка, съобразно количеството на вложения труд, т.е. съобразно принципите на „научния социализъм“.

Така разбойническите грабежи, ставайки масови, организирани и всеобхватни, превърнали бандите в ембрион на нови държави върху разлагащите се провинции на Византия. Това зачатие е засвидетелствувано от летописците. Напр., Иван Ефески пише:

„На третата година от царуването на Тиберий Победоносни — 581 г. — проклетите славянски пълчища потеглиха и нахлуха по цяла Елада, в околностите на Солун и по цяла Тракия. Те завоюваха много градове и укрепени места, опустошаваха, палеха, грабеха страната и я завладяваха.² Те се поселиха в нея... без страх, като че ли там принадлежи... Всички императорски стада станаха тяхна плячка“.³ „Досега — продължава хронистът — тези пладнешки разбойници (т.е. славяните) си седят в ромейските земи без грижи и страх, като грабят, убиват и палят⁴. Те са се разбогатили, притежават злато и сребро, цели стада от коне и оръжие; По-добре от самите ромеи се научиха да воюват“... и грабят, е изтървал да добави византийският историк, навярно от свенливост.

Така в течение на близо два века с методи и средства, каквито изброихме горе, съдбата

¹ За етимологическия произход на тези думи виж бълг. тълковен речник, където едва ли ще намериш дали пълководец произлиза от пълчища, или е обратното?

² Проклетият казионен историк на византийския империализъм не иска да види освободителната мисия на обединените славянски банди, нито изпълнението на интернационалния им дълг спрямо поробените 120 етнически групи, споени във византийската мозайка.

³ А това, което на езика на юриспруденцията би трябвало да се назове почтително славянска собственост (отчуждените императорски стада), летописецът нарича плячка! Очевидно Прудоновата дефиниция за собствеността (*Пиер Жозеф Прудон* : „**Собствеността е кражба!**“) се възприема от собствениците само когато те са потърпевшите!

⁴ Приближавайки се до прудонисткото разбиране на собствеността, Ив. Ефески остава чужд на мисълта, че собствеността, освен **кражба** , е още *съотношение на сили между имащия и нямащия* , поради което продължава да третира земите като ромейски.

на Балканския п-ов била предreshена. Към средата на седмия век той целият бил вече заселен: сърбо-хървати в северо-западната му част, македонски славяни между Струма и Вардар, анти и др. в останалите му части. (Всички тези наименования са осъвременени. Във византийските летописи от онова време земята между горните две реки е наречена Славиния. Отечествонофронтовските хронисти от „българската група“ са на особено мнение по този въпрос и назовават с името „славинии“ всички области, в които са се заселвали славянски племена, за да не се знае кой пие и кой ще плаща сметката по македонския въпрос!)

Имало ли е между многобройните славянски племена, родове и банди, езикови, културни(!), верски различия? — За това е трудно да съдим по днес съществуващите, особено когато пред очите ни се „Конформира днашния македонски язик“!

Де юре, още не, но де факто, правителството в Цариград приело историческия резултат, до който довела дейността на варварските банди. Цялата по-нататъшна история на този къс от географията, върху който се разигравало едно от безбройните действия на световната драма, била изпъстрена с непрекъснати борби между Византия и наводнилите я варвари за надмощие, подчинение или ликвидация. В арсенала на империята, освен дипломатията със стария римски девиз, влизали подкупите и откупите, корупцията и разврата, цивилизацията и християнството, отровата и кладите, наказателните експедиции и войната.

В такава обстановка към актьорите на тази пиеса се присъединили хуно-българите със своя народностен багаж, нрави и обичаи, традиции и вярвания, за да изявят своя държавнически гений, т.е. майсторството си в организирането на военни банди, които са предвестници на всяко ново летоброене. В непрекъснат контакт и войни с Византия, с нейния многовековен и „многонационален“ експеримент в организирането на световния грабеж, са се раждали, развивали и укрепвали традициите, моралните устои и идеали, които за 13 века доведоха до... Тодор Живков.

С оглед „нравоучителния“ характер на нашето историческо изследване, бихме могли да пренебрегнем хуно-кутригуро-унугундуру-чукун-дурските корени на българославянските самодръжци, защото турското влияние върху формирането им може да бъде проучено с документи от един по-пресен период на славната ни история: от XIV до XIX век. Още повече, че и по този въпрос достигналите до нас писания и преписи на византийските писари са безкрайно оскъдни, без да бъдат по-достоверни от тези на старогръцкия „баща на историята“ — *Херодот*, който се славел с многоетажността на лъжите си.

Но заради прословутата обективност и в унисон с „научните“ традиции, още в самото начало ще посветим няколко листи на проблема. Имащите специален интерес към него, отправяме към пикантното четиво на *Съселов* (в затворите то беше едната от двете настолни книги, с които СБНЛ („Съюз на българските национални легиони“) формираше своите партийни кадри). Във въпросното четиво и в ползуваните от мастития учен извори и източници, любознателният читател може да научи и за кобилешкото мляко, и за спареното под седлата конско месо, и да намери „за“ и „против“ хипотезата, че Атила е от българския „царски род“ — Дуло, както и, че Атила е истинският родоначалник на „българщината“ и царщината. Последната съселовска „мисъл“, както ще видим, е подхваната и доразвита от един друг, марксистически титан на родната ни наука — *Бурмов*.

Освен роднинството ни с Атила, предпочитащите Платона, вместо истината, сребролюбиви труженици са посяли върху историческата нива още половин дузина, една от друга по-научни хипотези. Според една от тях нашите късокраки прадеди имат „тюркски“ произход, което на чист български език ще рече турски.¹ Търсещите детайлите на хипотетичния ни турски произход ще насочим към трудове от рода на споменатата вече „Хронология на турските дунавски българи“, писана на немски език от петербургския

¹ *Тюркски* идва от непобългарения превод на името на Турция, на немски *тюркай* или на френски *тюрки*, което пък ще да идва от османското: „Тюркче билйорум?“. По повод тюркския ни произход мимоходом ще посочим патриотическото неудобство на родните балани, които иначе със стръв побългаряват всяка попаднала пред погледа им чуждица, превръщайки кибрита в „драсни-пални клечица“, дузпа в „единадесетметров наказателен удар“, легнал в „гърбосложен“ (Хр. Смирненски), така се появяват разните чорапогашници, потници, електронно-изчислителни машини и т.н.

професор Микола, и съдържаща проникновени анализи на известния ни вече „Именник...“

Нека засега оставим на мира въпроса за произхода на властници и народ и историята на съвсем ранните векове на българщината. Сведенията за тази епоха ще илюстрираме, малко по-късно, с научните интерпретации на светилото на нашата историческа „наука“ — проф. *Златарски*, и внесените от неговите марксистически епигони корекции в сътворените от професора таблици на най-ранните български властници. Тук ще потърсим „отговор“ в писанията на съдбоносните въпроси: Кои сме, откъде идем и накъде отиваме???

В някои пасажии от изворите можем да намерим по-прецизни локализирания на прародината на прабългарите — около Азовското блато, заедно с още други 12 (дванадесет) велики народа на древността. Дали там, около блатото трябва да се търси „Велика Кубратова България“? Сведенията за ювиги хана Кубрат — Курт¹ са по-тъмни, оскъдни и неясни от библейските разкази. Затова може би ще е по-харно да изоставим ровенето във вторичните суровини на историческата вежтошарница, като преминем в галоп и с конска опашка през легендарния сноп на Кубрата — господаря на унугундурите.²

За сведение на подрастващото и млекопитающе поколение от научни сътрудници съобщаваме, че родолюбивите и истинолюбиви историци на иноземните народи, напр. тези от самурайската школа, са вплели в историята си същата легенда, в момента, в който японските племена били положени в прокрустовата люлка на държавническото начало.

Ако може да се вярва на въпросния проф. Микола (1914 г.) и неговите етимологически и филологически ребуси, баснословното вълче царство на Курт-Кубрат, си имало собствено, пра-българско летоброене, което със своите дванадесетгодишни животински цикли наподобявало това на азиатските турци. За да определи датите в „Именника“, като ги приведе към Грегорианския календар, петербургският професор постъпва по християнски с тези цикли, като ги подлага на неграмотни сметки от рода:

642:12=52 с остатък 6

вместо аритметически вярното:

642:12=53 (+6),

и като приема за отпавно начало библейската датировка на сътворението на света, унифицира езическото ни минало с първия божествен тласък на Йехова.

С подобни методи „нашият“ Златарски създава таблицата на великия род Дуло, в която Курт заема четвърта позиция. От тази таблица научаваме, че предшествениците на Кубрат, подобно първите библейски мъже (знае се напр. от библията, че Матусал живял 989 години!) били истински столетници. Например, първият митически „княз“ български-Авитохол, управлявал 300 лунни години, т.е. около 291 слънчеви по В. Зл.³ Курт управлявал „само“ 60! Очевидно византийският политически климат не се отразявал благотворно върху дълголетие на владетелите — над 90% от 119-те византийски императори умрели от противоестествена смърт!

Пак според легендите, Курт израснал във византийския двор. Там той приел християнството, но си запазил вълчето име, защото, види се, византийските попове не били така ортодоксални, като днешните марксистически милиционери, които превърнаха всички Хасановци в Асеновци и Мохамедовци — в Михайловци!

1.1.1.4.

Аферата Аспарух⁴

¹ *курт* на турски ще рече вълк, което също може да се използва от адептите на турската хипотеза.

² С възпитателна цел м-вото на нар. просвета бе наредило включването на легендата за снопа от пръчки, който умиращият Кубрат предложил на петимата си синове да счупят. След като никой не могъл да стори това, старият хан развързал снопа, начупил пръчките една по една и произнесъл реч за непобедимостта на споените в морално-политически сноп, народ и властници.

³ Писано е „княз“, защото по всяка вероятност „изследването“ се е плащало по времето, когато са князували Батенберг и Фердинанд.

⁴ Този Четвърти параграф от Първа глава е посветен на старшата научна сътрудничка, авторка на „Пагане...“ и други булевардно-сентиментални „исторически“ романчета, и останалите подобни ней безкорисни

Скоро след смъртта на Кубрата, въпреки легендарната му мъдрост и примера със снопа (виж трогателната картина от художника-патриот Гюдженев), всеки от петимата му сина си взел полагаемата му се идеална част от бащината власт над поданиците с покъщнината и поели по широкия свят.

Ако не вземем под внимание поучителната басня за сноповото морално-политическо единство, причината за разпръскването на ордите на „Велика България“ ще трябва да се търси в наплива на други орди, изскачащи от пренаселения и разселващ се азиатски котел: главно авари и хазари. Като отминем спора на учените за идентифицирането на първородния син на петорката¹, Баян или Безмер (и техния стар род Дуло или Ерми), както и грешките в датиранията, понякога от по едно столетие, ще тръгнем по следите на третия легендарен син — Аспарух.

Не ще бъдем категорични в оспорването на автентичността Аспарухова, още повече че паметникът му, от 40 метра плюс лъва, вече е издигнат, а паметниците струват скъпо, особено като се вземе под внимание броят на комисиите, през чиито ръце минават! Все пак ще отбележим, че ако се съди по източниците, никога не е имало никакъв Аспарух.

Единственото сведение, което позволява да се правят екстраполации за съществуването на митическия хан основоположник, както вече споменахме, е това, излезнало от арменската уста на Филон Ширакаци (самото име също е обвито в неизвестност, някои казват, че се именувал Ананий Ширакаци, а други — Мойсей Хоренски.) В своята арменска география той разказва за патилата на избягалия син на Худбаадр, който бил същият известен ни вече Курт: „В Тракия(?) има две планини и реки, от които едната — Дунав — като се дели на шест ръкава, образува езеро и остров, наречен Пюки (по-скоро Белене). На този остров живее синът на Худбаадр — *Аспар Хрук*, който побягна от хипийските (българските) планини“.

Всички обяснителни бележки, придружаващи този побългарен арменски текст са на проф. П. Петров, с изключение на тази за о-в Белене, която е на автора.

Прочее, има още едно „свидетелство“, чиято библиография ще посочим по-късно. Това е апокрифното, късно бълнуване на пророк Исай, от което научаваме, че Испор цар бил погубен от измаилтяните (които навярно ще да са агарянци?!?) към 700-та година. Престолът му бил зает от Тервела, за когото не се съобщава дали е бил от измаилтянско коляно.²

Това изобилие от данни, види се, е накарало професор Петров да заключи: „Последните години от управлението на хан Аспарух са забулени в мрака на неизвестността“, оставяйки у лековерния читател впечатлението, че началните са известни! Но да не избързваме и се върнем в началната точка:

В междуредията на арменския „източник“ можем да разберем, че Аспарух бил подгонен от хазарите. В бягството си, заедно с падналата му се банда от унугундури (около 10 000 глави), той стигнал до Дунава. И отново тъмни противоречия започват да ни разкъсват, защото от летописите разбираме, че той не бил първият българин, който прекосил границите на Византия. Освен бащата, който се подложил на инверсната на помачването операция, в империята на ромеите — твърдят хронистите — вече бродели разни други кутригури, унугундури и чукундури. Те се занимавали с познатата ни непроизводителна, но обществено-полезна дейност на преразпределяне на имперските блага. Разбира се, поповете не изясняват тяхната историческа роля: дали работили в грабежа по 23-то постановление на

патриотки, като Фаня Попова-Мутафова и Елисавета Багряна, чиято честна служба на редуващите се режими прави излишен въпроса на Датския принц от Трето действие: „*Ти честна ли си, Офелио?*“

1 Да не се смесва с петорката на удушвачите от 1923–1925 година: полковник *Порков* и сие, на прославения генерал на Негово Царско Величество *Борис III* — *Ив. Вълков* !

2 Така казва немецът Зигелбертус в своята хронография: „В 700 г. над българите се възцарил Тервел“. Златарски изчислява от „Именника“, че Испор, който царувал 60 лунни години и 8 месеца, ще да е заминал при Тангра в 701 година, но напоследък Ангелов, с присъщото академическо дебелоочие, обяви 702 г. за година на кончината на ювиги хана Аспарух. Следователно, и 1982 година е юбилейна...

министерския съвет, за своя сметка, или се главявали като надничари (или изполичари) при едрите византийски разбойници? По този въпрос от кардинално значение днес нашите историци — разните там Златарски и Бурмовци, либерали, фашисти и марксиста, спорят. Едните са за 23-то постановление, а другите защитават наемническия характер на държавно-организирания бандитизъм на нашите далечни хуно-татаро-турски прадеди! Вероятно, според историческия момент, те са работили и като частници, и за чужда сметка. Постепенно, усвоявайки тайните на държавническия занаят от византийските си колеги, които имали зад гърба си хилядолетния опит на Римската империя, нашенците ставали все по-самостоятелни и нагли. Така например, още в 517 година, при византийския император Анастасий Първи, те оплячкосали всички села¹ чак до Термопилите, вземайки в плен хора и добитък. За всеки един от пленниците те поискали злато. Но понеже кръвта на пленените не била синя, а селска, илирийският управител дал само някаква символична сума, поради което заложниците били изклани под стените на непревзетите градове. В отговор Анастасий Първи наредил да се издигне дългата стена между Черно и Мраморно море, с което като че ли предрешил изоставянето на северните провинции на империята на пробудилите се за държавно строителство варвари.

В същото време² из полуострова бродели и други огромни, независими банди, спрямо които все още бил неприложим втория хегелиански закон, съобразно който количествените натрупвания на плячка водят до качествени изменения, превръщайки пладнешкия грабеж в историческо творчество.

Веднъж организирали се тези банди, както видяхме, те или обирали за своя сметка, или се наемали на служба при императора, който им поверявал полицейско-военните функции.³ Всичко било въпрос на оценка на изгодата при единия или друг избор. Разбира се, зависело и от такта при провеждането на интеграционната политика, придружавана с раздаване на служби, заплати, почетни грамоти и ордени, както и стипендии за Магнаурската партийна школа в Цариград. Знае се, че първите покръствания на български главатари на наемни банди датират около 150 лета преди година първа от българската ера — 681.

1.1.1.5.

Прогресивната война на аспаруховата орда срещу византийския империализъм и мирът, от който се родила българската държавност с всички произтичащи от това последици

Какви точно са били „идеалите“, които овладели бандите в двувековния сумрак на нашата предистория, идеали, които при подобни обстоятелства, както ни учат класиците, се превръщат в материална сила, ще оставим да бъде открито от днешните хронисти, минали през налбантницата на научния социализъм на Маркс, Енгелс и Т. Живков. Няма да се занимаваме и с философския въпрос: Какво трансформира човека в бандит, или групата в орда, а ще преминем към казионните „факти“ и „документи“. Важното в тях е, че Аспарух излезнал на сцената. Дали, стигайки в славен бяг Дунава, той се цанил при императора — както свидетелствуват едни от източниците — като пазач на северните граници на Византия, или влязъл в бой с изоставените от страдащия от подагра Константин Четвърти Погонат войски, както свидетелствуват други, не е ясно.⁴ Ясно е само, че и той дошъл от Съветския

¹ Градовете били недостъпни за военната техника на прабългарите.

² Датирането е трудно, за да не кажем невъзможно, тъй като тогава циркулирали поне една дузина летоброения. Всеки бандит мислел, че началото на света започва с него, което още повече затруднява установяването на истината, но затова благоприятствува всевъзможните патриотарски конструкции.

³ Подобно разделяне на този род държавнически функции е условно. Тук то се прави за удобство. В живата история те се преливат една в друга. Затова оставяме на теоретичите на националната и държавна независимост да определят дали Куизлинг, Богдан Филев, латиноамериканските генерали, президентите от Черния континент, лайпцигския лъв, Хусак, Ярузелски или днешният наместник на Кремъл в София работят за своя или чужда сметка?

⁴ Подагратата е болест на преяждането и препиването.

съюз.

Ако е верен Теофановият преразказ за императорската болест, която принудила Погонат да отиде в Месемврия да си прави кални бани, то очевидно и на тази Подагра, Живковци би трябвало в годината на славния 13-вековен юбилей да издигнат величествен паметник...

Дали след тези исторически събития ордата се е заселила на някакъв остров, или в днешна Добруджа, също не се знае, Най-после, мътно е дали славяните влезли във федерация с ордата на унугундурите, или живеели едни до други, подложени на демографската осмоза на столетията, или пък силата наложила владичеството на живущите още на разбойнически начала пришълци над водещите вече заседнал живот славянски племена или родове, които били минали по същия път и през същите симбиози и превъплъщения на нападаната от варвари и араби Византийска империя? Всичко е покрито с праха на вековете и е представено едностранно от византийските попове, които по съвместителство изпълнявали и длъжността летописци-хронисти. За жалост, нашите неграмотни прадеди и по двете линии не са оставили никакви черти и резки, за да бъде що-годе „обективно“ построено раждането на първото българско царство като резултанта от ромейската и българо-славянска полуистини.

Днешните „теории“ са по-скоро производни на преразказани легенди и произволни тълкувания на хроники, писани 2–3 века по-късно. Преди да продължим нашата версия и интерпретация на събития, имащи 12–13-вековна давност, ще добавим, че на фона на общочовешката история, един век повече или по-малко, е без особено значение. Още повече, че първата глава от неписаната предистория на тези първи два века на първото бълг. царство е низ от кланета и грабежи, договори и измами, че тези два века не са оставили нищо в съкровищницата нито на човешката, нито на балканската история и култура.

В унисон с официалната история ще приемем, че ордата, основала „Ънгъл“ или „Агъл“, или стан с квадратура от 23.3 квадратни километра, където се настанила заедно с боилите и другите „длъжностни лица“, както се изразява проф. Златарски.

Къде е мястото на този „Ъгъл“, не може да се счита за установено. Според едни, първата резиденция на българските ханове (последните са в Бояна и Банкя), била построена до Каспичан, където нашите славни прадеди опънали шатрите си и изкопали ров около тях. Този стан станал по-късно известен под името Плиска.

Други поставят „ъгъла“ в някакъв остров, който също не може да се идентифицира. Така че дали българската държава започва началото си на остров Белене, не е сигурно... Сигурното е, че на този остров тя ще приключи 13-вековното си съществуване!

У Теофан и Никифор няма пълно единодушие за местопоселението на Исперих с „новопоявилото се мръсно и нечисто племе“. Двамата са съгласни, че „отпред“ имало блата. „Отзад“, според единия, били реките на север от Дунава, а според другия — стени от непроходими стръмнини и планини. От тези две отправни точки нашите учени, след като надълго обясняват как трябва да се тълкуват понятията Отпред и Отзад, заключават безапелационно, че и у двамата древни преписвачи се касае за едно и също местопоселище, което ни повече, ни по-малко, е прословутият дунавски остров.

Мизерните 23 кв. км на „онгъла“ и острова, както и граничните проблеми са намерили своето по-сполучливо разрешение и по-патриотично звучене в новата карта на марксистическия историограф Гюзелев, който, ако се съди по името му, ще трябва да е от „тюркски“ произход. (Картата препечатваме тук, без разрешението на автора (?). В нея тези граници, заедно с „онгъла“ се свиват и разтягат, като изваден на сухо октопод, протягайки днес пипалата си към Румъния на Чаушеску, вчера към Скопие, а утре може би към Солун или Истанбул, в зависимост от текущите нужди на балканската политика на Кремъл, чийто послушен ексекютор в тази геополитическа сфера вече над 60 години е „героичната“ БКП.

Защо именно 679 или 681 година се смята за начало на държавническото творчество на митическия главатар Аспарух, Исперих или Испор, не е никак ясно! „Източниците“, както вече отбелязахме, са арменски, византийски, апокрифни и най-вече прословутия „Именник“ — късна библейска имитация, и базираните на него датировки, в лунни години и

животински цикли, извършени от Златарски и „доразвити“ от Съселов, Бурмов и Гюзелев.

Нашите лунатици говорят за някакъв „договор“ от 679 (или 681) година с византийския император, признаващ съществуването на българската държава. Но такъв договор като документ не съществува! Неясните намеци за това историческо начало можем да намерим два века по-късно в съчиненията на познатите ни вече плагиатори Теофан и Никифор.

Така в противоречивия, авторизиран разказ на Никифор — за Първото българско ханство — се говори за контакти и спогодби за наемничество с император Констанс Втори. Васалните отношения на ордата с Византийската империя траяли повече от 10 години. Понататък, изглежда забравил това си твърдение, летописецът ни в клин, ни в ръкав ни съобщава, че след като в 677 година арабите снели обсадата на Константинопол, императорът Константин Четвърти Погонат научил, че неизвестен нему народ („мръсен и новопоявил се народ“) се настанил върху земята му, „на лагер отвъд Дунава“, в мистериозния и баснословен „Ънгъл“. Разгневеният Погонат потеглил, за да накаже неканените конкуренти. И тогава именно старите гастронимически грехове наложили на императора да замине по спешност за калните бани в Месемврия, давайки зелена улица на безкръвните победи на Испора.

Пак около тези години, според тълкувателите на отечествената ни история, дипломатите на старобългарския двор сключили отбранителен съюз с мизийските славяни.¹ Това развързало окончателно ръцете на нашия хан, който предприел серия миролюбиви нападения срещу императора, за да го принуди юридически да признае фактическите завоевания на ордата.

При подобно изобилие от факти на нас не ни остава нищо друго, освен да приемем на юнашка вересия, като акт на международното право, узаконяващ създаването на бълг. държава, едно от примирията между Испор, или Исперих, и болния от подагра Погонат. Навярно тълкуванията на клаузите на мирния договор и намеренията на двете високодоговарящи страни ще да са били свършено противоположни.

Императорът чакал да му мине кризата, за да си разчисти сметките с тоя „мръсен и новопоявил се народ“ (Теофан), а учените правнуци на нашите прадеди с обичайната си прозорливост, видели знаменита историческа дата, която послужила за начало на нова ера и леточисление.

Сключен или не мирен договор, в хрониките няма нищо за българите чак до 704 година, когато Юстиниан Втори Безноси бил вече наследил Константин Четвърти Погонат.² Смъкнат от престола на цезарите, Юстиниан решил да си го възвърне с помощта на прабългарите. Но тъй като 704 г. е вън от годините на ханстването на Аспаруха, върху тези събития ще се върнем в следващия свитък. Тук само отбелязваме редуващите се мистериозни появи и изчезвания на прадедите ни във византийските хроники. Обстоятелство, обясняващо се може би с факта, че в пределите на Ромейската империя живеели още 120 големи и велики народа. Ето защо хронистите не могли да отдадат онази важност и тежест, която заслужавали нашите славни прадеди.

Понеже никъде другаде освен в Петър-Карапетровата библиотека „Древна България“ и в любовно-историческото романче „Пагане...“ не можем да намерим нито една черта или резка за близо четвъртвековното славно господаруване на първия ювиги българо-славянски хан от стария царски род Дуло, налага ни се да заключим, *че и тези първи 25 години от вековната ни история ще да са били толкова плодотворни и значими, колкото и последните 25 години (Нашият народ казва: „денят си личи от сутринта“)*.

Една друга причина за липсата на словоохотливост у летописците била бързопреходността на кесарстващите наместници на бога от тази епоха. Както ще видим в следващата глава, дестабилизацията на императорския трон се оказала заразителна... При

1 От всички тези приказки за предишни спогодби можем да заключим колко са валидни и писанията за посетнените договори, признаващи образуването на българската държава.

2 В доказателствата си относно договора нашите учени ползват един особен метод, който се базира на следния научен принцип: Загатвайки за документите, те заявяват: „Както ще видим по-нататък“, и когато стигне по-нататък, късопамятният читател намира фразата: „Както вече видяхме!“.

подобни не особено радостни събития във висшите византийски дворцови сфери на пишещите братя съвсем не им било до нашия основоположник с неговите боили, държавнически планове и копаене на окопи и бразди. И папазите не оставили нито дума.

Но затова пък покойният проф. Ваклинов запълнил оставените от тях празноти с интригуващи детайли. От покойника научаваме, че в новооснованото ханство прабългарите поели ръководната и направляваща роля, което още повече сближава ордата с БКП, а вече на досетливия читател се оставя сам да тегли паралелите между хана основоположник и големеца от Правец — завършител на започнатото преди 13 века дело. В дерзанията си ученият, с „Исаевите пророчества“ наръка, „открива“ и гроба на Исперих с Вознесенското съкровище край Днепър, където го съсекли измаилтяните.

Главното доказателство е един сребърен орел, носещ подпис Петрос. Професорът ни уверява, че орелът е тотемното животно на аспаруховия род (както е било при много индиански племена в Северна Америка), а Петрос е името на майстора византиец, при когото ханът си поръчал герба, открит в наши дни с безкористната помощ на съветските друзья сред Вознесенското съкровище.

Както виждаме, всичко се решава от просто по-просто, стига да ни обладае професорската досетливост. Тотемността, продължава неудържимо своите „доказателства“ загубилият всякакви задръжки „научен работник“, си личи и от името на хана: Еспехик = сокол! (За учения пор, орел и сокол е едно и също.) С по-малко етимологическо-филологически „натегнатости“ би могло да се „докаже“, че тотемното животно на хана първостроител е било Пора — от Испор...

Прочее нека не бъдем по-неверни от апостол Тома и нека с известна доза релативност и вероятност приемем, че около годината на императорската подагра и лекуването (?) в Месемврия, Аспарух (Испор), дотогава настанен без нотариален акт от византийските сановници на тайнствения остров, за да защитава един сектор от недефинираните граници на кипващата и спадаща като тесто Византийска империя, решил да започне работа за своя сметка. Т.е. да започне сам, без посредници и работодатели, да скубе перушината на заградените от ровове, окопи и диги поданици, като присъединил към последните и въпросните славянски племена. Дали са били 7 племена плюс един род, или 1 племе + 7 рода от едно второ племе, е също толкова ясно, колкото и всичко останало.

„Научните“ твърдения за траповете и окопите, с които в тази тъмна епоха била заградена придобитата с кръв, пот и честен труд общонародна собственост, се позовават на „свидетелства“ от рода на упоменатото вече апокрифно видение на пророк Исай:

„Испор цар... създа и великъ прзидь от Доунава до море“ (Споменик Сърб. Ак. III — 1890) и други подобни бълнувания на учени от древна България.

За повече подробности около виденията пророчески, виж Дуйчева — друг велик историк-патриотин, и анализите Дуйчеви на апокрифа, от които разбираме, че сам бог наредил на своя възлюблен пророк Исаия да отдели 1/3 от куманите, наречени българи, за да насели с тях земята Карвунска — от Дунава, до море — градове и села. За пръв цар бил поставен Слав, който имал слабост към могилите и издигнал стотина, поради което бил наречен стомогилен цар. След него Господ-Бог, който по това време очевидно се занимавал изключително с българските афери, назначил нашия основоположник — Испор — за цар. Още с встъпването си в длъжност този „започнал голяма строителна дейност“ (открай време строителството на робството, крепостничеството и социализма са били една от главните грижи на хановете и другите наши държавни глави). Испор прокопал известния ни вече ров от Дунава до морето, основал град *Плюска* (Дуйчев мисли, че се касае за *Плиска*, но според нас, името на първата столица ще да идва от плюскане — една славна традиция на българските властници, която продължава и до ден-дневен). Освен това, той заселил цялата земя Карвунска. (Навярно Испор ще да е давал семейни надбавки за 13-ото дете!?!)

Отивайки отново малко напред във времето, от стр. 405 на том Първи, от многотомната история на проф. Златарски научаваме, че българската държава била официално призната четвърт век по-късно, при Тервел — в 705 година. Всъщност датирането е важно само с

оглед организирането на юбилейни тържества с банкети и тържествени зари с илюминации. Това, което трябва да отбележим, е, че по него време Испор започнал да работи в бандитизма по 23-то постановление на МС, който факт талмудистите от по-новата епоха тълкуват като юридически и международен акт, прокламиращ международното признание на бандата, и създаването на един бъдещ член на ООН с права и задължения, равни на Византия и Съветския съюз.

Така, в размити контури, с копаене на ровове и трапове, започнала нова и велика ера в човешката история — Б. Е. (както вече пояснихме Б.Е. означава Бълг. Ера).

Към тази така желана юридическа валидност и нотариална заверка на крепостния акт на Испор хан се притурят и тълкувания от принципно и кардинално значение за границите на новопоявилото се царство. Тук вече всичко става още по-ясно, защото след като няма никакви документи, политическите карти на новото Отечество се построяват въз основа на останките от най-различни окопи и насипи. А там, където няма и следа от такива, нашите политически географи търсят естествената укрепеност, напр. Стара Планина, Черно море, Искър и т.н., и тук-там по някой свързващ трап или плет, от незначителна епоха, с незначителна цел.

Например за северна граница Златарски избира окопа, известен под името „Новакова бразда“, който започвал при с. Хиново (южно от Турну Северин), пресичал цяло Влашко, за да стигне до Дунава, на няколко километра южно от Браила. Тази Новакова бразда разделяла българските владения от аварските.¹

Някои други учени, напр. немецът Шухард, твърдят, че окопът бил готски — от 376 г. сл. Хр. Шухард се позовава на римския летописец Марцелинус, но това вражеско мнение се оспорва от нашия изследовател, който се аргументира с посоката на браздата и анализира насипа и трапа! И макар че по протежението си от запад на изток Новаковата бразда има части, в които трапът е на север и насипа на юг, а на други точно обратното, това ни най-малко не пречи на добросъвестния професор да завърши своето обективно изследване с думите:

Както и да било, но в тия (?) приблизително граници започнала историята на българската държава на балканския п-ов!

1.1.1.6.

Керамисийска България и солунската митница

Пак по същото време (вече знаем, че този израз не означава много нещо), според източника „Чудесата на Св. Димитрий Солунски“ („Acta Sancti Demetrii“) и тълкуващия ги проф. Златарски, друг един велик българин — *Кубер* (от Кубратовите наследници), който също ще да е управлявал едно стотина години — влязъл също в сделки с императора и в Битолско или Охридско, начело на „безброен и грамаден народ“ образувал друго... българо-славянско ханство!!!²

¹ Къде си тръгнал бос през лука, „другарю“ Чаушеску? На нашите учени околото им няма да трепне, да те затрият от картата. Не вярваш? Ето какво пише в бележка № 49 към дял Втори, на том Втори от 14-томната история на БАН: „Опитите да се поставят границите на север, през средата на Влашката низина, нямат никакви исторически доказателства, тъй като по това време границата с аварите била далече на северозапад — по Карпатите.“

Само да подшушнат московските корифеи на историческите науки и нашите академични тахтаби ще побият граничните камъни върху картата, там където им бъде поръчано. И тогава, много ли нещо ще остане от твоята марксистическа начетеност, борба за мир и наследствена власт?

² От същия извор се разбира, че Кубер получил службата си от ръката на Аварския хан, тъй като многобройният народ що населил Керамисийското поле, се състоял от аварски поданици.

Подобни, недогледани от цензурата бележници, правят непосилни и сизифови усилията на патриотичните ни херодоти да свържат в едно нишките на чудеса, видения, хроники, летописи и преписи. Но те дерзаят с инат, достоен за магарешките им уши, стърчащи изпод академическите ношни шапчици, с които те и през деня захлупват очите си за светлината.

Интересуващите се от съдбата и стремежите на този наш сънародник и пра-пра-дядо отправяме към „Чудесата...“. Там те могат да открият, че въздишките на Бай Ганя по Солунската митница си имат своите исторически основания, завоювани ни от прабългарския войвода Мавър — „... мъж пълен с всяка демонска хитрост“, който по уговорка с Кубера, уж въстанал срещу него и потърсил уж убежище в Солун, за да може, подобно Троянския кон, да завладее крепостта отвътре и отвори портите пред Кубера.

Както се вижда, нашите териториални претенции от Черно море до Охрид никак не са лишени от правни и научни основи. Остава само днешните историци, от живковската историко-материалистическа школа, да се занимаят по-подробно с Кубера, и докажат единния план на двамата братя за създаване на Велика България, дванадесет века преди Сан-Стефанския мирен договор.¹

И още по-нататък, понеже има още 3-ма вакантни братя, не остава нищо друго, освен да ги разселим на подходящи стратегически позиции, па да викнем запеем:

От Дунав до Бялото море и т.н.
Единен народ живей!

С припев:

Българио, Българио щастлива си сега.
В ръцете ти, в ръцете ти са всичките блага!

(Припевът се повтаря всеки път, преди да се плащат репарации)

Трудното е докато се образува първото ханство, после, като имаме научния калъп, можем да ги произвеждаме като тухли!

Прав беше покойният Веселин Дашин, когато обясняваше вкуса на партията и „прогресивната интелигенция“ към средновековната плесен и мухъл, и мракобесническите оргии на Карапетровци, Талевци, Мутафчиевци и пр., с фразата: „*Яловите родители обикновено осиновяват чужди деца!*“

1.1.1.7.

Заклучителни бележки към Глава първа

Приказката на Шехерезада за създаването на българската държава на определена дата в 681 год.² от гледна точка на живата история е чиста идиотщина. Създаването на държавата, както видяхме, се подготвя във войните и грабежите. Но едва когато острието на пладнешкия обир и санкциониращото го „правосъдие“ се обърне срещу превърнатите в роби пленници и съплеменници³, след като те се лишат от всяка възможност да се препитават без посредници и благодетели, едва когато „народът“ се превърне в стадо, от което се стрижат данъци, или в работещ за чужда сметка впрегатен добитък, едва тогава се ражда необходимостта от полицейските, съдебни и прочее наказателни институции, с цялата йерархия от паразити, без които държавата не е държава.

Превръщането на свободните хора в „поданици“, които приемат скубещата перушината

1 Коректурите бяха вече в печатницата, когато разбрахме, че още в 1956 г., в сборника „Мадарски конник“, на стр. 61, са направени усилия да се докаже връзката на куберовите българи с тези от Добруджа. Навярно устремите през последвалите 25 години са „доказали“ не само „връзката“, но и единството в насрещните планове на двамата братя! Тяхната история, по един много сполучлив начин, е обогатена и смисълът (?) разяснен, в духа на цитирания сборник, в патриотично-поучителния разказ на безкористния родолюбец и писател Талев: „Братя рождени“, публикуван за пръв път през 1937 г. в сборника „Великия цар“, и преиздаден от Издателството на Отечествения фронт — София, 1981 г.

2 Не по-рано от м. август, и по всяка вероятност на 9-и септември или на *рождената дата* на Тодор Живков.

3 Според източниците, още в 552 година утигурите превърнали кутригурите в роби, въпреки кръвното робство и етническият патриотизъм.

им, ръка на провидението, завирането на божествения пръст в аналните им отверстия и плющенето на поредния „бич божи“ по гърбовете, изисква цяла епоха. Толкова време е нужно и на шаманите, хитреците и главатарите на разбойническите орди, за да започнат сами да си вярват, че са заместници на всевишния, или „оръдия на историята“, по образния израз на Троцки.

Въплъщението на тази „историческа необходимост“ в политическа реалност не става на определена дата. Тя се нуждае от живота на цели поколения. Доказателството на това твърдение лежи в предисторията на 681-ва година и на целия последвал я осми век. Векът, в който всеки добрал се до властта знатен бандит, бил свличан от „историческата сцена“ и удавян от конкурентите в локвата на собствената си кръв. Векът на многоактната криминална драма, в която се разигравала борбата за властта и консолидацията на нейните институции, на трайното разделяне на ордите и племената на властници и подчинени, на имащи и нямащи. А че да имаш и нямаш не е едно и също, си личи от 18-каратовия чист и безкористен патриотизъм на ханове и боляри, който можем да установим дори в погребалния инвентар от епохата.

Ето защо нам не ни се ще да приемем, че на 8-ми срещу 9-и септември 681 година, в тъмнината на нощта, превратаджиите били изготвили указите за назначаването на Испора за хан славяно-болгарски, за превръщането на ордата в българска народна армия на негово ханско височество, за „изграждане“ на централна народна власт и администрация, милиция или полиция, затвори и концлагери, с всички останали атрибути на „правовата държава“.¹

Казионните хронисти от БАН обаче, повлияни от актовете на държавническо творчество в новата и най-нова история, са склонни да транспонират модерните методи върху 7-ия век. Те забравят, че в този ранен век още нямало класици, нито научен социализъм и демократически централизъм. На Дунава нямало още нито Дондуковци-Корсаковци, нито Толбухин-Бирюзовци, а и вътре в „Родината“ не ги чакали с хляб и сол хаджи Пенчович Ефенди с нотабилите. Нямало ги налице всички тези, както днес се изразяват, исторически предпоставки. Имало само грабежи и насилие на конкуриращи се банди от паразити. Много по-късно пристигнали дипломираните лакеи от разните научни институти, които започнали мистификацията, компликацията и фалшификацията на иначе толкова ясната дефиниция на държавата и нейния генезис. Те (?) добавяли безбожно всевъзможни атрибути, като територия², божествена и народна воля, законност, отбрана на общонационалните интереси от вътрешни и външни врагове, стопански и културни функции и дори здравеопазване, брачни и погребални ритуали!

В обири и локви кръв се родила регенериращата хидра на българската държава — тази съвкупност от паразитиращи институции на властта, насилието и привилегиите — обградена от протитуиращите с познания, идеи, таланти и гражданска съвест, тъпци от „научни“ сътрудници, артистични шутове, куртизани и... народни интелегенти.

Свитък вторий за смутното време

Голицын, Мосальский, Молчанов и

¹ По съществения проблем на институционната терминология източниците остават неми. Но в ханската държава, била тя народнодемократична или монархо-фашистка, можем с положителност да твърдим, че преторианската гвардия от платени доносчици ще да е носила пак днешното си име „Държавна сигурност“. Защото на 9-и септември 1944 г., когато специализираните в подземията на *Лубянка* Боевци и Чочоуловци, нахлулиха полицейските шапки на Гешевци и Ферещановци, те въпреки цялата си маркс-ленинска „революционност“, дори не покътнаха името на респектабелното учреждение на тайната полиция — Д.С.

² Че територията не е характерен белег на държавността, личи от случая с бандитите на Ванче Михайлов, които без да притежаваха крепостен акт за земята на Пиринска Македония, си имаха всички екзекутивни атрибути на полицейската и данъчна власти, поради което за тях се казваше, че били образували „държава в държавата“.

Шерешединов. За ними трое стрельцов.

Народ:

Расступитесь, расступитесь.

Бояре идут.

(Они входят в дом.)

Один из народа:

Зачем они пришли?

Другой:

А верно приводить к присяге

Феодора Годунова.

Третий:

В самом деле? — слышишь, какой в
доме шум! Тревога, дерутся...

Народ:

Слышишь? визг! — это женский голос,
взойдём! — Двери заперты крики
замолкли.

Отворяются двери.

Мосальский является на крыльце.

Мосальский:

Народ! Мария Годунова и сын её

Феодор отравили себя ядом.

Мы видели их мертвые трупы.

Народ в ужасе молчит:

.....

Что ж вы молчите? кричите:

Да здравствует царь Димитрий
Иванович!

Народ безмолвствует:

.....

Конец

**Последна картина от „Борис Годунов“
Ал. Пушкин**

Глава втора

1.1.2.

100 години локви „синя“ кръв

1.1.2.1. Един необходим, но недостатъчен византийски параграф в българската история¹

*Изворът на всяка власт е локва кръв!
Но,
„Властта е хан, в който хитреците Заемат най-хубавите
стаи...“*

**Из „Книга за българския народ“
Стоян Михайловски**

В определен смисъл държавната власт е диалектическо единство на противоречия. От една страна, тя се ражда в кръв и насилие, от друга — живее от кръвта, като вампира.

През цялата древна и нова световна история глутницата от властници и властогонци се въргала в локви от кръв. Почти всички исторически „личности“ — от всички векове — са „лишавани от възраст“, по деликатната терминология на китайската юриспруденция. Но пролятата и изпита от тях кръв има вълшебно въздействие. Тя ги опиянява и отвежда в един

¹ Недостатъчен, защото не могат само с него да бъдат обяснени цялата алчност, паразитизъм, жажда за охолство и привилегии, безхарактерност и раболепие, сменящи се с жестокост, отмъстителност и коварство, нито духовната мизерия и морална разплутост на съвременните български властници.

приказен свят — света на славата и господството над душите и телата на поданиците. В добавка към казионното безсмъртие тя им носи правото на леност и развлечения, на охолство и разкош, които превръщат живота в „безкраен празник“.¹

Затова властолюбците налитат на нея като мухи на мед. Затова казват: „Цезар или нищо!“ Затова напилите поне веднъж нейния бокал, остават пияни за цял живот.

От тук някои вулгаризатори на нихилизма прибързано са склонни да видят само преимуществата на властническия занаят: господството над хората, привилегиите, разкоша и богатствата. В интерес на истината трябва да се посочат и рисковете на професията.

Така например, за целия осми век средната продължителност на живота на българските ханове била осем години и половина, като в някои случаи била сведена до 40 дни, т.е. времето за един парастас.

За един век върху престола се изредили 12 (дванадесет) хана: Тервел, Текуч, Кормисош, Винех, Телец, Сабин, Омар, Паган, Токту, Телериг и Кардам. Настанени в строен хронологичен ред, те разпростират своето господство върху 102 години официална история (от 701 до 803 година). Казионните автори са се потрудили да изплетат между 12-те хана различни династично-роднински връзки. Ако се абстрахираме от фалшивите генеалогични дървета, които са произведени със същите научни методи, с които Йозеф Швейк снабдяваше своите нечистокръвни мелези с благородни родословия и ги пребоядисваше, трябва да кажем, че за повече от 2/3 от горния период нямаме никакви сведения, което компрометира окончателно резултата от нашите, извършени с електронна машина, изчисления:

$$102:12 = 8,5 \text{ години!}$$

От общата им бройка 12, 4 завършили летално (с прерязване на гърлото), 2 доживяли старините си в емиграция, а останалите 6 могат да бъдат записани в графата „безследно изчезнали“, поради липсата на каквито и да е следи от техните последни дни.

Както виждаме, статистиката не е никак окуражителна. Сравнена с другите професии, ханската показва най-слаба виталност. Тя слиза далеч под тази на един миньор и се приближава плътно до продължителността на живота на египетския роб, който бивал амортизиран, среднестатистически, за 7 години — в галерите, каменните кариери или по великите строежи на робството.

Прочее, да дадем думата на историята.

Новата унугундурска държава се създава върху една от европейските провинции на разлялата се върху три континента хилядолетна империя. В течение на 13 века тя и нейните второ и трето издание остават в орбитата на три империи: Византийската, Отоманската и Руската. Най-продължително (7 века), макар и най-отдалечено по време, е съседството и влиянието на първата. Ето защо за опознаването на „собствените“ ни господари са необходими екскурзии и в дворцовите джунгли на Константинопол. Защото оттам, в течение на столетия, пристигали импулсите и мотивите на техните превъплъщения: От васали или съюзници до победители или роби на цариградските автократори. За тяхна чест трябва да

¹ В езическо време били по-откровени и не криели, че върховни цели на завоювания държавния остен властник, си оставали строителството на палати и натъпкването джобовите на заобикалящите го шутове, ибрикчий и надзиратели с жълтия метал.

Но езическата откровеност е безвъзвратно изчезнала. Днес управляващите ни доброжелатели са изложили по сергиите на политическия мострен панаир разнообразен асортимент от идеали и натрапчиво и досадно се стараят да привлекат с кръсците си лековерни мишурии.

„Власт, заради самата власт? — Това не съществува!“ — ни уверява в интервю по телевизията някогашният фелдфебел от белгийската колониална армия и днешен баща на конгоанската „нация“ — генерал Жозеф Мобуту. Ако запитате неговия правешки колега, и той ще ви обясни, че е взел властта само за да се пожертвува пред олтара на Отецеството. Дефинирането на това второ основно понятие (категория) на политическата история съвсем не е тривиална задача. Ето какво писа удушеният и изгорен поет:

Прекрасно, но що значи отечество?

... И яростно лаят картечници!

Гео Милев — „Септември“

кажем, през многобройните крушения, падения и позор, никой от господарите-слуги в двете царства не заявил: „Дружбата ни с византия е необходима за българския народ, както слънцето и въздухът за всяко живо същество“. За да се стигне до там, били нужни още 6 (шест) века еволюция. И държавни глави от... специална материя.

Висейки като дамоклиев меч над главите на ханове и царе, империята на ромеите е ключ за разбиране на йерархията, административната структура, стопанството и класовите разслоения в средновековна България. Религията, културата, общественият и духовен живот на двете български царства са огледални отражения на византийските.

Многопосочната външна политика, дълбоките вътрешни кризи на Византия, редуващи се с непрекъснати войни с перси, араби, варвари и селджукски турци, обясняват до голяма степен политическите и военни зигзаги, дори съдбата на мнозина от чираците властници в Плиска, Преслав и Търново.

Кален и кървав е пътят в балканската история на нашите държавни „глави“. Но това не трябва да ни кара да мислим, че василевсите са минали през нея по жълтите плочки на „Цар Освободител“! Авторът, подобно Разколников, счита обира и убийството на бабичката лихварка далеч „по-благородно“ за душата от ограбването на цели народи и убийството на милиони. А ако съществува някаква разлика между „нашите“ и константинополските бандити, тя е само в мащабността! В известен смисъл Византия е необходима за българската история като фон и еталон. За да приемат фигурите и събитията своите реални размери. И „всяко нещо да бъде поставено на мястото му“, както казваше Бранислав Нушич в своето „Съмнително лице“.

По необходимост нашите бележки и паралели с имперската история ще бъдат кратки. Още повече че ние не сме поданици на днешната пършива гръцка република. Нека всеки се заеме с погребението на собствените си митове!

И ще започнат от век първий на българското летоброене:

Още приживе на Аспарух, Константин Четвърти Погонат бил наследен от Юстиниян Втори, наречен по-късно (към 695 г.) *Ринотмет*, т.е. Безносий. До този момент, въпреки реформите на императорите Диоклетиан, Константин Първи и Юстиниян Първи (последните двама наречени „велики“), в Константинопол още не били стигнали до онази висша фаза на монархизма, при която императорската власт, заедно с цялата покъщнина и атрибути се предавала в наследство. Нямало нищо, наподобяващо преживелите столетия династии на фараони, небесни императори, Капетинги, Хабсбурги или Романовци. Династии, при които по установения от всевишния ред, с неумолимостта на смяната на сезоните, тронът се предавал от бащи на деца. Оставайки собственост на същата фамилия, белязана от божие благоразположение, дори и тогава, когато престолонаследниците били безспорни кретени...

В тази епоха всеки амбициозен стратег носел „в раницата си“ скиптъра на императора¹. Достатъчно било той да насочи легионите си към столицата, да отреже носа или главата на властващия богопомазаник, да вдигне търкалящата се в калта императорска корона, за да започне нова ера във византийската история.

Така за по-малко от 20 години, след като болният от подагра Погонат починал (от изнурителното бреме на властта), на престола дошъл Юстиниян Втори, който тогава още не бил Ринотмет. Той на свой ред бил свлечен от генерал Леонтий в 695 г. Военноначалникът извършил операцията, която снабдила Юстиниян с новото му име, и един пътен лист за известната ни от Гоголь Херсонска губерния — по това време във владение на хазарите. Леонтий на свой ред също бил смъкнат от „историческата сцена“ след 3 години, от т.нар. Тиберий Трети, с генералско име Апсимер, който отрязал носа на Леонтий и царувал 7 години — до 705 г. Макар и с по-голяма средна продължителност на живота, и него не отминала горчивата чаша. „Династическа революция“, както я нарича Златарски, го изпратила в царството на сенките. Този преврат е от голяма важност за българската история.²

¹ Стратегос = военен шеф на провинция, наречена тема. Нещо като генерал или губернатор.

² В държавните преврати и контрапреврати освен амбициозния генерал, участвували комбинации от най-чудновати „национални“ и политически сили. (Дори спортните клубове били употребявани от конкурентите в

Защото в писанията отново се появяват мистериозните прадеди на днешните български властници. Както ще видим в следващите параграфи, кръвожадните и безцеремонни борби за престола в Константинопол оказвали заразително въздействие в Плиска.

Ако читателят не е със запушен нос, той не може да не усети специфичния аромат на разлагащия се и заразяващ атмосферата труп на византийския духовен и политически живот, с който е просмукана историята на двете бълг. царства. 10-вековното съществуване на империята било един хилядолетен декаданс, най-дългият в европейската история. Въпреки временните, експанзионистични експлозии тя неизменно се свивала като шагреновата кожа, чак до 29 май 1453 г., когато селджукските турци (?) видели сметката. За да „интегрират“ мизерните останки на втория Рим и заграждащите го в залеза му, десетки балкански държавици (между които и няколко български), в една нова империя — Отоманската.

1.1.2.2.

Тервел и хламидата на кесаря, или възнаграждението за наемничеството

След изчезването на основоположника, хан на българите станал Тервел (701–717 г.?). Водейки се по „Именника...“, проф. Златарски го поставя на ханския престол, като представител и продължител на митологическия „царски“ род Дуло, без да обяснява дали пред читателя стои син, или отцеубиец. Бурмов го нарича просто и неясно „наследник“, имайки наум наследството на Аспаруха¹. Подобно бащинство обаче е във висша степен компрометирано, ако се съди по разчетената каменна приписка върху Мадарския барелеф. Той е протрит от времето и представлява ансамбъл от четири фигури: кон, конник, куче и лъв. Академичните хлебарки настояват на неговия български произход. Някога казваха, че е изображение на хан Крум — така пишеше върху петолевките. Сега твърдят, че е на „архонта“ Тервел. Би могъл да бъде и на св. Георги. Понеже унугундурите от онази епоха не са познавали обработката на камъка, нито лъвовете², по всяка вероятност каменният остатък ще да е от римско-византийски произход. Върху него чужди и свои герои са наслоявали преписките на своето ществане и суета. Между тях и въпросната нечленоразделна реч.

Касае се за надпис на гръцки език върху скалата край с. Мадара, издълбан навярно по нареждане на хана с обърканите местоимения — Тервел. Нашият пра-пра-началник е искал да увековечи името си подобно на онези наши съвременници, които драцят по стените на обществените клозети или си строят паметници в... село Правец.

Вписката гласи:

Императорът Юстиниан сключи договор и опита... у българите... и дойде при Тервел. *моите чичовци при Солун* не повярваха на носоотрязания император, и си отидоха в Кисинските селища... Архонтът Тервел с договор даде на императора... 5000 (500?)... Императорът с мене добре победи...

От нея личи, че Тервел е имал много чичовци из Солунско. А това означава, че между Кубер — единствения брат на Аспаруха в този вилает — и тях, не е имало нищо общо. От последното пък следва, че този надпис се втурва като изтърван носорог върху съчиненията на писатели и историци и разкъсва изpletените от тях с толкова пот генеалогични мрежи на рода Дуло. Може би по тази причина те го отминават без коментари.

Впрочем ето какви обстоятелства извадили на повърхността нашия втори заддунавски

тяхната борба на живот и смърт.) Новата българска държавица, заедно с десетките „варварски“ банди, била въвлечена в това уреждане на сметките в Константинопол и с това, в политическия, полицейски, религиозен и културен живот на Византия, с нейните нрави, традиции, идоли и „идеали“.

1 Името Тервел има различни транскрипции, между които и една арменска. Проф. Томашек го свързва с якутската дума „Тиребил“ = подпора. Осиновяването му от Аспарух е дело на марксистическите институтки, които по понятни причини, вече са за наследствената власт. Един английски дипломат в София още в 1945 година бе подхвърлил: „За съжаление каквито ви са монархистите, такива са ви и марксистите...“

2 В Северна България няма открити лъвски кости, нито разкопки от менажери.

хан Тервел: В Херсонска губерния Юстиниян Безносий сключил брак (по любов) с Теодора — сестрата на хазарския хан. От емиграция экс-императорът Ринотмет кроял планове за възвръщане на „башиния“ си престол и власт. Както ни съобщава Теофан, към края на лето 704-то той повел преговори „с началника на българите“. Столетия преди Мао Цзе Дун Юстиниян самостоятелно дошъл до философско правния извод, че *властта е на върха на сабята* ! Затова в пазарлъците той искал от българския хан военна помощ. В замяна на нея, след завладяването на трона в Константинопол, Тервел трябвало да получи големи подаръци, титли и дъщерята на Ринотмет.¹ От летописа узнаваме, че нашият горд продължител на рода Дуло приел „във всичко да се покорява и съдействува на Юстиниян“. Защо тази покорност след съкрушителните победи над Византия в предишната глава, и позорния за империята мир, не е много ясно? В последната академическа версия на тези събития са взети мерки срещу неправилните тълкувания и горния текст е доразвит по следния начин: „Юстиниян *лично* се явил пред Тервел и го помолил за помощ“. (Том Втори от последното издание на БАН.)

Когато сделката била сключена, Тервел потеглил с ордата от наемници след Юстиниян и заедно пристигнали пред вратите на града на царете. Както пише летописецът Златарски:

Това било... всенародно българо-славянско движение.

Три дни се водили преговори с царигражданите, но в отговор се получавали само псувни и нито дума за споразумение — се казва в летописите. През нощта на четвъртия ден привържениците на Юстиниян извършили преврат, отворили портите и настанили своя млад, но изстрадал шеф в /овакantenите помещения на един от императорските дворци — Влахерн. Тогава Юстиниян заклал Тиберий Трети, с генералско име Апсимер, след като този вече бил отрязал носа на Леонтий, който преди това бил превърнал Юстиниян в Ринотмет, за да се сключи кръга на възмездие и „настъпи часът на великата правда“.

Тервел и ордата от мерценери не взели участие в действията на Юстиниян и не били допуснати вътре в столицата. Те останали на стан пред вратите (?) повече от цяла година! Докато Безносият император въдвори на ново местожителство конкурентите си, и реда и тишината сред съгражданите си.

След като кракът на Юстиниян стъпил солидно в зингията на властта, дошъл момента за заплащането и раздялата между двамата господари. Те яли, пили и се веселили. После Ринотмет Втори наметнал царска хламида (?) на Тервела, провъзгласил го за кесар, заповядал да издигнат две възвишения за двамата високопоставени, и наредил на войските да минават и да им се покланят.²

Нашият читател вече е разбрал, че освен „Именника“, като „източници“ за бълг. история ние ползуваме и двете многотомни издания на БАН: Първото в три тома — от „епохата“ на В. Червенков, и второто, незавършено 14-томно луксозно издание. За краткост в нашите позовавания ще ги означаваме с ЧИБИ и ЖИБИ.³

Така в ЧИБИ горните събития са представени от покойния чл.кор. Ал. Бурмов по следния начин:

След успешното приключване на акцията бил устроен тържествен парад на славяно-българските и византийски войски, наблюдаван от Тервел и Юстиниян, които били застанали на нарочно издигната трибуна.⁴

1 В един арменски текст Тервел е представен като тъст на Юстинияна и васал на хазарския хан. Очевидно още от най-древни времена, всеки слагал дръжката на гърнето от която си иска страна.

2 И навярно да скандират възторжено, с неподправен, всенароден ентузиазъм, както това правят днес тълпите пред мавзолея, или при посрещанията и изпращанията със знаменца и нестихващи овации, на кой и да е посетил ни чужд властник — от кремълския чорбаджия до покойния персийски шах.

3 ЧИБИ или ЖИБИ означава червенковски или живковски „източници“ за българската история, подобно ползуваните от старшите научни сътрудници — ГИБИ и ЛИБИ — гръцки и латински източници.

4 Бурмов стига до това осъвременяване на езика на летописите, след като, както сам той пише: „взел под внимание най-новите постижения на българската и съветска историческа наука...“ Неслучайно моят приятел и

Авторите на ЖИБИ пък, изглежда, възприемат като лично оскърбление задържането на Тервела пред прага на цариградските порти. Затова те са разиграли събитията вътре, в залите на двореца, където били връчени хламидата, титлата и възнаграждението. В увлечението си те са заставили византийските армии да дефилират из дворцовите зали и коридори. От същия източник се разбира, че даровете: злато, червени кожи и копринени дрехи, били дадени на Тервела не като възнаграждение за наемничеството, а в изпълнение на договора от 681 година.

В добавка към „безбройните богати дарове“ Юстиниан подарил на началника Тервел и областта Загория — ни осведомяват Логотет и Симеон Метафраст. След всичко това Цезар изпратил кесаря „по мирно и по драго“, нещо, което нац-либералният баща на бълг. история тълкува като нов мирен договор — този от 705 г.

Имащият пиетет към властодръжците читател може би ще остане разочарован от поведението на отговорните другари, които помазани от бога или избрани от народа, се държат помежду си като дребни мошеници. Нашият държавен глава повежда ордата с готовност да си оставят кожата под стените на престолния град, а византиецът го третира като туземец индиански вожд, от когото иска да се отърве с няколко банкета, огнена вода, маниста и изпушване на лулата на мира. И една... хламида.¹

Така вместо обещаната дъщеря, ромеецът, който освен войник, изглежда бил и добър търговец, пробутал въпросната хламида на Тервела. И историята с кесарството също не е почиста, защото, съобразно тънкостите на византийската чиновническа йерархия, имало два типа кесари. Първият вид кесари заемал второто място след императора. Такава титла се давала обикновено на „наследниците“. Вторият тип кесарство, към което се отнасял и нашият случай, било почетна (да не се смесва с почтена) длъжност, нещо като д-р хонорис кауза на юридическите науки — Антон Югов, която не давала никакви права върху престола в Константинопол.

Всяка операция обаче, както ни учат класиците на еkleктизма, има наред с минусите и свои плюсове. Така, макар че хламидите и титлите били без покритие, нашите властници, без да бъдат осиновени юридически, мигновено възприели духовното бащинство на константинополските гангстери и преди още да бъдат покръстени, възприели византийщината. Преди да повярват в Назарянина, те сменили Тангра със... Златния Телец. Ето какво ни предава някакъв си „лексикограф“ от по-сетен век, на име Свида:

„При Юстиниан Ринотмет, особено *разбогатя началникът на българите* — Тервел.“ Със златни пари могло да се покрие щитът и забитият камшик на нашето началство, а копието му побито в земята се затрупвало с копринени дрехи! „На войниците си — обзети от спонтанното, всенародно, българо-славянско движение — Тервел раздавал с дясната си ръка злато, а с лявата — сребро“.

Къде в превратностите на историята са се разпилели тези богатства, е неизвестно. Но вече може да се установи, че плячката, заедно с властта, се превръщала в лична собственост на главатаря на бандата, който раздавал част от нея с дясната си и лява ръка на наемниците, по маниер, известен ни от нашето велико съвремие. Разбира се, недвижимите имуществата Тервел оставил на свое име, приписвайки част от тях на черката...

Следователно и в зората, както е днес — в залеза на властта — въпреки всичката оставена ни за преживяне в кръжоците по „ист-мат“ марксистическа плява, държавната власт раждала, в съответствие с йерархическия принцип, и имуществените неравенства, и класовите разслоения. А приказките за „начини на производство, производствени отношения

асистент по *аналитична геометрия и механика* — Кольо Стоев — казваше, че: Член-кореспондент, означавало член... на който е завързана... писалка.

¹ Какво значи хламида, пишещите история считат, че трябва да бъде ясно за всеки честен патриот, поради което не превеждат гръцката дума. От разигралите се върху двете възвишения действия можем да заключим, че хламидата е нещо като императорски... кукиш.

и юридически надстройки“ служели само за хвърляне на прах в ококорените и изплашени очи на измамената от ханове и класици публика.

„Тези събития — ни уверяват 14-томните патриоти в ЖИБИ — срещнали широк отглас всред западните хронисти и историци, които ги изтъквали като една от най-значителните прояви в международните отношения от началото на осми век.“¹

Освен с раждането на богатството от властта, те са важни и с още нещо. От времето на кесаря Тервел пред портите на Цариград в главите на българските власти ще да е влязла мухата, че и те един ден могат да станат господари на цялото това великолепие и разкош и да поставят задниците си върху императорския престол.²

Оттогава Цариград станал заветна мечта на всички властодръжци от трите господарства. Мечта, която бавно, но сигурно изхабила жизнените сили на народа. Днес, в един сетен порив към града на царете, така наречената народна армия, във взаимодействие със силите на варшавския пакт, може да предизвика само атомния въртоп над София. Следователно, кожите, с които ще се плащат авантюрите и сервилността на последните софийски диктатори и лакеи, този път ще бъдат смъкнати от гърба на тези, които сега с маршова стъпка или в пиански компании пеят в неистов екстаз:

Край Босфора-а-а, шум се вдига-а-а!

Лъскат саби-и, щитове-е!

.....

У-у-ура, ура ура у-у-ура и т.н.

1.1.2.3.

Свободната размяна на хора, идеи и стоки или третата кошница на хелзинкския дух през осми век

Междувременно калейдоскопът продължавал да се върти над византийския престол. Второто царуване на Юстиниан продължило нови 6 години и завършило този път с отрязване на главата. После, по за две години управлявали Филипикос Вардан и Анастасий Втори. Първият бил военначалник при Юстиниан, а вторият — бивш първи приятел и първи министър на Филипикос. След тях, още за една година, тронът бил протриван от задните части на император Теодосий Трети Адрамитец (716–717 г.)³

В тази славна година, преди и той на свой ред да бъде изпратен в кюркчийската каца от основателя на исаврийската династия и първият император иконоборец — Лъв Трети Исавър, се случили нови събития със съдбоносна важност за цялата по-нататъшна бълг. история. Повишената смъртност сред императорите и напорът на арабите от юг, подбудили мъдрия и велик хан да заключи, че „сега му е времето“. Той „опленил цяла Тракия“, откъдето се завърнал начело на ордата си и „безброен добитък“, след като успял да доведе Теодосий Трети на зелената маса в 716 година.⁴

1 Тези сведения са изсмукани от уводните статии в новокаменната преса, редактирана от нейните Боковци и Йотовци. (БОК-ов, без съмнение, е също от тюркски произход. Виж думата „БОК“ в турско-българския речник!)

2 След като това е главният признак за притежанието на върховната власт, не е ли по-добре да се употребява терминът „държавен задник“, вместо държавен глава, което даже и граматически не е съгласувано (глава е от женски род)?!!

3 Зает с изваждането на очите на Филипикос Вардан, малоазиатският бирник, известен под името Теодосий Трети, проявил великодушие спрямо своя предшественик — Анастасий Втори. Изпратил го в манастир с персонална пенсия, където този продължил своята обществена дейност във Византийската империя, навярно като завеждащ агитпропа в местната квартална ОФ организация и разказвач на вицове срещу смъкналите го от сцената верни съратници.

4 От „източниците“ не е ясно кой е ханът, който водил тази малка, миролюбива война. Можем да приемем, че е Тервел, макар че в една бележка Теофан казва, че Крум (Страшний) искал да възобнови сключения между Кормесий и Теодосий Адрамитец договор. И понеже Теодосий императорствувал само през 716 г., би могло да

Преговорите, освен с получаването на традиционните червени кожи и копринени дрехи, завършили с договор, в който се съдържат клаузи, много съществени за разбиране на външнополитическите и вътрешнополицейски традиции на днешните диктатори. Поради това, върху тях ще се спрем малко по-подробно.

Един от централните параграфи в договора третираше проблема за връщане на политическите бегълци. Било постигнато споразумение между Тервел и Теодосий, взаимно да си предават бегълците-емигранти от едната и другата високо договарящи страни, ако те се окажели злоумишленици против властта, българска или византийска.¹

Отечественофронтските херодоти казват, че договорът съдържал и клауза за скъпата на сърцето им „ненамеса във вътрешните работи“...

Прочее, предишната точка от договора, която в динамично изменящите се събития на Балканите ползувала алтернативно ту единия, ту другия от високопоставилите се бандити, се прилагала доста селективно. В смисъл, както ще видим по-нататък, и двете страни връщали далеч не всички бегълци.²

Друга, важна клауза, била тази срещу контрабандистите, наречени търговци, които искали да избегнат контрола на властите с техните пломби, печати, мита и данъци — преки или косвени. С този си акт Тервел установил държавен монопол над външотърговските сделки, и станал „ipso facto“, един от предтечите на социалистическата търговия. За да спре отклоняването на финансовите средства, било решено да се конфискуват стоките на контрабандистите в полза на законно практикуващите контрабанда съратници на хана и тяхното роднинско обкръжение.³

Корупцията и привилегиите, узаконените кражби с рушвети и бакшиши, се настанили веднъж и завинаги в политическите нрави на българските владетели още в зората на държавността.

Този договор бил подписан и при сириеця Лъв Трети Иконобореца, при което няма сведения за вмъкването на нови клаузи. Но, ако се съди по събитията, в които българските наемници разпилели кокалите си в борбата срещу арабите на страната на империята, може да се заключи, че старите васални и наемнически отношения останали в сила и в исаврийската ера. (Набезите на арабските пустинни разбойници са една от постоянните причини за голямата криза на империята от края на седми и началото на осми век. Туарегите били вече „обединени“ в халифат — теократическо-светска държава, в която наместниците на Аллаха и неговия пророк, въоръжени с най-прогресивното учение на научния Ислям, напирали с башибозушките си орди във всички посоки на тогавашния свят. Властта на халифите се простирала по него време от Индия и Централна Азия до Северозападна Африка и в Испания чак до Пиренеите. На север те прехвърлили Проливите и предприели няколко обсади срещу вечния град — Константинопол.)

На сключения договор българският хан останал верен, въпреки изкушенията, подхвърлени му от историческата съдба. Както се съобщава в една от бележките на Теофан: един от бившите императори — забравеният в манастирите Артемий или Анастасий Втори, поучен от Юстиниановия опит, се обърнал към властващите над българите началници за помощ. Тервел, имайки вече практика в този род дела, обещал войска срещу 30 кантара

се заключи, че „началник на българите“ през нея година станал вече въпросният Кормесий...

1 Така че и в това отношение днешните плодотворни преговори на партийното началство на червената орда с титовци, караманлисовци или турската хунта, не съдържат нищо оригинално. Ако не се смята това, че за всеки заловен и върнат български емигрант днешните тервелови наследници, вместо с червени кожи, плащат с по 1000 кг. телешко (живо тегло) и следователно връщат на днешните византийци от Атина не само кожите, които на времето получил Тервел, ами и месото!

2 Така става и днес: Ако гръцкото „правосъдие“ искаше да върне избрания смъртта пред „Родината“ 24-годишен строителен работник и „въздушен пират“ Ив. Гарев, то с отворени обятия прие своя агент-полковника от Д.С. Смърдлев. Но да не навлизаме така рано зад кулисите на съвременната ни история.

3 Оттогава нататък, чак до днес, в мошеничествата, контрабандите и аферите можели да участвуват и се облажават само разните Лъчковци, Таковци, Найденовци, Мирчо Спасовци, Славковци и прочее родолюбиви гешефтери и „здрави наши другари“, снабдени с тескерета, грамоти и царски печати.

злато.⁴ И макар че комплотът ставал в тъмнина, от шпионите си в ханския двор и техните доноси, Лъв Трети научил за готвещия се преврат. Той заточил, изклал и конфискувал имуществата на „съратниците“ на Артемия в Константинопол и отправил ултиматум с неприкрити заплахи към ханските власти в Плиска, с искане да му се предадат враговете. Нашият ювиги хан, като разбрал, че конспирацията е потопена, и с нея потънали и кантарите злато, отзовал армادات от лодки-еднодръвки, която се готвела за поход към престола в Цариград. Той побързал да даде обещания, че ще спазва мирния договор и не само че се отказал от Артемий, както преди това бил постъпил апостол Петър с Христа, но го завързал с участващия в съзаклатието солунски архиепископ. На патриция Сисиний, който представлявал Артемий в пазарлъците му с българския началник, била отрязана главата, и всичко това пакетирано и изпратено армаган в Константинопол. В доказателство на верността на нашите ювиги ханове към византийската корона, и в изпълнение на една от клаузите на мирния договор — за връщане на политическите бегълци! Защото българското началство винаги е било, е и ще бъде за спазване на международните правни норми и поетите международни ангажменти.

„Разбира се — казва Златарски — ние не можем да обвиняваме Тервел в коварство, защото, както ще видим по-нататък, и византийците практикували подобна коварна политика спрямо българите.“ Което впрочем е в унисон дори и с Христовия морал: „С каквато мерка мерите, с такава ще ви се отмери!“ Опитите да се въвеждат в политиката морални критерии, различни от успеха и горната квинтесенция на принципите на стоковото стопанство, присадени в етиката, са от лукаваго!

И понеже шмекерията често се плаща тройно, Тервел загубил не само обещаните 30 кантара злато, но не могъл да си прибере и даровете от Лъв Исавър за изпратените да се бият с арабите български наемници, които, както свидетелствуват сведующите, изтребили до 22 хиляди араби. (Акт, който е може би първата проява на вековната и традиционна българо-арабска дружба.)

От „договорите“ не можем да научим колко са кожите, които трябвало да получи нашият славен хан, но от арабски и латински извори, писани също 130–250 години по-късно, напр., от анонимната сирийска хроника от 846 година и тази на Михаил Сирийски, разбираме, че тервеловите мерценери на византийския император Лъв Трети Исавър, свлекли не малък брой арабски кожи в защита на византийщината. В различните източници броят на одраните мюсюлмански кожи варира от 22 до 32 хиляди. Значимостта на това съдиране на сарацински кожи (в източниците арабите носят името сарацини, а нашенците — бурджани), се подчертава дебело в наше време:

„С този героичен акт — научаваме от 14-томната история — нашите прадеди спасили западната цивилизация от надвисналата над континента най-голяма заплаха — арабската“, която на Запад била спряна от друг един варварски културтрегер — Карл Мартел или Чукът! Член-кореспондентът Ал. Бурмов (какво означава тази титла, пояснихме по-горе), ни обяснява, че „Тервел *предпочел* запазването на Византия пред неизвестността на едно арабско съседство“, което вече само по себе си говори за стратегическия гений, ако не на хана, то на пишещите с писалките си членове.

Проявените в тези събития касапска дипломатия и маниери, заедно с високоразвитите юридическа мисъл и правно чувство на нашите ханове, били усвоени в текущото практикуване на властта, в тесен контакт с неизчерпаемата съкровищница на византийското държавническо изкуство. По този начин арсеналът от идеи и нравствени принципи на българските властници се обогатявал с всеки изминат век. Хиляда и триста години не могат да бъдат избърсани само с един намокрен сунгер!

С тези геройства на тервеловите кожодери сведенията за българщината и новосъздадената държава изчезват отново от византийските летописи за близо половин век... За този мирен и тих период единствен източник си остава „Именникът“ с придружаващите го тълкувания и „анализи“ на плеядата казионни летописци от Третото царство и Първата

4 От благородството на металите можем да съдим за това на идеалите.

република, и няколко малки, нечленоразделни бележчици у Теофана и Никифора.

Към тях в следващите параграфи и ние ще прибавим нашата скромна лепта за осветляване на тези особено поучителни страници от историята на българските властници.

1.1.2.4.

Крайт на партията Дуло

Тервел склопил очи при неизвестни обстоятелства в осмия месец на цикловата година „заек“.¹ От 718 до 754 година, за повече от 36 години, нашите унугундурски прадеди изчезват от византийските летописи. Този период, казва Златарски, е най-тъмният и неизвестен в българската история. Той, ще добавим ние, не е нито първият, нито ще бъде последният! Върху тъмния фон на неизвестността през осми век очертават профила си кървавите и безцеремонни схватки на борещите се за властта боили.

Както вече посочихме, единствен източник за този тридесет и шест годишен период е „Именникът на българските царе“. Неговата автентичност бе разгледана в първия свитък. Сега ще илюстрираме надеждността му. Още тук предупреждаваме за разликата в датиранията в „оригинала“ на този „документ“ и тълкуващите го книжни червеи. Корекциите се налагали поради несъответствието им с датите и събитията от други „извори“.

След кончината на Тервел, според интерпретацията на мастития професор, България била управлявана в течение на 5 лунни години и 8 месеца от неизвестен хан. Навярно злоумишлената ръка на някой от наследниците е изтрила името от колоната и преводачът бил изправен пред непреодолими затруднения. (Ако читателят все още си спомня „хипотезата“ за изчезналия каменен оригинал.)

Но за науката препятствия не съществуват! Един от германските изследователи — Маркварт (виж неговия труд „Старотурските надписи“), и известният ни негов петербургски колега — проф. Микола, в познатата ни вече „Хронология на турските, дунавски българи“ (Петербург — 1914 г.), чрез разчленяване и съчленяване на нечленоразделните думи от „Именника“, стигат до заключение, че името на този неизвестен хан било Текуч.² Величието е семпло! Ето как просто се стига до това гениално решение на историческото уравнение и намиране на неизвестното:

„Цикловата година на Тервел — *текучетомъ твиремъ* , се разлага така: *текуч етем* , където *текуч* е собственото име на следващия княз, а «*ет*» на турски е куче, т.е. 11-ата циклова година“.³ Но по-сетне се предложил втори метод за разрешаване на проблема чрез едно друго разчленение на горния израз. Така: „*тектомъ... коучи твиремъ* , и тогава, *токтом* — става името на неизвестния турско-дунавски български княз, а *коучи* се произвежда от «коучъ»⁴, което означава овен или овца, следователно осмата циклова година“.

Понеже подобни дисекции над сричките на мъртвия текст се струват, дори на нашия комбинатор Златарски, „малко пресилени и натегнати“, то ние предлагаме следната наша хипотеза:

Името на хана Текуч Първи произлиза от известното на целия български народ *текучество* . Предположение, което в онази епоха, наречена „смутно време“, с нейната мобилност върху ханския престол, ни дава един много по-ненатегнат отговор...

Но тук не свършва всичко. Който има куража да навлезе в секретите на тази историческа ахчийница, ще узнае, че за неизвестния хан в „Именника“ са предоставени *цели 28 години* . А ако си спомняте, ние спряхме часовника на нашата история в 718 година. Ако

1 В летоброенето на турските българи фигурирали животински цикли от по 12 лунни години. Всяка година носела името на някакво животно и се състояла от по 10 „месеца“.

2 От „Именника“ с филологическо-etimологическия метод можем да извадим каквото си поискаме. По подобен начин манипулират своите двойно-дънсти цилиндри църковите илюзионисти.

3 Всеки хан е представен в този инвентар с цикли (година и месец), очертаващи началото и края на неговото царуване.

4 По-скоро „се произвежда“ от *коч* !

сега извършим една счетоводна корекция с пренос назад, ще съкратим всички години на тервеловото ханстване, лишавайки от възраст Аспаруха с цели 6 години! Защото, по Златарски:

Текуч Първи (5 год.) + Тервел (17 год.) = 22 години. Тогава от общо 28 години, като извадим въпросните 22, получаваме разлика 6, с която управлението на никому неизвестния Текуч Първи се разпростира до 695 година, т.е. навлизаме дълбоко в запазения периметър на основоположника, изхвърляйки от историята кесаря Тервел с кожата и хламидата.

Ако извършим преноса напред:

718 год. + 28 год. (за неизвестния) = 746 г. от н.е., с което стигаме почти до средата на осми век и ще излезнем „на червено“, както казват счетоводителите. Защото „възкачването“ на Телец на престола е фиксирано от Теофан в 761 година. Следователно при тази операция за тримата хана по списъка между неизвестния и Телец остават общо 15 години. Но с това вече салатата в българската история става прекалено мешана. За българските „учени“ обаче безизходни положения няма! Начинът, по който Златарски урежда сметките си с „Именника“, в повече или в по-малко, за да намести своите светлейши началници, ще бъде посочен в параграфа за хан Винех. Тук само ще отбележим, че използваният метод е всеобщ, а установената с него хронология в българската история — приета от всички. Придружена с безплодни уговорки, тя е следвана без корекции от марксихеските епигони на мастития наш историк.

Следващият хан, четвърти по ред в инвентаризационната ведомост, се нарича Севар. И за него не се знае повече от това, че цикловата година, в която възседнал магарето — носител на държавната власт, е *тох алтем*¹. Като му се изчислят циклите и се внесат корекциите на Златарски, за него се получава 15-годишно царуване.

Своето научно съобщение за Текуч Първи (718–724 г.) и Севар (724–739 г.) нашият професор завършва с думите:

За тези двама господари не знаем нищо повече, освен че с тях се прекъснала династията на Исперих — Дуло, и на българския престол се покачила нова династия.²

С което започнала нова епоха и нов параграф в българската история.

Прочее, като прибавим към тази заддунавска четворка (Аспарух, Тервел, Текуч и Севар) от „династията“ Дуло, и управляващите колкото орлите техни предшественици, начиная със самия Авитохол Първи, ние мислим, че от научна гледна точка не могат да се направят никакви сериозни възражения за първите 60 години от българската история — от 679 до 739 година!

1.1.2.5.

Първи период на новата династия Вокил³ (739–761 година)

След като „осветлихме“ предишния отрязък от българската история, трябва да признаем, че и в следващия отново се сблъскваме с мълчанието на хрониките и празнословията на хрониките. Наново пред нас се простират белите ивици на две десетилетия, за които данни се намират с такава лекота, с каквата и... бели врани.

Няма сведения за периода 739–756 г., през който, според болшинството историци, царувал родоначалникът на новата династия — Кормесий (още Комерсий, Кормисош или Курмыш, както казват, че звучало името му по старотурски). Няколкото разхвърляни тук и

1 Звук, наподобяващ името на почиващия си от пианската вечер край морето капитан Ван Тох, от хубавата книга на Карел Чапек „Война със саламандрите“.

2 Все династии се присънват на нашите властници и пишещите по поръчка на клиента историци.

3 Боилските роднински шайки, които в течение на целия осми век си оспорвали „с кръв и чест“ престола в Плиска, са по-скоро праобраз на военни хунти или царедворски партии на заговорници, отколкото династии.

там бележки, върху които се спираме, само подхранват съчинителството. Ето всичко, което може да се намери за новия хан Кормесий:

Теофан пръв свидетелствува за съществуването на такъв началник на българите. Той съобщава, че „Кормесий бил тъст на хан Сабин“, с който в „Именника“ започва — по женска линия, след известно прекъсване — вторият период от властвването на Вокиловци, продължил цели... две години (764–766 г.) Още веднъж изповедникът споменава името Кормесий във времето на Теодосий Трети (716–717 г.) — следователно и на Тервела — придружавайки го с клеветническата бележка, че той бил от близките приятели на императора.

В хрониката на германския монах Зигбертус от 13 век се казва, че Кормесий бил пряк наследник на хан Тервел. (Очевидно германският калугер не бил запознат с основния паметник на българската история — изгубената мраморна колона.) Към неговото становище са склонни да се придържат мнозина от днешните историци, отъждествявайки го с неизвестния Текуч. За подобно решение съдействува и втората бележка на Теофан, според която Кормесий и Тервел се застъпват в 716 година. То е удобно, защото:

- 1) Опростява ханския хронологичен ред,
- 2) Позволява чрез 38-годишното управление на още един призрачен владетел да се покрие целия тъмен период (718–756 г.)¹,
- 3) Избавя ни от главоблъсканиците с „Именника“, и най-после
- 4) Дава основание на днешните колеги на Златарски да заключат, че „Кормесий бил виден държавен (и партиен) ръководител още по времето на Тервел“.

За да се избави от подобни конфузии, покойният либерален професор бе извършил обещаните от Петров изследвания много отдавна, стигайки до заключението, че „Именника“ е единствената и последна сламка, за която може да се залови политическата история. Но и в него няма нищо друго, освен цикловите години на Курмыш, заградени от предшественика Севар и наследника Винех и придружени от вписката, че Кормесий „изменил“ рода Дулов. По тези причини Златарски е предпочел да се впусне в дебрите на византийската история. И от нея, чрез методите на аналогията, дедукцията и разтягането на локуми, да осветли тъмния период.

Знаейки как се осъществявала смяната на императорите в Константинопол, професорът, който държи на закона и легалността, подлага на анализ термина „измени“, за да елиминира държавната измяна и осигури едно плавно преминаване на властта от Дуловци към Вокиловци. (В което си позволяваме да се съмняваме, знаейки боздуганените нрави на епохата и пълното изчезване на наследниците на основоположника от ханския списък.)

Подобни смени на династическия ред възбуждали апетитите и съпротивата на всички останали боилски партии, които, както ни съобщава Златарски, „ламтяли за ханския престол“.² Но... „Кормисош ще да е успял, както се види (?), да предотврати всякакви

1 Преди повече от 15 години проф. П. Петров бе писал: „Поради определяне годините на възкачване на ханове на престола до Умор, изключително по «Именника», Васил Златарски е допуснал редица грешки. Тяхното изправяне засега обаче е невъзможно. За това ще бъде необходимо специално изследване“. И... дисертации!

2 Но този ламтеж, мислим ние, бил мотивиран от благородния стремеж да изпълнят докрай историческата си мисия пред род и родина. Защото като че ли няма властник в старата и нова история, който да не се е ръководил от нравствения императив на патриотизма. Така преди едно тридесетина години покойният ломбровски партиен интелектуалец и тогавашен вожд на българския народ — В. Червенков, облечен в риза с „народна“ шевица и сталинска куртка, тупайки се по маниера на разгневените шимпанзета в следелите се с корема му гърди, казваше, че е войник на партията и е готов да отиде навсякъде, където тя го изпрати. И докле не се смени чорбаджията в Кремъл, охраняван от въоръжени до зъби пълчища, партията изпращаше своя войник по банкети, в бившите царски палати или в прегръдките на видната наша оперна проститутка Нели Карова, където той си отдъхваше от крокодилските страсти и ласки на Елена Димитрова, с която още в Москва бе влязъл в брачни сношения, подбутван от чиста и искрена комсомолска любов. (Злите езици казват, че статута си на вожд той във висша степен дължал на въпросната крокодилша, която по някаква случайност бе сестра на впианчения „учител на българския народ“, чието балсамирано чучело смърди в мавзолея и чака „секирата на истината“ — за тези, които си спомнят Пенчо-Славейковата поема за фараона Аменготеп.)

В интереса на историческата истина трябва да споменем и личните му заслуги за политическото израстване:

вътрешни размирици и запази тишината в страната“ — ни успокоява имащият чувство за ред и законност професор.

Междувременно, докато в Плиска хановете-фантоми разигравали своите кървави, шекспировски пантомими, в Константинопол императорите иконоборци Лъв Трети Исавър (717–741 г.) и неговият наследник Константин Пети Копроним (741–775 г.) стабилизирали властта си. След няколко победи над арабите те се справили и с патриарсите.

В течение на няколко години вътре в столицата се водила истинска гражданска война — на живот и смърт — между иконоборци и иконопочитатели. Зад борбата с иконите се криел един друг конфликт, характеризиращ цялото западно средновековие: борбата между църквата и кралската власт за първенство (с полагащите се за него надбавки). На Запад тази борба се водила с променливи успехи, докато на Изток — в православния свят, — след като в една начална фаза „иконоборството“ взело връх в течение на повече от 60 години, „двувластието“ било ликвидирано, а богатствата на архиереи и манастири разграбени от светските бандити во главе с императора, след което борбата завършила с компромис. Църквата получила своя процент от данъците и ангарията на закрепостените, но дала кесарю кесаревото, отказвайки се от хегемонията при решение на светските дела.

След тези шест десетилетия във византийската история отново настъпил ускорен кръговрат на императорските задници. Това позволило на чернокапците да изплуват на повърхността, а на нашите ханове да си отдъхнат от българо-византийската дружба.

След василевсите-иконоборци за по-малко от половин столетие върху престола се сменили близо една дузина императори и императрици. Тяхната хронология, в паралел с тази на българските ханове, за целия езически период (681–864 г.) е изложена в анексите към този том. Там читателят може да прочете освен за войните на България с Византия и заобикалящите ни от север и запад държави и племена, също за тези, които империята водила по другите си граници — с араби, варвари и т.н. Следвайки същата хронология, в таблицата могат да бъдат намерени сведения за по-важните вътрешнополитически събития: преврати, бунтове, реформи, законодателни, религиозни и културни прояви в ханството и империята.

С една дума, рекапитулационните таблици предоставят на интересуващите се историята в резюме и се опитват да (?) направят един цифров баланс. Непълнотата на данните в тях е понятна за време, от което ни делят векове, или върху което тежат членовете от наказателния кодекс, охраняващи „държавната тайна“.

След консолидирането на властта си, иконоборците решили, че е настъпил моментът да приключат сметките си и с поникналите в предишната епоха ханства и княжества върху балканските теми на империята. Все в порядъка на тази си стратегия, императорите Исаврийци отстъпили от традициите на старото римско-византийско право и социални структури. За да засилят процеса на стабилизиране и централизация на държавната власт, те провели своя НЗП чрез известния „Земеделски закон“. С него се давала известна независимост на дребните селски стопани, за да бъдат спечелени за борбата на императорите срещу провинциалните конкуренти за престола и неканените пришълци, които по образ и подобие византийско създавали държави в държавата.¹

И тогава, както много години по-късно, „НЗП“-ът, който позволява на дребния собственик да рови своята купчина тор или да набива клечки в своето дюкянче, изолирайки го от всякакъв обществен живот и солидарност, дал своите плодове. Борещите се не само с иконите императори успели да смажат славянските бунтове в македонската тема (около Солун) и да се насочат срещу изолираните унугундурски началници. Това бил новият повод за появата на нашите „прадеди“ по страниците на византийските летописи — 755 година. В нея година станало сблъскване на ромеите с българите край дългата Анастасиева стена.

Обвинен в „троцкизъм“ по време на партийните чистки в СССР, за да спаси скъпоценната си кожа, той става доносчик на сталиновата полиция и заедно с шурей си, Васил Коларов и др. забележителни ръководители на славната БКП изпращат 2/3 от „другарите си“ при св. Петър.

1 НЗП-ът е едно друго име на стария принцип на Рим: „Разделяй и владей!“, приложен срещу „вътрешните врагове на отечеството“.

Както твърди Теофан, последните претърпели тежко поражение. Никифор, бидейки патриарх, представя събитията в друга светлина. В неговата версия българите извършили голям грабеж, взели много пленници и се оттеглили невредими в земята си.

Последвалите събития наклоняват везните в полза на първата от двете интерпретации. Копроним предприел поход по Черно море с 500 кораба и по суша. Схватката завършила край крепостта Маркели (Ямболско) с това, че изплашеният български хан побързал да предложи мир, като изпратил като заложници при императора мнозина „синове на Майка България“, т.е. на боилството (и тогава, както винаги, майка България е олицетворявана от тези, които имат властта и богатствата).¹

Прочее, цялата станала вече близо вековна история на новооснованото ханство е изпъстрена с подобни войни и кланници с ромеите и другите, търсещи място под слънцето банди. Сведенията за броя на участниците, жертвите, загубите и печалбите представляват „военна тайна“ и затова отсъствуват от хрониките. Но все пак, както казахме, в анексите на този том се прави опит да се представи един търговски баланс на геройството в споменатите рекапитулационни таблици. Тук само посочваме, че от бележките в летописите не може да се определи при кой български хан станали горните събития. Защото хронистите не са ни оставили никакви данни. Затова, подобно казионните историци, ще се върнем отново към „Именника на българските царе“. Според него, след Кормисош в 756 г. дошъл хан Винех и управлявал 5 години — от 756 до 761 г. Той бил от същата династия — Вокил — което позволява на блюстителя на реда и тишината в историята — Златарски — да заключи, че новият хан, който поел юздите на управлението, „наследил по право и мирно българския престол“ (след като по всяка вероятност опечаленият от военните резултати Кормисий получил дамба).

Така че новият мирен договор с Византия навярно ще да е бил „подписан“ от новия хан Винех.

Стигайки до този хан в „Именника“, който бил не само превеждан, но и многократно преписван, изследователят се натъква на известни затруднения. Но и те били отстранени от упор. За да се разберат тънкостите на научната процедура, думата ще предоставим пак на нашето светило на историческата наука, с нов дълъг цитат от монографията му „Българското летоброене“:

От тия изчисления може: 1) да се потвърди още веднъж изведеното вече положение за закръглеността на годините на управленията и 2) да се приеме, че предложената още от А. Куник конюнктура за годината на Винех — имъ (ъ) шегоралемъ, да се чете имъ (ъ) шегоръ алемъ, чрез което и самият текст в това място отстъпва от общата формула и става дори безсмислен, е невярна, защото, ако наистина годината на Винех е била шегор циклова година, то годините за управлението на неговия предшественик Кормисош, който почва тъкмо с шегор циклова година, трябваше да бъдат не по-малко от 24 лунни години, а те са само 17, или както видяхме, по-точно 16 лунни години и 4 месеца. Очевидно е, че цикловата година на Винех има грешка, която обаче лесно може да се поправи и да се обясни нейният произход.

Според нашите изчисления Винех се е покачил през 1-вия месец на 79-та лунна година от Б.Е., която дава циклова година 7 ($79:12 = 6+7$), т.е. „кон“, а според обясненията на Микола година „кон“ се означава с монгол. морин (рус. мерин = „скопен жребец“), следователно за цикловата година на Винех в оригинала ще е стояло морин-алем; в такъв случай лесно може да се обясни как от тоя израз е произлязло имъ (ъ) шегоралемъ: преписвачът е почнал да пише морин и след като написал първата сричка мо, той е погрешно погледнал на реда на предния княз, дето стои шегор, а понеже тия думи са били за него непонятни, то той безсъзнателно продължил с написването на тая последната дума и по тоя начин се получило мошегоралемъ; по-сетнешните преписвачи, за да осмислят колко-годе

¹ Докато в обикновената практика заложниците се вземат, за да се иска срещу тях откуп, в случая те били дадени като подкуп, за да се спаси скъпоценната ханска кожа.

тоя израз, прибавили и отпред, а изменили ъ на а, и се получило според Москов синодален препис — имъшегоралемъ, а според Погодиновския ръкопис има шегоралемъ. От добитите по тоя начин от нас резултати става ясно, че не се явява никаква нужда, па и безполезно ще бъде) предположението, че Винех е едно и също лице, що и Сабин у византийските хронисти¹, нито да се поставя Винех след Телец², както това прави Маркварт и Бьори го последва, нито да се прехвърля цикловата година на Винех към Телец и обратно, или пък да се отнема от сомор сричката со и да се придава към името на Винех, както се опита Микола да направи, защото нито за Телец ще получим шегор алем, нито за Умор — дилом тутом.

(Това е бележка на Златарски във въпросната „монография“) А. Куник и В. Розен, Известия ал. Бекри и других авторов о Руси и славянах, Петроград, i, стр. 136.

След тези професорски изчисления и разяснения, нам не ни остава нищо друго, освен да отправим към науката нашата изконна, старобългарска възхвала: „**Машаллах, машаллах!**“

Както и да не бъде, колелото на историята продължавало да се върти! Винех, от династията Вокил, започнал царуването си с един неизгоден мир за България, вследствие който границите били прекроени.

Ромеите сложили освободителната си ръка върху славяните от Тракия: Македония, а на българското ханство останала земята на север Балкана.

Следващата война, която не закъсняла, „завършила под ръководството на хан Винех с позорен разгром на ромеите“ — ЖИБИ. Но, както казва Златарски, Винех бил слаб в политиката. Той не се възползвал от Моментата, за да осребри победата, което му струвало скъпо. Неговата неловкост събудила недоволството на боилите (тяхната алчност била винаги будна). В средите им се формирали различни партии: Дуло, Вокил, Угаин, Добри Терпешев, Горуня, Минчо Агаин и т.н. Всяка от тях със своя програма, стратегия и тактика в борбата за докопване на властта и нейното съхранение в сложната вътрешна и международна обстановка на съседство с наследницата на Рим — Византия. Една от партиите — Угаиновата, въстанала, светила маслото на Винех, „избила своите началници, които дотогава имали по наследство властта над тях“ и поставила някого си Телесий (Телец)³.

Така в 761 г. завършил царуването си хан Винех, и с него първият период от господаруването на Вокиловата „династия“ — по мъжка линия.

1.1.2.6.

Кървият кадрил на хановите марионетки продължава през труповете на угаиновци и вокиловци

След като заклали ювиги хан Винех, боилите избрали за свой господар Телесни или Телец — „мъж смел и злонравен, на около 30 години“, казват византийските летописци. Телец бил от партийната котерия на рода Угаин — третата, известна ни роднинска глутница в политическия живот на ханството през осми век.

Телец, който управлявал 3 години (761–764 г.), мислел, че авторитетът на властника се закрепва с победи и плячка. В тогавашната обстановка тези висши цели на държавната политика той решил да постигне върху гърба на славяните от Тракия. Злонравният хан

¹ Признания за тази „идентичност“ биха могли да бъдат изтръгнати, ако нашите академици предадеха въпросните Винех и Сабин в ръцете на специалистите по идентифициране от сградата на Лъвовия мост или на „Московска“ 5.

² Този ред на хановите Винех и Телец се обърква още повече от един по-късно открит „източник“, в който се твърди, че на сцената в Плиска по него време се подвизавал хан Паган (или узурпатора Баян?), което съвсем разбърква хронологическите и династически сметки. За неговото име във византийските източници няма нищо.

³ Според една от хипотезите разделението на боилството на партии се извършвало съобразно етническия им афинитет. Ястребите унугундури, към които се числяла и Угаиновата партия, били антиславянски и антивизантийски, а гълъбите — прославянски, за мир и добросъседски отношения с империята.

тръгнал с ордите си на лов за славяни, които, изплашени от освободителната дейност на новия български началник, потърсили спасение в бягство. Според Теофан около *двеста и осем хиляди души* намерили убежище във Византия и били преселени от императорските власти в Мала Азия, където в потока на вековете били погърчени. (Днес техните потомци са отдавна потурчени, факт, който се повтаря хиляди пъти във всечовешката история, като че ли за да докаже абсолютната независимост на „нацията“ от нейния етнически произход.)

Разгневен от непослушанието на хана и от допълнителните разходи, предизвикани от двестата хиляди емигранти,¹ Константин Пети предприел наказателна експедиция с 800 кораба и в една битка, на 30 юни 763(4) година, българската армия била разбита и разделена на две: покойници и пленници. Тези последните, след илюминации и пиршества, били изведени в дървени окови извън Златните Врата и избити, съобразно принципите на международното право и християнския... хуманизъм.

Сред плячката в ръцете на императора попаднали и две големи вази (или легени) — сицилианска изработка — всяка тежаща по 800 ливри (около 400 кг). В тези вази днешните историци намират доказателства за търговските връзки на българския хански двор със Запада, Италия и Сицилия, макар че произходът им у Телец може да се обясни много по-лесно с оплячкосването на някой византийски патриций „в предходната фаза на историята“.

Както и да не бъде, но този резултат от експедицията предрешил съдбата на опитващия се да се спаси в бягство Телец. Боилите го убили заедно с партийните му съратници от рода Угаин и за хан поставили Сабин, който бил зет на прежде поменатия Кормесий. (Сабин липсва в „Именника“, изтрит за национална измяна. (Злат.) За него и останалите господари от знайни и незнайни династии в по-нататъшното изложение ще се придържаме към летописците.) И така, на престола отново се покачил човек от партията на Вокиловци, с което започнал вторият и последен период от властвването (?).

Издигнат на ръководна длъжност от своята партия, Сабин сменил курса и потърсил осигуряване на мира с Византия. Той мислел, че убийството на Телеца Угаинов ще бъде достатъчно, за да увери императора в добрата воля на новия хан. И в неговата... васална коленопреклонност и признаване ръководната роля на Константинопол в делата на международния бандитизъм. Но Константин Пети решил, че е настъпил момента за превръщане на васалите в лакеи и роби и затова с 2600 кораба, според византийските херодоти, потеглил на кръстоносен поход. Но щастливата звезда не слизала от българския небосклон. Страхотна буря в Черно море погълнала добрата половина от византийската флотилия. Копроним наредил да се уловят удавниците със серкмета и след като била отслужена заупокойна литургия над пресните братски могили, се завърнал в Цариград.

Сабин бил раздиран от противоречия: дали да обяви война на империята и утоли апетитите на боилите, или да потърси мир с ромеите? Везните наклонили към последното решение. Той изпратил пратеници за мир при императора. Тогава някаква нова боилска партия — от незнаен род, свалила хан Сабин, заявявайки му според Теофан: „Чрез тебе

¹ Подобни многохилядни бягства, без да бъдат велики преселения, стават и в наше време от почти всички континенти. Те са толкова масови, че дори *нацията на емигрантите* — САЩ, без особен възторг посреща и прецежда през мрежата на емигрантските си служби милионите желаещи да започнат нов живот в „новия свят“, сред които и стотиците хиляди бегълци от двата Караибски острова, Хаити, в които току-що бе изрината фамилната диктатура на видния негърски демократ и експонат на свободния свят — Папа Док, и другият, който знае защо наречен „О-в на свободата“, където се подвизава заместникът на Хуан Батиста.

Някога възторжените марксистически телета и почитатели на Фидел Кастро (известни под името кастрати), издаваха книжки за третия свят с алтернативното заглавие: „Кастро или чомбе?“. Достатъчни бяха по-малко от две десетилетия, за да стане очевидно дори и за духовния скопец илюзорността на подобна алтернатива. Защото властта е велик нивелатор! Някогашният наемник на колониализма — Моис Чомбе, е отдавна изгнил покойник. Изгърсакът на Папа Док си замина по живо по здраво, но за съжаление все още няма от майка роден син на Куба, който да обръсне тлъстата муцуна на т.нар. „Лидер Максимо“, който продължава безнаказано „революционните“ си дърдорения, изпраща наемниците си да разнасят на байонетите си мира и социализма из африканските джунгли, посреща в именията си, прави чест с присъствието си по банкетните софри на гости и домакини, или съпровожда „високите“ си колеги на лов и балове.

За такива случаи Ботев употребяваше латинското възклицание: „O, tempora, o, mores!“

България ще бъде поробена от ромеите!“ За да си спаси душата, Сабин побягнал към Месемврия и от там по море се отправил към византийската столица, където намерил политическо убежище в двореца на императора. Това станало в лето господне 766-о. Сабин оставил завещание, с което приписал ханството с поданиците на името на Умар, Умор или може би Омар, също от Вокиловците.¹ Но съзаклятниците от новата партия обявили завещанието за невалидно. След 40 дни те подали оставката на хан Омара и на престола турили свой човек: „Токту — мъж българин, брат на Баяна“ (което е много съществено като сведение и е почерпано от „Именника на българските царе“). Токту Първи властвал цяла година. На следващата боилите го принудили да побегне, този път на Север, в Делиормана, където Токту, заедно с Баян и други верни съратници, бил заклан² и отправен при великия Тангра, за да се нареди отляво или отдясно, според заслугите си, сред пристигналите вече тук славни предшественици.

Боилите „издигнали“ някакъв нов, новеничък хан — Паган, който господарувал също една година. От действията му изследователят изтъква окончателно идеологическата и стратегическа бусула, изгубвайки напълно ориентацията си в дълбокия смисъл на борбите, които водели боилските котерии. Защото, вместо да поведе дружините към полето на честта и възмездието, Паган повел преговори за мир с Византия, подобно своите злощастни предшественици. Великобългарският самодържец хан Паган Първи взел честна дума от византийския Велзевул и „се явил пред него с първенците си“. На срещата присъствувал и приютеният от императора изгнаник и „борец за освобождението на българския народ“ — экс-хан Сабин.³ Господарят на всички ромеи порицал хана за омразата, която този изпитвал спрямо Сабин и сключил мир. Какви били клаузите му нашите летописци не казват, но за тях можем да съдим по разигралите се събития: Върху територията на „суверенното“ българско ханство жандармите на Константин Пети извършили политически арести. От сведенията на Теофана разбираме, че между арестуваните бил Славун — „князът на най-силното славянско племе в ханството — северите“ — и Християн, който напуснал християнството, за да стане главатар на „скамарите“ — пладнешки разбойници, които върлували по друмищата на империята. (Християн очевидно ще да е признал върховната власт на бълг. хан, хранейки илюзии спрямо нея: Тя не била още осветена от византийския бог, намирала се в своя ембрионален стадий и по методите си на действие и правните възгледи и норми, върху които била построена, се струвала по-понятна и близка до сърцето на недоразказялия се разбойник и экс-християнин. Християн забравил, че всяка власт по своята същност е... византийска.) С този нелоялен конкурент, както свидетелствува Теофан, императорът не постъпил съобразно изискванията на Amnesty International, спрямо осиновените от нея тревопасни затворници. Джелатите отсекли ръцете и краката на Християна, и жив още го предали на лекарите, за да послужи с тялото си на науката. След като ескулапите довършили започнатото от палачите дело, те го изгорили.

Едва тогава Константин Пети потеглил в поход срещу пагановото ханство и „в град Цика или Чика(?), хвърлил в огън ханските палати“, ни съобщава друг един летописец — Анастасий Библиотекар.⁴

Както и да не било, но след тези византийски палежи и грабежи и Паган, който се опитвал да избяга пак през Варна във Византия (където императорът колекционирал и препарирал бившите български хански величия, женейки ги за приятелки и братовчедки на жена си) бил пречукай и ограбен от собствените си слуги, т.е. от конкурентите, което показва

¹ Омар звучи по-тюркски.

² Навярно от ошастливането от властвването им местно население.

³ Горният прецедент разпалва до ден-днешен въображението на някои привърженици на финландизацията в сред политическата емиграция. Те чакат своя 12-и час, когато ще седнат пред зелената ясла на преговорите, заедно с днешния наемател на ханския престол в Сердика, за да получат полагаемия им се достъп до държавната копая. Основания за подобен сценарий те могат да намерят дори и в Хегел, който е казал, че в историята великите личности и събития се появяват поне два пъти.

⁴ Макар че българщината и царщината не били още съвсем укрепнали, както свидетелствуват хронистите, строителството на палати и резиденции било поело нормалния за всяка нова ера ход.

какви нрави се създавали сред българските държавни мъже и политически партии още в първия век на държавността. Както казва Златарски:

Дори и в най-критичния момент те не се отказвали да се възползват от него, за да премахнат противника си.¹

Така завършил този нов, славен едногодишен период от историята на властта и нейните персонификации, както се изразяват философите.

В такава драматична обстановка на престола на българите, върху който днес седи един от най-дълголетните държавни задници — бележитият деец на българското, международното и т.н., и т.н... — в 768 г. се покатерил хан Телериг. В епохата на ускорена амортизация и бракуване на владетелите новият хан се задържал на магарешкия гръб цели 9 години.

С него обаче дипломатическите отношения с Византия не се променили и посолства не били разменени. През целия осми век империята не се помирявала с родилото се в недрата (?) ново раково образувание и само търсела подходящ момент, за да го оперира с армиите си.² А ханството получавало отдих, когато други беди връхлитали Византия. Така за 5–6 години Телериг получил отсрочка и държавицата му оцеляла, защото по него време македонските и тесалийски славяни пренесли разбойничеството по цялото Егейско море. Те станали пирати, които издигнали този морски занаят на такава висота, че в 768 година принудили Константин Пети да влезне в преговори с тях и да изкупи пленниците срещу 2500 копринени дрехи. И тогава човешкият живот не струвал по-скъпо от една дрипа!

Но в 774 година почивката приключила, защото Византия отново се готвила да затрие ханството, а то искало да се утвърди и разшири с цената на всички средства. В горната година Телериг изпратил свои пратеници с подаръци при стария Копроним, които имали за задача да отклоняват вниманието му в юридически тънкости в спорове около клаузите на нов договор... за разоръжаване. През същото време ханът, начело на една 12-хилядна орда, се промъквал в Македония (около Битоля), която тогава се наричала Верзития. Ханската стратегия била чиста и проста: ако не можел да заседне там трайно, Телериг искал да прекара за България няколко синджира роби-пленници, които по него време ще да са стрували по-скъпо от императорските... говежди стада.³

Разбира се, Константин Пети, подобно своите предшественици и наследници, имал не малко шпиони и доносници сред боилите (а ако се съди от по-сетнешните му постъпки, и за ролята на самия хан е трудно да се произнесем).⁴ Шпионите донесли на императора за освободителните мисии и операции на Телериг в Македония, и той с 80-хилядна армия

1 Тези нрави бурмовата историческа школа би могла да обясни с изострящата се класова борба.

2 Процесът на разпадане на една империя на провинции и образуването върху тях на нови държави може да се окачества като **рак в рака** !

3 Така е и записал Теофан. Но нашите скокотливи патриоти не са съгласни с византийския си колега и търсят друг, по-висш смисъл и обяснение на ханската постъпка. И имат право хората, защото с фразата на Теофана мъчно ще се съгласува измъчената легенда за братството и морално-политическото единство между прабългари и славяни, които както ни карат да вярваме, били влезли още преди век в доброволен, федеративен съюз! Мургавите и кривокраки унугундури и синеоките и русокоси славянки копнеели един за друг и от този копнеж по любовному се създавал днешният храбър, трудолюбив и ученолюбив български народ, с яздещите го партийни наследници на Аспаруха и Крума Страшний.

В похода на Телериг днешните и вчерашни историци са склонни да виждат едно продължение на обединителната политика на българските ханове по посока на солунската митница. Прочее, както може да се констатира, две са осите на тази политика през вековете: Цариград и Солун. И с малки модификации това е моторът, блянът, съкровено желание на всеки български властник — чак до „царя обединител“ и дошлия на смяна председател на Държавния съвет.

Не случайно в днешните български казарми отново се марширува под звуците на:

„Тита-а-ан Калимански, ти герой от Булла-и-ир...“

4 Една обща черта на властниците през трите български държави, били те царства или републики, е тази, че те с малки изключения са винаги нечии шпиони и доносници, което впрочем ни най-малко не противоречи на техния дълбок и искрен патриотизъм. Всички тези привидни противоречия и недоразумения идват от недостатъчно ясното дефиниране на понятия като *родина*, *патриотизъм*, *народ* и т.н.

прогонил неканения българо-славянски обединител, отнемайки му плячката и пленниците.

За нравите и морала, позволеното и непозволеното в действията на властниците, красноречиво говори разигралата се след горните събития „лична драма“ на Телериг. Летописците казват, че ханът бил подвел започналия да се вдетинява Копроним. В едно послание той му съобщавал за намерението си да избяга във Византия, но, за да бъде сигурен, че няма да пострада, искал от императора да му съобщи имената на приятелите си, т.е. на византийските шпиони в ханския двор, за да им се доверят и потърсат помощта им. И понеже била създадена вече практика изпадналите в беда български ханове да търсят убежище и спасение при императора, старият Копроним изпратил искания списък. Телериг наредил на органите на държавната сигурност да ги арестуват, след което те били обезглавени. Тази хитрост накарала Копроним да си оскубе побелялата брада. Телериг явно имал шанс, защото готвещият се да го накаже император рухнал в разгара на подготовката на наказателната експедиция. Престолът бил зает от син му — Лъв Четвърти Хазарски, който не могъл да се радва на дълголетие (775–780 г.)

Кой за чия сметка е действувал в тези драматични събития, летописците не съобщават и на нас ни остава само възможността да гадаем по последвалите събития. Две години по-късно, в 777 година, Телериг избягал във Византийската столица. Тук нашият экс-хан, в качеството си на виден политически емигрант, приел християнската вяра, получил византийско поданство и бил добре оженен за една братовчедка на жената на императора — Ирина. Както са го правили и правят редица страстни патриоти, след като напуснат пределите на иначе толкова любимото им отечество.¹

Кой, след Телериг, седнал на ханския престол, не се знае. За нови 14 години — до 791 г., когато на сцената изскочил хан Кардам (??? — (??) г.) — в летописите не се съобщава нищо за обществен и политически живот в съседното ханство. Отчаяни от броя на дупките в нашата ранна историческа памет, официалните историци ни съветват да приемем Кардам като пряк наследник на Телериг. И при новия хан мирът се сменял многократно от войната, с променливи успехи между воюващите. В определени моменти, заети с арабите, византийците плащали данък на хана, навярно ще да спира неканените гости от север, а в други те спирали плащанията си и изпращали част от армиите си, за да унищожат северния съсед.

Дипломатията от тази епоха не била тайна и имала доста откровен език. Когато в 796 година Константин Шести отказал да се издължи, българският хан, за когото не се знае дали бил Кардам или друг (от фрагментарните сведения в летописите това не личи), изпратил вестноосци, по които заявил: „Или ми плати данъка, или ще дойда при Златните Врата и ще опустоша Тракия!“ Получилият добро домашно възпитание ромейски император изпратил в отговор една кърпа с... фъшкии. До война не се стигнало: След като византиецът канил в течение на 17 дни стария Кардам да излезне на двубой, всички се разотишли. Защото, ни учат херодотите, нашият хан бил привърженик на отбранителните войни.

Дали тази му стратегия го е спасила от гнева на боилите, не знаем. Защото отново за 7 години — до 803 г., всякакви сведения за българите и техните началници изчезнали от анализите на историята.

Възможно е това многократно изчезване на ханове и „народи“ за дълги периоди да намери своето обяснение в следната, останала неразтълкувана от нашите гадатели бележка, записана в хрониката на Кастамонийския манастир:

¹ Новата ни и най-нова история видя български патриоти, прегърнали поданството на сталинова Русия, франкова Испания, без да говорим за САЩ, Великобритания, ГФР или петата френска република. Така че, тежко ти, бедний народе, ако ще трябва да изплащаш всички поети още на зелено ангажменти!

Впрочем, окачените в гардеробите на политиците патриотически салтанати и доспехи са предназначени за простодушната и овчедушна публика. Принципи и любов към народа са понятия девалоризирани в света на политиката. Тя е занаят, чиято главна цел е завоюването на властта и задържането (?) с придружаващите я разкош и привилегии. И за тази цел всички средства са добри: от лакейството и доносничеството, през предателството и шпионството до удушването на конкурента и устройване на националното му погребение с всенароден траур...

През дните на иконоборците-императори¹, народите от придунавските краища, възползвани от безначалните времена (защото нечестивите ромейски императори водеха война против светите икони), тогава именно, тъй наречените *рихини* и по-просто *влахо-рихини* и *сагудати*, след като *завладяха България* и се разшириха малко по малко в разни страни, *завоюваха и Македония*. Най-сетне, те дойдоха и на Света Гора с целите си семейства, защото нямаше кой да им се възпротиви и да воюва с тях. След време, когато бяха огласени от светите отци, те повярваха и станаха свършени християни. (Колко му е? Г. К.) Но както ракът не върви право, а пълзи насам-натам, тъй и тия власи, макар и да повярваха и се кръстиха и после се подчиниха на ромейските императори, но се пръснаха по свето-именитата Атонска гора под предлог, че те ще бъдат научени с време по-добре.

Цитатът е извлечен от: Порфирий Успенский, История Афона, III (1869), стр. 311. М. Соколов, Из древ. истории болгар, стр. 120. Йор. Иванов, Северна Македония, стр. 68.

Подобни бележки могат да разсеят тъмнината, която покрива 100 от 123-те години българска история, до появата на страшния хан. Неудобството от тях се заключава в това, че те не само скъсват династическата нишка на Дуло, но срутват цялата многоетажна сграда на дълбоко навлязлата в школските учебници и академически монографии българска история — от Аспарух и Тервел до Крум „Страшний“.

... Пазете нашата национална чест и нашата национална гордост като зеницата на очите си! Всеки от нас трябва да бъде българин! Да ви сочат с чест: ето това е българин! Това не е шовинизъм. То е необходимо средство за самосъхранение на нашата нация, за да не изостава тя назад, за да може тя да върви напред...

Георги Димитров

За патриотичното единство на българския народ

Патриот е, душа дава...

Христо Ботев

1.1.2.7.

Заклучителни бележки към Глава втора

Изтеклите 100 години в историята на езическата по форма и византийска по съдържание българска държава, въпреки оскъдността на данните, са може би най-богатите с доказателства за същността на властта и „законите“ на амплитудните (?) движения между децентрализацията и централизма.²

Това бил век на кървави борби между колегиалното ръководство на Пандите, което в

¹ „През дните на императорите-иконаборци“, означава по време на царуването на императорите Лъв Трети Исавър и син му Константин, наречен от поповете *Лайняния* (Копроним). Епитетът свидетелствува за обективността на летописите, оставени ни от „духовните пастири“ на византийските народи.

Ползуването на лайняни източници не може да даде нищо друго, освен познатите ни авгиеви обори в отечествената историческа наука.

² За настоящата глава сведенията бяха толкова оскъдни, колкото и за предшестващата. За да допредем и вътчем нишката на българските власти в мъртешкия саван на световната история, покрил със забвение толкова племена, народи и класи, може би трябва да ползуваме по-актуални източници. От които по аналогия могат да се дорисуват контурите на тъмноначалния период на българските ханства върху историческата „*tabula rasa*“ на осми век. Например съвременната история на раждащите се пред очите ни „свободни“ африкански държави, с техните императори, президенти и „пролетарски“ диктатори, а мобилността на дирниците върху ханския престол, може да бъде онагледена със смяната на генералите и хунтите в Латинска Америка, или на първите секретари в „Народна“ Полша.

различните епохи носело различни имена: боилство, болярство, дворцова камарила или Ц.К., и стремящият се към еднолична пласт началник.

Този двубой приемал различни форми: веднъж на фарс, друг път на драма. Но тенденцията била постоянна: съсредоточаване на властта в ръцете на един самодържец или диктатор, и никакви либерализации и възстановяване на „ленинските норми“ в живота на върхушката не били в състояние да я отменят. Като че ли *йерархическите структури имат свойството да възпроизвеждат своя връх* ! И, както казва една китайска пословица: „*върху един парцел от джунглата няма място за два тигъра!*“

Една съвременна нейна илюстрация е тенденцията към централизация на капитала в ръцете на тръстовете и мултинационалните компании в „свободния“ свят, или периодическите появи на „култове на личността“ в „социалистическото“ общество.

Върху тази валидна през всички векове на световната история тенденция, към централизация и концентрация на властта, през осмото столетие в България многобройни обстоятелства и фактори оказвали своето катализиращо или доминиращо влияние. Към тях се прибавяли котерийните борби на родовите партии, които се стремели да поставят на престола „свой човек“, за да могат след това шуробаджанците, навързани като свински черва, да се повлекат през цялата йерархия на канската държава, изблъсквайки оттам, с лакти и ритници, инородните конкуренти. Това бил главният мотив, който извикал на живот боилските партии на Дуло, Вокил, Багаин...¹ И всеки род теглел патриотично чергата към себе си. С хитрост, коварство, жестокост... Всеки преследвал целите си с онези средства, с които разполагал. Да се интерпретират отношенията на дебнещите се едни други хищници, хиени и чакали на властта, с понятия като чест и безчестие, би показало само наивно неразбиране на закона на политическите джунгли. (Ако, разбира се, зад морализаторската наивност не се крие пладнешки холдоп.)

Тази глава от българската история е богата и със сведения за ролята на византийския империализъм в политическия живот на Плиска. Противоречията между „цивилизована“ Византия и варварските племена на славяни и прабългари се въртели около следната политическа ос: Византия искала да ги дресираща и направи свои поданици или данници,² а тези последните, не само искали да излезнат от унизителното положение, което им се готвело, но възползвайки се от кризите на империята, се стремели към „експроприацията на византийските експроприатори“, които вече няколко столетия практикували онзи занаят — държавно организиран грабеж, който е поне толкова стар, колкото и проституцията. И чийто резултат са всички онези, зашеметяващи ума и погледа, слава и богатства на „великите империи“.

Смяната на василевсите в Константинопол или на техния външнополитически курс предизвиквал политически земетръси в болярските пластове на българското ханство. „Империалистическото обкръжение“ на Византия с нейните всемирни планове, пети колони и агенти, се добавяло към „сложната“ вътрешна обстановка, за да комплицира още повече и без това нерадостния живот на българските ханове от първия век.

Към отношенията на „военната аристокрация“ спрямо Византия, които варирали от сервилност и раболепие до волята за разправа и победа над Константинопол, се прибавяли и етническите елементи. (Както вече споменахме, някои обясняват движенията във властническите слоеве в Плиска, с наличието на унугундури и славяни в ханството.)

Всички тези обстоятелства, макар и важни, играели по-скоро ролята на катализатор в онези 100-годишни обезглавявания и бягства от българския престол във византийския двор, известни под името политическа криза на българската държава — според втори том от многотомната история на БАН.³ Те са елементи, които били експлоатирани от родовите

1 Умножението на политическите партии, които са своего рода модификации на гангстерските банди и ембриони на държавната власт, е достигнало своя апогей в днешния Двадесети век.

2 Данъкоплатци — в този смисъл е употребен от Теофан терминът „данници“

3 Тази криза прочее е нормалното състояние на властта. Тя ще продължи, докато съществуват властниците със съвкупността от привилегии и прийоми на съхраняването им: От забиването на ножа в гърба на конкурента, през ослепяването или пенсионирането му, до намиране на покровителството на някой „велик“ международен

партии в борбата им за властта (без много, много да се търси приемственост или цитати от класиците), но те не изразявали същността на вековната политическа криза. Последната се състояла в *раждането и консолидирането на държавността*, на класовите отношения и борбите за трайното овладяване на ханския престол, с въвеждането на принципа на наследствената власт.

Акуширало насилието. Нищо „свято“ и нищо „божествено“ нямало за борещите се не на живот, а на смърт конкуренти от разните родове на боили и катили. Те знаели, че само кървавите преврати и смазването на Дуловци можели да поставят върху незиблема основа властта на самодържеца-диктатор.

Тази борба — навътре и навън — за властта, започнала при убийтия от „измаилтяните“ основоположник, продължава и след Телериг и Кардам, чак до наши дни. И заедно с нея и „политическата криза“. Следването на нейните перипетии, с интригите, доносите, комплотите, превратите, благословията от някоя висока порта и т.н., образуват червената нишка в романа на българските властници, и заедно с това същността на политическата история.

В последната, всичко останало — войната или мирът с Византия, ролята на славяните и мястото им в дуалистичната държавност — са само вторични, подчинени елементи, които борещите се за властта съперници разглеждали във всеки конкретен момент през призмата на ползата. И никаква генерална линия и последователност не може да се търси в политиката на ханските партии, които на своите „априлски пленуми“ сменяли знамената и лозунгите с онази лекота, с която проститутката сменя клиентелата си. Важен бил само хонорарът! Защото властта е сама за себе си идеал. И цел върховна! Тя се нуждае от смокинови листа, но който иска с тях да обясни политическата история, той нищо не е разбрал от нея!

Често взаимно обезглавяващите се ханове и претенденти, заимствували от своите смъртни врагове техните „програми“, „идеали“ и политика, стига това да ползувало и улеснявало техния поход към върховете на властта. Привидните противоречия и непоследователност на ханските партии са необясними само за онези, които не искат да разберат същността на политиката, динамиката на котерийните борби и технологията на властта. Нито природата на властника, който има само един бог — трайния успех и разширението на господството си. *Започвайки номинално като хора, властниците се превръщат в студени животни!*

За да приключим този параграф, ни остава да кажем няколко думи за актьорите на тази кално-кървава драма:

Какви лични качества ги изблъскват на повърхността?

Въпросът няма всеобщ отговор. Всичко зависи от съвкупността на обстоятелства, които носят името епоха. А всяка епоха, особено „кърмачките“, си има своите идоли и герои!

Понякога, какъвто е случаят на който сме съвременници, безпринципността, безцветната посредственост и шмекерската безхарактерност на ръководителя на българската държава били неговият главен шанс. Както промяната на цветовете е силата на хамелеона, или отвратителната воня — главната защита на смрадливия опосум.

Когато равновесието на силите между борещите се за престола роднински партии било устойчиво, те спирали избора си върху някое неутрално нищожество, хранейки илюзията, че и след като му нахлузят ханската шапка, ще съхранят контрола си над него, като го превърнат в оръдие на роднинските си интереси, привилегии и паразитизъм. Това често съвпадало и със сметките на някоя империя, била тя Византия или „Съюза“, която търсела във васалната страна някой безропотен послушник, задоволяващ се със службата на главен ибрикия в клозетите на султанския дворец.

Когато тези фактори се кръстосвали, тогава можело да се стигне до поемане юздите и от такива великани на отечествената ни история, какъвто е днешният генерален кесар на БКП.

бандит.

Прийоми, които носят почитителното название вътрешна и външна... политика.

Свитък третий

Даскале, кажи и ти нещо бе, нека им покажем кои сме. Кажу нещо, я за Филип Тотя, я за Крума Страшний. Малко ли ги имаме и ний. Или земи, че изпей някоя песен, сега му е времето...

А двукольорните, жълто-бели flagове все се развяваха.

Из „Бай Ганю на изложението в Прага“

Алеко Константинов

Глава трета

1.1.3.

Построяване основите на крепостничеството в ханството

Да направим за 11 години онова, за което на Византия и други били необходими столетия!

1.1.3.1.

При изворите на националната идея

След като пясъчният часовник на българското летоброене отмерил нови десетина години, потънали в прах и безкръвие, ако вярваме на отечествените хроници и академици, и фаталният 13-и хан Кардам изчезнал безследно в подвижните пясъци на предишната глава, българската политическа история била отново изнасилена и в нея влязъл с взлом хан, който всял ужас и страх — сред чужди и свои.

„В 802 или 803 г. — съобщава ст.н.с. Примов — Крум поставил началото на нова династия“. От това научно съобщение, написано в стила на истинолюбивата „Большая Советская Энциклопедия“, би трябвало да се заключи, че нови заговори, преврати и кланета обезнаследили потомството на неговия „предпазлив, миролюбив и политичен“ предшественик, сменяйки старото партийно и държавно ръководство.

Крум не властвувал дълго — само 11 години! И макар че през последвалия нов половин век регресията в ханската жизненост се засилила¹, началото било положено. През изтеклите десет петилетки се извършили процеси и събития, които подготвили бъдещата победа на абсолютизма и феодализма в ханството. България била ощастливена, изключая дребния инцидент с Владимир, с дълголетни господари: Борис Първи властвувал 37 години, Симеон Първи — 34 години, Петър Първи — 43.² Те поставили абсолютната власт на монарха на трайни начала, превръщайки я в осветена от бога, т.е. неоспорима и наследствена. Така епохата на краля „Слънце“ била изпреварена с цели 7–8 века. И докато онези там продължавали да говорят с конете си на латински, у нас били вече „изградени“ всички безобразия на самодържавието. Произволът на отговарящите само пред бога властници, с безправиято, гаврата над селяните и прочее прелести на ранния средновековен обскурантизъм, навлезли широко в народността бит. Създавала се нова, неизчерпаема съкровищница на традиции и ритуали. Докъде довел този „качествен скок“ в постъпателния и прогресивен ход на историята и как завършила първата българска държава, ще се види в следващия Втори том, а сега ще проследим червената нишка от подвизи на отиващите си и пристигащи в оазиса на властта туареги.

По времето, когато новият родоначалник на династия седнал на престола в Плиска, ханството било заградено от двете „свръхсили“ на тогавашния свят — Византия и „Свещената Римска Империя“ на новопокръстения варварин Карл Велики. Обладан от натрапчивата идея на безчет властници за възстановяване на империята на цезарите, Карл заграбил почти цяла Западна Европа и провъзгласил Екс Ла Шапел за свещен град.

В началото на девети век новоизлюпеният император насочил една от поредните си военни кампании срещу могъщия някога аварски хаганат. Победата съвпаднала с годината на Крумовото възшествие — 803. Франките залели всичко до река Тиса. Само на изток от нея (в Маджарската Пуста) останали безстопанствени късове от агонизиращата аварска държава. Там подплашеното човешко стадо от мъже, жени и деца търсело спасение в бягството.

В такава обстановка храбрата прабългарска кавалерия, предвождана от страшния хан, връхлетяла върху разлагащия се труп на хаганата. Необезпокоявани от божия наместник в Константинопол, който по него време уреждал сметките си с багатския крадец и велик халиф — Харун Ал Рашид, прабългарските лешояди (които са един вид орли) довършили

1 От 803 до 852 година на българския престол се изредили нови 7 (седем) хана, или съобразно законите на аритметиката, за всеки задник се падали средно по толкова години, колкото предвижда и голистката конституция за президентите на Петата република: $852 - 803 = 49$, след. $49 : 7 = 7$ години.

2 Срокове на царуване, които са дълги дори от гледището на днешния държавен задник Тодор Първи, който тази година, ако не му мине котка път, ще навърши „само“ 30 години езда, за да се нареди на десето място в конкур ипик-а на вековната ни история.

бляскаво наченатото от Карл.¹

Поради всеобщата неграмотност на север, където живеели българо-славяни, авари, хазари, кумани и печенеги, сведенията, оставени ни от летописците на Византия, са оскъдни. Според познатия ни вече Свида, към чиито свидетелства ще се връщаме неведнъж, в 805 година доблестните български рицари унищожили част от потърсилите убежище отсам Тиса авари, а остатъците превърнали в пленници. Преди да ги даде на палачите, страшният хан провел следствие по ускорената процедура. От разказа на летописеца узнаваме една многозначителна подробност — крумовите богатири разсъблекли избитите (за малко щях да кажа в Катинската гора) и се облекли в техните дрехи. Според проф. Златарски, този мародерски ритуал спрямо аварските трупове и преобличането на унугундури и славяни в дрехите им, бил проява на крумовата държавническа далновидност. С тази нова униформа той искал да изтрие етническите различия между поданиците си и положи началото на сливането им и един единен народ. Така че ако се вярва на свидетелските показания на Свида и тълкуващия ги патриотичен професор, „националният въпрос“ у нас намерил своя първоначален тласък в държавническата мъдрост на Крум Страшни, а процесът на осмоза и униформиране на разноплеменните банди под скиптъра на „грозния“ хан започнал с едно... мародерство.

Странни са понякога пътищата на историята и изворите на националната идея!

С аварското наследство в пределите на ханството били вмъкнати и славянските племена на запад от р. Тимок: тимочани, браничевци, абодрити и др. Тези операции — чийто обединителен и освободителен аспект, както обичат да се изразяват подкованите във висшата партийна школа интелегенти, не може да бъде поставен под съмнение от никой здравомислещ българин — били дело на хана. Той ръководел лично ограбването, изкормването на аварските големци и превръщането на простолудията в поданици на ханството. А доказването на „прогресивния за времето характер“ на мародерството и уедряването на стадата от впрегатен двукрак добитък, ханът оставил на грядущето поколение от марксихески херодоти. Въодушевени от „безкръвните“ подвизи на Крума, те са изготвили историко-политически карти, които не могат да не радват окоето на всеки честен патриот. В тях, следвайки рововете и монашеските легенди, те са побии научно граничните камъни от Будапеща до Днепър, минавайки по билото на Карпатите, вследствие на което цяла днешна Румъния се оказала „наша“.²

Според Златарски българско поданство получили и славянските племена, населяващи днешна Източна Унгария и Трансилвания, при което положение, допълва авторитетният учен:

„Не може да не се допусне, че при подобни граници на северозапад Крум бил вече успял да присъедини към държавата си и земите по реките Млава и Морава“.³ За населението на тези земи професорът издига следната научна хипотеза: „Живущите там славянски племена, които принадлежали към клона на българските славяни (sic!), след като се *освободили* от аварско иго, ще да са признали върховната власт на българския хан (тъй!), на същите вероятно условия, както мизийските и дакийски славяни“, (тъй, тъй!)

От тези цитати, извадени от стр. 323 на том Първи, си личи, че идеалът за създаване на южнославянска федерация получил плът и кръв още в Крумово време. Неизяснено остава само *какво означава вмъкнатото по тарлъци понятие „клон на българските славяни“ (още повече че между славяни и прабългари нямащо общо ;* Дори самото название „прабългари“ означава между другото, че името на нашите унугундурски прадеди е неизвестно, защото, за да има прабългари, още тогава е трябвало да се знае, че няколко века

1 Някои казват, че историята била един непрекъснат кръговрат и може би имат право. Достатъчно е да си припомним разделянето на Полския хаганат в 1939 г. между Хитлер и Сталин, или настаняването на чакалите на Н.Ц.В. Борис III в Беломорието, Македония и Шумадия, което стана „безкръвно“, благодарение на братската и безкористна помощ на големия приятел на българския народ — Адолф Шикългрубер (1889–1945 г.)

2 Виж картата на старшия научен ибрик Примов в ЖИБИ!

3 „Блъскай, Данко, блъскай, майка им стара! Ти си голям майстор на антрефилетата.“ — Викал Бай Ганю със светнали очи на Харсзина.

по-късно ще има българи! — N'est se pas?)

Но във всяка история етническата предистория е оставила племената в онова магматично състояние, от което безкористните служители на Клио замесват кому каквито е угодно „нации“.

Проблемът за „нацията“, която се ражда в железните обръчи на военното и административно насилие, независимо от всякакви етнически основи и историческа необходимост (в смисъла на Хегел), езикови и културни, икономически или търговски „корени“, е разгледан в своето първо приближение в следващия Втори том, където хан Борис Първи, наречен още Михаил по името на своя добродетелен византийски кръстник, и син му Симеон „Велики“, създали с огън и меч първата „Църковно-болярска, културно-национална общност“ (терминът е въведен в пазарджишкия затвор от видния български социалдемократ и австро-марксист Петър Бадков, и отговаря на всички критерии на кауцкианско-сталинската дефиниция на това второ, основно понятие на политическата история). Тук само посочваме раждането на „духа на нацията“ от държавно организираното насилие. Последното е, което смила „етносите“, превръщайки всичко живо в поданици. Новата и най-нова история на Южна Америка и Черна Африка изобилствува с примери, които се разиграват пред очите на започващата да разбира от национални идеали публика.

Но да се върнем към многоликите последици от войната, с която Карл Велики „разгромил“ и „изтрил“ от картата на света аварския хаганат. Закръгляйки границите на ханството, тя създала „исторически права“ над земи, в които гъстотата на погребаните на квадратен метър през вековете достига, както ще видим по-късно, рекордни висоти. (Както ни учат казионните диалектически спекуланти, всичко това ставало и става, за да може „историческата мисия“ или „абсолютният дух“ да се превъплътят научно в образа на поредния вседържител на торбата със зоб, бил той пруският кайзер или великият син на орханйиска околия.)

От друга страна, въпросните събития ускорили социалната поляризация сред прабългарската орда и „присъединилите се“ към нея славя ски добродетелни дружини. На единия полюс се натрупвали просяци и „нуждаещи се“, а противоположният бил зает от ханската върхушка, която направила вратове и кореми, които по всяка вероятност отстъпвали пред тези на нашите любими партийни и държавни ръководители от преживявания преходен период.¹ С това още веднъж в историята било доказано, че от всяко велико събитие най-вече се облажават отговорните другари.

Най-после безкръвните победи на българското оръжие и мародерските подвизи от началото на девети век, засилват научната тежест на хипотезата на група недовършили аспиранти, съобразно която тотемното животно на страшния хан било гологлавият лешояд. (Докато това на Негово Превъзходителство — Председателя на Държавния Съвет, за когото толкова приляга казаното за Бухарин от прокурора Андрей Февруариевич: „хитър като лисица и мръсен като свиня“² — сигурно е някакъв мичурински хибрид от цитираните две животни.)

1.1.3.2.

Вътрешната политика на Крум, чието продължение ще бъде външната

Поучен от злосластната участ на своите царствени предтечи, паднали в жертва на боилския произвол, Крум поставил пред конкурентите за ханския престол основния въпрос на политиката: Кой кого? Или наместникът на Тангра трябвало да сложи край на родово-партийния плурализъм, или вождът щял да си остане марионетка в ръцете на борещите се за

¹ Всъщност изследването на еволюцията в коремните обиколки на средноаритметичния партийен и държавен деец от епохата на побеждаващия социализъм, може да ни даде редица богати заключения за достигнатата степен на зрялост на „новите обществени отношения“, и заедно с това за развитието на манталитета, естетическите критерии за физическата красота, идеалите и ценностите на днешния авангард на българския народ, пък и на всяко току-що докопало се до кокала на властта сборище от лумпени и гладници.

² А. Я. Вишинский — „Избрани съдебни речи“.

върховната власт в ханството боилски родове. Този въпрос доминирал цялата вътрешнополитическа дейност на Крума. И макар че окончателното му решение, доколкото съществува такова в историята, било намерено едва при хан Борис Първи, Крум е този, който направил исполински крачки към установяването на личната диктатура на хана и превръщането (?) в наследствена власт.

Ранната поява на този феномен в българската политическа история поставя пред автора и читателите два фундаментални въпроса:

Първият е тактико-стратегически: Как и защо ханът, който не бил запознат със съчиненията на диуретиците на „научния“ „социализъм“, нито с класическата немска философия, успял да наложи принципите на демократическия централизъм и единоначалието сред гласуващото с боздуганите си боилство?¹

Вторият въпрос е общо-философски: Коя е социалната база на централизма в епохата на ранния феодализъм и по какво абсолютистката „надстройка“ се отличава от подобните (?) диктаторски структури в текущата история?

Отговорите могат да се намерят, следвайки конкретното историческо повествование. Прочее, самостоятелното постигане на ръководните идеи на държавността не изисква изключителен интелект. Те са били откривани хиляди пъти от всеки, който се стремил да превърне властта в свой занаят. Въпросът, който поражда затруднения (и завист у всеки властогонец) е как Крум практически въплътил „идеите“ в институции?

Нашите доморасли философи са склонни да мислят, че и в политическата история, както в библията, в начало е било словото (или бръщолеването). Те твърдят, че Крум започнал своята канска кариера със законодателни актове. Това съмнително твърдение не е доказано с нищо, ако не се смята легендарният разговор на хана с аварските пленници за доносничеството, рушветчийството, всеобщото пианство и правосъдието, в което кадии и хайдучаги живеели в завидна симбиоза и задружна задушевност.²

В отделен параграф е разгледана правната страна на оставения ни от Свидя документ. Тук е посочено само отсъствието на доказателствена мощ в него. Защото обличането на волята на властника в параграфи и алинеи, наречено закон, придобива сила и става задължително за поданици и конкуренти само *post factum*. Без страха от полицията и армията, той не струва повече от къс клозетна хартия. Още Фердинанд Ласал бе разбрал, че конституцията, която е основният закон, е само едно писмено преутвърждаване на предшествуващите я завоевания. Следователно, преди да започне да законодателствува и принуди боилите и простолюдието да се подчинят на неговия закон, Крум е трябвало да комплектува шпиц-команди с подходящи изпълнители на царствената му воля, да съгласува техните лични интереси с „общонародните“ и своите, да издигне така селектираните ескадрони от янкеседжии до ранга на респектабелни държавни институции и едва тогава да премине към елиминиране на конкурентите. С една дума, Крум е разгънал трескава дейност, която днес, в модерната правова държава, се нарича вътрешна политика и е поверена на Министерството на вътрешните работи и тайната полиция.

Със сведения за тази политика на хана не разполагаме. Но това не поставя непреодолими бариери пред желаещия да постигне истината нечестив разум. Трябва само да се съберат фрагментарните бележчици за „движещите сили“, мотиви, методи и закони, по които се е извършвало строителството на абсолютизма в ранното средновековно обкръжение: Византия, Халифата, Хазарския и Аварски хаганати. Не трябва фарисейски да

1 Както ни учи В. И. Ленин, тези принципи се състоят в подчиняването на милиони воли на една-единствена — тази на „пролетарския“ диктатор. И в йерархическото разстилане на тази система „от горе на долу“, докато се стигне до Селсъвета на последната паланка, където волята на председателстващия общински бик и стоящия зад него милиционер е подчинила „волите“ на неколкостотин дойни крави.

2 Нарисуваната от аварите картина е нормалното състояние на всяко властническо общество — от синовете на Слънцето в Египет до „децата на революцията“ в София. Само гласността, която (?) се дава, е ненормална и свидетелствува за трудни моменти в кариерата на държавните мъже. „Плоски“ аналогии със самопризнанията на изпадналите в беда аварски големци, любознателният читател може да намери в доклада на Т.Ж. за *корупцията* от 1983 година.

се отминава и натрупаният собствен „тюркски“ опит, нито съвременната история, в която разноцветни авангарди, родолюбиви хунти, освободителни движения, партии на народното единство или обикновени гангстерски банди, без обичайните смокинови листа, практикуват диктатурата върху четирите континента. Световната история изобилствува със „строежите“ на повече или по-малко дълговечни тирации. Анализът на този колосален куп от данни може да разкрие общите „закономерности“, технология и методи, с които се постига единоначалието в тях.¹

Най-после самите закони, без да бъдат творец на законно-установената деспотична власт, са маскирани свидетели на мероприятията и препятствията, които Крум трябвало да преодолее при установяването (?). Законът срещу кражбите, напр., целял съхраняването на натрупаните вече богатства в ръцете на притежаващите властта, и от само себе си се разбира... правото. Останалите, наречени на юридически език крадци, бивали наказвани жестоко заради нелоялната конкуренция, с която заплашвали хегемонията и ръководната роля на властващия катил и заграждащата го клика. Изобщо „опазването на държавната собственост било главната цел на Крумовата юриспруденция“ (стр. 146, том втори).

В юридическата терминология Крум пръв въвел епитета клеветници срещу всички, на които не се нравел законно установеният народнодемократичен порядък на хана и приближените му дембели. Рационалното зърно на закона за защита на богопомазаните органи срещу калящата ги клевета е „снето диалектически“ в членовете на действащия днес в НРБ наказателен кодекс.

Както е лесно да се види, и тогава, както и сега, законите изразявали интересите и волята на конституираните се в държава бандити и паразити начело с „първия между първите“. Във вековете се изменяла само административната терминология и религиозно-идеологическата фразеология. И днес първият е пак първи, а само заграждащите го опричници и блюдолизци се наричат съответно органи на сигурността и творчески работници.

Със законодателната си дейност Крум разрушил старото обичайно право на етническите компоненти в бъдещата българска „народност“, като направил законите и нормите всеобщи и задължителни. Така се родило прословутото равенство пред законите — равенството на властника с неговия поданик, на боилите с техните закрепостени просящи. С това били поставени основите... на съвременната правова държава, толкова близка до сърцето на днешните блюстителите на социалистическата законност. (Пък и на готвещите се да настанят изстрадалите си задници върху министерските кресла, конкуренти от поставените днес въвн от законите и властническата игра политически партии — ембриони на утрешната държавност, или съобразно дефиницията на Св. Августин — малки банди.)

Със законите и стоящата зад тях военно-полицейска сопа Крум бил на път да създаде морално-политическото единство между господари и слуги, независимо от расовите и племенни различия. А то, както знаем, е една от основните компоненти „в изграждането на единна българска народност“ (ст.н.с.).

Остават все още неизяснени някои научни резултати от Крумовата законодателна дейност. Напр., не се знае, след изкореняването на лозята с какво вино е бил пълнен Никифоровият череп, с който ханът черпел своите хранени хора? В сведенията на Свида не е сигнализирано нищо за съществуването на „Корекоми“, „Импорт-Импекси“ и разни други централи за внос на забранени плодове за простолюдието, което нямало нито византийска валута, нито членство в ханската партия — авангард на целокупното българско племе.

¹ Една приблизителна идея за тях можем да получим от следния руски анекдот: Веднага след смъртта на Брежнев, овдовялото политбюро се събира по спешност. В разгара на дебатите за наследството Юрий Владимирович! измъква два револвера и изревава: „Горе ръцете!“ Следва втора заповед: „Поставете дясната си ръка върху масата и никой да не мърда!“ След което се обръща към втрещената секретарка: „Да се протоколира: С абсолютно болшинство пленумът избра Ю. В. Андропов за генерален секретар на ЦК на КПСС“. Всички стават прави и започват да скандират: „АН-ДРО-ПОВ! АН-ДРО-ПОВ!“ Не с подобен хепиенд завършиха преди тридесетина години подобни другарски дискусии в същата тази зала на Кремъл, когато Жуковите маладци изцапаха персийския килим с благородната кръв на Лаврентий Павлович (Берия).

Замяната на обичайното право с византийско мюсюлманско и юридическото „изравняване“ създали необходимите законни основания за „издигането“ и на инородци на отговорни служби. В ханския двор наред с унугундурските боили се появили и славянски „архонти“. Известен от ръкописите е славянският велможа Драгомир, който бил ръководител на българската делегация на преговорите с Константинопол в 812 година.

Изобщо чистките сред боилството размразили щатове в войската, администрацията и дипломатията. С един замах Крум издърпал чергата изпод краката на боилите. Чистките създали вакантни места, а изравняването обезценило началническите постове, правейки ги достъпни и за инородните главатари. Така тези били спечелени безрезервно за справедливата кауза на Крум в борбата му с желаещото да го държи под попечителство боилство. Вълната от службогонци помела галениците на Тангра, а Крум минал по трупите им към трона на самодържавието. Навярно и в това отношение той се учил от вековния експеримент на „многонационалния византийски съюз“, където дори и престолът бивал често обсебван от нечистокръвни ромеи.

Друг съществен принос в държавническата дейност била социалната политика на ювиги хана и придружаващите я административни актове. В резултат на разгъналите се в страната строителство на палати и арсенали, редуващо се с нескончаеми банкети, задгранични командировки и прочее трескава обществена дейност (не споменаваме разходите за подготовка на освободителните войни, нито дяла от „националния доход“, който „аристокрацията“ получавала за своя висококвалифициран и общественополезен труд, защото тези „пера“ били отнесени в списъка на Държавните тайни), та в резултат на този невиджан размах, както казва ст.н. сътрудникът: „Обеднелите (и оскубани) маси от селяни (наречени просяци) създавали *грижи* на Крум и неговите помощници (съучастници в скубането на просяците). Налагало се да бъдат взети мерки, които да осигурят *спокойствието* в страната“. За да могат владетелят и управляващите властолюбци и честолубци да продължат сладкия живот в тихите тъмнини на ранното българско средновековие. Крум поставил просяшките маси, дотогава оставени на грижите на Тангра, под „покровителството“ на издигащите се по ханската воля нови властници — едри земевладелци.¹

Най-сетне, подобно своя велик потомък от с. Правец, Крум се погрижил, с помощта на нови военни и административни деления, от една страна, да елиминира конкурентите си, а от друга, да настани на държавната софра всичките си роднини и близки, от само себе си се разбира, за благото на героичния, трудолюбив и т.н. български народ. Така напр., брат му бил назначен за шеф на средната част на Южна България, с помощник — византиец Леон. За „лявата“ и „дясна“ области били назначени други първенци — ичиргу-боили, чиито роднински връзки с прославения хански род не са достатъчно изяснени.

Както виждаме, Крум не спирал избора си само върху своите и от Малеевия род роднини, но отворил вратите на българската армия и администрация за натрупалите в съседство вековен опит византийски специалисти, които като хора без илюзии спрямо същността на властническия занаят, работели на парче за този, който плащал по-щедро.

Както и да не бъде, но със своето законодателство и административна дейност страшният хан въвел железен ред и финансова дисциплина във всички сфери на държавността. Кражби, доноси, подкупи и дори пианството били одържавени, централизирани и поставени на здрава, научна, маркс-ленинска нога още в началото на девети век. Законността била възстановена и тя не закъсняла с плодовете си. Богатствата на хана и неговата камарила от хранени катили, дошли на смяна на старите боили, растели с темпове, които можели да съперничат със „социалистическото натрупване на капитали“ през излизващите се под носа ни петилетки.

¹ В Русия те се наричали помешчици, а процесът закрепостяване. Думи, придобили след Гоголь оттенък на мръсотия и алчност, на тъпота и бруталност, поради което нашите родолюбиви историци избягват да нарекат Крума първия истински български *крепостник*, търсейки да прикрият в словесната мъгла на отечествената историческа „терминология“ отвратителността на налагащите се с кръв и желязо „производствени отношения“ в новосъздадената българска държава.

Започнало преселение от шатрите и земянките в новостроящите се палати, което е сигурен знак за уседнал и заможен живот. Освен това, концентрирайки в свои ръце всички нагребени богатства, ханската диктатура била поставена върху непоклатимите (без динамит) основи на тоталната зависимост и всеобщия страх, който пронизвал всички етажи на йерархическата пирамида.

Прочее, към този резултат — един господар на земята и... един бог на небето — водело и самото съперничество между боилските родове. Така, както в наше време конкуренцията между отделните частни капиталисти довежда през монополите до единствения държавен капитал. Различията засягат само формите и техническите средства на конкурентната борба, чийто резултат е „демократичното централизиране“ на властта над обществото.

Наред с едрите линии на историята, ханът и катилите (които са предшественици на опричниците на Ив. Грозни и наследници на преторианската гвардия) не изпускали нито за миг изпод око поданиците. Ръцете и краката на дребните апаши били строшавани, съобразно алинеите и на нине действащото мюсюлманско право, за да не се разхищава на дребно „обществената собственост“, а планово и научно да се отправя в бездънните ракли и търбуси на милеещата за роднини и родина властническа върхушка и лично на другаря хан.

Централизацията и концентрацията на бандитизма; собствеността и властта, осъществени от страшния хан с обезглавявания и трошене на пищялки, с конфискации и контрибуции, с масови изселвания и изпращане в робство, били дела прогресивни дори от съвременна маркс-ленинска гледна точка.

Този процес на прогресивни грабежи и убийства, който за един век създал властници, владеещи богатствата и „средствата за производство“¹, и бедни и лишени от средства за препитание „членове на обществото“, е наречен от ст.н.с. Примов, мазно и деликатно — имуществена диференциация. Начело на така диференцираното общество стоял ханът, заграден от тлъстеещата мафия на своите роднини и съратници. Броят само на ичиргу-боилите достигнал цифрата 1300 души, приблизително колкото са и днешните ичиргу генерали от двете ведомства на улиците „Аксаков“ и „6-и септември“.²

1.1.3.3.

Нихилистически коментар на законите в правовото ханство

Преходът от колективното ръководство на боилите към ханското единоначалие завършил чрез предприетите от Крум „цял ред законодателни мероприятия“. В иносказателна форма те са се съхранили до наши дни благодарение на известието на Максим Свида:

Същите българи свършено унищожиха аварите. А Крем (Крум) попита аварските пленници: „От какво, мислите, загина вашият княз и целият (ви) народ?“ Те му отговорили: „(От това), че взаимните клевети се умножиха и погубиха по-храбрите и по-благоразумните, после злодейците и крадците станаха съобщници на съдиите, после от пиянство, защото, когато виното се преумножи, всички станаха пияници, също от подкупничество (и всички станаха рушветчии — продажници). Сетне от търговия, защото всички станаха търговци и се лъжеха помежду си. И нашата погибел произлезе от това.

Като чу това той (Крем) свика всички българи и заповяда, като издаде (следните) закони: «Ако някой обвини (наклевети) някого, то той да се не слуша, докато свързан не се разпита, и ако се окаже клеветник и лъжец — да се убива. Не се позволява никому да набавя храна на крадеца, и на оногова, който се осмелява това (да прави), веднага да се конфискува имотът, а на крадеца пък да се пречупват свирките (пищялките). Той (Крем) заповяда да се изкоренят всички лозя. На всеки просяк да се не дава просто (оскъдно), но в достатъчно

¹ Дадени им „за пожизнено ползване“.

² Виж стр. 175 от том Втори на тлъстото издание на БАН!

количество, та да се не нуждае втори път. На оногова, който не постъпва така, веднага да се конфискува имотът».

Те (българите) съвършено унищожиха, както се казва, всички авари“.

На пръв поглед тук всичко е от ясно по-ясно. Но пред неизкусения от правната „мисъл“ читател застават, като „побитите камъни“, въпроси и въпроси:

Кои са клеветниците и кои оклеветените?

Кои са крадците и кои ограбените?

Защо вместо да се изкореняват лозята, Крум не повишил цената на виното, след като така и така с черепа големците си пиели без да плащат?

Откъде са се взели просящите? (За тази „социална прослойка“ в поучителния разказ аварите не споменават нищо.) Кой какво трябва да им даде, за да не просят никога повече? И в чия полза да се конфискуват имотите на недаващите?

Отговорите на тези въпроси трябва да пояснят необичайната суровост на наказателните санкции и историческия смисъл на старобългарското право. Това се опитва да постигне авторът в настоящия неправилен коментар.

В един запазен до наши дни старославянски превод на Свидя, вместо клевета, е употребен влезният в затворническия и народен жаргон термин *клепане*, което значи доносничество.¹ Ако това не е преводаческа грешка, тълкуването на законодателните актове на Крум е чист професорски кретенизъм. Защото да се мисли, че ханът искал да „оздрави обществения морал“, като ликвидира доносничеството със смъртни присъди, означава абсолютно неразбиране на етичните основи на властта: В световната история не е имало, няма и няма да има власт, която да не покровителства и не поощрява доносничеството и предателството! Нещо повече, навсякъде то е издигнато в *държавна институция*, която се стреми да настани своите „тихи бойци“ на всеки работен обект, във всяка служба и дори дом.² Доносчикът е такава опора на властта, каквато дори не е и палачът. Последният само завършва делото, което *Юда* е започнал, за да доведе до идването на стражарите. С това се обясняват наградите, повишенията и майчинските грижи, които партията полага за всеки свой доносчик в днешната „народна република“.

Тогава? Тогава явно се касае за клевети, насочени срещу обществения строй в правовото ханство. От които оклеветеният, законно-установен порядък се почувствувал толкова обиден, че поискал клеветещите го да бъдат обезглавявани или набучвани на кол. Ако нашата хипотеза е вярна, тогава Крум ще бъде онзи предтеча в българската история, който пръв окачествил всяка „неградивна“ критика на властта като клевета, за да си развърже ръцете за „свързване“ и оземляване на враговете на партията, хана, неговата държава и любимия му народ. Само че този пръв по място параграф на Крумовия Н.К. едва ли е неговият първи юридически акт? С такъв член обикновено се завършва установяването на самодържавието или диктатурата. Затова началото на ханските мероприятия трябва да се търси между другите параграфи или в актове, за които Свидя не ни е оставил сведения...

Що се касае до кражбите и грабежите, още в Глава Първа видяхме, че те са единствената реална основа на всяка власт и богатство. Ето защо би бил чист идиотизъм да се смята, че Крум насочил собственоръчно острието на меч на сляпата Темида срещу хранениците и себе си. Иначе всички те трябваше да бъдат с пречупени пищялки и в дворците, по пиршествата и кулоарите на историята щеше да се проточи една безкрайна процесия от хроми властници и богаташи.

Да се настоява, че законодателният удар на чл. 2-ри от Н.К. е насочен в защита на частната собственост, ни изглежда малко пресилено. И продиктувано от желание да се разграничи социалистическата законност от Крумовата. Това личи и от алинеите за конфискация на имуществата *в полза на ханската държава*. Освен това, при абсолютизма,

¹ Навярно се касаело за доноси до „органите на сигурността“, защото никой не носи бадява на нямащия власт сиромас.

² Става дума за „работниците“ от тайната полиция, а не за откритите доносници, които се подвизават в т.нар. творчески съюзи, където са се маскирали като писатели, критици или журналисти.

както и при реалния социализъм, едва ли са се правили тънките юридически разлики между частната и държавна собственост?! При този род власт упражняващият я казва: „Държавата, това съм аз!“ А оттук до заключението, че държавната собственост е собственост ханска, не остава дори една крачка. Останалото са юридически лакърдии и диалектически мошеничества на марксистическата политическа икономия. Много по-вероятно е законът да е бил насочен срещу тези, които са се опитвали чрез едно „противозаконно“ преразпределяне на богатствата и свързаната с тях власт (или обратно) да променят социалния си статут. Или срещу онези, които липсата на замах или шанс е изпратила на дървника, вместо в мавзолея.

Не е ясно в каква конституционна форма на собствеността са се превръщали конфискуваните имоти? В „лична на хана“ или в „общонародна“? Този схоластически проблем на политическата икономия на феодализма е разгледан в последната глава на този том. Но отсега е ясно, че лична или обществена, конфискуваната собственост обогатявала този, който страдалчески носел тежестта на царската корона и „бремето на властта“.

Всеобщото пиянство, в което се давало цялото Крумово племе, е интересно като социален феномен. Темата власт и пиянство в славянобългарската история, начиная със запознанството на нашите прадеди с гроздето и неговите алкохолни деривати до днес, може да бъде възложена на някой старши научен сътрудник на Винпром. Пътюм само ще посочим ролята на властта в създаването на социално-психологическите условия на отчаяние, безизходица и безсмислие, които изпращат народа в отрезвителните. Нещо повече, няма нищо по-лицемерно и по-фалшиво от казионната въздържателска политика. Това „диалектическо единство на противоречията“ е най-фрапиращо в „страните на строящия се комунизъм“, където държавата е собственик на социалистическите кръчми и хоремази, и „вдъхновител на движението на трезвениците“. Наред с печалбата от спиртния и тютюнев монопол, кръчмарите са на път да заместят попа и агитпропа. Особено в нашата рационална епоха, в която разтягането на религиозни и идеологически локуми все по-малко изпълнява своята социална функция на масово оглупяване. Все повече чашата долнокачествена водка или ракия замества духовната беседа от амвона, или сказката в кварталния ОФ-клуб. Пророчеството, че театърът ще замени църквата, се сбъдва с известен коректив — ролята на театъра се поема от кръчмата.

Ето защо авторът смята, че член 3-ти от Крумовият Наказателен Кодекс има по-скоро митологичен характер. Още римският историк и летописец — Страбон, разказва за въвеждането на подобен сух режим от царя на даките Бурвист, който се подвизавал 8–9 века преди нашето страшилище. Вероятността на подобна отрезвителна реформа се свежда до нула, между другото от пиянските оргии на Крум, след победата му над Никифор.

Най-после, пред читателя застава чл. 4-ти от този легендарен кодекс този за просящите, Ето с какво Крум започнал своя поход към абсолютизирането на властта. Тук именно е гвоздеят на неговата вътрешна политика. В нея най-вече се проявил макиавелистичния гений на страшния хан, цели 7 века преди отпечатването на „Принцът“ (или „Князът“, както са го кръстили отечествените преводачи). Политиката е нещо повече от система методи за задържане на властта с всички средства. Тя е още съвкупност от уюни да накараш „ближния“ да се бие или работи за твоя сметка. (Това последното Хегел нарича интелигентност!)

Казват, че лъвът се познавал по ноктите. Дълбокото разбиране на смисъла на политиката проличава у Крума по неговия член за просящите. Вярно е, че предпоставките били създадени в течение на целия предишен век. С общи усилия ханове, боили, катили и др. хранени хора довели „славянобългарския народ“ до просешка тояга. (Подобни положения са се създавали многократно в световната история. Напр., Томас Мор разказва за пълзящите по друмищата, стъгдите и планините на процъфтяващото британско кралство, цели армии от „просяци и разбойници“, станали напаст божия за честните и трудолюбиви собственици и благородници от предшекспировската епоха. С тях жандармите на Елисавета се справяли, като ги натиквали в затворите или фабриките, които носели цветистото име „Домове на ужаса“ . В наши дни процесът е организиран много по-научно. По време на т.нар.

колективизация, която е разгледана с лупа в последния, Шести том на настоящата история, жандармите на социализма изпратиха милиони български селяни „със сталински замах“ в ТКЗС-тата, по „националните обекти“, концлагерите или затворите на строящия се социализъм.) Но Крум бил този, който у нас пръв открил рентабилността на просията в политическия бизнес. И понеже човешката интелигентност не била още изобретила нито концентрационния лагер, нито фабриката, нашият предприемчив хан дошъл до идеята да експлоатира недоволството и мизерията на милионите „просяци“ в борбата с боилството. Опирайки се на просешките маси, Крум провел своята революция отгоре. При това, за да не изтърве юздите на ханската колесница, той процедирал на части и по законодателен ред, с благотворителна и народническа цел. Крум отнемал имота (а после и живота, ако това изисквали върховните национални интереси) на непокорното и „разюздано“ — както казва Златарски — боилство, и го „раздавал“ на просящите. После тези последните, веднъж вече „оземлени“, били предавани заедно с парцалите и парцелите си под „покровителството“ на някой хранен хански човек. Така на мястото на старото боилство ханът създавал своя аристокрация от „отличили се“ чиновници, военни и роднини.

Държейки на синджир тълпата от „голтаци“, с помощта на онази политика, която марксистите наричат бонапартизъм, Крум смазал имотното и искащо властта боилство, за да се превърне в абсолютен монарх и „култ на личността“ още в началото на девети век. Неговият бонапартистки флирт с „просящите“, намерил естественото си допълнение в експанзията навън.¹ С това се получили онези оптимални условия, необходими за победата на централизма и абсолютизма, която казионните историци покриват със смокиненото заглавие „Укрепване на Българската държава“. Победата на тази политика продължава с въвеждането на гробовна тишина, ред и послушание, и завършва с ритуали и прояви на перверзна любов към вожда-деспот.² Така „бонапартистката диктатура“ става инкубаторът, в който от какавидата на властта се ражда драконът на новата господстваща класа, начело с хана-богаташ и неговите „хранени“, дебелогъзи „хора“. Класата, която определя физиономията на България „за хиляда години“. Нейната структура и социален статут са разгледани в петата глава на този том, посветена на някои проблеми на ранния български феодализъм.

В заключение към нашия коментар може би трябва да подчертаем, че споменатите аварски „пережитки“, които стимулирали узаконяването на абсолютизма, са всъщност пряк резултат и „надстройка“ над системата, почиваща върху властта, собствеността и егоизма, прославян като частна (или лична) инициатива и предприемчивост.

Законът само осветява получения краен продукт и отчасти, благодарение на него „през цялата древна и нова световна история“, България е пълна с пияници, рушветчии, търговци и продажници на едро и дребно. Нещо повече, веднъж създаден законът и взет страхът на „изравнените“ пред него поданици, той се превръща „в материална сила“, която създава ред „вторични“ категории, засягащи психологията, морала, отношенията сред организираното в държава човешко стадо.

¹ Всъщност т.нар. бонапартизъм е само вътрешен вариант на имперския принцип: „Разделяй и владей!“ Властникът използва класовите противоречия, за да парализира конкурентите си. Той застава на страната на народа, без задръжки в обещанията. Целта е да бъдат неутрализирани или спечелени онеправданите слоеве, за да се елиминират с тяхна помощ най-опасните противници и конкуренти. Ако разнищването върви нормално, след тях идва редът на по-малко опасните и т.н. Паралелно се изгражда „инфраструктурата“ от агенти, бюрократи, доносчици и блюдолизци, които заместват боилството (или го интегрират в себе си). Веднъж завършен процесът на подмяната, създадена е наторената почва, върху която изниква отровното цвете на диктатурата и абсолютната власт на самодържеца.

Историята е пълна с примери на „бонапартизъм“. За да не се връщаме назад, към пряко предшествувалите страшния хан, исаврийски императори на Византия, е достатъчно да посочим Ленин, НЗП-а и изкачилите се по гърба на селяните партийни урангутани от ВКП(б), или Хитлер с „революционната“ програма на НСДАП, в която всеки можеше да намери каквото му се иска.

² Феноменът е посочен от Ф. М. Достоевски в неговата поема за „Великия Инквизитор“ в „Братя Карамазови“.

1.1.3.4.

За кого биела камбаната в началото на дългата средновековна нощ?

Централизацията на властта и превръщането на боилството в чиновническа бюрокрация на хана, която е социалната база на самодържавието (и по-общо — на всяка диктатура), с произтичащата от тях наследствена власт, води началото си от Крум, хана, за когото Паисий Хилендарски казва, че бил „отбран, великодушен и благополучен във война“. Днешните академически тахтаби, заедно с Бай Иречек, се блъскат в безкористните си гърди и се гордеят от това, че „Крум бил най-силният от всички български князе“.

Този излишък от сили и неговата вътрешна политика, разгледана в предишните параграфи, подготвили почвата на вековното съперничество с Византия. Тежките вътрешни кризи на империята засилили апетитите на Крум. В негово лице фауната на балканските джунгли се обогатила с един нов хищник. Но Балканите станали тесни за два тигър. Удрял часът на бъдещата империалистическа експанзия на българските господари. Към нейната Солунска ос, Крум прибавил Цариградската. С това били положени неизбежните основи на неудържимата маниакалност на всички български властници.¹ Лелеяна мечта и „свещен Завет“ станали завладяването на града на царете с неговото тракийско предмостие. „Мечти“, плащани безброй пъти със стотици хиляди трупове, репарации, контрибуции и робство.

Тези непрекъснати войни, които Крум водил с Византия, са другата основна причина за фокусирането на властта върху персоната на хана и налагането на неговата безразделна диктатура.

Следователно, причините за концентрирането на политическата, военна и духовна власт в ръцете на хана², освен във вече посочените социални, икономически и юридически промени, трябва да ги търсим пак в грабежите и насието, които носят популярното име война.

Явно множество фактори от политически, военен, икономически, социален, религиозен, идеологически и етичен характер — катализирани или потушавани от международната обстановка — водят до установяването на абсолютизма или диктатурата, тези *първични и константни феномени в световната история на властта*.

Множеството фактори, които пораждат властта и нейната главна форма — диктатурата, изисква специално изследване. Работа на социолога е да разгледа ролята на войната и армията при появата на единоначалието, йерархията и абсолютизирането на властта. Наш дълг е да напомним, че историята изобщо, и българската в частност, изобилствува с примери, в които диктатурата се установява без войни и преврати. От тях можем да заключим за необходимостта от многофакторен анализ на процесите, които водят до властта и господството на човек над човека. Смокиновите листа на парламентарната демокрация не изменят с нищо факта на това господство. Разликата във формите, в които то се изразява, се дължат на съотношението на сили между властници и управлявани, и в особеностите на една от фазите на капитализма, който иначе започва и завършва, исторически, *в обръчите на диктатурата*. Формата на държавата, известна под рекламното име *демокрация*, съществува само един миг в многохилядолетната история на властта.³

1 Въпросът за империализма, чиито основания са доста по-дълбоки от открития от Хилфердинг и присвоен от Ленин „Закон за неравномерното развитие на капитализма“, е разгледан във Втори том, в главата за Симеон.

2 Като върховен жрец ханът единствен поддържал директна връзка с Тангра (Аллах или историческата необходимост). Днес тази функция се изпълнява от Главния Мюфтия или секретаря по идеологическите въпроси.

3 В тринадесетвековната българска история пършивата парламентарна демокрация няма и тринадесетгодишно съществуване. А това е по-малко от 1% от преживяното историческо време. Останалите 99% принадлежат на диктатурата, която се е предreshавала във всички възможни форми — от монархистическата до „пролетарската“.

Напр., в най-новата отечествена история централизацията на властта и персонификацията (?) в образите на нищожества от рода на Г. Димитров, В. Червенков или Т. Живков се извърши, както е известно, с решаващата и безкористна помощ на сталиновите витези, които са продължители на изконните руски традиции на освобождение на народите.

Но крайно време е вече да навлезем в историята на Крумовите войни, чийто час прозвънял и ако може да се вярва на Клаузевиц, били органическо и логическо продължение на разгледаната в предишните параграфи вътрешна политика.

1.1.3.5.

Войните на Крум, макар и агресивни, не загубват своя прогресивен характер, защото... донасят облаги на българщината¹

Богатствата довели алчността и апетитите на хана и болярската върхушка до нажежаване. А с еманципаторската си политика спрямо славянските „аристократи“, Крум подготвил „освобождението“ на всички славянски племена, с които бил пренаселен Балканският полуостров — от Карпатите до Пелопонез и от Черно до Адриатическо море. Издигнато било поваленото в калта знаме на „обединението“ и „националното освобождение“.

(Двете „теории“, които от паметивека служат като идеологически трамплин не само за ханския империализъм, се допълват:

— Съобразно първата, въоръжените сили на ханството имат за върховна цел освобождаването на мачканите от чуждия ботуш еднокръвни (ако не едноутробни) братя и братовчеди. Тъй като изпадналите в беда съплеменници винаги се стремят към ботушите на майката-отечество.

— Според другата, „нашата свобода и териториална цялост“ са винаги застрашени и готови да станат жертва на похищението на управляващите в съседство хищници от 13 века насам.

Прочее, същата оригинална аргументация се съдържа и в букварите, с които в заобикалящите ни републикански господарства, даскалите рендосват, струговат и полират главите на подрастващото и грядущо поколение. Допълнение към тях е изваденият за момента от обръщение фелдфебелско философски речников фонд, който само чака своя час.)

Прокламираната от даскали, фелдфебели и теоретици на националните идеали политика на българската държава, започнала своето истинско съществуване с Крума. Насочена по двете главни оси: югоизточна към Цариград, и югозападна — към... Солунската митница, с припадащите им се тракийски и македонски хинтерланд, при отправни точки Плиска и Преслав (не се касае за многозвездните коняци — производство на социалистическия Винпром), тя не е изоставяна никога от българските власти, независимо от това, дали те работят за своя сметка, или са оръдие на нечий чужд империализъм. През вековете се изменяли само формата, средствата и резултатите (успехи или крушения), но стремежът към господство си е останал константна и „върховна“ мечта и блян за всеки властващ разбойник и властогонец.²

Дори калемджиите от „националната емиграция“, въпреки цялата си ненавист към

На 19 май 1934 г. — друг пример, с малко по-голяма давност — диктатурата бе въведена с помощта на една рота, която закри заседанията на парламента и постави „вън от законите“ разноцветните партии на властта и нейния двойник — опозицията! (И тогава котериите били почти родови — на шуреи и баджанаци.) Превратът на полковниците завърши безкръвно и „блестящо“, поради умората, апатията и дори тихата ненавист на публиката към правилата на демократическата игра и нейните доморасли герои.

¹ Дали са прогресивни войните на Крум, „мирното строителство“ на Омуртаг, довеждането на поповете и византийщината от Борис, „Златния век“ на Симеон „Велики“ или неоибрикчийската ера на председателя на Д.С. (държавен съвет), авторът не знае. Но от тази фразеология му се повръща, и колчем чуе да се заговори за прогресивно учение, прогресивни родители, прогресивни за епохата си мракобеси и т.н., и т.н., му се ще да запали фитила.

² Някои ще кажат, че в книгата има много повторения, но тя отразява само повторенията на реалната история. Те се подготвят и днес в казармите на „народната армия“, където ротните майки и За-Ка-Пе-Чета подготвят нови подвизи. Утре „свитите за по-добри времена знамена“ ще бъдат развети и с маршова стъпка, под звуците на „Край Босфора“, комсомолците с патриотичен жар ще отнесат и разсеят кокалите си край Чаталджа, Булаир и Дойранското езеро.

отечествено-фронтовската конкуренция, която ги извади, като че ли завинаги от „историческия оборот“, са в завидно единство с куизлинговския режим, всеки път, когато последният извади от нафталина „славните военни и външнополитически традиции“, завещани от Крума на българските държавни задници.

Често измъкваният от двойнодънестия цилиндр на политическите шарлатани въпрос за агресията: *кой-кого нападнал пръв*, е евтина националистическа шмекерия, целяща оправданието на империалистическата експанзия, присъща на всеки държавен организъм. Защото, както пише Михаил Бакунин :

Който каже държава — казва една държава. Който каже една държава, с това утвърждава съществуването на множество държави. А този, който каже много държави, казва в същото време конкуренция, съперничество, войни непрекъснати и безкрайни!

Прочее, редица „международни събития“, предшествуващи ханствуването на Крума, подготвили почвата за неговата войнствена външна политика. Освен тези външни събития, за които ще стане дума по-късно, Византия, била разтърсвана от борбите между иконоборци и иконопочитатели. В нея след около 60 години връх отново взели последните. Това съпътствувало смъртта на Лъв Четвърти — сина на Константин Пети, наречен от поповете Копроним. Както съобщават пишещите чернокапци, Лъв умрял безславно от синя пъпка на 30 години — в 780 г.

Можем да изоставим съмненията си в диагнозата, от която последният иконоборец починал. От него момент, в течение на повече от 20 години, започнал един кадрил около трона между Ирина — съпругата на покойния император и техния малолетен син с хулигански наклонности, познат ни вече от миналата глава — Константин Шести. Тяхната игра на прескочи кобила с престола, както ще се види, била безцеремонна и не търпяла никакви роднински сантименталности и привързаности.

Младата вдовица, наречена в хрониките „тъмна атинска провинциалистка“, била в много интимни отношения с преследваните от исаврийците патриарси и евнуси, които през годините на нейното царствуване на два пъти достигали върха на императорската администрация — Ставракиус и още един евнух, били нейни първи министри.

С помощта на тези си нови приятели тя успяла да прочисти всички конкуренти — кандидати за престола, водещи потеклото си от многобройните бракове на царствениядядо Лайнаров, и администрацията — от иконоборците. След тази „безкръвна“ победа Ирина свикала свой XX конгрес — Втори Никейски събор, на който присъствували стотици владици и хиляди игумени и монаси. Съборът признал законността и божествеността на самопровъзгласилата се за регентша млада вдовица (син (?) бил само на 10 годинки), а тя, в замяна, възстановила с декрет почитта към иконите, реабилитирала духовните пастири на византийските народи и им върнала конфискуваните имоти. (Види се, поучени от богатия византийски опит, марксистическите наследници на Византия, по време на своя XX конгрес в 1956 г. се ограничиха само с платонични реабилитации на собственоръчно избитите съратници-съперници.)

Освен това, в годините на междуцарствие, които предшествували появата на Крум, славянските орди в Македония, Тесалия и Пелопонес, възползвани от затрудненията на империята с арабите и абасидите (в Мала Азия) и от нестабилността на властта, чиито причини описахме, въстанали. Те искали политическа независимост или най-малко позволително за узаконено практикуване на занаята, в някой край на империята, по известното ни 23-то постановление.

Въстанията били смазани със свирепост, след което регентшата Ирина с малкия Константинчо (това било преди изваждането на очите), направили една тържествена, потемкиновска обиколка из Старозагорско и Пловдивско, за да се покаже на непокорните поданици, че империята не е безстопанствен хан. Край Стара Загора тя наредила да се обнови някаква крепост, която след това кръстила Иринопол. (Така е отколе, затова би

трябвало да се отнасяме с разбиране към тщеславието на тези, които търсят безсмъртието върху табелите, които висят пред входа на всеки град, и са ни оставили разни Екатеринославск, Сталинград, Фердинандовград, Димитровград, няколко броя Титоград и т.н.)

Всичките тези нови размествания на властническите и „духовни“ пластове, придружени от мирис на тамян, кръв и евнушка жестокост, довели до бунтове в провинцията. Един от тези бунтове, предвождай от стратега на арменската тема, предизвикал нов дворцов преврат в 790 г. Властта била поета от станалия вече пълнолетен Константинчо Шести, който великодушно оставил майка Ирина и нейните евнуси в двореца.

Трагична грешка, която след серия от интриги, отравяния, комбинации и комплоти довела отново Ирина на престола в 797 година. Любящата майка извадила очите на възмъжалия си син и го заточила в манастир. Този път тя се провъзгласила за императрица и царувала още 5 години.

По него време тя била вече изгодна партия и ръката (?) последователно била искана от Карл Велики и Харун Ал Рашид. Със сърца, преизпълнени от любов, те искали с подобен брак да закръглят именения си с по една резиденция в града на царете и с наследствената корона на цезарите.

Краят на тези сватовски каши бил поставен от един нов заговор, начело на който застанал видният педераст и финансов министър на Ирина — Никифор. Той заточил Ирина на един от Принцовите острови (архипелага на падналите величия), обезглавил евнусите, които в настъпилата суматоха се били конституирали в политически партии със свои идеологии, програми, конспирации в армията и чужбина. Всяка от тях се опитвала да пробута свой човек върху престола. В кланетата победа удържала партията на педерастите, чийто шеф-министър се провъзгласил за император византийски, под името Никифор Първи Геник.

Но славянските банди били вече узрели, както казват историците, за държавност и се стремели към „свой“ държавен хомот, въпреки наказателните експедиции и потемкиновските тържества. Тези обстоятелства привлекли вниманието на българските ханове, и от него момент в официалната българска история било прокламирано братството им с различните племена: *стримонци, верзити, велегизити* и тем подобни. Така в стратегията на българските ханове, царе и началства се вплела „от ныне и во веки“ „освободителната и обединителна мисия“, насочена на Юг.

При една нова поредица от международни обири (или войни), организирани от гореспоменатия Никифор Първи Геник (802–811 г.), с чийто череп и досега се подхранва нашата национална гордост, славянските банди, или какавиди на малки държавици, надигнали отново глава и започнали грабежи, палежи и „борби за самостоятелност“. Императорът — историк Константин Порфирогенет или Багрянородни, когото не трябва да смесваме с КОПРОгенет и за когото нашите Балани не са ни обяснили дали името му означава роден в лайна или раждащ лайна?, съобщава, че пелопонеските славяни (за които не знаем дали са от българската група), в съюз с арабите, обсадили крепостта Патри, след което завладели околните селища. Но те били разбити с чудотворното съдействие на патрона на града — светия апостол Андрей.

Никифор предал пленниците с недвижимите им имоти и семействата им в собственост на църквата и Патраската митрополия, а движимата плячка, иззета от разбитите славянски тайфи си присвоил (нещо, което се полага на всеки гангстерски главатар). Така „усмирените“ и закрепостени с помощта на св. Андрей и армията славяни, трябвало да хрантутят освен поповете, още и различните стратегии и местни императорски чиновници. Т.е. те получили двойно „поданство“, бидейки дойни крави, влакнодайни овце и слуги на двама господари: на духовната и светска власт. С този си държавнически акт Византийският самодържец създал „исторически предпоставки“ за тяхното погърчване.¹ Но из земите на север и запад от

¹ Днес в Пелопонес няма „поробени братя“ за освобождаване и присъединяване към Майка България, но феноменът си струва проучването с оглед изясняването на процесите на създаване или изчезване на

Пелопонес останали още много вакантни и безстопанствени племена, родове и стада, към които освободително насочил хищния си поглед страшният български хан.

Ето какво сблъскало интересите на Византия и България. Императорският и ханският двор си оспорвали собствеността (или поданството) над въпросното славянство. Тези спорове довели до войните на ромеи и българи, които пронизват всички векове на българската история. Те са няколко десетки и класирането им на агресивни и отбранителни (или справедливи), ще оставим на марксистуващите членове и институти от БАН.

Опитите на Крум да изпълни „интернационалния си дълг“ спрямо македонските славяни, довели до похода на Никифор Първи, насочен направо в сърцето на северния съсед. С това започнал двубоя между императора и Крум Страшни, който завършил последователно с обезглавяването на двамата велики държавни мъже.

Първият поход на ромеите, според източниците (Теофан), завършил безкръвно, защото още не стигнал до Одрин, Никифор бил принуден с устрем да свие към Константинопол. Докато той бил улисан в разчистване на сметките си с българското ханство, „царските хора заедно с военните“ усилено подготвяли оставката му. Възползувани от отсъствието на божия помазаник, конкурентите искали да откраднат топлото местенце, заедно с атрибутите на величието. Този заговор в столицата принудил Никифор да изостави външните врагове, и с един завой от 180° да се насочи за разправа с вътрешните врагове на реда и законността.

Крум, който по всичко личи, разбирал и от международна политика, се възползувал от византийските „неразбории“ и през Струмското корито насочил войските си по солунската ос на българската външна политика.¹

През 808 г. походите имали по-скоро разузнавачески характер и завършили с обира на императорската хазна, която съдържала 1100 фунта (ливри) злато — сума, равна на цялогодишната заплата на византийските легиони. (Докато нелегалните разбойници са на самоиздръжка, което ги приближава до либералните професии, законните са на заплата.)

Схватката около хазната със златото изпратила мнозина ахайци, заедно с архонти, стратежи и гарнизонни началници в Аида, където няма ни заплати, ни слава. За момента дотук се спряла освободителната мисия на Крум спрямо македонското славянство.

На следващата 809 г. ханското войнство спряло край сегашната българска столица, която тогава носела името на млекоцентралата „Сердика“. След неколкomesечна обсада крепостта се предала, след като била получена честната дума на българския началник. Влизайки през портите, последният заповядал на своите богатири да изколят шестхилядния гарнизон и част от цивилното население (Златарски и Теофан). Както ни обясняват нашите летописци от БАН, те били наказани със смърт, защото се съпротивлявали упорито, а не отворили веднага вратите на крепостта, както са го правили многократно храбрите и доблестни български боляри и градоначалници през трите царства и господарства, превръщайки предателството в национална традиция на властимеющите.²

След клането, натоварен с плячка и пленници, Крум се завърнал победоносно в Плиска.

... арабинът се замисли, прехапа устни и отвърна смело:

— Трябват ми четири хиляди души — секачи на гора, копачи на земен ров и строители. Къде ще бъде укреплението?

— Моят син Омуртаг ще избере мястото, а ти си дигай хората! Тази нощ никой в България няма да спи! Наточете си ножовете и бъдете готови!

Тъй приключи военният съвет в колибата на дядо Трак. Велможите отидоха

„народностите, народите и нациите“.

¹ Изглежда, една по-прецизна дефиниция и на политиката — това трето основно понятие (след държавата и нацията) на политическата история, с нейните вътрешни и външни „аспекти“, става наложително. Иначе рискуваме да се сблъскаме непрестанно с незаконната диференциация между полицейския и политика, или да не разбираме честата подмяна в този труд на „политическия мъж“, което звучи по-мазно и благородно, със синоними — пладнешки хайдук.

² Прочее, от този факт можем да заключим, че окаченият в кабинетите на следователите от тайната полиция (или работниците на сигурността), Горкиевски лозунг: „Когато врагът не се разоръжава, него го унищожават!“ , е бил известен и в Крумово време.

при войниците си в Мадарската крепост. Хан Крум остана в колибата да ношува. Жените се прибраха от гората. Наредиха оскъдна вечеря. Сложиха пред хана просеничен хляб и нарязана парчета биволска пастърма. Дядо Трак слезе в потайната си изба и наточи вино в една кратунка. Хан Крум жадно дигна кратунката и я пресуши, но спря стареца, когато дядо Трак посегна да повтори.

— Не ща! — махна с ръка ханът. — Горчи!

— Как няма да ти горчи? — обади се неговата невеста. — Я погледни долу какво става в Плиска!

Хан Крум излезе пред къщи и погледна надолу към своята столица. Целият аул гореше, обхванат от пламъци. Ромеите го бяха запалили.

Хан Крум горчиво заплака. Сълзите му рукохна по бузите към брадата. Като малко кученце в краката му се навря мъничкият син на Омуртаг-Енравот.

— Кой запали нашия аул, деденце? Она цар ли, дете ни изгони миналата нощ от къщи? Защо го търпиш? Накажи го! — предложи малкият.

— Ще го накажа, синко! Няма да му простя — с глух глас отвърна хан Крум и нежно помилва по главичката своя невръстен внук.

— Пусни го като бърдук отвисоко да се строши. Искаш ли и аз да дойда да ти помагам, когато го хванеш? — попита малкият Крумов внук.

Но хан Крум го сграби, дигна го нагоре и отвърна:

— Ти ще дойдеш да ми помагаш, когато пораснеш и станеш голям като мене. А сега иди при мама да спиш!

*Патриотичен разказ за Крум
Ангел Каралийчев.*

1.1.3.6.

Краят на императора скъперник¹

На Никифор, който бил зает с опазването на трона и богатствата си от налитащите като оси съперници, хич не му било до Сердика. Той дори отказал убежище на спасилите се от резнята и депортацията ромеи. Мнозина от тях, между които и опитни оръжейни техници, предложили услугите си на българския хан, който, подобно В. И. Ленин, „не само рязал, но и купувал глави“. Всичко това засилило още повече недоволството, което се превърнало в открит бунт. На това не особено цветущо положение на нещата, Никифор отговорил с фалшиви комюникета за бляскави победи. В тях се твърдяло, че Великден на 809 г., той отпразнувал в престолния град на Крум — Плиска, която ограбил, за да си отмъсти за Сердика. С тези комюникета и с помощта на верните си царедворци, на които той обещавал плячка и привилегии, императорът усмирил разбунтуваните духове. След това възложил на началника на столичното управление на тайната милиция — патриция Теодосий Саливара — да разкрие водачите на бунта и ги накаже като държавни изменници, „строго, но справедливо“, съобразно действащото византийско наказателно право. Срещу второстепенните, заподозрени или набедени заговорници, била приложена известната ни от българското милиционерско, административно право мярка за неотклонение — интерниране. Имотите им били конфискувани, а те изселени в застрашената от Крум Македонска тема. (Падането на Сердика открило пред българското оръжие пътя към славянска Македония.) Масовите интернирания започнали в 809 г. и завършили към Великден на следващата 810 година. Те са описани от хрониста по следния начин:

Това беше истинско пленство: много в безумие злословеха и искаха нашествие неприятелско, други пък плачеха над родителските гробове и облажаваха умрелите; някои пък, за да се избавят от бедствия, обесвали се. Никой не бил в състояние да изтърпи настаналото тежко положение и всички виждали как

¹ Казват, че скъперничеството било най-малкият порок на Никифора...

загивал имотът, спечелен с родителски трудове. Пълна безпомощност завладяла всички; бедните дошли в отчаяние от тая разпоредба и ония, за които ще бъде казано; а богатите им съчувствували, но не могли да им помогнат, защото сами очаквали по-тежки злополуки.

В подобна обстановка се развивали и по-нататъшните дебнения и нападения между балканските хищници от началото на девети век. Приключвайки колонизаторската си политика на изселвания, в 811 година Никифор събрал пълчища от кол и въже. Тракийските и азиатски войски той размесил с лумпени, въоръжени с прашки и сопи.¹ На всички били обещани робини и съкровищата на новобогаташа от Плиска и неговите хранени сановници. Така начело на „редовните“ и „нередовни“ башибозушки орди, императорът, заедно със сина си Ставракий, предприел своя голям и последен поход на север, срещу самия център на ханството. Крум бил известен от един родственик на Никифора, който завлякъл със себе си царското облекло и много злато (навярно, за да избегне интернирането си из македонските чукари).

Изплашен, нашият страшен хан предложил мир, но Никифор отхвърлил предложението и нахлул през старопланинските проходи към изоставената от Крум Плиска. По пътя си византийските пълчища подложили всичко на грабежи, сеч и палежи. В боевете загинали десетки хиляди български войници, което навярно ще да е било голяма икономия за ханските ковчежници, тъй като броят на получаващите заплати бил съкратен чувствително. За цивилното население никой не държал статистики, затова в хрониките за него няма цифри. Знае се само, че „византийската войска разграбвала безпощадно, опожарявала непожънатите ниви (било месец юли), изколвала овцете и свинете и прерязвала жилите на воловете“. Наред с тези героични подвизи, Никифор заповядал да се избиват и невръстните деца, а мъртвите византийци оставил на грижите на лешояди и чакали. Не проявил обаче негово императорско величество подобна немарливост спрямо плячката. Там, в „резиденцията“ на българския държавен глава, той описал, прошнуровал и подпечатил всичко награбено. Върху ханските складове и сандъци със съкровища били наслагани печати и катинари. Всичко оплячкосано било обявено за собственост на империята, т.е. собственост общонародна. Тази алчност му излязла главата! Защото, редовните и нередовни вагабонти, които той повел в защита на християнската цивилизация, настойчиво искали своя дял от общонародния келепир. В отговор Никифор заповядал „Да се режат ушите и други стърчащи членове“ (Теофан) на всички, които се докосвали до опакованите, запечатани и готови за транспорт към Константинопол Крумови богатства. Непознаването на класиците, тънкостите на политическата икономия и „законите на общественото развитие“ предрешили съдбата на Никифор Първи Геник, защото той унищожил материалния стимул у своите главорези и каналии.

Когато било ограбено всичко, подлежащо на завдигане, Никифор заповядал да опожарят палатите. Те изчезнали в пламъците, а с пленниците и населението императорът постъпил така, както постъпват всички военнопръстъпници от древността до днес.² Както свидетелствува летописецът Михаил Сирийски, той наредил невръстните деца да бъдат вързани, а върху трупчетата им прекарвал валяци и дикани с кремъци, с които допреди 30–40 години, на село се извършваше вършитбата. Така децата платили сметката на спасилия се в бягство друг коронован разбойник.³

¹ Лумпените образуват единствената класа — *извор на държавността*, — която съпътствува и преживява всички досегашни цивилизации

² Остават открити пред археолози и архитекти въпросите: Като какъв е бил този палат на Крум, че пожарът го е глътнал? (Камъкът не гори лесно.) Познавали ли са каменната зидария нашите прадеди? Защо ромейският летописец е добавил в писанието си: „т.нар. палат на българския хан“? Думата, която е употребена, е аул, а аула на латински означава двор, но аул в киргизкия, дагестански и пр. езици като че ли значи катун. Както и да е, тези въпроси имат по-общ характер и тяхното място е в заключителната глава, където между другото се спираме и на славяно-българската архитектура, от която много мостри не са останали, тъй като славяните живеели в землянки, а унугундурите в юрти — нещо като шатри от... пресни кожи.

³ Прочее историята изобилствува с подобни примери: Иван Грозни избягал от татарите, оставяйки ги да

Страшният хан се унижил още веднъж със следната молба: „Ето, ти победи! Вземи каквото ти е угодно и си иди с миром!“. Но възгорделият се и главозамайан византийски император и този път отхвърлил мирните преговори и потеглил за Цариград като победител. Само че недоволстващите и разочаровани банди не оказали почти никаква съпротива, когато, изтегляйки се по обратния път, били нападнати в старопланинските теснини от Крумовите орди, в които имало и авари. Тук се извършила реципрочна резня, в която Никифор загубил освен плячката, и главата си. Според легендата той бил извикал: „Дори крилати да бяхме, пак никой да не се надява, че ще избегне гибелта!“ Но според фактите, от засадата се измъкнал син му Ставраки, който пристигнал в Цариград, и макар че царуването му не било дълговечно, все пак сколасал да се провъзгласи за император. Със Ставраки избягали и част от началствата, а други били пленени и по-късно, при Омортаг — разменени срещу техни български колеги.¹ (След 5 месеца Ставраки бил отровен от собствената си сестра Прокопия, която много държала на това, да оваканти престола за мъжа си — поредния законен император Михаил Първи Рангаве (811–813 г.) — По сведения на същия Михаил Сирийски.)

Поради всичко това не се знае от кого е отсечена главата на Никифор. От българите или от тези, на които вместо да плати, наредил да им се режат ушите и други членове. Съществуват намеци в летописите, че императорът бил заклан от охраната си по време на оргия „със женоподобните си сановници“. Както и да не бъде, но пак от летописите се вижда, че главата на активния педераст и ромейски цезар Никифор Първи Геник, била набита на кол и след като се вмирисала от летните горещини, била олюпена, изчистена и обкована със сребро. С този превърнат в чаша череп, изкоренилият лозята пръв български въздържател — Крум, се черпил със заграждащите го ибрикчии — големци, боили и катили на „славяно-българския народ“ и викал: „Наздраве дружина с Никифорова кратуна!“, като преди това изрекъл: „Като не искаш мира, на ти секира!“, от което се вижда, че страшният хан имал поетична душа и римованата реч му била фамилиарна.

А византийският летописец отбелязва по този повод:

И цялата християнска красота загинала!

1.1.3.7.

Печални резултати от теологическо-схоластическите спорове за войната в Константинопол

След клането край старопланинските проходи византийските императори отново започнали да си играят с престола ромейски на прескочи кобила. Те се задържали върху него по за година-две, та дори няколко месеца, какъвто е случаят с отровения Ставраки.

Императорското късолетие, победата над Никифор, плячката, банкетите и тостовете в Плиска, разпалвали експанзионистичните блянове на българския самодържец. Своя нов удар Крум нанесъл по главната ос на българските завоевателни амбиции — Тракия и Цариград. В похода си гой завзел крепостта Девет (Бургаско). В същия този момент в Мала Азия избухнали бунтове, а в столицата наследниците на исаврийците готвели заговор. При създаденото положение в балканските теми започнало пълно разложение, бягство и отваряне

опожарят Москва. В наше време един друг гениален пълководец — Йосиф Джугашвили, офейка превантивно, без дори да дочака приближаването на хитлеристките армии до „Третия Рим“. Но това, както ни учат историците, посветили се на истината, е израз на напълно разбираемо градиране на ценностите и водаческа далновидност. Защото, всеки знае, че началническата кожа е много по-скъпоценна, и че тя трябва да бъде съхранена на всяка цена. За бъдещи подвизи и за нови благодетия, които периодично ще се изсипват върху главите на ошастливените от провидението и историческата необходимост поданици.

¹ Защото началствата са историческа необходимост. Не случайно Йосиф Джугашвили бе стигнал до крилатата мисъл: „Кадрм решают все!“ Затова и в демократична, републиканска Франция кадрите са обособени в своего рода каста с привилегии и надбавки, образувайки един западен еквивалент на прословутата източна номенклатура.

вратите на крепостите.² От суматохата се възползували и някога изселените от Никифор из Струмско византийци, за да се завърнат в родните си места. Крум предложил мир, С искане да се възстанови мирния договор от 716 г., но Михаил Първи Рангаве отхвърлил предложението, защото не искал да приеме клаузата за предаване на бегълците. (Това настойчиво искане на българския началник се поставяло непрекъснато в многовековната ни история — от Тервела до Тодора — в преговорите със съседите, независимо от законоустановения у тях обществен строй. От този факт можем да заключим, че през всичките тези 13 века мнозина от поданиците, с цената на риск за живота си, раздяла завинаги с близки и родно място, пресичали границите, за да си спестят бащинските грижи на коронованите или партийни началства. Те търсели убежище при чужденците и за честта на константинополските бандити трябва да се отбележи, че многократно в историята те постъпвали далеч по-хуманно и демократично от небезизвестния бивш емигрант и посетител президент на днешната демократична гръцка република — Г-н Караманов, без да говорим за „желязната“ г-жа Тачер, чиито двуметрови жандарми предадоха един румънски нещастник в лапите на сигуранцата, след като порядъчно му бяха разкъравали носа, съобразно законите на неписаната британска конституция, или американските свободолюбиви фарисеи.)

След отказа на Рангаве ханът, използвайки модерна техника, строена под ръководството на избягалия в България още по времето на Никифора арабски оръжен техник (за по-висока заплата), обсадил и завзел Месемврия. Сред плячката, освен златото, което е иманентната цел на всички войни, били пленени 36 медни сифона и някакъв си морски огън, с който тези далечни прототипи на днешната артилерия стреляли.

В тези сражения Крум за пръв път приложил масовата депортация на жителите на превзетите византийски градове — от Тракия в Делиормана. С това той се явява предтеча и на политиката, наречена „въдворяване на ново местожителство“, която вече няколко десетилетия се практикува успешно от ОФ-правителството спрямо „вътрешния враг“ — населението от граничните райони, това от столицата и другите големи градове, или спрямо цигани, помаци и другите „малцинствени групи“. Трудно е да се каже, че от всичко това „делото на мира спечелило“. Войните или по-скоро сраженията на една непрекъсната война, с нейните нападения, отстъпления, поражения и примирия продължили.

По него време във византийския двор се образували две партии: на войната и мира. Интерес представляват схоластическо-диалектическите спорове и аргументацията на противните тези, които се позовавали върху писанията на вехтия и нов завет. (В една по-близка до нас епоха всяко решение или твърдение трябва да бъде подплатено с цитат от класиците или дошлите на смяна дръвници и кръвници на марксизма-ленинизма.) Този научен метод, както ще видим, довел императора Рангаве само за две години до неговото Ватерло.

В библейските спорове надделяли ястребите в Константинопол. Била събрана войска от всички краища на империята и столичани изпратили тържествено през м. май на 813 г. кавалкадата, начело с двамата царствени съпрузи. Само че надошлите от Азия и Африка легиони, вместо да се хвърлят в боя с българския враг, счели за по-безопасно и далеч по-рентабилно да подложат на грабеж Одрин и другите тракийски градове. Летописците казват, че ограбването от „своите“ по нищо не отстъпвало от българското. Това продължило 15 дни и не се знаело как щяло да завърши в жегата, ако патрицият Лъв *Анадолски* и стратегът на Македония — Иван Алпакис не възроптали и повели част от заетите в грабежа имперски легиони. Още в първия сблъсък с българските войски „многонационалната“ армия от разбойници се обърнала в бягство. Крум ги преследвал, избивал и „опленявал“. Катастрофата на Рангаве била пълна и завършила с бунт на войската, Михаил бил подстриган заедно с жена и деца, облечен в калугерски дрехи и изпратен в манастир. А споменатият патриций и пълководец — Лъв, който оцелял, бил коронясай от патриарх Никифор и влязъл в историята под името император Лъв Пети Арменец на 11 юни 813 година.

2 Нещастията никога не идват поотделно.

1.1.3.8.

Крум пред златните порти на Вечния град

Първата работа на новия император била да започне *лично* да обикаля столичаните, да ги ободрява и утешава, като им казвал, че „Господ скоро ще направи чудеса, чрез застъпничеството на Дева Мария и всички светии, и не ще допусне свършено да се посрамят за многото си безобразия“ (Геофан).

Помощта на светиите обаче закъсняла и Крум, оставяйки на брат си обсадата на Одрин, сам за шест дни стигнал до стените на Цариград. Така на 17 юни 813 г. за първи път в българската история изконната мечта на всички по-сетнешни български властолюбци добила плът и осезаемост. На почтено разстояние от стените на вечния град, от европейската му част (за да остане вън от обсега на византийските стрели), Крум разположил стана си пред Златните порти. Тук съобразно каноните на унугундурската религия, се извършили ритуали. Най-напред били пренесени в жертва на Тангра хора и говеда.¹ След като заплатил в кървава валута божие съучастничество в предвкушаната победа, страшният хан си измил краката в Босфора. После, бидейки по съвместителство самодържец и главен шаман, поръсил войниците си (с босилек?), а те го приветствували и прославяли, както и днес това става край мавзолея. След тези стари и вечни салтанати започнала обсадата на Константинопол. Но след няколко дни нашият началник разбрал, че само със салтанати градът на царете няма да се сдаде, затова предложил мир. Исканията на българската страна били изложени в ултимативно-алтернативна форма. Императорът трябвало да откупи мира или с големи количества злато, дрехи и избрани моми (за ханските хареми), или като разреши на българския господар да нададе бойния вик на унугундурите и забие копието си в Златните врата. (Тези искания разкриват благородните цели на войната и нейния прогресивен и справедлив характер: Камари от трупове на безброй говеда и глупаци били настлани пред капището на Моллоха, за да се задоволи сластолюбието, тщеславието, алчността или суетността на някакъв си унугундурски голедец. 1000 години по-късно се появили дипломираните лакеи от институтите по официална история, за да ни изпратят за зелен хайвер с техните национални идеали, интернационални задължения спрямо потиснатите от съседната империя народи, цивилизовани на „диваците“ или освободения на различни божии гробове.)

Исканията на ханската дипломация били отхвърлени от Лъв Пети и Крум се оттеглил в шатрата си, която стояла опъната срещу Влахернския дворец, близо до Златния рог. В това стационарно положение Арменецът, който изглежда бил привърженик на идеята за мирно съвместно съществуване и взаимноизгодна търговия, предложил преговори за мир.² Решено било да се проведе среща на високо равнище. На нея двете делегации трябвало да участвуват разоръжени. От това обстоятелство решил да се възползува Лъв Пети, който чрез измама подготвял разчистване на сметките си със страшния хан.

Унугундурските дипломати се предвождали от самия Крум, придружен от някакъв си логотет, зетя му ромеец — Константин Пацик и родилият се от смесения брак на сестрата на хана с Пацик — хански племенник.³ „Официалната делегация — казва Златарски — се придружавала от трима ординарци.“ От византийска страна дошли по море само пълномощници на императора. С това Арменец напомним, че той е по-равен от другите държавни глави. Докато делегатите заемали местата си, един от византийските дипломати

¹ Между тези две категории българските власти още от езическо време не са правили особена разлика.

² С малки прекъсвания тези преговори са се водили вечно в разните комисии и подкомисии по разоръжаването. Те не спират и в наше време. В Женева дипломатите на Москва и Вашингтон продължават едновековните, благородни усилия „За спасяване на световния мир“, започнали през 1882 година от Бисмарк, Дизраели Биконсфилд и съвременните им миролюбци, и така блестящо продължени от Чембърлейн, Даладие, Мусолини, Хитлер и Сталин.

³ Смесените бракове и византийските титли в ханския двор свидетелствуват за задушевните отношения на последния с империята още преди покръстването.

дал знак на скритите в засада убийци. Крум забелязал подозрителните иширети и побягнал към оседлания кон. Със завидна пъргавина грабнал юздите от ръцете на племенника си и сред дъжд от стрели препуснал далеч от коварството и смъртта. В това време обсадените наблюдатели завикали: „Кръстът победи!“ — с което навярно се правели намеци за християнското милосърдие и любов към враговете.

Както и да не бъде, от българската делегация само Крум оцелял от „преговорите“. Логотетът бил убит на място, а зетят Пацик и племенникът — заловени живи.

Тогава настъпили сеч, грабеж и пожари. Оттегляйки се от Византия, храбрите български войни, под изпитаното ръководство на пазения от провидението ювиги хан Крум, извършили това, което в писаната история на човечеството, под различни форми, се е вършило и върши вече 14 (четиринадесет) хиляди и толкова пъти след всяка една от войните, от времената, когато Каин убил Авел и Ромул — Рем, до последните „локални“ войни, които подобно клокочеща, вулканична лава, пукат отровните си и убийствени мехури по всички меридиани и паралели на цивилизованата планета.

На грабеж и завдигане било подложено всичко. Манастири и църкви, дворци и хиподруми, къщи и обори. Витязите не пробирали. Освен добитък и покъщнина, стоки от магазините и разсъблечени от трупове дрехи, те товарили мраморни колони и стъпала. Към Плиска били откарани дори излетите от мед, мечка и дракон от дворцовия хиподром. Това, което не можело да бъде „запленено“, отведено в робство или присвоено, било изклано, опожарено, разрушено. Крепости и жилища — всичко било сринато до земята. Възмездие се изляло върху цяла днешна турска Тракия. Последен паднал Одрин. Оттук Крум откарал хиляди роби. Сред тях — одринският митрополит, бъдещият император Василий Македонец, по време на описваните събития — „дете годиначе“, заедно със знатните му родители, „красивия и божествен Кинам“, за когото ще стане дума по-късно при „правнука“ на Крум — Пресиян и много други.

Изобщо на изколване, както винаги, подлежала тази част от населението, за която нямало кой да заплати и спукан гривеник като откуп. Селективно бил съхранен живота само на отговорните шпиони, убийци и „общественици“, т.е. на каймака на обществото от Тракийската тема, срещу които ханът-ювиги щял да иска злато, кожи и избрани моми.

Освен тези стари цели на войната, днешните тълкуватели на Крумовите подвизи съзират в обезлюдяващите действия (кланета и масови депортации далеч на север от Дунава) нови стратегически елементи: С тях прабългарският хан искал да разреши византийската етническа съставка в околосарайградският хинтерланд, за да улесни бъдещите завоевания на тракийската и македонска тема. (Не може да се отрече известна логика в тази „стратегия“. Не е ясно само в кои случаи етническото „разреждане“ е мракобесническо и ретроградно, и в кои прогресивно ?)

1.1.3.9.

Нови походи, които завършват с невидимото заколване на Страшния хан

Че навярно тълкувателите на Крумовата стратегия са имали право, личи от последвалите събития:

В късната есен и ранната зима на същата 813 година Крум предприел нов поход. Той нахлул с 30-хилядна армия — „цяла в желязо“ — в същите области и стигнал до Аркадиопол (днешния Люле Бургас). И този път на север потеглили колони от 50 хиляди пленници и кербани с плячка. Били задигнати дрехи, медни съдове, големи арменски килими, стада от волове и овце.¹

¹ Прочее, и в последната освободителна (и отечествена) война, храбрата Първа българска армия, в единодействие с частите на 3-ти Украински фронт, освободи Унгария от немалко движими имущества. Покойният „култ-съветник“ от Пазарджишкият затвор — о.з. полковник П. Зафиров — в предсмъртна откровеност разказваше, как един нашенец мъкнел на гърба си една 50-килограмова наковалня през цялата втора фаза на войната. Освен пуйки, гъски, прасета и токайско вино, мнозина довялякоха картини, свещници, прибори, дори фракове и цилиндри. Любен Козара от с. Любимец разказваше как опрял войнишкия си нож до

Дали от тези подготвителни операции оцелялото и изплашено население дало на нашия хан прозвището „Страшни“, или русофилските ни историци от след-„освободенската“ епоха го нарекли по примера на Иван *Грозни* — страшен, не се знае. Като че ли по-вероятно е второто. Нашите „учени“ и „общественици“ непрекъснато са правили и правят опити да ни сближават с всевъзможни „братя освободители“. В най-новата епоха един друг владетел — Вълко Червенков, имитирайки грузинския наследник на Ив. Грозни, бе навлякъл върху тлъстото си туловище сталинска куртка, а държавните шапкарски предприятия произвеждаха стотици хиляди зелени каскети — тип „сталинки“ — за нуждите на приспособенци, надари и цивилни сталинисти.

Както и да не бъде, най-после, в 814 година Крум събрал великата армия от унугундури, авари и славяни, снабдена с модерна бойна техника: няколко етажни, подвижни бойни кули — високи от 27,5 до 55 метра, овни-тарани по за 1500 носачи за пробиване на стените, огнеметни катапулти на сяр, смола и вряло масло, каменни стенобойни машини, скорпиони за хвърляне на огромни пламтящи стрели — ракети, дървени навеси — куританки, покрити с огнеупорни пресни кожи, напоени с оцет, дълги стълби, куки и прашки, копачи и „градопревзимачи“, 10 хиляди пола, запретнати в пет хиляди обковани в желязо коли. (Въоръженията на Б. Н. Армия са изброени от Скриптор Инцериус — девети век. Любознателният читател може да намери един подробен каталог на тези оръжия у Златарски, в приложението към неговия Първи том, „Бойните машини и оръдия на Крум“. Повечето от тях, открити още от старите гърци, римляни и картагенци, са образували основата на военната техника и стратегия чак до откриването на барута.)

Изобщо, както добавя ст.н.с. Примов: „Българската бойна техника по времето на Крума се намирала на голяма висота, което било важна предпоставка за успеха на неговите военни мероприятия“.

Освен оръжия, както споменахме, Крум купувал и „сиво вещество“. (В неговите арсенали работили за по-голяма заплата не малко арабски и ромейски техници.) Ако се съди по огромните количества оръжия и ниската производителност на труда във феодалното стопанство, може да се заключи, че още в девети век Крум, подобно Гьоринг, решил дилемата „масло или топове“ в полза на последните. В своите производствени планове и бюджети, той дал предимство на производството от „Група А“. Въпреки мизерията, пиянството и просията, ханът инвестирал главно в оръжейната индустрия. Така днешните диуретици на марксистическата политикономия били изпреварени с цяло хилядолетие.

Горните сведения показват, че „законът“ за изпреварващото развитие на тежката индустрия е общ за социализма и феодализма. Негово пряко следствие е „оправяне на положението“ на хана, неговата рода и приближените боили и катили, със съпътстващото го укрепостяване на доведените до поголовна просия поданици. Последният ефект е предвиден дори от светите писания, където е казано: „Който няма, ще му се отнеме и това, което няма, а който има, ще му се притури“. (Лука: 5 за 4)

„Несъмнено — продължава ст.н.с. — овладеният технически и производствен опит е намерил приложение и в мирното строителство и стопанска дейност“. Този вестникарски език на академическите членове би трябвало да ентусиазира археолозите. С голяма вероятност в разкопките те могат да открият отчетните доклади на хана за изпълнение и преизпълнение на петилетните планове от началото на деветия век.

Но много добре не е на добре! Тъкмо когато приготвленията били в разгара си, „първият българин, известният Крум — както се изразява съвременникът — бил невидимо заклан“.

Обесен или „невидимо заклан“, случилото се идвало само още веднъж да докаже, колко нетрайна е земната слава и дълголетието на победителите. И колко далече все още била държавната власт в България от наследствената.

бялата шия на една унгарска селянка и ѝ викал: „Давай ПЕНГИТЕ!“

Изобщо и тези предпоследни (последните бяха в Чехословакия, през 1968 година) подвизи на храброто българско войнство чакат своя обективен историк...

За 11-те години, в които Крум упражнявал безразделно властта, били направени много стъпки, навътре и навън, към централизма и консолидацията на монархическия принцип, но боилите били далече от това да виждат божествеността на „първия между първите“ и когато този се опитвал да наложи царствената си воля и лична диктатура, превръщайки ги в свои послушни чиновници, те му светили маслото. Както техните предшественици процедирали през целия осми век с наместниците на Тангра.

Тази противоестествена смърт на българския хан се опитал да осребри, и с нея затвърди авторитета си, императорът Лъв. В едно от неговите арменски комюникета се твърдяло, че той е убиецът на Крум. Прочее, в тази, пък и в по-сетнешните епохи, владетелите често си приписвали мними геройства и подвизи, в което съществена помощ им оказвали тълпата придворни летописци и блюдолизци. Така напр., въпреки сведенията на Теофан, Зонара и Михаил Сирийски, които вкупом свидетелствуват, че скъперникът и педераст Никифор Първи Геник бил заклан „заедно с женоподобните си служители“ от ромеите, които отдавна му крояли кюляфа, нашите попове и игумени от средата на 14 век приписват обезглавяването му на страшния хан.

Ние оставяме научния спор: *Кой кого заклал?* да бъде решен от днешните дипломирани хронисти. А читателя отправяме към първия параграф на следващата Четвърта глава, където самите събития повдигат завесата, за да разкрият последния акт от ханската драма.

Всеизвестно е, че народните традиции са един от решаващите фактори за формирането и запазването на българската нация, за нейното оцеляване в години на тежки изпитания. Те са били и винаги ще бъдат наше неограничено духовно богатство, непресъхващ извор на душевни сили и красота.

Не може да не се признае обаче, че дълги години на тях не се обръщаше достатъчно внимание. Насъбраха се не малко погрешни схващания и мнения, които тепърва се изживяват и предстои да бъдат изживени. Причините за това са различни, но главната е, че у нас още няма пълна научна марксистко-ленинска оценка на традициите на народа в областта на духовната му култура.

Вълчо Радев

„Народни традиции“

Вместо заключителен параграф към главата за Крум, на читателя предлагаме неговия „Катехизис на властника“

Казват, че в личните книжа на невидимозаклания хан, бил намерен следният, собственоръчно написан катехизис¹:

I. Същност на властта или на държавата, което впрочем е едно и също:

01. Оставената от моя далечен френски епигон Луи Четирнадесети дефиниция: „Държавата, това съм аз!“¹, е много по-близка до реалността, отколкото всички бръщолевения на юристи и марксисти. Тя има само един дефект — своята откровеност.

02. Властта е занаят, който се различава от този на пладнешките хайдуци по дълбоко залегналия във властника стремеж към законност. Вследствие последната, обикновеният разбойник рискува собствената си кожа, докато посоченият от бога или народа избраник, си служи с кожата на поданиците си.

03. Най-после, властта се реализира чрез институции, но последните са нищо без хората, които носят скиптри, жезли, фуражки, екселбанти и пр. атрибути и белези на властта. Ето защо, приказките на някои хитреци, че се борят само срещу институциите, а не срещу човешкия им пълнеж, са от лукаваго.

¹ Понеже Крум, подобно Мойсея, не познавал арабските цифри 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9, то той номерирал своите 10 скрижали с черти и резки. Разделянето им на точки е работа на автора.

II. Цели на властта:

04. Властта е самоцел! Останалото са локуми и лакърдии, предназначени за народните тонковци.

III. Основни принципи, правила и условия за съществуването и функционирането на властта:

05. Сградата на властта почива върху насилието — открито или маскирано, и неговия сурогат — страха.

06. Основният принцип, върху който е изградена сломената машина, е демократическият централизъм.

Неговата същност се състои в следното: Веднъж: конституирана, пирамидата от стъпаловидно разположени кръгове на властта (с помощта на боздугана или конституцията),¹ тези от по-нисшата степен дължат сяпо подчинение спрямо членовете от по-висшестоящия кръг.

Строгото спазване на този принцип е в интереса и на висше, и на нисшестоящите.

Съобразно механиката на демократическия централизъм, придвижването по стъпалата на властта е винаги еднопосочно: отдолу-нагоре. Движенията в обратна посока са равносилни на падане във водите на Лета.

07. Втори основен принцип на властвването е, да не се дискутират принципите, върху които то е построено! Всеки въпрос, чиято непосредствена цел не е укрепването му, се отстранява и задушават автоматично.

Възможни и желателни са само творческите и градивни дискусии!

08. Пълното подчинение на по-нисшите началства пред по-висшите от всички слоеве на пирамидата, чак до самия (?) връх, е още едно от абсолютните изисквания и условия за солидността на властта.

Всяко неподчинение трябва да завърши с изритването на възгорделия се чиновник, и изпращането му в обора при другите дойни крави от общонародното стадо.

09. Възмездие за подчинението си пред едрите властници, дребните получават чрез правилото, съобразно което първите никога не упражняват властта си директно върху поданиците. Това е привилегия, предоставена на властниците от най-нисшите кръгове. Така напр., ако ребрата на поданика „Х“ трябва да бъдат натрошени и гърба му направен на корем, защото „попържал царя“ или „подронвал авторитета на ръководните другари“, това в никакъв случай не се извършва от началника на окръжното управление на МВР и още по-малко от министъра. То е прерогативът на местния партиен дерибей или на общинския милиционер.

Спазването на това правило на обратната връзка в системата на властта, е абсолют-но задължително и трябва да се съблюдава стриктно на всички нейни нива!

10. Правилото за разделение и разпределение на властите и ненамеса в чуждия периметър е реципрочно. Нисшите органи на властта са олицетворение на функции на господство върху част от населението в определена географско-административна област. В нея те упражняват своята власт по прецизен и негласен правилник. Всяко посегателство към парцелите власт и пълномощията на висшестоящите в йерархията органи и властници, се счита за антидържавен акт и се наказва с всичката строгост на милиционерско-административното право — скрито и покрито.

11. Действията и мероприятията на властта: обири, насилия, привилегии, посрещане и изпращане на делегации, банкети, командировки и т.н., в пистите етажи на властта са миниатюрно копие на тези от върха. Те трябва да получат благословията и съгласието на местния партиен комитет, който пък от своя страна е контролиран от пълномощници на по-висшестоящото звено в йерархическата пирамида.

III. Генезис на властта. Селекция на кандидат-властниците и функциониране на звената от нисшите етажи на йерархическата пирамида.

¹ Виж Ласал за същността на „Основния закон“!

12. Властникът подбира „хора от особена материя“ (Йосиф Джугашвили), които са надрасли доброто и злото. Същевременно те са признали неговото водачество и не проявяват никакви апетити към топлото му местенце на „първ между първите“.

13. Веднъж: създаден ръководният кръг на властта, всеки негов член възпроизвежда същите функции и подразделения в повереното му ведомство или област, образувайки кръг от втора степен. Последният е свързан с връзките на йерархията, които предполагат подчинение нагоре и господство надолу.

Разпространявайки се в дълбочина и ширина, този метод води до вплитането на всичко и всички в мрежата на властта. По този начин кръговете от последната степен обхващат и последната паланка, учреждение, войсково поделение или полицейски участък. Бидейки всеобхватна, йерархията на властта не търпи вакууми... и не оставя място за свободния човек. Крайният резултат от нейното разстилане е превръщането на всички в господари и слуги.¹ От само себе си се разбира, тези отношения са научно етажирани.

14. След като машината е пусната в ход, властникът и неговият антураж си плюят в устата и се задължават да пазят „святото“ държавната тайна, т.е. да не откровеничат с простолюдието по отношение същността, целите и методите на властта. По неписана договореност, те се пазят далече от любопитните очи на непосветените. Защото „покритото мляко котки не го лочат“.

15. Селекцията на кандидат-властниците се възлага на местните партийни комитети, (Дали партийният авангард се състои от потомствени боили, или лумпенизирани катили, е обстоятелство, което с нищо не променя същността на историческия процес.)

Минали през иглените уши на партийния контрол, новопосветените са въведени в подземията на властта и теоретично могат да започнат катеренето към върховете (?). (Теоретично, защото на това право се противопоставят най-енергично роднинството и наследяването на парцелите власт и привилегии в по-горните етажи. Но колкото и да са илюзорни „равните възможности“, тяхното прокламиране е много важно за поддържане на сцеплението между пластовете на властническата пирамида и избягването на трусове в долните (?) слоеве.)

16. Одобрените бъдещи властници, които минават през повече или по-малко дълготраен стаж, се задължават:

а) Да доносничат за всичко и всички, не изключвайки и собствените си баща и майка. (Доносът срещу висшестоящи „другари“ се препоръчва само ако е изискан от още по-висшестоящи.) Изобщо доносите във всички сфери на властта се подчиняват на вече прокламирания принцип на демократическия централизъм: Раболепие и сервилност нагоре, бруталност и безцеремонност — надолу.

б) С пълно подчинение спрямо общодържавните интереси, което на езика на посветените означава — на заповедите на висшестоящото началство.

в) Влезият веднъж: в мрежата на властта няма право да я напуска по друг начин, освен с краката напред, или с изхвърляне от системата, като чуждо ней тяло, което е равностойно с първата форма на излизане от играта. Единственото движение, което е позволено, в случай че бъде заслужено, е това към следващото стъпало.

г) Всяко фамилиарничене и интимничене с външния спрямо властта плебейски свят, е строго забранено, както за кандидата, така и за и мишия, вече солиден стаж: в машинарията на държавата, Всяка жаба трябва да си знае гъола! Противоестествените сношения с народа в болните етажи, са допустими само по инструкциите и под контрола на тайната полиция.

17. Масата от индивиди, ако така могат да се нарекат новопосветените властогонци, са разглеждани и употребявани като средство (инструмент, оръдие) за изпълнение на задачи, които целят укрепването и разширението на властта над обществото.

Отделните дребни изпълнители не трябва да познават дълбоката същност и смисъл на основния план на властническото мироздание, а само поверените им детайли. Разбира се, за да се фанатизират и ентузиазират в изпълнението, освен

¹ Процесът може да бъде изучен на живо в практиката на Мافията, Коза Ностра и различните нац— и соц-освободителни движения от новото и най-ново време. Забележка (В) се отнася и за т. 14.

материалния стимул, те трябва да бъдат подковани в идеологическите налбантници. За целта, агитпропи от семинарии, дервишки, яничерски, талмудистки или партийни школи, им излагат високопарно и фалшиво, с нищо незадължаващи общи приказки, величието на делото, в което те са извикани „от историята“ да бъдат съучастници.

18. Йерархическата многоетажност и наличието на по-равни сред равните, води до различна степен на посветеност в тайните на държавническото изкуство и задкулисите мистерии на властта. В сложната пирамидална плетеница, нисшите дължат абсолютна откровеност пред по-висшите. И обратно, последните дозират, по твърдо установен регламент, количествата информация в обратна посока — отгоре надолу. Напускайки сферите на властта, тези количества трябва да клонят към нула, когато са предназначени за закрепостените верноподаници или овчедушни данъкоплатци.¹

Структури на властта

19. Сферата на приложение на властта и броят на апаратчиците има тенденция да се разширява непрекъснато, вследствие:

а) Известните закони на Норткот Паркинсон, присъщи на всяка бюрократична система — ханска, британска или народо-демократична.²

б) Увеличение на броя на поданиците или квадратните километри.

1 Една илюстрация на този „принцип“ читателят може да намери в многостепенните информационни бюлетени, които циркулират в различните етажи на ханството. Те започват със свръхсекретните бюлетени на разузнавателните служби, минават през бюлетините на „академията за социални науки“ към ЦК, поверителните бюлетени на БТА, докато се стигне до предназначената за широката преживна публика плява, отпечатана под форма на ежедневници и др. издания на софийската жълта преса.

2 Количествената и качествена страна на тези закони е изяснена в следващите две подзабележки:

(а) Всеки овластен индивид се стреми да се изкачи в йерархията. Когато това е невъзможно вследствие задръстване по стълбата, въпросният индивид мотивира пред висшестоящата инстанция необходимостта от помощници (винаги в интереса на общото благо). Наличието на такива автоматически го поставя в положение на техен началник, с което щатът набъбва, а стълбата се удължава с едно стъпало надолу. При това този процес няма нищо общо с обема „работа“, извършвана във ведомството или някой негов сектор. Като илюстрация професорът дава примера с британското адмиралтейство, или още по-фрапиращия — с министерството на колониите: Когато метлата на бунта бе смела останките от Британската империя в боклукчийската кофа на историята, в нейното колониално министерство е имало 6–7 пъти повече чиновници, отколкото в епохата, когато тя е била в апогея си и „слънцето не залязвало в нея“.

(б) Желанието на новоизлюпени началник (пък и на имащия най-висш ранг) да съхрани стола, креслото или престола, го води до пречиствателни операции в подведомственото му обкръжение. Чистката засяга всичко, което стърчи над средното ниво, или би могло да засенчи началството. Затова ако чиновникът — от архиваря до първия министър — иска да запази мястото си, той трябва да разговаря с колегите си за футбол, конни надбягвания или ТОТО (1 или 2), и никога за сериозни неща.

Горните две операции — очистването на всичко стърчащо и доброволното вшутяване на подчинените, водят до съответни качествени изменения в йерархията на всички нива. Когато въпросният началник се изкачи на следващото стъпало, отиде в пенсия или при Тангра, някой от артисалите в антуража поради нищожеството си, заема по „достойнство“ вакантния пост. Той прилага същите превантивно-хигиенични мерки спрямо своето обкръжение. Така след няколко поколения, отбелязва проф. Паркинсон, във ведомствата започва истинско състезание по идиотизъм.

Друга илюстрация, освен британската, на универсалността на паркинсоновите закони, може да се намери в историята на „съветската“ власт. Наследила от империята на Романовци 1 300 000 чиновника, станали в 1922, след 5 години ленинско управление, 1 500 000, в 1962 г. те са 1 600 000 и днес над 3 000 000! Тези „количествени натрупвания“ водят до „качествени изменения“ във върхушката на чиновническия авангард на „съветските народи“ и „прогресивното човечество“. Качеството може да се проследи по пътя, извървян от Ленин, през Сталин, Хрушчов, Брежнев, за да се стигне до живите трупове Андропов и Черненко, и техния духовен син — Горбачов.

Сериозният изследовател на тази епоха не трябва да се смуцава от комплиментите, които си разменят нейните „велики“. Така напр., экс-външния м-р Кл. Шейсон — едно френско потвърждение на закона за ентропията на интелектуалната енергия във висшите бюрократични сфери, сравни сенилния Андропов с... компютър, пропускайки да уточни — от първата генерация. Кремлинолозите изпитваха известно неудобство, когато трябваше да издават характеристика на предпоследния господар на „Третия Рим“ и бивш шофьор на Брежнев — Черненко, но затова пък са разточителни спрямо последния провинциален, партиен помпадур — Горбачов, който имал „чугунени зъби“... в ерата на роботронната революция!!!

в) Разнообразието на задачите, които се поставят в процеса на установяването, поддържането и разширението на властта.

г) Особеностите на „текущия исторически момент“, свързани с вътрешното и международно положение на господстващата каста или класа.

Комбинираното взаимодействие на гореизброените фактори води до удължаването на йерархическата стълба и специализирането и разпределението на функциите във властническия екип.

20. Последното води до конституирането на различните институции, чиято съвкупност образува държавата. Лъвският дял от тях се пада на репресивните: полиция (явна и тайна), армия, шпионски служби, съд, затвори, концлагери, палачи. Без тях държавата би била безгръбначна молюска. Следват институциите, свързани с набирането на средства, необходими за издръжката на многоликата класа от господари или, което е същото, „слуги на народа“, които както вече се знае, винаги представляват „честта, съвестта и ума на епохата“. Финансовите проблеми на Държавата се опростяват значително, когато икономиката е етатизирана и бирникът е едновременно и собственик на „средствата за производство“. И на последно по място, но може би не и по важност, са институциите за „морално-политическо“ оглупяване на поданиците: преса, радио, телевизия, училища, университети с техния клир или агитпроп. И всичко това, оплетено в мрежите на дублираща административна и партийна бюрокрация, която е коронована с министерства, правителства, парламенти, държавни съвети, централни комитети и пр. символи и седалища на върховната власт.

21. Гореизброените процеси на диференциация образуват основата на толкова скъпото на Монтескьо и останалите конституционно-демократически шарлатани, разпределение на властите: законодателна, изпълнителна и съдебна. Независимостта на последните е свършено илюзорна, ако се вземе под внимание техният общ интерес. А както се знае „Интереса клати феса!“

Смешението на функциите на трите власти, или на поделенията им, се констатира във всеки момент, в който хидрата на недоволството се навдига срещу държавния ред. Тогава армията поема функциите на полицията, правителството тези на „народното“ събрание и извънредните съдилища — ролята на палача!

Честите административни реорганизации, при които наказателните институции (затвори, лагери и т.н.) минават от МВР към М-вото на правосъдието и дори на културата и образованието, и обратно, са още едно доказателство за това, че т.нар. разделение на властите е само един конституционен фарс.

Ако понякога във властта се засилват черти, които на езика ни улицата се наричат „демократичност“, те се дължат само на нейната слабост и огъване пред натиска на разюзданите тълпи. Следователно, „демократията“ е симптом на *старческа дегенерация на властта*.

I. Финансиране на властта.

22. Както вече бе казано, размножението на „работниците“ от институциите, изброени в предишния параграф, се извършва съобразно законите на известния английски проф. Паркинсон — в геометрична прогресия. Последното обстоятелство превръща въпроса за набиране на средства във въпрос витален и кардинален за властта.

23. Източниците за набиране на необходимите финансови средства са:

а) Облагане на трудолюбивото народно стадо с данъци, когато то работи „на своя сметка“, или чрез директно прибиране на частта, наречена „труд за обществото“, когато то работи с държавните, т.е. „общонародни средства за производство“. Тази част варира от 10% (или десятък, който блаженстващата под сянката на султаните рая е дължала на държавата), до 90%, т.е. девет/десятък, както е при стоково-паричното стопанство, в условията на развития социализъм.

б) Военни обيري на съседите, чието разнообразие изпъстря страниците на външнополитическата история на всяка държава.

Докато първият начин е предоставен на нисшите звена от йерархията на властта, то вторият е прерогатив само на върховната власт, която го организира като

високопатриотичен подем и общонародна инициатива.

24. Събраните средства се предават на висшестоящите институции, и така чак до върха на пирамидата, който единствен е упълномощен да разпредели тези средства надолу — според силата на отделните властници и значимостта на новозаплануваните мероприятия. (*Силата на отделния властник е право пропорционална на сборната глупост на поверените му поданици!*)

II. Отношение на властника към членовете на обществото, върху което е издигната пирамидата на властта и тяхното категоризиране.

25. Ако властникът допуска на думи, и почти никога на дело, определени компромиси спрямо окръжаващото го народно стадо, то е само за да може по-добре да го възседне. То не заслужава нищо друго, освен неговата ненавист или презрение (в зависимост от текущия момент). И толкова по-зле за него, ако се остави да бъде воден от чувствата и връзките на добродушие, любов или приятелство. Той не е никакъв властник, ако подобни връзки могат да спрат ръката му или накарат окото му да мигне.

26. С цел завладяването на властта над обществото, властникът може (и често е задължен) да живее в него. Той трябва да проникне навсякъде — във всички слоеве, институции, организации, променяйки езика и цвета си като хамелеона или козината като вълка, но винаги запазвайки вълчия си нрав на властник.

27. С оглед по-лесното овладяване на властта над това мръсно общество (за което той често, подобно Калигула, съжاليا, че няма една-единствена глава за отсичане), властникът го разделя на няколко категории. При класификацията си, както във всички други свои мероприятия, той не се ръководи от чувства на омраза или любов, а единствено от гледна точка на степента на полезност или вредност на даден индивид за каузата на властта изобщо, и неговата лична в частност.

Помнейки, че той не признава (освен на думи) равни, и че обществото е разделено на две: На едната страна е той — властникът, а на другата — остатъкът на обществото, то този остатък се разпределя в следните пет категории:

28. Към първата категория — т.нар. службаши, принадлежат всички, които срещу прилично възнаграждение са готови да изпълняват всякакви заповеди.

В еволюционните епохи, а те обхващат 99% от историческото време, тази категория е най-сигурната опора на властта. Ето защо нея властникът трябва да търси (разбира се, не като четирилистна детелина, защото при днешните условия тя се намира сравнително лесно: Почти на всяка случайна извадка от петима граждани, поне един ще приеме да нахлузи милиционерската фуражка или галонираната униформа), и да я пази като зеницата на очите си, защото без нея властта не може да съществува.

29. В следващата (от гледна точка на полезността) категория влизат всички тези, които декларират, че не се интересуват от „политиката“. Тези, които са индиферентни към обществените промени, и на които е все едно кой за какво се бори в обществото. Тази блатна категория е изворът на поданиците в едно царство. Тяхната важност е почти равностойна на тази на първата категория, ако не и по-голяма. Защото без поданици и службашите са немислими.

Тази категория не граби и не потиска, но благодарение на нейното равнодушие и овчедушие съществуват и грабежът, и потисничеството — тези иманентни атрибути на властвването.

30. По средата на тази класификационна скала се намират властогонците и конкурентите. Отношението към тях е двойствено, защото, от една страна, приели принципите на властвването, те са братя по чувства на всеки властодържец. Техните амбиции са резервоарът на всички, които се стремят към властта или я упражняват. Но, от друга страна, те са конкуренти, чиято ръка не би трепнала — в подходяща обстановка, при нанасянето на братоубийствения удар, когато се касае за поемане бремето на властта.

Горепоменатата двойственост се изразява в това, че, от една страна, властникът иска да спечели тези по-малки братя за своята кауза, стига те да се задоволят с второ — и третостепенните роли в театъра на властта. От друга страна, когато те

посягат към неговите прерогативи, той трябва да ги изпрати в царството на сенките. Извършвайки братоубийството, в последния случай, той не трябва да съжалява за нищо, нито да се оставя да бъде раздиран от противоречието между чувства и дълг. Защото, „Братството си е братство, но сиренето е с пари!“

31. В последните две категории се намират богомилите — със или без пушки. Това са най-зловредните за „общонародните интереси“ категории. Те нямат друго желание или мисъл в главата си, освен крушението на деликатната машина. Спрямо тези категории, властта не трябва да знае пощада!

Коя смърт ще се избере: бавната или мълниеносната? — е само въпрос на удобство. Важното е властникът да помни, че по отношение на тяхното систематично и педантично задушаване и изстребление, споровете могат да бъдат само от тактическо естество. Принципиалният въпрос относно тяхната съдба, е решен веднъж: и завинаги. И не подлежи на обжалване и преразглеждане.

(Детайли относно подразделението, шпионирането и предвидените за четвърта и пета категории Мерки за неотклонение и оземление, любопитният читател може да намери в централната и окръжни картотеки на ДС, която с постоянство и завидно трудолюбие е изработила техните полицейски досиета.)

III. Показното отношение на властника към народа.

32. Колкото и дълбоки да са презрението и омразата му към плебса, особено когато последният не проявява дължимото страхопочитание към властта, истинският властник е длъжен, в интереса на вечността, дори когато съсича или разстрелва народа да му разяснява, че това се върши в негово име, и че кръвопускането е абсолютно полезно за народното здраве.

Затова даже когато властта е в ръцете му по силата на божие благоволение или историческата необходимост, без да говорим за „народния вот“, той трябва да се допитва до „общественото мнение“. Последното има много лица. От събранията, на които опитоменото боилство е истинският „изразител на народните стремежи и идеали“, до известните пи ОФ-изборни победи — с 99.99%.

III. Отношение на властника към „съратниците“ му.

33. Истинският властник няма приятели. В параграф 7-и на този катехизис вече формулирахме принципите на категоризиране на екземплярите от рода *Nomo Sapiens*. Тук само ще повторим, че критерият, съобразно който той определя становището си към „ближния“, е полезността или вредността на последния... за каузата на неговата лична власт.

34. Въпреки хладината, която лъха от предишната алинея, не е излишно да се напомни, че сградата на властта почива върху пълната солидарност на властниците *срещу* народа.

Малки или големи, ние момеем да плуваме като лайно над народните води, само докато сме единни. Цената, която трябва да се заплати за участието във властта, е признаването на демократичността на йерархическия централизъм и произтичащото от него неравно разпределение на предоставените ни от провидението и народа... *зелници*.

35. Макар че йерархическата стълба поражда неравенството и сред властниците, нископоставените трябва винаги да помнят, че те стърчат поне с една глава над плебеите. Само това предимство да беше, властта си струва да бъде бранена със зъби и нокти.

Нека още се помни, че като премия за послушанието и изпълнителността всеки „мой хранен човек“ и „здрав наш другар“ ще получи пълно всеопрощение, и на небето, и на земята, за престъпленията си, когато те са насочени срещу брашния чувал.

Гарван гарвану око не вади!

Личните качества на властника

36. Стъпвайки на пътя към висшето общество, властникът загубва отнапред всички човешки качества. Той няма вече никакви други интереси, чувства, привързаности,

мисли и страсти, освен тези, които го водят към завоеването на все по-големи късове власт. Всичко в него е погълнато от една-единствена и постоянна цел — изкачването на върха на пирамидата на властта.

37. Не на думи, а на дело истинският властник е скъсал с всички морални ценности и условности на „простите хора“. В последните той вижда само потенциални слуги или врагове. Главната цел на неговия живот е непрекословното подчинение и употребата на едните, за постигане на поставените му от провидението и историческата необходимост върховни, и понятни само нему идеали и елиминирането на другите от житейския му път.

38. Властникът презира дълбоко всякакви програми и принципи. От всички науки той познава и признава само една — науката за управлението, или което е същото — за пасенето и стрижбата на човешкото стадо. Останалите науки той отдава под аренда на носителите на вечнотърсеция, любопитен човешки дух при едно условие — че те са готови да продадат първородството си срещу паница казионна леща.

39. Той презира дълбоко т.нар. обществено мнение, освен ако то съвпада с неговото собствено. Същото отношение властникът има и към т.нар. обществен морал.

Морално за него е всичко, което съдействува за установяването на безразделната му власт над овцеподобните поданици, и безнравствено и престъпно — всичко, което пречи за постигането на тази единствена, имаща стойност в неговите очи цел!

40. Знаейки, че властта е рентабилен занаят, той трябва винаги да помни, че като контрапарти на рентата, този занаят е рискован. И често се заплаща с главата.

Не забравяйки колко изобретателна в отмъстителността си спрямо падналите властници е многоглавата хидра, наречена народ, истинският властник трябва да изхвърли от душата си всякакъв романтизъм, сантиментализъм и ентузиазъм, когато се поставя на карта основният въпрос на властта: *Кой — кого?* Лаконичен отговор на този въпрос са дали моите талантливи ученици от БКП:

„С кръв сме я взели, с кръв ще я дадем!“ След като властническото сладострастие му е станало втора природа, във всеки помисъл и действие той трябва да се ръководи само от студената политическа сметка. И в нея той не трябва да намира други интереси, освен личните си, и от само себе си се разбира тези на... роднините си. При условие, че те не са разядени от червея на едиповия комплекс.

41. Властникът е безпощаден и безцеремонен към т.нар. народ! Последният разбира само от един език — този на камшика. Загубил всякакви младенчески илюзии, истинският властник трябва да помни винаги, че войната му с готовите да го разкъсат във всеки момент на слабост поданици — тайна или явна — е война не на живот, а на смърт!

Властник, който търси обичта и благодарността на поданиците си, е кретен и „смад — благовонна“!

Аз казах!!!

Свитък четвъртий

Дръж се настрана от подчинените си, за да не ти се случи нещо, което никой не може да предвиди! Не ги приближавай в своята самота! Не откривай сърцето си на своя брат и нямай никакъв приятел! Дори когато спиш, нека сърцето ти бъде будно, защото ти няма да имаш ни един другар в деня на нещастieto!

**Съвети на фараона към сина му
Египетски папирус**

Кралят трябва да се съмнява във всичко и всички! В своите

приятели, в своите жени, братя и най-вече във вероятния престолонаследник, защото принцовете, както раците, имат всеизвестната склонност да разкъсват бащите си!

„Артахастра“

Наръчник на индуските деспоти

Глава четвърта

1.1.4.

Към светлите хоризонти на средновековния обскурантизъм

1.1.4.1.

Троицата след Крума

Изпращането на Крум „в царството на вечния мрак“ често се приписва на византийското коварство. Обвинителите нямат веществени доказателства. Напротив, убийството ги принуждава да признаят, че „с ненадейната смърт на владетеля настъпило известно смущение в ръководните среди на българската държава“.

Прочее, при ревизията на „Делото Крум“ е достатъчно да се постави принципният въпрос на юриспруденцията: „Кой спечелил от престъплението?“, за да се отгатне кой очистил „ненадейно“ самодържеца българо-славянски само след 11-годишно ханствуване.

В кратките учебникарски курсове по история тези събития са отминати с благородно мълчание, за да не се все смущение в крехките души на подрастващите патриотчета. Но ето какво ни разказват Йоан Скилица, Теофилакт, Златарски и Примов за тази странна кончина

на страшния хан: Година и половина след заколването на „отбрания и великодушен“ хан, във властническите яхъри в Плиска „имало известна неяснота“ (стр. 147, кол. 2-ра, ЖИБИ). На овакантения престол се изредила някаква странна тройца: Дукум, Цог и Диценг. Тяхното присъствие никак не се „връзвало“ с железния династичен ред. Това наложило нови сериозни и задълбочени фалшификации на родословните дърва и диалектически усуквания, за да стане всичко в родната история чисто и подредено.

Какво станало с Цог? — примовци премълчават. Дукум останал върху престола само няколко седмици или дни и починал скоропостижно, навярно „при изпълнение на служебния си дълг“! След кончината на хан Дукум, Диценг влязъл в хана на властта, но и той не бил почетит. За няколко месеца, казват, „ослепял (съвсем ненадейно) и след това бил удушен“, (стр. 147, ЖИБИ)

Смутени от неканената поява на тройцата и скандалното (?) поведение около трона, нашите патриоти са съчинили множество благопристойни хипотези. Напр., че били поголеми братя на Омортага, „влиятелни роднини“¹ и „войводи на Крума“, или регенти. Тези миловидни обяснения правят още по-неразбираемо както заколването на таткото на Омуртаг, така и последвалите го ослепявания и удушвания на ханове едновременно: Цог, Дукум и Диценг.

Но както и да не било (любим израз на Златарски), властта скоро се стабилизирала и престола заел Омортаг, единодушно провъзгласен за... син на Крума. С последното нашите историци са спуснали плътна завеса от оплетени лъжи и научни студии, за да скрият от погледа разигралата се със светкавична бързина в двора на страшния хан, кървава картина от многоактната трагикомедия, наречена **борба за власт**. Нейните начални сцени илюстрирахме в предишните глави. Следващите продължават до наши дни. В историята ни сюжети — с лопата да ги ринеш! Само шекспировците ги няма.

На нас ни остава само да гадаем. Навярно, чрез един дворецов преврат, боилството решило да се изплъзне изпод желязната пета на самодържавието и се избави от мегаломаниите на страшния властолюбец. Комплотът се увенчал с невидимото клане, но не могъл да отстрани последиците от 11-годишните войни, чистки, авантюри, кръвопролития и свръхнапрежения на всички — от придворните до оголялата рая.

За да укроти духовете, боилството — тази прабългарска върхушка на господстващата крепостническа класа, било принудено да изпълни програма от избрани хватки, към които властниците прибегват от паметвека до ден-днешен. Те потърсили и веднага намерили виновниците сред разни малцинства: религиозни, расови или етнически. Заговорниците стоварили върху заклания царствен покойник немалка част от вината за бедите. (За страшния хан няма нито един възторжен и благодарствен каменен надпис!) Но тъй като времената отново били неспокойни и смътни, само обвиненията срещу мъртвеца не били достатъчни, затова те обвинили първом християните, а после някои от славянските големци и родове.

Изобщо „в съдбоносни за отечеството времена“ властници и властогонци не се спират пред жертване ни на своите (доколкото властникът има свои), ни на чуждите, за да не загубят основното — класовото господство, или шербетите и баядерките в земния рай. В интереса на тяхното съхраняване, те са готови да хвърлят на навдигащата се в тълпата хидра на бунта не само християните или евреите, но и първите си хора, стига те да послужат като персонификация на нещастията и злото, и привлекат мъстта на плебса върху... труповете.²

1 „настанаха години, да се... роднини“ — нар. поговорка.

2 Примери за подобна защитна реакция на господстващите класи изобилствуват в историята. Достатъчно е да си припомним хрущовските „разобличения“ на Сталин или класовите борби в следвоенна Полша, където при всяко сериозно сблъскване на работниците със „силите на реда“, генералните секретари на ПОРП биват периодично хвърляни, ако не на лъвовете, на забравата. От този порядък са и непрекъснатите чистки, уволнения, съкращения и размествания на висшата бюрокрация. В такива периоди се надигат, поощряват и развихрят най-ниските чувства и страсти. Няма деяние, пред което биха се спрели изплашените и стремящи се към съхранението на властта *Смердяковци*. Всичко е позволено: Да оплюеш духовния си баща, да изхвърлиш трупа му от мавзолея, да го обвиниш, че е агент на Охранката или на Интилиджън Сървис още от 1919 година. Ако склерозиралото старче от Правец все още играе ролята на цар, или Георги Тарабата продължава да смърди в бялата си пирамида и не е откаран в екарисажа, то е само защото народът все още не е представил сметката на

В такава обстановка от престола на българските ханове на бърза ръка били смъкнати, ослепени, обесени или съсечени троицата български началници: Цог, Дукум и Диценг. За техните къси и злополучни царувания, къси и противоречиви сведения могат да се намерят в „Менология“ на Василий Втори — бъдещия българоубиец — и в славянския „Пролог“.

Владетелското достойнство и доспехи на тези ханове едновременно се оспорва от специалистите по династическите родословни дървета. За да скъсят задънените им разклонения, те ги отсичат и считат за пряк наследник и син на „невидимозаклания“ Крум — дебелогъзият Омортаг, ханът миролюбец и строител.¹ Твърдение, което, ако се докаже, би добавило само още едно отцеубийство към богатата на подобни събития българска политическа история. С тези „научни“ манипулации и изплетените династически връзки между господарите от първото българско царство, те се опитват да легализират и забавят обръщаемостта на ханските задници върху престола, която с горните тримина отново нараства застрашително. Един прецизен баланс на 50-те години история (814–864 г.) — обект на тази глава, би показал, че тя клони към установените норми на господарската недълговечност от предишния осми век. Прочее, както ще види читателят, от резултатите в заключителния параграф, често използваният от нас метод на историческа аритметика не е оставил много нещо от официалната династическа митология.

1.1.4.2.

Пердахът при баба-ески в 815 година и борбата за траен мир на Балканите

Ювиги хан Омортаг (517–831 г.) властвувал 15–16 години. Неговото име също е богато на транскрипции — от Муртагон до Омортаг, през турското Жумуртаг, което както споменахме, значи овален, кръгъл, дебел.

Надвисналите над ханския престол буреносни облаци ускорили края на наченатите в предишната глава освободителни войни. Знамената били свити и походите срещу Цариград отложени за по-благоприятни времена. Очертавал се период на мирно съжителство, добросъседски отношения, ненамеса във вътрешните работи на държавите с различен обществен строй (езически и християнски) и нестихваща борба срещу идеологическата диверсия на системно подготвяните в Магнаурската школа философстващи оръженосци и диверсанти на византийския империализъм.²

Управлението си Омортаг започнал с гонения на християни и славяни, но бързо се убедил, че само с тези изкупителни козли не ще се избежи от злочестата съдба на предшествуващата го троица. Затова ханът разгърнал величествена програма на мирно строителство и реклама на собствения си култ с помощта на каменни плочи (за тях става дума в следващите параграфи).

Но в Константинопол, откъдето с радост и облекчение следели „вътрешните потреси“ в Плиска, след като се уверили, че кризата е достатъчно дълбока и всестранна, решили да нахлуят в царството на смъртно заплашващия ги довчера северен враг. Начело на похода застанал сам император Лъв Пети. Той не закъснял да придаде на войната благороден и освободителен характер — Лъв повел „Христовите войни“, за да отмъсти за избитите мъченици и избави славянството от гоненията. След като войските на Плиска били разбити при днешния Баба-Ески, императорът съвсем по християнски хвърлял българските деца по камъните, пленниците обезглавил на площада за назидание и се завърнал в Константинопол — средището на бандитизма и цивилизацията в тогавашния свят — „с бляскави трофеи и голяма плячка“, както свидетелствуват Генезиус, Теофановият продължител и Зонара. „Самият началник над всичките българи“ — намираме в летописа на Йоан Скилица — успял да офейка, покачен върху един кон-вихрогон.³

наследниците.

¹ Омортаг значи дебел, закръглен (тюрк.)

² Касае се не само за ръкоположените за светии солунски братя, но и за плеядата студенти на тази школа, сред които израснал и бъдещият самодържец на всички българи и ромеи — Симеон Велики.

³ Много векове по-късно, в 1923 година, един друг, тогава само още кандидат-началник, ще запрегне

В тази вътрешна и международна обстановка българските началници се смирили и тяхната дипломация предприела серия от мирни инициативи. Продължение на военното поражение при Баба-Ески била миролюбивата политика на Омортаг. В началото на 815 година в Цариград започнали преговори, които завършили със сключването на 30-годишен мир.

Пазарлъците, които обикновено наричат преговори на високо равнище, се придружавали от високоидейни ритуали и маймунджилъци: императорът разигравал някаква езическа клоунада, а ханската делегация се надпреварвала да целува кръста и евангелието. Както ще видим, залогът на тези преговори бил много по-голям от половин ока майонез, затова не трябва да съдим много сурово бай Ганювата готовност да целува крака на заговявката в двореца. Келепирът преди всичко! Както и да не било, делото на мира победило и се увенчало с договор от 4 параграфа. За два от тях има каменни следи.

Условията и клаузите на мира, чиято полица изтичала в 845 година, са издълбани от ханските летописци върху камък. Така за пръв път изследователят има нещо черно на бяло от епохата. Касае се за олющения Сюлейманкьойски каменен надпис, достигнал до нас от езическа България. От четирите клаузи на сключения в Константинопол мирен договор, пощадени от патриотизма и ерозията на времето, са се запазили само първите две и те порядъчно изтрети с желязната гума на незнаен цензор.

Върху олющения камък първата клауза обяснява през какви баири, долини и реки е била прокарана българо-византийската граница. (Надписът е неясен и разчитането му е въпрос на договаряне между нашенските Шамполиони.) Почти всички географски наименования са изтрети и няколко запазили се, като Констанца или Макро-Ливада (Голяма Ливада), са неидентифицируеми. Това позволява най-различни и фантасмагорични тълкувания, с които са се заели картографите от придворния на негово величество картографски и геодезичен институт и днешните им колеги. Те със сизифовски усилия бутат границите на юг към Тунджа, Марица и Родопите, макар че в надписа се казвало: „... и до планината Хемус“. Затова колкото и важни за бъдещето на един народ да са парчетата земя, откъдето вследствие победи и поражения, са се прокарвали онези непрекъснато местени линии и огради, около които земята е напоена с кръвта на „героите“, граничните спорове и гадания ще оставим на казионните колеги. Нали това е тяхна специалност и... поминък.

Ще си позволим да посочим само още едно свидетелство, това на Михаил Сирийски, от което отново се убеждаваме във величието на преследваните с такава упоритост исторически цели и идеали на държавността, в чието име царстващите пастири на всеки няколко години повеждали стадото от наемници и доброволци към салханата, която официално наричат *полето на честта* :

Лъв Пети сключи мир с българите, оставяйки им *блатото, заради което те се биеха* .

Втората клауза е може би по-интересна. Особено за изследователя на „етническите корени и бази“ на националността.

Нашите академични тахтаби обикновено разказват идиличната басня за съюзи, федерирания, договори, женитби и размножения, продиктувани от любов и взаимни интереси. Техен резултат били етническите осмози между населяващите Балкана оседнали родове и племена с ордите от пришълци, които създали „биологическата, расова или етническа основа“ на българската нация или на днешното българско „племе“, както се

вихрогоните във файтон, и настанен край Фердинандовград, заедно с верния си съратник — Коларов, едва ще дочака заревото на пожарите и трясъка на разстрелите, за да даде знак на файтонджията и офейка през съседното югославско кралство, та чак до Виена. Оттам той ще произнесе героични и насърчителни слова към участниците в тази окървавена репетиция на лежащата в бъдещето премиера, която по волята на Мойра и по силата на историческата закономерност ще завърши с превъплъщението на малкия печатар от Ковачевци в гениален вожд на българското племе, виден държавен задник и единствена мумия в цялата ни 13-вековна история.

изразяват патриотите в емиграция, подражавайки и заимствувайки този архаичен жаргон от словесните упражнения на прежните ротни фелдфебели и вахмистри.

От остатъците от Сюлейманкьойския надпис се подразбира, че българо-славянската идилия на академици и фелдфебели няма нищо общо с историческата реалност. Нашият дебел хан се съгласил да върне пленените и разселени от Крума из Делиормана ромеи срещу славяните, които някога избягали от ханското поданство и потърсили убежище в империята. Така те отново щели да бъдат ощастливени с получаването на български паспорт, а преживелите радостта, зачислени в данъчните регистри на ханската държава или изпратени в ТВО (трудова-възпитателни общежития) и по националните обекти на строящия се феодализъм.

Така в този ранен период различните братски славянски племена и банди, които се биели ту на едната, ту на другата страна очевидно служели като разменна монета в сделките на балканските властници и били съизмервани от бирниците на високодоговарящите страни с различен чифто — и еднокопитен добитък.¹ Понеже сред равните пред бога християнски пленници имало някои — разните турмарси, спатарии и комити (навярно кметове), които на земята били по-равни от останалите, в клаузата се съдържал добре разработен ценоразпис:

„Простият народ“, или това, което в наше време наричаха „простой советский человек“, разменяли душа за душа. Според чина и сана в йерархията броят на простосмъртните души, с които се откупувала една високопоставена душа, растял. За военнопленниците се давали по два вола. Но от градацията в ценоразписа не се разбира кое е имало на пазара по-висока цена — душата на простия народ или на вола? Ясно е само, че тези две стоки ще да са били съизмерими, ако ли не еквивалентни, поради принадлежността им към класа на впрегатните. Надписът се прекъсва точно в момента, когато се заговорва за избягали стратегии и читателят остава в неведение за съдбата и цената на генералското месо и това на отговорните шпиони. (Една идея може да ни даде съвременният пазар на човешко месо. Обикновено „свободният свят“ разменя един заловен съветски шпионин срещу няколко затворници, надявайки се да ги преквалифицира и спечели от сделката.)

Закръгленият тюркско-унугундурски владетел бил злопаменен като бог — забавял, но не забравял. Той си спомнил за масово бягащите от „родината“ към средата на миналия век „еднокръвни“ славянски братя — на брой към 208 хиляди, и си ги поискал от императора. Нашият хан знаел, че лошият пример на бягствата, особено когато са масови, трябва да се пресича и наказва овреме — строго, но справедливо. Иначе родината рискувала да обезлюдее... Мероприятията на самодържеца българо-славянски не са изгубили своята злободневност и в нашия век на прогрес и технически напредък, когато от всички континенти стотици хиляди и милиони туземци стават безотечественици и изменници на родините си, гласувайки против тях с краката си. Други десетки милиони гурбетчии от „третия“ и „втори“ светове, търсят хляб във високоразвитите страни, които им изглеждат като екзотична приказка със своята евтина, долнокачествена и нетрайна продукция за масова консумация. В тази перспектива не е далечен денят, в който ЮНЕСКО ще провъзгласи някоя от идващите години в *година на Ювиги хана Омортаг*, заради неговия творчески подход при решението на проблемите на емиграцията още в девети век.

Останалите клаузи са изтрити. Но това не е беда. Както се знае, всички подобни договори съдържат параграфи за културен и търговски обмен, за размяна на посолства и консулства, взаимни посещения на държавни глави и най-последно — параграф за периодично подновяване на изтеклия договор.

В спогодбите Моллов-Кафандарис или Живков-Караманов любознателният читател може да намери илюстрации и на олющените, и на изтритите клаузи на договора от 815 година.

¹ Техните потомци и в наше време се разменят срещу говеда. Белградските властници, които до 1975 година, съобразно клаузите на договорите за дружба и взаимопомощ с 20-годишна сила, искаха по един тон говеждо срещу върнат беглец, не са оригинални.

1.1.4.3.

Още едно изпълнение на интернационалния дълг¹

Тридесетгодишният мир се оказал бременен с подвизи. Сред тях особено място заемат разигралите се наскоро след подписването му събития във Византийската империя. Участието на българските наемници в тях са освен косвено доказателство за съдържанието и характера на изгубените клаузи, един жалон в славните традиции на българските ханове и председатели на държавни съвети.

Касае се за въстанието на Тома Славянина, което разтърсило императорския престол. Последният, още в 820 г. бил зает от приятеля на Лъв Пети — стратега Михаил Арморейски. Станало това така: На връх Рождество Христово, докато поредният Лъв не се бил съвзел още от коледния махмурлук, Михаил го отпратил в зелените тилилейски полета и му взел императорската служба. (Затова народът казва: Пази ме, боже, от приятелите, а от неприятелите аз сам ще се пазя!) Затова, властници, пазете се от навъртащите се около банкетните софри приятели и преди винените пари да нахлуят в натежалата от пируване ваша глава, не забравяйте, че *най-добрият приятел на властника е мъртвият приятел!* — виж „Катехизиса на Крум“.)

Заразен от пресния пример на новопровъзгласилия се император — Михаил Втори Балба, един друг негов приятел и имперски военначалник в Мала Азия — Тома, по произход славянин и едноименник на апостола скептик, вдигнал на следващата 821 година Анадола на бунт.² Провинцията се отцепила от империята и признала ръководната роля на бившия другар на Михаил Втори.

Тома не си поплювал при избора на средства. От една страна, той издигал социалистически лозунги, за да удовлетвори рикаещата стоглава ламя на плебса. От друга, се съюзил с чернокапците, обещавайки да им възвърне иконите (и имотите), след разгрома на продължаващия по инерция да се бори с иконната живопис, Михаил Балба. Най-после неверният Тома показал, че разбира от комбинаторика на политическите сили — чужди и свои — поне колкото пломбирования в кайзеровия вагон Улянов-Ленин, сключвайки военен съюз с арабите. Към Славянина се присъединила и част от императорската флота. Така че обективните и субективни предпоставки за една нова... революция като че ли били напълно съзрели в империята.

Отправилият се по море и суша към Константинопол Тома бил посрещан навсякъде по пътя си, от Мала Азия до Тракия, като освободител. Недоволните градски и селски тълпи тръгнали след него към столицата. В смъртоносната прегръдка на обсадата градът на царете щял скоро да издъхне, отдавайки се на бившия императорски приятел и военначалник, и настоящ революционер и народен трибун. Дните на Балба като че ли били преброени. Скоро нов държавен задник щял да седне върху трона на цезарите.

Но в този критичен момент нашият ювиги хан Омортаг изпълнил интернационалистическите си задължения, произтичащи навярно от олющените клаузи на 30-годишния мирен договор. Начело на българското войнство той се явил в гърба на Тома Славянина. Със съвместните действия на двете братски армии бунтът бил потушен за около две години. Удареният от две страни въстанически вожд бил разбит и принуден да търси убежище в близките планински възвишения. После, понеже нямал поддръка запрегнат файтон, той се затворил в крепостта Аркадиопол с надежда да възпламени отново бунтовната стихия. Но жителите на града го заловили и предали в ръцете на неговия стар приятел — императора. Последният разгледал делото му по бързата процедура и го обезглавил към средата на м. октомври 823 г. за назидание на всички, които биха дръзнали да нарушат

¹ Съобразно днешната научна терминология смазването на всяко въстание от „редовни“ или наемнически орди се нарича... изпълнение на интернационалния дълг.

² Бързите смени на властта разпалват фантазмите на мнозина, карайки ги да си мислят, че тя е леснодостъпна и от уличницата.

законно установените ред и тишина в страната.

Тогава спасилият кожата и властта си Михаил Втори, славец се със скъперничеството си отворил вместо хазната си, вратите на домовете на местното тракийско население, което се било присъединило към бунтовниците, за да възнагради великодушно оказалия му братска и безкористна помощ български господар (и васал?). Наемници и мародери, во главе с нашия ювиги Омортаг, се награбили с плячка, след което се оттеглили отново в границите, очертани от договора за 30-годишния мир. Така завършила тази блестяща военнополойсейска операция. Освен финансово-мародерската страна, тя имала и дълбок политически смисъл. Била смазана хидрата на бунта, която крие в себе си смъртна опасност за властниците. Защото, макар че Тома Славянина не е отивал по-далече от овакантяването на императорската служба и една адресна регистрация във Влахернския дворец, с похода си срещу столицата той разбудил цяла стихия от най-разнообразни и противоречиви апетити. На крак били вдигнати обикновено спящите дълбок летаргичен сън „народни“ слоеве на империята. А когато борбата за властта напусне тишината и мрака на дворцовите заговори и излезне на улицата или в планините, тогава от бутилката изскачат духове, които не подлежат на ничий контрол. Тогава никой вече не може да предскаже с положителност *кой ще пие и кой ще плаща за непоканените на пира*.

Именно това нарушение на правилата на политическата игра и влизането в нея на сили, чието обичайно предназначение е да бъдат впрягани, доени или стригани, изтрило всички „спорни въпроси“ и обединило в един *интернационал — интернационалът на властниците* — василевса Балба и наместника на Тангра в Плиска. А нищият духом (поради което и блажен), ст.н. сътрудник Примов, казва, че не били ясни конкретните причини и поводът за намесата на Омортаг, и приносят му в ликвидирането на опасното за властта в Константинопол движение на Тома Славянина. Ами че конкретният повод е защитата на социалистическите завоевания на византийския пролетариат срещу контрареволуционните попълзновения на увлечената от Тома дребнобуржоазна стихия, бе др. Примов! И в изпълнение на клаузите за взаимопомощ и солидарност между властващите в Цариград и Плиска прогресивни сили. *В защита на мира и законността!*

Нищо не са разбрали тези ст.н. с-ци нито от старата, нито от новата и най-новата ни история! Да не говорим за диалектиката на историческия процес.

Бадева ядат от копанята в БАН!

1.1.4.4.

Мирът не е неделим

След като поради ред причини от вътрешен и международен характер се стигнало до двустранно спазване на условията на 30-годишното мирно съвместно съществуване с „вековния враг“, Омортаг обърнал погледа си на североизток и северозапад, където оставали висящи редица гранични и „национални проблеми“.

На североизток на Омортаг предстояло да се справя с нови пришълци откъм руско-азиатските степи — маджарите. Те, на свой ред изскачили от човешкия котел и по традиционния път на преселващите се на Запад народи, се сблъскали с унугундурската държава, която се конституирала век-два преди тях в борба и симбиоза с Византия.

От появата на Аспаруховата орда в Онгъла бил изтекъл век и половина. Унугундурите се цивилизовали, уседнали, възприели правилата на играта и сега тям предстояло да противостоят на необуздания, нешлифован и неканонизиран бандитизъм на маджарските орди. Първият двубой в историята между искащите да получат „полагаемата“ им се част от разлагащата се в течение на 1000 години вавилонска блудница и бившите чергари, превърнали се вече в жупани, копани, боили, ичиргу-катили и прочее хранени „човеци“, завършил с нулев резултат, ако не се броят няколкото хиляди трупа, останали върху полето на честта.

За изясняване същността на „националния въпрос“ по-поучителна е северозападната

политика на Омортаг. Още по време на „страшния“ татко, живущите по долините на вливащите се в Дунава реки Тимок, Сава, Драва, Тиса и Морава, славянски племена били „федерирани“. Нашите казионни историци са категорични относно принадлежността на разните тимочани, абодрити и браничевци към „българските славяни“. (Най-лесно се намират доказателства за българщината на тези племена в „трудовете“ на пруските и австро-унгарски херодоти, особено от периода на Първата световна война, когато научната добросъвестност е намирала благодатна почва в обстоятелството, че Сърбия е участвувала във войната на страната на Антантата.) Принадлежността на гореизброените племена към българската група академичните хлебарки „доказват“ с факта, че още по Крумово време Плиска владее важна крепост Сингидунум, получила впоследствие името Белград и припадащата (?) се днешна Сръбска република. Само за хърватите те не са много ясни — в смисъл дали и те са от същата група? Изглежда, по време на 30-годишното мирно строителство на феодализма братската прегръдка станала толкова задушевна, че въпросните тимочани, абодрити, драговити и пр., „по неизвестни причини — както казва професор Златарски — *се отметнали* от българската власт“ и потърсили по-малката от двете злини, като признали върховната власт на немския крал Людвиг Благочестиви, който дошъл на смяна на Карл Велики. Омортаг започнал веднага преговори за връщане на заблудените овце в лоното на майката отечество. И когато преговорите ударили на камък, той изпратил българската флота (от лодки еднодръвки) по река Драва. В 827 година „българите разорили с огън и меч своите братя славяни в Панония, като изгонили техните князе“ и им... назначили български градоначалници, околийски управители и всички полагащи се при подобни случаи хранени човеци на хана, което впрочем винаги е било първата стъпка на всяка обединителна и националосвободителна акция.

Защо и как българските самодържци не съумели впоследствие да обединят всички балкански славяни в една „Велика България“, си остава открит въпрос пред отечествената историческа наука. Все таки, не малко родове и племена попаднали в търбуха на ханската държава, за да излезнат оттам оформени като „самобитна общност“ с характеристики, които любознателният читател ще намери в коя и да е енциклопедия.

Прочее, в заключителната Пета глава, е разгледан генезисът на българската „нация“, нейният етнически състав, както и методите, с които от древна България до днес се осъществявали спойката и морално-политическото единство, чийто резултат е днешната „историческа даденост“, с нейната етническа, културна, религиозна, идейно-политическа и икономическа структура и фасада, наречена „българска социалистическа нация“ — неделим член на семейството на социалистическите народи, начело с великия Съветски съюз и лично другаря Андропенко! (Всички стават прави и се разнасят аплодисменти, които преминават в неистови овации...)

1.1.4.5.

Миролубец, строите и велик администратор

Макар и да не кипяла от бурни събития, епохата на хан Омортаг била изпълнена с дела на ежедневен героизъм — на стопанския и административен фронт. За тях ханът и неговите каменоделци, блюдо— и гъзолизци, са ни оставили няколко паметника, подобни на тези, с които прославят нашето социалистическо съвремие. Касае се за стигналите до нас каменни текстове — епитафии и епиграфи — върху надгробни плочи и „обелиски“.

Чаталарският, търновският и пр. надписи са оронени и полуизтрити. Затова нечленоразделните буквени остатъци имат различни „преводи“ и тълкувания. Все пак те са ценни за жаждащото истината потомство по няколко причини. Най-напред защото, заедно с мадарската вписка на архонта Тервел, те са първите, неподправени исторически сведения (камъкът не се изтрива, нито претопява лесно). Те ни информират не само за разгърналото се феодално строителство, но и за душевността на първобитните власти, за тяхната съвестност, за титлите, йерархията и още много други неща.

И тогава, както е днес, казионната слава и безсмъртие се дозирали според мястото върху служебната стълба. И съобразно принципите на демократическия централизъм — отгоре надолу. Ханът нареждал кому, кога и колко да се раздаде. Обикновено второразредните храненици били погалвани от лъчите на величието *ante mortem*. Копан Окорс, таркан Онегавон и пр. бележити хранени хора получили своите плочи и дял от безсмъртието само след като се издавили, умрели от преяждане или преливане, или на полето на честта. Прочее, и днес първият човек в ханството се разпорежда кого от отговорните другари да поставят в музея на „Революцията“ и кого в този на „Революционната бдителност“. Кому да изтрият името от някоя улица и чие име да бъде произнесено тържествено на вечерните зари и парастаси. Кого да изпратят в драголника и кого с делегация в чужбина или в почетния президиум.

Както казва Леонид Андреев: Така е било, така ще бъде!

Днешният историк може да реставрира йерархията сред унугундурската аристокрация (пази боже!) по големината на тези надгробни плочи и стълбове на прославата. Височината на йерархическото стъпало, върху което бил застанал съответният жупан, таркан, кавхан или хан, била пропорционална на отделните му линейни и квадратни метри стълбове и гробищна площ. Този почти безпогрешен метод на йерархологията може да се изпробва върху кое и да е съвременно партийно гробище.

С отбелязаните върху камъка дворци-аули, надгробни могили, крепости и др., ювиги хан Омортаг се явява истински предтеча на червенковци и живковци, които без много-много да се хвалят, си построиха палати „кажи-речи“ във всеки по-хубав кът от „майка-родина“. Така напр., от надписа върху Чаталарския варовиков стълб — дълъг 6,15 метра — разбираме, че по него време в „държавно-правната мисъл“ или по-скоро в главата на шефа на ордата, била влезла мухата (или идеята) за божествения произход на ханската власт. За прославата и комфорта на божествения задник построили аул на р. Туча.¹ Той бил украсен с колони и медни лъвовете. Крадени или поръчани на византийските майстори, те свидетелствуват, че унугундурската „аристокрация“ излязла вече от прясно-кръвавите кожи и започнала да подражава на имперската. Върху колоната е отбелязано, че аулът имал и народополезни функции: Построен край Туча (днешната Камчия), той щял да задържа пристъпите на многобройните български врагове, „уголемявайки силата ханска, спроти гърци и славяни“, (sic!) Каменният дактилограф завършва хвалебствието с традиционния възглас: „Да живее сто години!“. Сравнена с „поезията и кантатите“ на нашето крилато време, в което лауреати и лакеи пожелаваха на Йосиф Джугашвили да живее колкото планините и на „великия китайски кормчия“ — 10 000 години, *античната апологетика* издава скромност. Съвременните придворни гъзолизци са изпреварили ханските в раболепието си *стократно*. Което впрочем е естествено за великата епоха, в която живеем.

Неизяснен за науката остава смисълът на онази фраза от надписа, с която нашият ювиги хан си пожелава „Да натиска с ногата си императора“. Защо са му били необходими тези бабайски пози, това и самият Омортаг не ни е разяснил. Още повече че от историята с Тома Славянина, читателят познава ханът-строител като борец за траен мир с империята, на чиито господари той служил честно и безкористно. Навярно построенят палат ще да е служил като лятна резиденция, защото Омортаг си останал в лагера в Плиска. (Виж Чаталарския надпис).²

¹ Както ни уведомяват нашите „учени“, името на реката Туча (Камчия), където Омортаг наредил да построят новия му дворец, било дадено от славянското племе Севери, което в 681 г. Испор-хан „преселил“ от Вергавската клисура към проходите на Изт. Стара планина. (Виж по въпроса богатата северска книжнина.)

² *Първата* идентификация на Плиска е дело на безкористния Бай Иречек. Тя датира от 1899 г. — в „Княжество България“ II, стр. 872. С нея той „разбива на пух и прах“ с нищо необоснованите ранносредновековни измислици на Лъв Дякон и Кодин (известни агитпропи на византийския империализъм), които твърдят, че първата резиденция на българските ханове — Плиска, била основана от Константин Велики, в четвърти век сл. Христа. Първите разравяния на Плиска в края на миналия век се провеждали край с. Абоба. Авторът не знае дали и днешните копаения и „реставрации“ се извършват пак там, или родната ни наука е открила още няколко нови... Плиски? (Виж том Втори, стр. 416 — ЖИБИ!)

От Търновския надпис научаваме, че „великият хан Омортаг“ добавил още един „преславен дом“ към резиденциите си в Плиска и на Камчия (Туча). Новият аул бил построен на Дунава. По средата между него и палата в Плиска била издигната „всеславна гробница“ — могила, която е унугундурски еквивалент на фараонските пирамиди. Ханът с обърканите местоимения (в надписа са употребени безразборно аз, той, моя, него, те и т.н.), завършва тази самопрослава с една философско-гробарска сентенция: „Човек, ако и да живее добре, умира и друг се ражда! И нека този, който се роди най-сетне, си спомня за оногова, който построи този гроб. А името на княза е Омортаг — велик хан.¹ Нека бог го удостои да преживее 100 години!“ В тази дълбока мисъл нашите доморасли философи виждат (не без основания) един далечен унугундурски предтеча на Хегеля. Освен на придворния пруски философ, нашият хан строител очевидно е предшественик и на почина „Направи си сам!“ и на самообезсмъртилия се велик наш съвременник с ръкотворния си паметник в Правец.

Освен в архитектурата, Омортаг поставил своя печат и върху административното устройство на ханство България. В строителството на държавата той се придържал към завещаните от Крума принципи, като ги задълбочил и доразвил творчески.

За да ликвидира нездравите местнически тенденции и отслаби апетитите на разните провинциални вождове и боили, Омортаг разделил държавата на множество административни окръзи. (При Крума областите били само 3.) Начело на всеки от новите окръзи той назначил лично нему подчинени „хранени хора“.² Така бандитизмът бил абсолютизиран, а абсолютизмът, както знаем, е една от най-висшите фази в развитието на феодалното общество — Фазата на зрелия феодализъм. (Прочее, коя е низшата и коя висша фаза в развитието на крепостническото общество, ще оставим да бъде решено от специализираните се в тази област хегелианци, марксисти, шпенглеровци, сусловиисти и черНенковисти. Тук само ще посочим, че през цялата епоха на „реалния феодализъм“ (в нашето и чуждо средновековие), централизмът и децентрализацията на властта и бандитизма си оспорвали първенството — от Карл Велики, през стотиците феодални държавици до абсолютизма с неговите Лъвски Сърца, Слънца, Романовци и прочее велики исторически личности.)

С горните реформи хан Омортаг отстранил за момента опасността от неподчинение и откъсване на малките местни феодали, държавници и бандити.³

Подобен ред бил въведен и в новите земи (терминология, добре позната на по-старото поколение), където, както видяхме, браничевци, тимочани, абодрити и др. новоосвободени племена и орди упорито се опитвали да се избавят от закрилящата десница на ювиגי хана Омортаг. Непослушните вождове или князе били почистени от редовете на властващата партия без право на посмъртна реабилитация.

Тези блестящи резултати в административното строителство на феодалната българска държава довели до създаването на здрав, йерархичен ред във „вътрешните“ и „външни“ земи на ханството. С централизирана армия и полиция оплела като паяжина разслояващото се феодално общество. Паяжина, чиито нишки се предели и тъчели от върховния паяк — хана.

Поучен от живота и византийщината, той дал свой собствен принос в разработването на един от фундаменталните принципи на държавността — йерархическия — като въвел титлите. От тази епоха, в писмените свидетелства се появяват разните таркани, кавхани, ичиргу-боили, коло-врѝзи и т.н., и т.н. „хранени хора на хана“. Така се създава една нова

¹ В *каменния* оригинал е записано на гръцки *архонта*, вместо *княза*.

² Честите административни „реорганизации“ се ползват също за по-безшумна и безболезнена подмяна на чуждите службаши със свои. През тази призма стават разбираеми нескончаемите обединения и разединения, откривания и закривания на служби, отдели, цели министерства и ведомства в днешната народнодемократична република. Всеки нов началник, от държавния съвет до селсъвета в Куртово Конаре, си има свои близки и роднини, които с настървение чакат овакантяването на местата, апартаментите, мебелировката и дори бижутата на предишните хранени хора!

³ Видях в ръкописа, че много често съм употребявал — бандити. Това повторение навярно дразни или отегчава. Затова да се уговорим: аз ще пиша хан, цар или председател, а вие разбирайте влезли в историята пладнешки хайдуци. (В последната се влиза, както вече установихме, или чрез обхвата на грабежа — върху пространството, или с повторемостта му във времето.)

„раса“ от главорези и герои на феодалната бюрокрация, които ст.н.с. Примов, не без основание нарича военни и политически ръководители — помощници на хана „в центъра и по места“ — в неговата трудна, но благородна задача: пасането и стригането на повереното му от Тангра и историческата необходимост народно стадо. Можем да отбележим, че административната терминология — от ювиги хана до последния коловръз или катил е тюркска, от което личи доминиращото влияние на ордата в първите два века. Системното използване на византийския бюрократичен речник започнало с покръстването, за да се стигне днес до кремълските чиновници в партийната и държавна йерархия.

За политиката по „националното строителство“ много данни нямаме, но се смята, че в отечествената история Омортаг е един от първите властници, който разбрал, че само с кръвното родство далеч няма да стигне. Затова в сферата на властта на заповедите и изпълнението им, на управлението и подчинението — той въвлъкъл и другите „инородни“ орди, които населявали ханството, на първо място — славянските. На част от техните главатари ханът дал достъп до йерархическата копаня, като оставил на извършващата се в затворено пространство (от държавните граници) демографска и етническа осмоза да извърши своя дял „по изграждане на морално-политическото единство на българския народ“. Той насърчил с личния си пример смесените бракове (смята се, че една от жените на хана била славянка).¹

Както ни разяснява самият ст.н.с. Примов, смазването на бунтовете и обезглавяването на инородните главатари по Омортагово време не трябва да се схващат като прояви на славянофобство или расизъм, а като актове на „Владетел, който защитава българската държавна власт и действа против тези, които отказват да я признаят“ — т. Втори, стр. 154 (подчертаванията са наши — Г. К.).

Дифузията и осмозата във властта (после народът е лесен) между прабългари и славяни вървяла усилено, както личи от появата и на славянски титли сред управляващия елит на консолидиращата се държавност. Наред с боилите се появили и жупани.

Някои фрагменти от каменната стенопис нарушават правдоподобността на официалната легенда за българо-славянското морално-политическо претопяване. В Чаталарския надпис например между другото се казва, че Омортаг „премести войската си срещу гърци и славяни“ (при р. Тича), или че „Уголеми силата си против гърците и славяните“. Авторът се чуди на престъпната небрежност и липса на бдителност у марксихеските наследници на Омортага, които вместо да изземат от обръщение каменната книжнина и я закопаят дълбоко във Фондовете на вредната литература с етикет „Строго поверително!“, са я оставили в безотговорните ръце на разни кандидати на науките и академични плъхове, които вместо да мълчат там, където камъните говорят, пелтечат разни бабини дивотини за сложната международна обстановка, с която ювиги ханът трябвало да се съобразява, и за обстоятелствата, които го принудили да разиграе ханската тояга по гърбовете на братските славянски племена...

Както и да е, но от научните разяснения, които съпътствуват фрагментите, останали от предателското длето, се разбира, че ханът бил за „покровителството и защитата“ на послушните славяни, напр., тези в Тракия, но не си поплювал, когато историческата необходимост го заставяла да употреби меч и пожара срещу онези, които не признавали върховенството на неговата власт и искали да се отцепят от ханството, какъвто е случаят с живущите на Запад племена. Научните сътрудници не обясняват защо Омортаг засилил войската си срещу гърци и славяни при р. Тича, която не е на запад, но това не е важно и с основание могат да ни обвинят в дребनावост и буквоедство.

За доизграждане на „националното единство“ между поданици и властници имало нужда от общозадължителна (и от само себе си се разбира) прогресивна идеология. В онези далечни времена тази роля се падала на религията. Тук не му е мястото да се ровим в нейните основни функции. Тя между другото, подобно идеологиите със своя символичен и

¹ Тази либерална толерантност на източните азиатски деспоти към инородното население, особено към слабия пол, може да се констатира и по етническия състав в харемите на турските султани.

йероглифен език, понятиен апарат и жаргон, говорейки за съвършено абстрактни и на пръв поглед — чужди на живия живот неща, е онази комуникационна система, на чийто „морзов код“ посветените изразяват доста точно земните си интереси. Загнати в плащениците на „възвишеното“ и „идеалното“, те образуват тайно братство срещу систематично оглупяваните с иносказателни притчи и мистични ритуали, мигащи на парцали „народни маси“.

В онази безграмотна епоха Омортаг заповядал да се продължи вярата в езическите кумири и в символиката на неговите ювиги-прадеди. Защото ги намирал, при вътрешното и международно положение на ханството през първата половина на девети век, за най-адекватния израз на земните и небесни интереси на средновековния хранен човек.

Само няколко десетилетия по-късно неговият „правнук“ — „свети-цар“ Борис, щял да захвърли в праха езическите идоли, и принуден военно от Константинопол, да наложи суеверията и вярата в един нов бог — християнския. Вяра, която предрешила за повече от хиляда години духовните физиономии на пастира, кучетата и стадото.

Оценката на подобен избор и произтичащите от него идеологически гонения и унищожения, било на християни, било на езичници, зависи от „съвестта“ (която, общо взето, се диктува от текущия интерес). Ако последната е съвест езическа, тогава кладите и секирата на палача се преценяват като сурова необходимост в борбата за съществуване, която новопоявилият се в балканската джунгла млад и див нерез водел със старата и рафинирана византийска анаконда, която се готвела да го прекара през пищеварителното си черво.

От гледна точка на християнските попове и агитпропите от академията на „науките“ същите преследвания и изстребления са печални (и досадни) „грешки на растежа“, които следва да бъдат осъдени от някакъв първоаприлски пленум. Изобщо този род теми (и 30-те сребърника) остават открити за марксистическите аспиранти.

По наше скромно мнение антихристиянството и антивизантийството, както и техните антиподи, покрай другото били във висша степен претекст и формален повод за разчистване на сметките във фракционните и партийни борби от епохата. За ранносредновековния езически светоглед най-разбираемо било конкурентът да се обяви за агент на византийския империализъм или за идеологически диверсант и проводник на разложителното влияние на християнския космополитизъм. Целта била да му се издърпа чергата изпод краката, за да му се килне ханската шапка. Тогава вече се създавали обективни предпоставки за революция във висшите правителствени сфери и всичко зависело от бързината и ловкостта на поредния кандидат на славата. Бъдещият помазаник на Тангра трябвало само мигновено да нахлузи на главата си търкулналата се „корона“ и да седне на празния трон.

Както личи от по-сетнешните и по-предишни епохи, в преследването на тези благородни цели всички средства били добри: и християнството, и гоненията на християните; и антивизантийството и гръкофилството; и прегръщането със славянските вождове, и смазването на „малцинствата“, които отказвали да признаят авангардната роля на българската унугундурска партия. Оправданието на средствата се извършвало чрез постигането на целта. След което „другарските дискусии“ занемявали, за да отстъпят място на разместването на фигурите в пластовете на йерархията.

Както и да не било, в резултат на всички тези миролюбиви, административни и идеологически реформи и мероприятия, в ханството станало чисто, подредено и тихо като в гробища. Това продължило дори отвъд внезапната смърт на архонта Омортаг, който въпреки увековечени-те върху каменните плочи благопожелания за столетничество, едва ли ще да е надхвърлил „на попрището жизнено средата“ (Данте).

Както с тъга отбелязват историците, „Омортаг не могъл дълго да се наслаждава на мира, защото не след много време *се поминал*“.

1.1.4.6.

Убийството е най-прекият път към властта

След 15-годишно царуване ханът-строител бил свален от сцената. Не се знае дали тленните му останки са били изпроводени в могилата, която той предвидливо още приживе си съградил. До ден-дневен нашите археолози не са открили ни кост, ни вест от скелета. Като че ли височайшият труп изчезнал безследно.

Теофилакт Охридски ни съобщава, че „след изчезването на Омортаг измежду хората“, останали трима синове, от които най-малкият и малолетен — Маламирчо, наследил властта или най-малко символите (?). (Казват, че малолетният изтърсак управлявал под опекунството на кавхана Исбул.)

Маламир, комуто също поставили надгробна плоча, бил номинално велик български хан за цели пет години (831–836 г.). Макар и не много за историята, тези години били наситени с динамика, напрежение и величие, В ханския двор се разиграли трагедии, достойни за перото на един Шекспир. В борбата за власт били посечени двамата по-големи братя — Енравота и Звиница.

Престолонаследникът Енравота — ни разказва главният охридски поп и историк Теофилактус — бил заклан от джелатина, защото проявил християнски и провизантийски уклони. Дали този, който държал в ръцете си реалната власт — кавхан Исвул, присъствувал заедно с малолетната царствена марионетка на зрелището, летописецът не ни съобщава. Но ясно е, че най-напред трябвало да се елиминира най-големият от наследниците, а после щял да дойде редът и на другите.

И този път динамото на властолюбието се подхранвало от най-чисти подбуди. Конкурентите били изпращани на дръвника по „целесъобразност“, от идейни съображения и (от само себе си се разбира) в името на народното благополучие. Звиница, също като баща си, изчезнал безследно. Имената издават славянски произход, навярно от смесени бракове на Омортаг, поради което убийствата и преждевременните изчезвания, както и концентрирането на властта в ръцете на „сивия кавхан“ Исвул, могат да бъдат интерпретирани като борба между управляващите кланове на двете главни етнически съставки на новоизпечения български народ. Към тях могат да се добавят религиозни различия, зад които пък се очертава профилът на византийския империализъм. А унугундурското боилство, покрай своята тюркиска самобитност, искало да запази съществуването и властта си от асимилаторското влияние на съседната империя — търбух, която поглъщала и смилала във вековете всякакви племена и етноси, бидейки всеядна свиня. С една дума, отново се повтаряла *mutatis mutandis* познатата ни от осми век история на ханската пласт. Летописците отново загубили своята словоохотливост и единствените сведения за хана братоубиец намираме в гробарските паметници, останали от Маламировата петилетка. В тях за разлика от предишното единоначалие и върховенство на хана се изтъква ръководната роля на стария кавхан, който ще да е седял зад трона, дебнейки всеки жест и дума на подрастващия царствен младенец.

Отново имало строежи, гуляи и подаръци, както ни се съобщава в плочите, и пожелания за дълголетие — и за хана, и за кавхана. Но види се, Тангра прострял своето благоволение само над стария велзевул — Исвул, а Маламир бил „пожънат безвременно от сърпа на божие правосъдие“ (Теофилакт).

Ако се направят по-точни възрастови изчисления, би могло да се допусне, че и Омортаг, който изчезнал млад и зелен, и двамата му по-големи синове били изпратени в царството на сенките от кавхана Исвул. Задържайки реалната власт за себе си, той разчистил трона за малолетния манекен. Когато последният наближил пълнолетие и вълчите му зъби позаякнали, Исвул, маскиран като сърпа на божие правосъдие, побързал да изпрати и него при татко му и братята.¹ Междувременно Исвул продължавал без всякакви изменения

¹ Подобни тълкувания на историята на властта са неприемливи за официалните (?) летописци. Затова либералните монархисти отминават тези факти с недомлъвки, а обичащите реда и законността марксистически историографи са съчинили и правни основания за действията на стария кавхан. За да бъде всичко мазно, гладко, законно и легално.

Юридическите лакърдии, с които се камуфлират отцеубийства, братоубийства и цареубийства, могат да бъдат намерени от любознателния читател в държавно-правния труд на феодалния и марксистки

Омортаговата вътрешна и външна политика, като че ли да докаже за сетен път, че в борбите за властта принципите и идеалите са последните неща, които интересуват властници и властогонци.

1.1.4.7.

Пресиян не е Маламир, защото може би е... Исбул¹

По това време сведенията за българските държавни мъже станали отново оскъдни и противоречиви. Затова без да се впускаме в критични разбори, ще приемем Теофилактовата вест за „безвременната“ кончина на Маламир в 836 година. От нея до 852 г. България била управлявана в течение на 16 години от нов хан. Според византийския император и историк Константин Порфирогенет = Багренородни (913–957 г.) новият началник на Плиска се наричал Пресиян. За да се съхрани династическата непрекъснатост, нашите хроници твърдят, че той е внук на Омортага, син на безследно изчезналия Звиница, т.е. племенник на братоубиеца Маламир и баща на бъдещия пръв унугундурски светия — Борис Първи.

Почти веднага след като седнал на чичовия си престол, Пресиян се възползвал от „утешеното положение“ на византийския император Теофил (832–842 г.), зает в една война на живот и смърт с арабите в Мала Азия. Неговите войски нахлули по заветната югозападна ос на българската външна политика — към Солун и Адриатика. Тук на сцената отново се появил старият кавхан Исвул, който преживял три генерации ханове. Кавханът командувал войските и имал за помощници „ичиргу боила и кана боила коловър“ (от кол? или коловръз?). Първата военна операция била насочена на югозапад, където „безкръвно“ били окупираните земи на „македонските“ славяни, сред които, както ни учат днешните историци, българското влияние било пуснало дълбоки корени. (Как и защо? — това си остава една от тайните на историческата наука за първата половина на девети век.)

Армиите на империята, както споменахме, били изцяло заети на малоазиатския фронт и Теофил не могъл да отговори с военни действия на новата миролюбива и обединителна инициатива на българския хан. В него момент той разполагал само с едно оръжие — носталгичните настроения на многобройните гръко-славянски пленници, разселени отвъд Дунава — в Бесарабия, още по времето на страшния хан. Новината за ангажираността на Пресияновите войски в Македония и обещаните от Теофила кораби възкресили надеждата за връщане от плен. Пленниците въстали. Местните български сили в Добруджа били разбити и в този критичен час ханът се обърнал за помощ към новопоявилите се на север варвари — маджарите. Те приели веднага офертата, защото и в древността, както и в наше време, мирисът на пляката събирал всевъзможни чакали, хиени и лешояди. Маджарите нападнали въстаниците и им поискали целия имот, за да ги отпуснат по мило, по драго, голи голенички, както ги е майка родила, да се завърнат в спомнилата си за тях родина. Но пленниците, които били „от стара коза яре“ и имали известен опит в свличането на кожи, отказали категорично да оставят своите, и след неколkokратни кървави схватки се качили на изпратените от императора кораби и разпънали платната за обратния път. С тези си операции обаче Теофил, който бил затънал до гуша във войната с арабите и даже търсил помощта на венецианските дожи, не могъл да спре мирната освободителна дейност на Пресияна. В края на четвъртото и началото на петото десетилетие на девети век, след като прадыдо му Крум бил сложил ръка върху Сердика, българският хан закръглил югозападните граници на ханството. Той присъединил днешна Пиринска Македония (с населяващите я стримонци или струмци), а после и Централната и Западната част на „ябълката на раздора“ по теченията на Горни и Средни Вардар и Черни Дрин, заедно с Косово Поле, където векове по-късно според

конституционалист — Гюзелев: „Функциите и ролята на кавхана в живота на първата българска държава (7–9 век)“ — Соф. Университет — 1967 год.

¹ Съществува изследване: „Маламир не е Пресиян“ от В. Златарски, с което професорът цели да замаже пукнатините в сградата на ханската история.

легендата закъсал Крали Марко, а в наше време преобладаващото албанско население като че ли ще предизвика закъсването на титовския „федерализъм“.

На югозапад ханството се разпънало като прясна свинска кожа чак до Охрид и Прилеп, които вече при следващите български царе се оказват „изконна люлка на българщината“.

Така за първи път българската държава погълнала това, което днес наричат Македония (тогавашната Македонска тема била в днешна Тракия). С това наляпване Пресиян „реализирал“ „националните идеали“ на всички български патриоти, използвайки „благоприятната международна обстановка“.¹

Между другото по същото време към „майката отечество“ били присъединени и заселените тук преди тези събития 30 хиляди перси — хурамита, начело с главатаря им Теофоб, който явно не ще да е обичал Теофила. Поради близостта на Вардара те се наричали „вардариоти“. Така че при определянето на расовия и етнически състав на българския народ изследователят не трябва да забравя, че в „жилите ни“ тече и трижди по-гъстата вардариотска кръв (унугундурската орда наброявала само 10000).

Както и да не било, но от популярната френска поговорка се знае, че апетитът идва с яденето. След като се разширил мирно в Македония, Пресиян — ни уведомява Порфиригенет — решил да покори и сърбите. Решението му — научаваме от академичните монографии — било мотивирано от завладяванията на дядо му Омортаг в Хърватско (Панония). Тези изконни български владения били отделени от майката отечество чрез Сърбия.² За да извърши обединението и в тази посока, българската държава под ръководството на ювиги хан Пресиян започнала своята първа тригодишна война против сърбите (839–842 г.).

Политическата структура на различните сръбски племена от тази епоха не е изяснена. Знае се, че те работили по 23-то постановление, или на парче за византийския император. И още, че се били настанили в източната половина на Илирия и южната част на Далмация, през първата половина на седми век.

„Сръбските“ племена се отличавали със следните особености:

— Родовата организация при тях се съхранила по-дълго;

— Нямало „здрав“ чукундурски държавен елемент, който да ги обедини морално-политически;

— И най-после християнството също не можало да изиграе своята идейно-сцепваща роля (макар че те били покръствани на два пъти — в седми и девети век), защото отсъствала държавната власт. А без нея то било отхвърляно непрекъснато от живущите на родови начала сръбско-хърватски племена. Прочее, отношението на сърбите към религията изобщо, и християнството в частност, може да бъде изследвано върху основата на следния народен възглас: „Иебем му Богу и Богородица, и сви светци, и 300 метара около кукю!“

Очевидно Пресиян искал да ги освободи от царящата анархия и племенните им вождове, между които и някакъв си митически *Властимир*. Проф. Златарски излага още едно съображение от политико-стратегически характер: „Мисълта у Пресиян да покори сърбите се налагала от желанието му да парализира византийското влияние в Сърбия“. Естествено, подобни съображения съдържат не малко удобства, тъй като с тях храбрите български корпуси биха могли да бъдат отведени в коя и да е от многобройните провинции и протекторати на някогашната световна империя, без да е нужно да се доказва етническо родство.

Тригодишната българо-сръбска война завършила с фиаско. В нея, както ни съобщава Константин Седми Порфиригенет, Пресиян само успял „да погуби по-голямата част от

1 Като че ли крупните победи на българското оръжие са били изтръгвани от империята, когато тази последната била принудена да воюва на няколко фронта. Разбира се, Византия също не изпускала подобна благоприятна обстановка, за да ликвидира ханството на север. Тези операции били винаги окачествявани от родната „наука“ като вероломство, коварство, удар в гърба и пр., но тази научна терминология си е в реда на нещата.

2 В предишните параграфи бе казано, че още от Крумово и Омортагово време Плиска владеела Белград (Сингидунум) и околностите. Такива истории се получават, когато се черпи от много „източници“ наведнъж!

войската си“. Марксистическата историческа наука и до днес не ни е обяснила защо по-висшата българска цивилизация, йерархия, администрация, професионална армия и т.н., била победена от децентрализираните сръбски родове и племена, живущи на общински начала и непознаващи още държавата, титлите, частната собственост или поповете?

Разгромът на бълг. армия в Сърбия принудил Пресиян да смени курса. Той се насочил към Беломорието, където също имало славянски племена, които с нетърпение чакали да бъдат обединени. Първият военно-освободителен поход бил насочен срещу славянското племе смоляни (в Родопите). Той се оглавявал от вечния кавхан Исвул. Операцията се разширила в цяла Беломорска Тракия — между реките Места и Струма (същата онази, която бе освободена от „царя обединител“ — Борис Последни, за три години (от 1941 до 1944 година) и откъдето в майката родина пристигаха паламуди, ухапвали лимони, портокали и мандарини).

Освободителната национална война не била напълно осребрена от хана и кавхана, защото този път по инициатива на Византия — в 845 година — една нова, малка война отнела крайбрежната беломорска ивица, която при наследника на Пресиян — Борис Първи, се оказала отново собственост на империята. На Българското ханство при новото разпределение жребият отредил Родопите и Македония — на север от Солун. Така се извършили гигантски стъпки към обединението на земите, населени със славяни от „българската група“, които — скромно и срамежливо, но научно, ни съобщават днешните ОФ-историци — се простирали от Албания до Днепър. Така разнородните етнически елементи се споявали в едно, а местните главатари се заменяли с представители на ханската администрация, с което се създали предпоставките за онзи главоломен възход през идущия век (10-и), който завършил с изтриването на българската държава от политическата карта за две столетия, но за това читателят ще научи в следващия Втори том на Първата част.

Зает с подобна военно-политическа дейност, на Пресиян не останало време за вътрешнополитически мероприятия. Последната неблагоприятна война била последвана от смъртта му в 852 г., която (ако вземем под внимание резултатите от приложението на аритметиката в историята) едва ли ще е била естествена. Справката ще бъде направена след параграфа за езическия период от царуването на следващия хан и син — Борис Първи, представляващ *петата генерация* в основаната от Крум Страшни династия.

1.1.4.8.

През това време в Цариград

Per aspera da astra

(Пътят към звездите е труден!)

Борбите между попската и имперска власт се възобновили с още по-голяма мощ веднага след ратифицирането на 30-годишния мир. Борби за ръководната роля, маскирани с икони. Лъв Пети Арменец (813–820 г.) съумял да свие сърмите на „Светия“ Синод в Константинопол. Той подал оставката на патриарха летописец — Никифор, и назначил за наместник на бога по религиозните афери един от своите куртизани — Теодот Мелисенос. Това станало на връх Великден, който през нея 815 година съвпаднал с празника на Истината — 1-ви април. Ще оставим настрана тънкостите на дискусиите в последвалите теологически събори, следвайки политическата нишка на събитията. Лъв Пети, след седемгодишно царуване, изпълнено с непрекъснати страхове да не му вземат службата, завършил, както видяхме — зле. Приятелите на неговия приятел Михаил Втори Балба (на български — Пелтека), го заклали като коледна свиня. (Лакировачите на византийската действителност казват, че той бил съсечен, когато заедно с поповете пеел коледни песни в един от палатите си.) Така, макар че Лъв Арменец взел властта безкръвно, той я дал с кръв. Освен това, от нерадостната му кончина се разбира, че невинаги „приятелите на моите приятели са и мои приятели“.

Новият император Михаил Втори Пелтека (820–829 г.) служил за посмешище на столичани. Той имал културата на небезизвестния наш общественник и политически мъж Добри Терпешев и остротата на ума на днешния председател на държавния съвет. Т.е., с мъка можел да чете, пише и да не говорим за речите му. Това обаче не пречило на едно съчетание на дебелацината, простацината и тъпотата с бакалската шмекерия. Подобно на нине-управляющия България — Генерален Хитрец, Балба Втори върнал заточените иконопочитатели, во главе с экс-патриарха Никифор, но не избързал да ги реабилитира, нито да закачи иконите в църквите. Той чисто и просто забранил всякакви спорове по въпросите на иконоборчеството, като че ли никога не били съществували ни иконоборци, ни иконопочитатели. Наскоро след амнистията той изпоарестувал своите врагове сред иконопочитателите, но този път с обвинения, че са крали от придворните мандри и кокошарници, или че внасяли контрабандно швейцарски часовници и бижута чрез футболистите, или най-послед, продавали по частен път параходите с оръжия, предназначени за арабските страни.

В един от прежните параграфи вече видяхме по какъв начин императорът се справил със своя бивш колега и приятел — Тома Славянина, който, освен че бил народник и „революционен демократ“, се обявил за иконопочитател и искал да мине за несправедливо детронирания император Константин Шести (виж Глава Трета). По този повод Тома получил и корона, и благословия от Антиохийския патриарх. Тригодишната гражданска война, в която, както свидетелствува Теофан: „Робът вдигна ръка на убиец срещу господаря свой, и войникът — срещу офицера“, макар че завършила със страшни мъчения и с обезглавяването на Лъже-Константин Шести, отслабила империята и позволила на арабите да се настанят под носа на трона — на о-в Крит и да вземат Сицилия, с което и контрола над Средиземно море.

Бащата Балба, казват простак, но успял да създаде своя династия — Арморейската. Изучил и изшлайфал сина си Теофил, чиято подготовка била поверена на идеолога на иконоборчеството — Йоан Граматик (нещо като византийски Суслов). И когато престолонаследникът заел бащиния си престол на законни основания под името император Теофил Първи (829–842 г.), той минавал вече за културтрегер и фин ценител на изкуствата.

В младостта си, понеже Англия не била това, което беше вчера със своите Кеймбриджки и Оксфордски университети, бъдещият император, под мъдрото педагогическо ръководство на Йоан Граматик, се нагълтал с арабска култура. Към нея се добавил и някакъв източен мистицизъм, съчетан с театралност. Така, въпреки жестокостта му, легендата и митологията са оставили за него добър спомен. Казват, че подобно Харун Ал Рашид, той се маскирвал нощно време и обикалял из цариградските къорсокаци, за да чуе оплакванията и болките на раята (на тюркски рая значи стадо). След тези среднощни анкети той наказвал сурово виновниците за народните беди. (И тогава народното безсилие въплъщавало своите голи надежди в митологията и създавало всевъзможни фантастични чешити сред историческите личности. Навярно в това отношение народната фантазия била и по него време активно подпомагана от работниците в лабораториите за научна обработка на слуховете към Комитета за държавна сигурност.)

Заедно с това царуването на Теофила било придружено, както се полага, с важни административни реформи (подобни на Омортаговите), и с непрекъснати войни с арабите, които се водили с променлив успех. Към 838 година новият багдадски халиф започнал гигантска офанзива срещу малоазиатските владения на империята и успял да сложи ръка върху града-крепост Арморей — родно място на новата династия.

В последните години от своето царуване Теофил покачил на патриаршеския трон своя учител Йоан Граматик, който започнал последните гонения срещу иконопочитателите и монасите. От това време не малко от тях получили дъмги от нажежено желязо по челата си и хули срещу идолите. Краят на тази превъзпитателна дейност и на иконоборството изобщо, бил поставен от безвременната смърт на поредния император Арморейски на връх Йордановден, на 20 януари 842 година.

Със смъртта на Теофил започнал период на идеологическа диверсия и експанзия на

византийското християнство. Номинален император сгънал шестгодишния негов син, внук на Михаил Пелтека и последен представител на арморейската династия — Михаил Трети Кръстника (842–867 г.). Роден в 836 година, гой трябвало да чака още 15 години до пълнолетие и затова реалната власт останала в ръцете на вдовицата императрица и регентка — Теодора. Около нея се навъртали дъщерите (?) (пет на брой), братята Бардас и Патронас, и любовникът Теокистос.

Първата работа на новия дворцов екип била да подаде оставката на Йоан Граматик, да назначи нов наместник на бога-патриарх Методий, и възстанови иконите и властта на поповете. Двете власти — светската и духовната — се сдушили, и кръстът с меча тръгнали заедно в споменатия идеологически поход сред славянството. Един век по-късно тази експанзия на Константинополската църква била последвана от военно-дипломатическа, за да се стигне до последното прекипяване и разливане върху трите континента на залязващата в течение на повече от 1000 години империя. Това станало по време на бъдещата Македонска династия и нейния най-ярък представител — Василий Вторий *Българоубиец*, чийто основател е един арменски авантюрист, управител на придворните конюшни и т.н., и т.н. . .

Все пак светската власт съхранила положението си на хегемон в тази комбина и контролът на религиозните дела се съсредоточил в ръцете на Теодориния любовник. Теокистос бил успял вече в леглото да се договори с императрицата за отстраняването от хетерогенния екип на нейните братя и смяната на „духовния глава“. Методий бил сменен от патриарх Игнатий, който бил виден евнух и син на заточения още по Крумово време в манастир, экс-император Михаил Рангаве. Любовник и евнух поели дружно ръководството на културните дела в империята.

По външните фронтове Византия получила също отдих. В сила бил все още 30-годишният мирен договор, а появага на турците в гърба на арабите спасила временно империята от набезите по южните (?) граници.

Колелото на историята се въртяло и в 856 г. един държавен преврат, ръководен от изпадналия в немилост чичо Бардас на порасналия вече Михаил Трети поставил край на властта на двамата застарели любовници. Теокистос бил арестуван и съсечен от заговорниците в затворническата килия, а майка Теодора, заедно с петте си дъщери — изпратена в манастир. Михаил бил провъзгласен за император, службите на убития Теокистос били поети от чичото — сега цезар Бардас, а Византийската патриаршия била оглавена от великия константинополски инквизитор Фотий, след като триото подало оставката на евнуха Игнатий в 858 година.¹ Малко преди последното събитие, в същата година на папския престол в Рим се покачил папа Николай Първи, наречен Велики (историята изобщо е пълна с велики личности).

Изборът на Фотий послужил като повод за открито сблъскване на двете църкви: Римската и Константинополската. Бил даден сигналът на борба за владичество над християнския свят. Николай не признавал законността на патриаршеския сан на Фотий. Формално с това започнала схизмата между двете църкви. Византийската отхвърлила универсалните претенции на римските папи и обявила своята автономност. (Както ще видим във втория том, след няколко години към каноническия спор се прибавили далеч по-земни въпроси, между които и този: В чия сфера на влияние да бъде българското ханство? В резултат се стигнало до отлъчването и анатемосването на папата Николай Първи... от христовата църква. Това станало на един събор в Константинопол под ръководството на патриарх Фотий.)

Освободена от папската опека, византийската църква, а след нея и империята, започнали своята експанзия в езическите славянски държави. В това направление империята имала богат опит, тъй като върху обширните (?) територии живеели многобройни славянски племена. В съгласие с експанзионистичните планове на Константинопол били изпращанията

¹ Цезар Бардас е този, който открил прочутата Магнаурска школа — калъп за серийно производство на високопоставени попове — в един от императорските палати. В нея катедри имали солунският владика Лъв Математик и бъдещият наш духовен кръстник-Патриарх Фотий.

на религиозни мисионери и емисари на византийския империализъм, между които и небезизвестните двама солунски братя, учениците-апостоли и познатите ни свети седемстотин-численици, чиито дела при хазарите в Моравско, България и т.н., са разгледани във втория том.

Така започнала една нова епоха във византийската история. Епохата на императора Михаил Трети, който се славел с перверзните си наклонности, вакханалии и пиански оргии, заради които той получил прозвището *Пияницата* и за чието финансиране неведнъж била изпразвана хазната. Докато той се въргял в тези си подвизи, неговите чичовци разнасяли „славата“ на византийското оръжие по всички посоки на тогавашния свят, чийто център бил Константинопол. За негово нещастие обаче императорът се сприятелил с известното ни от Крумово време „Дете-годиначе“, което порасло и било на път да стане Василий Първи — основател на следващата „Македонска династия“. (Неговият български плен и знатен произход е като че ли легендарен, защото според гръцкия историк Ламброс, Василий се родил в Македонската тема, в семейство на бедни арменци — в 827 година, когато Крум бил вече отдавна изгнил покойник.)

Син на бедни арменски селяни, Василий прекарал мизерно детство. Но израснал хитър, властолюбив и силен като бик. Пред неговата авантюристична животопис бледнеят биографиите на кой и да е от големите мафиози и политически мъже на XX век.¹ Повече детайли върху неговия бурен живот любознателният читател ще намери във втория том на тази история. Жаден за власт и богатства, Василий се насочил към столицата. Неговата чудовищна сила привлякла вниманието на впиянчения, млад лунатик и бъдещ наш кръстник, по време на един пехливанлък. Михаил Трети го поканил в двореца и го назначил за началник на императорските конюшни, което му изляло и главата. Като хипнотизирай от новия си приятел, Михаил му отворил вратите на блестяща, главозамайваща кариера. Оженил го за бившата си метреса — Евдокия Ингерина, после заедно устроили капан на чичото Цезар Бардас и докато този приказвал с племенника си, император и пияница, за държавните и военни дела, скрилият се Василий го наръчкал с камата си (на 21 април 865 год.). В замяна на тази услуга Михаил го направил свой съимператор.

Отново налице били всички „предпоставки“ за възстановяване на нормите на единоначалието и демократическия централизъм. През нощта на 23-ти срещу 24-ти септември 867 година, Василий удушил пияния и облян в блевотина и лайна съимператор Михаил Трети в спалнята му след един банкет... И всичко това станало, при все че Михаил бил въоръжен с най-прогресивното за времето си учение.

SIC TRANSIT GLORIA MUNDI...

1.1.4.9.

Борис, или на кръстопътя на верите

След кончината на Пресиян, мястото му в българската история било заето от хан Борис или Богорис, който след като приел християнството и името на своя кръстник — византийския император Михаил Трети, известен в историята с прозвището Пияницата, бил канонизиран от поповете за светия под името Свети Княз Борис-Михаил Първи. Неговото господаруване, с оглед приетата от нас подялба на българската история, е разделено на два периода. Първият — езически, дванадесетгодишен (852–864 г.), е обект на този първи том.

Заградено от Византийската империя на югоизток и на северозапад от подвластната в църковно отношение на Римската курия бъдеща „Велика Римска империя на Германската нация“, Българското ханство възбудило апетитите и експанзионистичните домогвания на двата християнски хищника. Те — както ни уверяват казионните историци на християнството и неговите църкви, били настървени един срещу друг не поради

¹ Всъщност Ал Капоне бе осъден като гангстер, защото страхът, който бе вселил и властта му бяха обхванали само три американски града. Ако подобно византийските василевси или техните наследници бе разпрострял грабежите и терора върху три континента, той отдавна щеше да почива в Пантеона на световната история.

империалистическата алчност на светските и църковни власти, а поради тълкуванията на писанията на вехто — и новозаветните класици.

В тези битки между тогавашните „изток“ и „запад“, мотивирани от високоидейни и принципни различия, нашият хан се чувствувал като в необрано лозе. Още повече, че нерядко властите посягали към гърлото на царстващия, иноземен брат... во Христе, с когото те били в лоното на една и съща църква.

В подобна сложна и заплетена международна обстановка за сравнително късия 12-годишен първи период хан Борис бил въввлечен последователно в коалиции на запад и войни и примирия с Византия, в които той се мятал като риба на сухо. Още в началото, след известни ежения с императрица Теодора и малолетния бъдещ кръстник — Михаилчо, хан Борис сключил мир с Византия и се насочил на северозапад. Там машинаците на плешивия крал на Франция — Карл (840–877 г.) въввели нашето началство в съюз с великоморавския княз Ростислав (846–870 г.), във война срещу брат му крал Людовик Немски (840–876 г.) за наследството, оставено от дядо Карл Велики.

Забърканата коалиционна каша и сравнително отдалечената от Плиска авантюра завършили злополучно за българското ханство — свидетелствува отново Порфиrogenет. И понеже една беда никога не идва сама, Михаил Трети Пияницата (842–867 г.) се възползувал от пораженията на бъдещия си кръщелник на Запад и в една нова „малка“ война през 855–856 година завзел с армиите си Филипопол, земите по долината на Марица, тези около Странджа — до Стара планина и по Черноморското крайбрежие — Анхиало и Месемврия.

Всичко завършило с мир, аудиенции и банкети във византийския двор. След което хан Борис се насочил към обекти, които той смятал по-леко смилаеми: сърби и хървати, явно не извлякъл никакви поуки от „бащиното“ крушение в Сърбия. Най-напред Борис решил да се възползува от смъртта на хърватския княз Терпимир, за да окастри някоя и друга околия. Съпротивата обаче, която срещнал, била равностилна на поражение. Военният поход завършил с размяна на подаръци. Разбира се, всички тези „сведения“ са твърде неясни и противоречиви. Тепърва разните сърбо-хърватски, усташки и удбашки колеги на нашите учени установяват хронологията на своите князе, граници с немци, българи и т.н.

В порядъка на тази активна външна политика от езическия период на ханстването на Борис трябва да бъде спомената още една война — четвърта по ред, тази със Сърбия. Властимир бил вече покойник. Според аналогична на прабългарската легенда — неин автор е Константин Порфиrogenет, историк и император ромейски — покойникът оставил също трима сина наследници: Мутимир, Строимир и Гойник. И те побързали да си поделят бащинията, което увеличило съблазните у Бориса. За да компенсира поражението си от хърватите, нашият хан се нахвърлил върху разединения сръбски сноп, но резултатът отново бил „капо“, т.е. Борис бил разбит и сръбските разбойници взели в плен престолонаследника Владимир, заедно с дванадесет велики боили. Това довело отново до сключване на мир, размяна на „подаръци“ и заложници.

Датировката на тези войни предизвиква сред „научната“ общественост големи разногласия. Златарски напр., поставя войната със сърбите между 854 и 860 година, П. Петров — в 863 г., а Василевски я датира през 870 г. Споровете продължават. Ще оставим окончателното решение да бъде взето на конгресите, колоквиумите и банкетите на южнославянските херодоти. Романизирането на тези драматични сюжети в ранната сръбска история с нейните заложничества, коварства и любов е работа на опияняващите се от мириса на литературните хонорари югословенски Остап Бендеровци. А ние, за да не навлизаме в дебрите на „научните доказателства“, ще приемем *средноаритметичната* от горните дати — 860 година, и ще я *запомним* !

И годините след тези войни, до 864 година, протекли под неблагоприятни за България звезди. Но въпреки изброените крупни „успехи“ във военната политика на Плиска, които правели напълно вероятно подаването на оставката на бъдещия светия, неговата лична, щастлива звезда не се скрила в облаците.

Нови интриги и семейни свати в благочестивия дом на Людовик Немски и син му

Карломан (който потърсил военен съюз с Великоморавия срещу баща си), създали подходяща атмосфера за нови комбинации и коалиции. Людовик Немски потърсил услугите на Борис Български и понеже съхраняването на кожата и властта е неизблемият принцип в политиката. Борис, чиито крака се клатели вече, веднага приел обещаващата немска оферта. Вчерашните врагове се оказали днешни съюзници. Войната избухнала и Карломан бил усмирен с помощта на българското оръжие. Като платонично възнаграждение благочестивият Людовик предложил на варварина Борис да приеме християнството. Зад офертата стоял главата на Западната, също христова църква — папа Николай Първи Велики (858–867 г.).

В това време Ростислав Великоморавски, усещайки затягането на примката около врата си, се обърнал за помощ към Византия. За целта юй първо поискал да приеме християнството от Константинопол, за да отхвърли немското влияние, провеждано от зависимия от Людовик великоморавски епископат, и второ, той направил донос, че Борис се канел да приеме християнството от Римската църква и немското духовенство.

Във вековния спор между двете църкви — Константинополската и Римската, зад който, както споменахме, в друга форма се възкресявали борбите между западния и източен империализъм за световно господство, всяка държава била бойно поле. Поради обстоятелството, че българското ханство възникнало върху една от провинциите на Византийската империя, император Михаил Трети гледал на ханството като на свой обект. Новосъздаденото положение и възможността за включване на България в Западната сфера на влияние можело да торпилира намеренията на Цариград. Това опасно развитие можело да се предотврати само с незабавна война, която да ликвидира всякакви военни, политически и духовни съюзи на Борис със Запада. Михаил предприел „кръстоносен“ поход срещу България по суша и море. Отгоре на всичко бог наказал ханството с 40-дневен земетръс, гладна епидемия, неурожай, суша и всички познати ни природни бедствия, причини за периодичните корекции на цените от преходния период. Това станало в 864 година — годината на приемането на християнството от Бориса, от ръката на впиянчения василевс и неговия патриарх — Фотий. Имперските войски нахлули масово в ханството, без да срещнат отпор. Борис капитулирал. Започнали преговори, които довели до „дълбок мир“ между двете съседни държави. (*дълбок*, в случая, звучи като гробовен.) Документ, съдържащ клаузите му няма, но летописците ни съобщават, че след капитулацията Борис поискал веднага *доброволно* да се покръсти заедно със своя народ. (*вярата е според тоягата*). Ведно с християнството нашият хан приел името на императора Михаил и признал ръководната роля на Византия в международното, източноправославно „движение“. В замяна на това Борис-Михаил получил титлата „княз“ (макар че такава не съществува във византийската йерархия). С тази сделка Михаил се надявал чрез кръста да погълне цяла България и превърне новите братя во Христе в данъкоплатци на империята. В очакване на този момент, императорът наредил да се върне на кръщелника областта Загоре (навярно бившата Старозагорска област).

Така резултатът на този етап — в 864 г., бил признаването на църковната зависимост пред цариградската патриаршия. Новопокръстеният княз и неговото княжество влезли във византийската църковна, културна и политическа сфера на влияние. От само себе си се разбира, че от дневния ред слезли всякакви съюзи с Людовик Немски и „духовни“ връзки с Римската църква и нейния глава.

По сведения на Теофилакт, по силата на договора Византия внесла жито и попове в княжеството, за да засити стърженето в коремите и духовния глад, който измъчвал поданиците в отказващото се от езическото ханство.

Покръстванията се извършили по бързата процедура. Картините не са ни засвидетелствувани в техните детайли, но последвалите помачвания и разпомачвания и покръстването на турците от Свети Фьодор Правецки в по-сетнешната и днешна българска история, могат да ни дадат известна идея за този важен акт в живота на първата българска държава, с който бил приключен нейният езически период. (Както ни учи покойният

академичен член Ал. Бурмов: „Налагането на християнството имало *огромни* положителни последици. Ето защо то е *високо прогресивно дело*“ — учебник за XI кл.)

Главата на Цариградската църква — патриарх Фотий, е оставил в своето послание до Борис от епохата фрази и изрази, които са образец на християнско лицемерие и велзевулщина. Някои от обръщенията и апелите към помачения хан-светия Борис-Михаил звучат като издевателство: „О, хубаво украшение на трудовете ми!“, „Не осуетявай и подвизите, които с радост и любов приехме за вашето спасение!“, „... Христолюбив и духовен наш сине“ или „Благородна и истинска рожба на моите духовни родилни болки“ и т.н., и т.н., продължава своите гаври с новия християнин — великият православен инквизитор Фотий — главното действащо лице в покръстването на българския хан и неговото стадо.

Кръстник по делегация бил самият император Михаил, а пряк извършител на операцията — дошлият от Константинопол архиерей с орляк чернокапци. Тайнството било извършено в Плиска, в дълбока нощ, както се полага на всички тъмни и нечестиви дела. Под духовния нож на византийските попове минали целият хански двор и преданите му боляри. Навярно след това са били организирани шпицкоманди, които с походни олтари и куполи (виж фелдкурата Ото Кац от „Приключенията на храбрия войник Швейк“), са прекарвали и народа през душегубките на християнската религия, с което робската цивилизация, нейният морал и добродетели били присадени в езическите души, за да се добави духовното робство пред църквата, към физическото спрямо държавата!

Според циклоните животински години това започнало в непрогледната и дълбока нощ на годината „куче“ или на Кръстовден — 14 септември 865 година. (Днешните задълбочители мислят, че събитията, с които започнало истинското средновековие в българската политическа история са станали в 864 година.)

Историята била на път да роди това, което мъгливо политици и историци наричат български народ. Тук нашият Първи том спира хода на събитията. Тяхното значение и смисъл са разгледани в следващия Втори том. Остава ни само да приключим езическата равностметка с един последен, 10-и параграф и обещаната Пета, заключителна глава на Първи том.

1.1.4.10.

В заключение две теореми и едно следствие

Според официалната историография — от Багрянородни до Бурмов и Дуйчев — за 49 години (от 803 до 852 година) в Плиска се сменили 5 (словом пет) поколения ханове:

- 1-во: Крум (803–814 г.) — „Невидимо заклан“;
- 2-ро: Омортаг (815–831 г.) — „Изчезнал измежду хората“;
- 3-то: Маламир (831–836 г.) — „Посечен от сърпа на божие правосъдие“;
- 4-то: Пресиян (836–852 г.) — „Починал от естествена смърт“ (?)??
- 5-о: Борис I (852–889 г.) — „Отишъл в манастир“.

За всяка от тези пет генерации се падат средно аритметически по десетина години, с което целият този период от българската политическа история като че ли става повече от съмнителен. Но понеже „учените“ ще добавят към него годините на инкубационния период на Крума, преди 803 година, и тези от царуването на Бориса до смъртта му в манастира, за да отстраним всякакви недоразумения, ще навлезнем в същността на проблема.

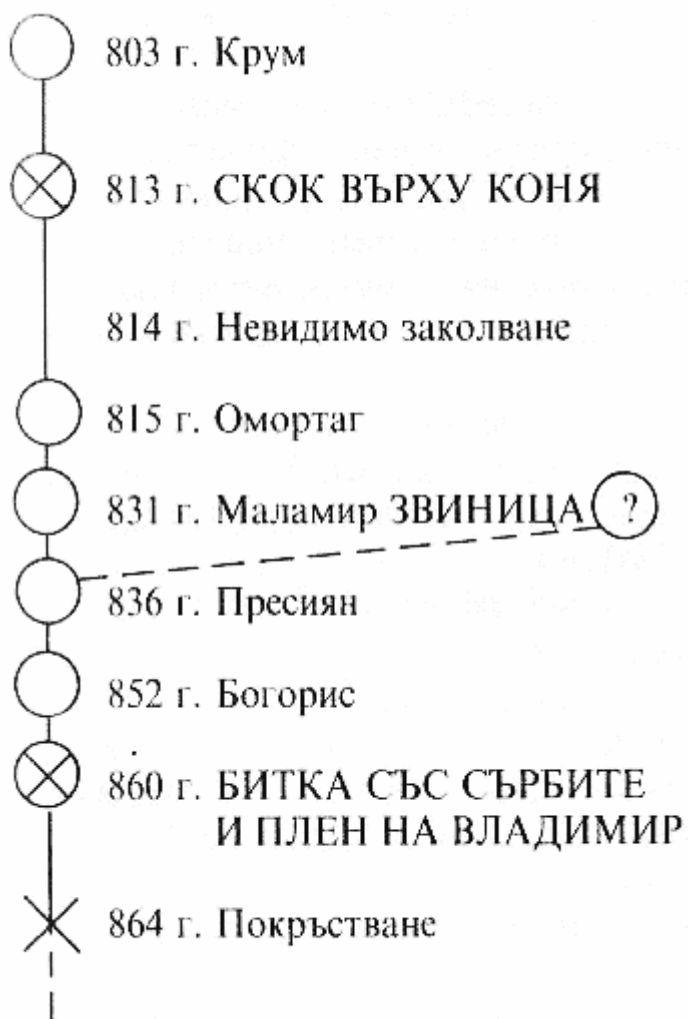
Нашите разсъждения са изразени в две теореми на историческата аритметика, с възрастови сметки за последователно навързаните роднини от Крумовата „династия“. Базирайки се на тях, построяваме заключенията си във вид на едно следствие.

В *правата теорема* (№ 1) отправната точка е скокът на Крум върху коня при засадата в 813 година, по време на „преговорите“, а в *обратната* (№ 2) — пленяването в 860 г. (?), по време на войната със сърбите, на престолонаследника Владимир (ослепения от Свети Княз Борис негов първороден син). При това е взето под внимание, че ханове и князе са на

доизживяване , т.е. ако началната година не съвпада с рождената, то крайната е година на смъртта им. Още ще смятаме, че реалната си власт те получават, когато поне са навършили пълнолетие (21 години). И най-последно, ще вземем предвид, че Омортаг и Маламир са започнали ханстването си, бидейки малолетни.¹

Доказателствата на теореми № 1 и № 2 са придружени от фигури 1-ва и 2-ра, за „правото“ и „обратно“ родословни дървета на въпросната династия.

ПРАВО РОДОСЛОВНО ДЪРВО

Фигура № 1

¹ За Маламир това се знае, а двете години, през които се изредила троицата: Диценг, Цог и Докум, са тези, които липсвали в 814 година на 19-годишния Омортаг, за да наследи престола на българските ханове без посредници.

ОБРАТНО РОДОСЛОВНО ДЪРВО

Михаил-Борис християнин
Покръстването + 864 г.

ПЛЕН ВЛАДИМИРОВ 860 г.
във войната със сърбите

Пресиян + 852 г.

Маламир + 836 г.

Омортаг + 831 г.

Крум + 814 г.

СКОК ВЪРХУ КОНЯ 813 г.

Възшествие в 803 г. на
Крум върху престола

Фигура № 2

И така, да дадем думата на аритметиката, пред която глаголещите академически тахтаби би трябвало да млъкнат!

Правя теорема : Дадени са 5 генерации ханове, начиная от пра-пра-дядото Крум Страшни до пра-пра-внука Борис Първи. Границите на техните ханствувания са представени на фиг. 1-ва, с „правото“ родословно дърво — от корена (Крум) към върха.

Каква е възрастта на хановете от четвъртата и петата генерация, ако допуснем, че в годината на *скока* — 813, Крум е бил на 45 години?

Доказателство : Нашето допускане е резонно, защото 45 години ни изглеждат пределната възраст, до която все още един мъж може, подобно на Зоро, да се метне върху коня си в движение и да офейка.

Тогава, в 814 година, Крумовият първороден син Омортаг, бидейки на 19 години, ще умре на 36 в 831 година, оставяйки 3 (три) сирачета: Енравота, Звиница и Маламир.

От тях най-малкият — Маламир — ще стане Ювиги хан, бидейки в 831 година на 16 години (от годините на пълнолетието изваждаме тези, които му оставил кавхана Исбул: $21 - 5 = 16$). Т.е., той е правен, когато таткото Омортаг е бил на 19 години. Ако другите двама сина са с разлика от по една година, което дава за зачеването на първородния Енравота, един 17-годишен Омортаг, то в 836 година средният — Звиница, е бил на: $16 + 1 + 5 = 22$ години.

Звиница е баща на Пресиян, и ако последният се е родил, когато Звиница е бил още непълнолетен (напр. на 20 години), то в момента на провъзгласяването му за велик хан български, в същата тази 836 година, се пада да е бил на около 2 (две) годинки.

Пресиян управлявал България „цели“ 16 години. Следователно, напуснал

историческата сцена на 18 години:

$836 \text{ (на 2 г.)} + 16 = 852\text{-ра година.}$

За неговия син, хана-светия, от петата генерация, има всичката вероятност към годината на възшествието на престола — 852-ра, да се е намирал на баща си в М..., или на майка си в утробата, или в най-добрия, за казионните историци случай, да е бил „дете-годиначе“.

При подобни резултати от нашите исторически изчисления очевидно биографичният факт, съобразно който Георги Димитров ръководел стачното движение на миньорите в Перник още на 9 (девет) годишна възраст, не съдържа в себе си нищо странно или трансцендентно. Явно, за българските владетели е една традиция да „започват съзнателния си живот“, кариерата си на държавни мъже и ръководството на съдбините на българския народ още в най-ранна възраст, когато още се *посилат*¹, или току-що са излезли от пелените.

Обратна теорема : Нека пак са дадени 5 поколения ханове от Крумовата „династия“ (виж фиг. № 2) и нека този път започнем нашите изчисления от върха към корена, т.е. от пра-пра-пра-внука Владимир, който в 860 година бил взет от сърбите като пленник, през една от българо-сръбските войни. Вървейки в нашите сметки, като рака назад, към пра-пра-пра-дядото Крум, който в 813 година скочил на коня, избягвайки от ръцете на смъртта.

При това допускаме, че участващият във войната със сърбите престолонаследник е бил пълнолетен (на 21 години, иначе светията би трябвало да бъде подведен под съдебна отговорност, за експлоатиране труда на малолетни).

Тогава каква е била възрастта на страшния хан във въпросната 813 година, или рождената му дата???

Доказателство : Ако бащата Борис Първи е заченал своя първороден син на 20 години, то очевидно самият хан-светия се е родил в: $860 - (20 + 1 + 21) = 818$ година.

Тогава, отпусайки от тази 818 година, за всеки един от родителите но възходяща линия, от останалите 4 поколения ханове, от 21 до 25 години, получаваме следните долна и горна граница за възрастта на Крум в *годината на скока* :

а) $818 - 21$ за Пресиян — 21 за Званица —

— 21 за Омортаг — 21 за Крум =

$= 818 - (4 \times 21) = 818 - 84 = 734$ година,

т.е. Крум е роден в 734 година, или долната граница на неговата възраст във въпросната 813 година е била:

$813 - 734 = 79$ години.

б) $818 - (4 \times 25) = 818 - 100 = 718$ година,

от който резултат за горната граница на Крумовата *възраст* намираме:

$813 - 718 = 95$ години.

Оттук пък следва, че Мао Це Тунг спокойно би могъл да преплува Жълтата река — Янг Це Кианг (екскортиран от бойни кораби), бидейки в една значително по-крехка възраст от нашето Страшилище!

Следствие : То се налага от само себе си: Като че ли събитията **и** в тази глава са **толкова достоверни, колкото и тези от предишните** — в историята на българското ханство през *осми век* !?!

На въпроса, кому са нужни подобни фалшификации на политическата история, за отговор ние отправяме любознателния читател към старши-научните сътрудници и другите академически ослици.

От наша страна ние няма какво да добавим. Както казва Хамлет:

„Останалото е мълчание!“

(*Пето действие*)

ЗАВЕСА.

¹ Малките деца произнасят „Л“, вместо „Р“.

Свитьък петий критика на историческия разум

... И разнася славата им дивна като някой ек, от урва на урва и от век на век!

Глава пета

1.1.5.

Критика на историческия разум

Историята е отчет, най-често неверен, за събития, най-често несъществени, реализирани от управници, най-често мошеници, и войници — най-често глупаци.

Амброс Бърс

1.1.5.1.

Същност и проблеми на държавната власт

Нашата многовековна разходка из българските политически джунгли ще ни убеждава все повече, че историята не е нищо друго освен история на военно-полицейското или, което е едно и също, политическо насилие и мотивиращия го грабеж на едро.¹

Неин субект и обект са относително големи човешки групи и струпвания. В процеса на историческото „творчество“ те се обединяват в класи с противни интереси, „идеи“, „морал“. Отношенията на тези класи варират от гражданската война до гробовния класов мир. Във всеки конкретен момент те се определят от степента на съпротивата, която класата на робите оказва срещу насилието на конституиралата се в държава господарска класа. От динамично-изменящото се съотношение на сили между борещите се класи зависи цялото разнообразие от исторически форми и стадии, през които преминава държавата с нейните институции.

Формите на собственост се определят чрез закона. Зад който стои волята на господарите и безволието и резигнацията на потърпевшите поданици.

От насилието и грабежа, тези два първообраза на господството на човек над човека, произтичат всички „начини на производство“, „производствени отношения“, производни и „надстройки“, за които бръщолевят марксистическите агитпропи на историческата необходимост.

Грабежът и насилието, въпреки различния социаликономически и „международен“ фон, върху който се разгъват, си остават двете основни действия на държавния мъж през вековете. По техния мащаб се измерва неговото величие.

Най-после, насилието и експлоатацията са моторът на всички промени в политическата история. В петия том на тази история ние се опитваме да обясним на радетелите на нашата пършива демокрация, че пускането на бюлетини в избирателните урни има същото въздействие върху хода на реалната история, както и пускането на тоалетни хартийки в клозета.

Нашите заключения са направени върху конкретния български материал, и затова не претендират за общовалидност *argiori*. Историческите „законали“ са конкретни, а чуждестранните примери, доколкото ги ползваме, служат само като илюстрация.

В хода на многотомното изложение нашите заключения и изводи се съпътствуват от множество въпроси, които остават открити за читатели и изследователи.

Сред тях, въпросът на въпросите:

Кои са динамичните фактори, поради които, въпреки насилието и волята на властниците да консервират и увековечат цивилизацията, в която те са господари, статуквото се пропуква, а социално-икономическите системи се оказват смъртни?!?

Все пак си позволяваме да отбележим, че създаденото чрез насилие, може да бъде *разрушено* с насилие!

„Първично“ в политическата история е държавата. Всичко останало е „вторично“, производно. Тя изниква исторически тогава, когато грабежът разделя трайно обществото на грабителите и ограбвани. Когато всяващите ужас башибозушки налети парализират и атомизират индивидите в него. Тогава главатарите на бандата запазват за себе си правото да командуват и се разпореждат с труда и живота на изплашеното човешко стадо. Човешките индивиди абдикират от прякото решаване на собствените си проблеми, отказват се от всякакви инициативи и „делегира“ своите права и свободата на волята си върху оформящата се каста от паразити, дълбоко враждебна на интересите на тези, за които отсега нататък остава само едно право, правото на... волски труд. От този момент нататък човешките групи започват своята политическа история. Повече няма личности. Има само господари и поданици.

Перифразирайки Шейтанов, можем да кажем: „Властта е насилие, изразяващо егоизма на дадена класа!“ Че държавата е съвкупност от паразитиращи институти на насилието,

¹ Векове преди Рождество Христово китайският философ Чжуан Цзи констатира, че: „За малък грабеж се отива в затвора, а за голям — в Двореца!“

родени в кръв и грабеж, е една от азбучните истини на анархизма. Тази проста истина обаче се възприема от политическите мъже само когато държавната тояга се стовари върху опозиционните им гърбове (както ни учи В. И. Ленин, „Държавата е особена тояга“, том, стр.). Или когато демонът на разрушението се всели в кроткото до вчера народно стадо. Тогава политикът променя партийните си цветове с бързината на хамелеон. Тогава, за да се задържи във „временното“ правителство, той е готов да си служи дори с анархистическа фразеология, и да обещава всичко на... всички. Един пример на подобен маниер на възсядане на дългото магаре е отдавна потъналата в забвение ленинова брошура — „Държавата и Революцията“.

След тържеството на егоизма, на сцената не закъсняват да се появят жреци, попове, философи, идеолози и просто треперещи пред жандармите филистери, които твърдят, че всичко това е неизбежно, необходимо и вечно.

Разбира се, за „необходимост“ може да се говори в определен смисъл: Трансформирането на маймуната в човек продължава и в наши дни. Властниците от своя страна правят всичко възможно, за да възтържествува обратния процес — инволюцията, чиято първа стъпка е превръщането на човека в маймуна. По тия причини в човешката история не всичко е човешко.

В светлината на тези разсъждения, държавата, която е една трайна и основна форма на организиране на отношенията в човешкото общество навярно има достатъчно основания за появата си и „причини“ за съществуването си през цялата политическа история. В този смисъл тя е една „историческа необходимост“. Но само подлецът би могъл да заключи а ла Хегел: „Всичко съществуващо е разумно!“. Откъдето остава само една стъпка до апологията на човекоядството, с цялата последвала го историческа мръсотия, от робството и инквизицията до крематориумите, ГУЛАГ или ежегодната гладна смърт на 100 милиона човека в перифериите на нашето „общество на консумацията“.

След като бандата нарасне до размер, който налага „разделение на труда“ между нейните членове, и съответстващата му поява на институциите, тогава започва хилядилетната политическа история на вида Homo Sapiens, която се състои в консолидиране на държавната власт, нейното трайно упражняване, разширение, смяна на формите (?), централизация и децентрализация, дестабилизация и крах, декаданс и смърт.

На дъното на тези процеси и промени стоят социални борби. Борби на класи или борби вътре в класата, която господства. Борби за или против държавната власт, за ликвидиране на богоизбраната класа и нейната „тояга“ на господството и паразитизма, или за тяхното установяване и разширение. В историята тези борби са водили и водят само до смяната на формите във властвването на човек над човека. И основните форми на това властвование са две: диктатура и демокрация, или централизъм и децентрализация във властта на паразитите върху обществото.

Разликите в тези две форми на властта се дължат на различната степен на концентрация и централизация на собствеността, която от своя страна е само една от проявите на властта. Концентриращите се власт и собственост си взаимодействуват като зъбчати колела. В основата на концентрацията и централизацията стои конкуренцията. На какво се дължи последната: На инстинкти за самосъхранение, на социал-икономически причини, на идеологически подбуди или на ненаситните и несрещащи препятствие апетити на шефа на бандата? Въпроси, които оставяме открити.

Хобс казва, че човек за човека е вълк, а Александър Зиновиев (писателя), „обяснява“ процеса със „законите на комуналността“. За Хегел това са превъплъщения на абсолютистния дух, а за марксистите резултати на... „историческата необходимост“.

В човешката история диктатурата в различните си предрешения е далеч преобладаващата форма на власт в различните цивилизации. Последната от тях — капиталистическата — започва и завършва своята история също с диктатура. Демокрацията, от Атинската до Американската, е форма на власт, която се появява върху отделни острови, за сравнително къси периоди. Нейните особености, същност и отлики от диктатурата, са

разгледани в петия том на тази политическа история, обхващащ десетилетията между две поредни освобождения, през които тя влачи своето мизерно, прекъсвано от преврати, съществуване. В останалите тонове ние се сблъскваме постоянно с диктатурата, с едноличната власт и стремежите (?) да се превърне в наследствена, независимо от нейната монархична или републиканска опаковка.

Отново оставяме открити за размишление ред въпроси:

Кои са „причините“ или „законите“ на кристализиране на властническата йерархия от бандата, на установяване на еднолична власт в робовладелските империи, абсолютните монархии, източните деспотии, националсоциализма, или накъсо „реалния социализъм“?

Защо господстващата класа делегира своята власт на един, отказвайки се от мисълта и волята си, стига да бъдат съхранени привилегиите и интересите (?)?

Защо всяка „революционна“ смяна на властта води до диктатура?

И най-после, каква е ролята на подчинението или поданичеството при установяване и поддържане на диктаторската власт?

Тук само отбелязваме, че диктатурата, освен лична, може да бъде и колективна: на една каста, хунта, партия. В този случай при установяването на властта са допустими, дори стават неизбежни, някои „демократични“ процедури, макар че взелият временно властта, се стреми винаги да я превърне в доживотна. Освен това диктатурата, т.е. безразделното и неограничено господство на властника, може да има различен обхват. Илюстрации за това намираме навсякъде: от вождовете на световните империи до селските дерибейи. Разбира се, един иманентен закон във фауната на властниците е поглъщането на по-дребните риби от по-едрите.

През хилядолетната история на българския феодализъм, политическото насилие, което марксистите наричат „извън икономическа принуда“ се разгъва в две направления:

Децентрализаторско, при което всеки дребен феодал става „автономист“ и търси своята и на бандата си независимост от по-едрите разбойници, и

Централистично, чийто краен и последователен израз е абсолютната монархия.

Тези две тенденции в организирането на политическата власт, в българското феодално общество (и само в него ли?) се разгъвали на фона на разнороден етнически състав, религиозен, социален и вътрешнополитически живот, в потока на „международни“ събития, които моделирали действията, реформите, законите, войните или мирните договори. Те правили политиката на българските владетели да изглежда противоречива, заплетена, неразбираема и „опосредствувана“. В нея херодотите търсели и търсят различни идейни, верски, социални, народностни и тям подобни подбуди, докато всичко това са само различни методи и средства, с които феодалите — от копана и „къмета“ до приятеля на Тангра в Плиска — преследвали винаги една и съща, проста като колумбовото яйце цел: да се задържат върху гърба на магарето за по-дълго време, и върху по-голям парцел, което е единственият валиден критерий в света на реалната политика.

1.1.5.2.

Йерархия и военно-административно устройство на ханството

В предишните глави бе посочен произходът на държавата от бандата. Постепенно в нея кристализирали държавните органи и институции. Така тя се превърнала в йерархическа система или апарат. В държавния апарат носителите на властта се нареждат по пирамидалния принцип. С една особеност: строителството на държавната пирамида се извършва от върха към основата.

При генезиса на йерархията и единоначалието, определена роля играят икономически, религиозни и идеологически фактори. Но който иска да разбере „началния тласък“ и механиката на установяване на една централна власт с върховенството върху дадена маса — територия, му препоръчваме да се запознае с методите и „принципите“ на избора на „saro di tuti i sari“ (шефът на всички шефове) на сицилианската мафия, който е еквивалентът на царя

на царете в царството на гангстерите.

Плодотворността на подобен метод в обяснението на еволюцията на видовете, с ползуване на сравнителната анатомия и ембриология, бе продемонстрирана със закона на немския натуралист — Ернст Хекел.¹ Неговата перифраза в държавните науки би звучала така:

Онтогенетичното развитие на сицилианската мафия повтаря в концентриран вид филогенетиче-ското на държавния бандитизъм в световната история.

Че насилието е в основата на раждането на държавната власт, личи от факта, че първата държавна структура (институция) е постоянната, професионална, платена армия, с нейната йерархия, дисциплина и единоначалие.

За съжаление истинският живот на главатарите на ордата е покрит с безсловесността на летописците и остава скрит от любопитния взор на потомството. От тъмните векове са останали много малко редове, от които и Кювие не би могъл да възстанови скелета и функционирането на политическата и военна машина, и обладалите я патриотични идеали, които неведнъж предизвиквали „възторжени, спонтанни, всенародни, българо-славянски движения“ на бандите от организирани, обучени, подчинени на строга йерархия, професионални убийци и пладнешки разбойници, които в историята и конституциите се обозначават като кралска, републиканска или народна армия, според „идеалите“ на плащащите в брой пълководци. Обикновено някой от тях ставал и държавен глава, а после му се прикачвали и останалите атрибути на властта.

Еволюциите в характеристиките на властта за 1300 години могат да бъдат схванати най-лесно с помощта на следната сравнителна таблица за прерогативите и функциите на първите хора на ханството и „народната република“:

Рубрика Хан Ген. секретар Божествен произход Да Засега, не Несменяемост Да Да (във всеки случай, по-бавна от ханската: $42:3 = 14$ год.) Наследственост Да (теоретично) Засега се правят само опити.² Върховен законодател Да На практика — Да! Главнокомандуващ Да Да Обявяване на война и сключване на мир Да Да Външна политика, преговори и командировки Да Да Върховен Жрец Да Да, но носи титлата *Класик* ... В разглежданата епоха, както видяхме, за дълги периоди хановете били наемници на базилевсите, както впрочем е и днес. Тези периоди се редували с други, през които те воювали с империята и нахлували в провинциите (?). Но и в двата случая ханът плащал на своите войници (спомни си раздаващия с две шепи злато и сребро, Тервел), от което обстоятелство не може да не се заключи, че армията била наемническа, а основният поминък — грабежът.

За да изясним идеалите, които ръководили ханската армия и импулсите и материалната заинтересованост, които я предвождали към полето на честта (по подобни прозаични въпроси казионните историци обикновено загубват присъщата си словоохотливост, ще трябва, по аналогия, да се спрем върху по-пресни примери, с които слава богу, нашето модерно време изобилствува. Ако прескочим демонтирането на фабрики и отмякването на цели художествени галерии от червената армия — освободителка на народите, и предшестващите ги аналогични операции на вермахта, през последната световна война, можем да започнем с морската пехота или чуждестранния легион и другите събрани от кол и въже наемници, с които световният капитал и дипломация се опитваха да съхранят позициите си в света на колониализма и продължат *la belle époque*.

От кол и въже или не, но именно армията станала развъдникът на онова, което днес наричат военна и служебна аристокрация. Построяването на подобна таблица за нея и днешната социалистическа номенклатура, може да открие неподозирани хоризонти пред

1 Внимание, Хекел, а не Хегел! Бележката е предназначена за идейно „подкованата“ в партийните налбантници „народна“ интелигенция.

2 Всъщност наследственият принцип, изглежда, с нищо не е по-злокачествен от този на бюрократическия подбор. При първия идиотизмът на наследника е генетическа случайност, докато при втория — историческа необходимост. (Виж закона на Паркинсон!)

структурния анализ в социологията.

В зависимост от мястото в йерархията, което се давало за заслуги в борбата за построяване на феодализма и лично към другаря хан, езическата аристокрация, подобно днешните бойци против фашизма и т.н., се дележала на няколко категории: боили, багаини и пр. С оглед на близостта и дупелизачеството, спрямо от бога поставения хан, болярството, което е първообраз на днешната бюрократична върхушка, се дележало на „вътрешни хора“ или „ичиргу“ — тези, които били в непосредствен досег с двореца или големеца, и „външни“ — прашани да властвуват в провинцията.¹

„Вътрешните“ живеели в Плиска, където се ползували от благоволенieto на чорбаджията, и били често канени от него на устройваните банкети и пиянства — още една славна традиция, стигнала до наши дни и получила своя нов мощен тласък и разцвет в социалистическото ни отечество. От ешмедеметата на ханската софра може би те получили общото име „хранени хора“ и били разположени върху йерархическата стълба в зависимост от броя на хайдучагите, които влизали в мини-бандата, оглавявана от всеки „аристократ“, или броя на услугите от всевъзможно естество, които той указвал на царстващия „капо ди тути и капи“. Заедно със зобта, храненият човек получавал и една от пуснатите в обръщение благороднически титли: таркани, жупани, копани (което може би произлиза от копаня) и прочее сиятелства. Както личи от надгробните каменни плочи на „загиналите при изпълнение на служебния си дълг“ храненияци, ханът изразявал почитта си към светлата им памет. Така напр., „Храненият човек Х се удави при...“, както в наше време се пише в „другарските жалейки“, напр. за „загиналия“ при автомобилна катастрофа, заедно с флърците, хранен човек на Т. Живков — Хараламби Трайков, чийто служебен дълг се изразяваше в пиянски оргии и сексуални вакханалии... за благо на българския народ.

Една друга традиция, датираща пак от това време, е участието на „обществеността“ или на „народните маси“, като клакьори в събори, референдуми, манифестации и митинги. На тях, тълпи от верноподаници, под надзора на десятници (или квартални отговорници), изразявали своето съгласие, одобрение и съучастие с ханската воля, законодателство и петилетки, или пък заклеявали византийския империализъм и неговите агенти сред непокорното боилство. (стр. 176, колона първа, абзац последен от том втори на ЖИБИ).

Освен централната ханска власт и „вътрешните“ апаратчици, държавата включвала и провинциалните пипала на хана. Разбира се, в началния век на българската държавност, трудно можело да се говори за признаване на ръководната роля на хана, победа на принципите на демократическия централизъм и изграждане на морално-политическото единство на „народа“. Защото поради боричканията за цялата власт или късове от нея, или вследствие на разнородния и разноплеменен състав в обозначаващата от летописците България, имало и множество местни „князе“, вождове, дерибей и пр., които имали различна степен на независимост и преминавали от България към Византия и обратно.²

Но полека-лека, политическото влияние и полагащото му се топло местенце и привилегии започнали да се предават в наследство — от баща на син. Наред с това се увеличавали и недвижимите имуществва, като безплатна притурка към меча и славата. Понататък „военните нужди“ и добре разбраните класови интереси, подпомогнати от насилието, ликвидирали множеството автономни властници в околии и окръзи, замествайки ги с установяването на един господар на земята, и малко по-късно — на един бог на небето.

¹ До ден-днешен в народния жаргон се е запазил терминът „вътрешен“, т.е. с достъп до потайностите на властта.

² Макар че я в онази отдалечена епоха военно-полицейските функции не били разделени от административните, с която си управленческа практика нашата унугундурска аристокрация се явява пряк и далечен предтеча на народнодемократичното държавно и правно съзнание на днешните властници, все пак съществували и известни различия с марксихеската бюрокрация.

Някога провинциалните боляри обединявали в едно всички форми на властта: военна, полицейска, съдебна, стопанска и идеологическа. Днес, „по места“, тези функции си имат отделни носители, с което централната власт и нейният пореден „култ“ са защитени от децентрализаторските и сепаратистки забежки на местните, миниатюрни подобия на „началника на всичките българи“.

Не на последно място, в комплектуването на държавния апарат е ролята на роднинството и приятелството. Сред тези категории се избирали и изпращали представителите на „новата централна власт“, за да изблъскат с лакти и ритници предишните владетели и владетелчета, „от горе до долу“.

Административното разделяне и преразделяне на ханството на области — кѣмитати, начело с „кѣметове“ или „комити“ и взаимоотношенията между столичното началство и окръжните, също спомагали за издигания на по-отговорна „работа“ от провинцията в Плиска или обратно, което укрепвало още повече върховната власт.

„Теорията“ на единоначалието и подчинението на волята на всички на „единната“ воля на големеца, читателят може да намери в ленинските идиотски обяснения на продължаващия до ден-днешен „преходен период“, а практиката през последните десетилетия от най-новата ни история, изобилствува с илюстрации във всички сфери на живота. На всички негови нива бъдещият изследовател ще намира неизбежния социалистически старши-стражар.

Най-после, ползването на богатия византийски опит, съкратило родилните мъки при появата на институциите и административния йерархически ред, който царува в тях. Разбира се, в съответствие с доминиращото влияние на ордата, през първите два века (до покръстването), чиновническата терминология, от „ювиги хана“ до неговите „хранени хора“, била прабългарска. После започнало частичното ползуване на византийския бюрократически речник, за да се стигне до днешните кремълски чиновци в йерархията.

1.1.5.3.

Държавната власт и нейната вътрешна и външна политика или изкуството да се оскубе перушината на своите и чужди поданици

Политиката е съвкупност от методи и средства, с които се цели завладяването, разширението и стабилизирането на държавната власт над определена човешка маса и населяваната от нея територия.

От подобна дефиниция следват няколко неща:

1) Политиката е немислима въвн от институциите на държавата.

2) Политиката е дело на професионалисти, които притежават средства за нейното провеждане, разработили са повече или по-малко „научни“ методи, стратегия и тактика, и са създали организация, която ако не държи властта в свои ръце, притежава в ембрионално състояние всички нейни атрибути и институти.

3) Който се бори срещу държавната власт и цели нейното унищожение, не се занимава с политика.

4) Този, който е лишен от средствата, с които се овладява и задържа държавната власт, се изключва автоматично от политическата игра.

5) Впрегатната публика, и в най-съвършената парламентарна република, е обект на политиката, върху който се упражнява властта. Нейната роля при диктатурата не се нуждае от коментари.

Дори беглото запознаване с историята показва, че политиката не е нищо друго, освен набор от машинации, чрез които се осъществява непрекъснатия грабеж. Последният сменя само формата и обектите си. Спрямо чуждите поданици продължението на политиката „с други средства“ се нарича война (Клаузевиц). Продължението на войната спрямо „своите“, с чиято помощ властниците превръщат подвластното население във впрегатен добитък, се нарича „граждански мир“.

Разбира се, в историята съществуват политици, които действуват против гражданския мир, но тяхната цел е неговото незабавно възстановяване, след като „последните станат първи“! Така е било от времето на исусовите наместници на земята до днешните маркс-ленински „революционери“ и милиционери.

В социалната история впрегатният добитък носи името роби, крепостни, „свободни“ селяни или наемни работници. С помощта на различни форми на принудата:

законодателство, също-„производство“, правораздаване във вид на екзекуции, експроприации, затвори, интернирвания и охрана на границите на „родината“ срещу бегълците, „народа“ приема волския хомот, ангарията и данъците, покорството и безмълвието.

Вън от границите, подобни резултати се постигат чрез войната. Модерните теоретици разглеждат тази педантично организирана кланица като стратегическа игра. Но такъв вид „игри“ предполагат независими партньори, при които макар че едни печелят, а други губят в края на играта, играчите не се намират в отношение на власт и подчинение. Явно този тип игри са възможни за властниците и главнокомандуващите на воюващите страни. „Масите“, които те изпращат на заклание, са постоянно губиещи, ако не се считат посмъртните почести, поради което трябва да ги считаме като залог на играта.

Разглеждайки войната като „игра“, можем да установим, че въпреки стратегиите и тактиките, както и многобройните хитрости, свирепости или доблести, които придружават войните, вариантите във външната политика са далеч по-малко на брой от шахматните дебюти.

Схемите на организиране на грабежа в отечествената и световна история са банални и до повръщане повтарящи се: Следят се международните или вътрешни „утеснения“ на конкурента, и когато те го доведат до известен праг на парализа, се нанася ударът — фронтален или в гърба. В зависимост от изхода на играта, властта се консолидира при печалба, или в противния случай, привържениците на предишната „генерална линия“ се изхвърлят от държавния кораб, чието управление се поема от нови кормчии на българския народ.

Подобни обстоятелства на „утесненост“, помогнали на хановите да въстанат срещу Византия и плюят на васалството. С тоя си акт те доказали, че разбират от политика далеч повече от Филовци и Живковци. Тези последните са лишени дори от интелигентността (или инстинкта) на плъховете и потъват заедно с продънената лодка на властта.

Политическият период, който преживяваме днес, е един от най-неподвижните в българската история. Международното статукво, установено в Техеран, Ялта и Потсдам, с активното участие на московския пръст на провидението и резигнацията на „народните маси“, създават условия за увековечаване на вътрешното, социално и политическо мъртвило. Затова в течение на повече от 40 години само от време на време някой софийски ибрикчия потъва в неподвижните и миризливи води на блатото, наречено най-нова българска история. (Описано в Шестия том.) Не е изключено старата схема на ханско-византийските борби за „национална независимост“ да възкръсне в огъня на толкова дълго подготвяната трета световна война. Подобна политика може да вземе връх и в една „локална“ война, ако Китай пробие сибирските граници на нашата тройна освободителка или най-после, когато революцията стовари своя топор върху портите на Кремълския дворец. Тогава, в периода на „немирното“ разкъсване на агонизиращия „Трети Рим“ и нашето политическо бласто ще се раздвижи, и от пияната му ще изскочат бъдещите маркс-ленински Багряновци, за да направят напразен опит да сменят днешните ибрикчии с „нови“.

Дотогава, ако народът не стане **Народ**, най-вероятно е да се съхрани Оруелското статукво от „1984“, с неговото равновесие между изкачващите се и слизащи от историческата сцена тригълници и многогълници на световните сили. С вулканичното спокойствие на „локалните“ конфликти, колониалното робство на малките народи и мизерията на живущия във всяка страна „четвърти свят“.

Днешната епоха е епоха на криза. Кризата носи със себе си и декаданса, и ренесанса. В тази епоха „великите“ са без бурни устреми и нямат дори суетната воля на Александър, Цезар, Атила, Мохамед, Тамерлан или Чингиз хан. Днешните „велики“ се вдъхновяват от Метерниховата политика на равновесие на силите и свещен съюз за спиране на часовника на историята. За съхраняване на статуквото и увековечаване на епохата, която властващите са склонни да наричат „Хубавата“.

Но кризата подготвя нова епоха — антипод на сладкия живот, без грижи и рискове.

Епоха на войни и революции, на динамика в раждането и крушението на господствата...

На това място оставяме открит въпроса за механиката, причините, същността, целите и резултатите от войните във феодалистното общество, както и този за моторите на експанзията и империализма в ранното средновековие, за да се върнем към тях във Втория том (при Симеон „Велики“). Очевидно, във от грабежа и стремежа към господство, трудно могат да се намерят други мотиви. А дали те са от „икономическо“ или „политическо“ естество, оставяме да бъде решено от член кореспондентите. За нас е, важно да отбележим, че през езическия период, в борбите за ханския престол и предаването му в наследство, се излели основите на управление, което е предшественик на руското самодържавие и западния абсолютизъм. Създадената „цивилизация“ очертава външната политика на българските ханове от Първото, пък и от по-сетнешните царства.

Ако, както констатирахме в предишните глави, държавната власт се раждала от грабежа, войните и „братоубийствата“, то чрез нейната политика станали възможни собствеността, привилегиите, имуществените и социални неравенства. А те вкупом образували „базата“, върху която се развили своеобразните „производствени“ и класови отношения, на които са посветени част от параграфите в тази заключителна глава.

Дълбоката връзка между властта, собствеността и политиката била схваната още от Шекспировия Ричард, който както знаем, разглеждал царството като своя собственост („Давам половин царство за един кон!“).

В по-ново време ленинската теория и практика демонстрираха неразличимостта на тези основни исторически понятия („Политиката е концентрирана икономика“).

По този начин проблема за „базата“ и „надстройката“ се поставя в нова светлина и ни позволява да преминем към параграфите за собствеността и социал-икономическите отношения при феодализма — този ранен предвестник на реалния социализъм.

1.1.5.4.

Власт и собственост

„Проблемът на собствеността — казва Прудон — след този за съдбата на човечеството, е най-сложният, който може да бъде предложен на разума и последният, който ще бъде решен.“

Усложняването се дължи в не малка степен на вековните усилия на законодатели, юристи, икономисти. Надали има друг проблем, който противоречивите интереси да са направили по-неразбираем и заплетен? Едва ли за друга социална и историческа категория са изказани толкова противоположни съждения?

Едни считат собствеността за кражба, други за начален тласък в политическата история на човечеството.¹

За Томас Мор собствеността е лично право, което е източникът на всички неправди, право, което трябва да бъде отменено! У Хегел тя означава трайно право на притежание, което индивидът упражнява върху определена част (парцел) от света. В този смисъл собствеността, чиято форма е функция от социалния контекст и договорите между личностите, е едно от условията на свободата.

Карл Маркс, повтаряйки почти дума по дума Прудона, пише:

Да се даде една дефиниция на собствеността, като някакво независимо от обществото отношение, отделна категория или вечна и абстрактна идея, означава да бъдем обладани от една метафизическа или юридическа илюзия. Във всяка

¹ Видният земеделски теоретик — Петър Сърбински, преди да открие съществуването на други пътища към „висшето общество“, витийствуваше по мегданите така:

„Човешкият прогрес е започнал в деня, в който първият човек извикал: Тази чаша е моя!“

Жан-Жак Русо е на друго мнение. Той смята, че този, у когото за пръв път проблеснала хитрата мисъл за обсебване и заградил своя парцел земя с бодлива тел, е най-големият престъпник. (Виж памфлета му „За неравенството“.)

историческа епоха — продължава той — собствеността се развива различно и сред серия от специфични социални отношения. Така дефинирането на буржоазната собственост не означава нищо друго, освен описанието на всички социални отношения, присъщи на буржоазния начин на производство.

Всичко това не е попречило на юриспруденцията, още от времената на Рим, да определя собствеността, като право над вещи: правото те да бъдат владени, употребявани, злоупотребявани, продавани или унаследявани.

Съвременните френски юристи я дефинират като право да се разполага с вещта по начин абсолютен, но... под резервата и в определените от законодателя граници.

Авторите на подобни дефиниции изтикват на преден план вещта и правото над нея, като избягват да разгледат отношението между власт и собственост, където, струва ми се, е разковничето. Вместо да се обърнат към масовите, общовалидни и повтарящи се исторически и социални факти, теоретиците на собствеността изясняват нейния произход, същност и форми чрез инстинктите, пестеливостта, трудолюбието или разделението на труда.

Би било претенциозно да мислим, че можем да изчерпим проблема в десетина страници. Към него ще се връщаме във всеки том, осветлявайки различни негови страни, без да забравяме никога, че окончателното му разрешение ще дойде само с обезглавяването на последната глава от историята и заедно с нея на главите на последните „свои“ и чужди властници!

И така, нишка в лабиринта ще ни бъде историята, чиято заключителна фаза — на държавния капитализъм, като че ли най ни приближава до разгадаването на тази гатанка на сфинкса. Било чрез държавни преврати, било чрез войни, понякога само една нощ е достатъчна, за да бъдат превърнати конституциите и нотариалните актове в, както казват, къс хартия, бившите собственици в голтаци и лумпените в патриции.

В световната история, включая българската — двувековна, езическа, се редуват над 14000 (четирнадесет хиляди) войни и двойно повече „мирни договори и споразумения“. Чрез тях, явно или скрито, огромни късове земя, заедно с туземците, добитъка и пр. сменят непрекъснато своите царствени собственици.¹

В настоящия том видяхме средствата и методите, с които славяни и унугундури завладели земите на юг от Дунав, заедно с дошлото преди тях население. С помощта на оръжието ордата изтикала имперските гарнизони, заменила византийската власт с тази на българските началници. Оградила земите, добитъка и седемте или 700 славянски родове и племена с окопи, насипи и стража, и създала едно „правно отношение“ на собственост към новооснованото ханство. Унугундурските началници станали негови собственици, прехвърляйки на свое име собственическите прерогативи на византийския император.

В тези едри линии ние отбягваме детайлите, придружаващи всеки налет на ордата: оплячкосване на покъщнина и стада, изколване на мъжете или откарване на жените в харемите. („Орловият поглед“ на историка не се спира над сантименталности... когато те не ползват „националната кауза“). В звъntenето на желязото и мириса на кръвта налитащата орда се превръщала *mutatis mutandis* в редовна армия, полиция, данъчна власт и т.н. Така се появила първата българска държава, която се наложила подобно струпей върху завареното положение.

Трайното владееене, употреба, злоупотреба и т.н. на земите до и отвъд Хемус, заедно със системната и многостепенна експлоатация на работното население, станали възможни благодарение установяването на държавната власт над този „комплекс“: маса-територия. В този смисъл, Прудон се нуждае от корекция: Собствеността е кражба, зад която стои „законната“ сила на държавата.

Ако в „международните отношения“ правото на собственост се създава чрез войните,

¹ Ако направим една крачка от „великото“ към „смешното“, съвременното гангстерство в САЩ и Италия, с цялата преплетеност в отношенията между мафиозите, които са вън от законите, и тези, които ги „коват“, също хвърля обилна светлина върху въпроса за създаването и прехвърлянето на „правото“ на собственост.

то вътре, в границите на всяка държава, смяната на собствениците се извършва с война на класите, политически преврати и следващите ги административни и законодателни актове. Последното личи и в цитираната френска дефиниция, съобразно която, „свещеното“ и „неприкосновено“ право може да бъде ограничено и дори ликвидирано от държавата.

Политиката на реквизиции, конфискации, етатизации или „национализации“ на предприятия и цели браншове в индустрията, земеделието или банковото дело, илюстрира и днес начина, по който това право може да бъде отнето или прехвърлено върху друга „юридическа личност“. Читателят може да намери още по-фрапиращи свидетелства в главите, посветени на началните години от най-новата отечествена история (Том шести), когато всички частни капитали станаха държавна собственост за един ден — 23 декември 1947 год. За подобна операция в земеделието бяха нужни няколко години.

Очевидно, държавната власт със своята въоръжена сила, има пряко отношение към създаването на правото на собственост. Както споменахме, един метеж, преврат или революция, сменят за една нощ притежателите на богатствата. Политиката наистина се оказва концентрирана икономика, а изброените исторически актове ни позволяват да изкажем следното твърдение:

Собствеността е материализиране на властта, реализация на политиката, или една от формите, в които се проявява властта.

Исторически властта е „демиург“ на собствеността, макар че последната е цел на властниците. Затова за обективност можем да добавим забележката на американския социолог Перло за Конгреса на САЩ:

„Много конгресмени станаха богаташи, но не е малък и броят на богатшите, които станаха конгресмени“.

В светлината на това непротиворечиво единство между властта и собствеността става очевидна несъстоятелността на опитите да се дефинира собствеността, като съвкупност от вещи или отношение между човека и вещта.

Откъсването на правото на собственост от властта и подмяната на отношенията между класите, с тези между „юридическата личност“ и вещите, е нечистоплътен и негоден метод. Достатъчно е да спрем погледа си върху разигралите се събития на острова на Робинзон и о-в Баратария, където, макар и временно, по прищявката на херцога, Санчо става губернатор.

В първия случай, въпреки веществените предпоставки, липсата на „общество“ и „ближни“ прави безсмислено правото на собственост върху острова. Нотариалният акт дава своите плодове само когато собственикът разполага с абсолютно предана губернаторска гвардия, с чиято безкористна помощ само той може да установи правни отношения с поверените му за временно ползуване поданици.

Неяснотите в имуществените отношения като че ли се засилват от понятието частен собственик, зад което се скриват най-различни социални феномени: монополист и бакалин, индустриална акула и кърпач на стари обувки, латифундист и подобен на кентаврите дребен собственик — хибрид между впрегатен добитък и яздач.

Тази социална абстракция поощрява юридическите спекулации, с които собствеността се свежда до отношение между човека и вещите. Но що е вещь? Очевидно юридическите дефиниции не се отнасят до слънцето, въздуха или водата (прочее, последната все по-често се превръща в стока). Макар и да не го казва в явна форма, под движими и недвижими имоти юриспруденцията подразбира вещи, които са овеществен човешки труд. Тези „вещи“, в най-едри линии, се делят на оръдия на труда и предмети за лична или колективна консумация. Или, ако си послужим с марксовия жаргон — производства от групи „А“ и „Б“.

През вековете тези обекти на собственическото право и *анетими* се създавали чрез труда на роби, селяни (с всичката неточност на това понятие, което е от рода на „граждани“), или наемни работници. А се присвоявали от техните господари, съобразно законно-установения ред.

Следователно, правото на собственост се свежда до правото да се присвояват продуктите на труда на работните класи, т.е. до правото да се разполага с чуждото работно

време.¹ Така зад имуществените отношения откриваме социалните, които се характеризират с господство, присвояване и експлоатация. Тези отношения са немислими без властта! Тя, със своята правна и данъчна система, с даренията и възнагражденията, с военно-полицейските, бюрократични и съдебни институции създава и утвърждава правото да се владее, употребяват, злоупотребяват, унаследяват и т.н. „късове на света“ (съобразно хегелианската дефиниция).

В света на „реалния социализъм“ частните собственици са експроприирани от държавата (спорадично появяващите се и изчезващи по волята (?) „непмани“ са изключение, което само потвърждава правилото за определящата роля на политическата власт в създаването и мутациите на имуществените отношения). „Експроприацията на експроприаторите“ се оказва най-банално поглъщане на множеството едри и дребни собственици, върху които дотогава е била децентрализирана властта, от един-единствен — „народния“ Левиатан.

Изчезването на частните собственици обаче ни най-малко не изменя същността на имуществените отношения, ако под това разбираме съхранение на господството, експлоатацията и зависимостта. Историята само е сменила тяхната кожа. Собствеността е станала държавна, т.е. на властващата класа, която се опитва да оглушава тези, които изстиска в „общонародните“ заводи, мини, аграрно-промишлени комплекси, услуги и т.н., чрез диалектическа софистика.

В лицето на държавно-капиталистическата класа властта и собствеността се сливат окончателно. Стават тъждествени. Тя е обладател на политическата диктатура и икономическата мощ. Маските са свалени и „опосредстванията“ елиминирани, за да стане ясно и за слепите, че зад юридическите понятия власт и собственост се крие един и същи, по-общ социален феномен: **господството на човек над човека**. В този смисъл ние твърдим, че собствеността е само една от проявите на властта. Тя е власт в икономическите отношения, чиято главна характеристика е експлоатацията.

Организацията на грабежа и начините на разпределение на награбеното между паразитите, определят формите на собственост. Класификацията на обирите и бандитските методи са обект на специални изследвания. Интересуващите се отправяме към ненаписаната наша книга „Наръчник на политическия гангстер“ и капиталния труд на Курцио Малапарте „Техника на държавния преврат“. Тук приковаваме вниманието на читателя върху двете възплъщения на собствеността: частна и държавна.

Тези две форми се срещат на всяко стъпало в световната история — от люлката на цивилизациите до днес.

В Елада: в Атина собствеността била частна, в Спарта — държавна. В Египет и Месопотамия държавната собственост била преобладаваща, ако не изключителна. Прототипът на платоновия социализъм се намира в „идеалната държава“ на фараоните! При феодализма икономиката е „смесена“. В градовете съществували „свободни“ занаятчии. Над селата, в които през средновековието живеели повече от 90% от поданиците, властвували „благородници“. Независими или включени в йерархическата система, според степента на централизация на властта във феодалното общество. В „най-висшата му фаза“ — абсолютизма, земята принадлежала на краля, който я предавал за „доживотно ползуване“ на заобикалящите го куртизани и метреси, военначалници и чиновници. Господстваща била държавната собственост и при султаните и останалите ориенталски деспоти. Двете форми на собственост са си поделили и днешния свят на *капитала*, с неговите „Изток“ и „Запад“.

По-точните изследвания във времето и пространството биха доказали, че държавната форма на собственост е доминираща в човешката история. Този факт, както вече посочихме,

¹ Разбира се, виждал съм и дребни собственици, които „владееят“ сечивата на труда и произведените с тях продукти, доколкото те не са предназначени за данъци, наряди или пазара, където монополът ги превръща в източник на мизерията на стремящите се да станат „хора“ дребнособственически кентаври. По аналогичен начин добре организираната данъчна, полицейска и съдебна власт може да превърне „владеещото“ на една мотика („средство за производство“) в доживотно проклятие!

с нищо не променя експлоататорската същност на собствеността. Етатизацията само служи като акушер на нейната концентрация и централизация. Тя ускорява превръщането на отделните парцели частна собственост в единна, тотална, държавна.

В първия случай господството и експлоатацията се извършват на части и многостепенно, така да се каже, „отдолу — нагоре“. При което всеки местен господар си има своя „крепостен акт“ и право да употребява „ближните си“. В другия — злоупотребата е директна — „от горе на долу“. Крепостният акт се нарича божествено право, конституция или историческа необходимост.

При етатизацията впрегатният добитък се премества и настанява от частните в държавни обори, които далеч невинаги са по-чисти и хигиенични. Този акт троцкистите наричат „завоеванията на Октомври“ или „придобивките на пролетариата“.

В частни или държавни обори правото на собственост се свежда до впрягането на двукракия добитък. До правото да се разполага с чуждото работно време и резултатите от неговия труд. До монопола да се организира или заповядва организирането на трудовия процес.¹ Класата на господарите надзирава и дирижира неговия ритъм, планиране и цели. Тя присвоява и плодовете.

Следователно, правото на експлоатация е следствие от правото на собственост, а последното произтича от правото на по-силния. Юридическото многословие маскира господството, което експлоататорите упражняват върху останалата част от „народа“. То изисква цяла система от институции, въоръжени корпуси, закони и морал, с които се поддържа страхът от глада и несигурността.

Правният характер на имуществените отношения означава само, че те са подчинени на дадено законодателство. Последното е израз на волята и интересите на господарите. През кризите, които предшествуват и съпътствуват смяната на собствениците, то може да бъде компромис между борещите се.

В световната история борбата на класите, които олицетворяват двете форми на собственост, най-често е завършвала с победа на държавната собственост. Ръководени от противни съображения, либерали и марксиста заобикалят този факт. А той е пряко следствие от историческата функция на държавата: ограбване на поданиците и „чужденците“. В тази функция частните собственици са само неканени посредници. Конкубината им с властниците се дължи по-скоро на взаимния страх от хидрата на народния бунт. Но последният не може да премахне вековната конкуренция между двете форми на господство, нито естествения стремеж на властниците да останат единствени притежатели на награбеното. Другата форма на собственост, при която държавата прехвърля правото за владение, употреба и злоупотреба, върху частни лица, е аномалия. Ролята на „нощен пазач на буржоазията“ не е по вкуса на държавния мъж. Тази аномалия трая у нас едва седем непълни десетилетия. Но и в този къс период господството на буржоазията с нейната свещена и неприкосновена частна собственост бе частично и условно. Достатъчно е да припомним, че мини, банки, пощи, железници, гори, пътища и т.н. бяха собственост на държавата, както е и днес. Към това трябва да добавим целия държавен бюджет, чрез който властниците извършваха преразпределение на награбеното от чакалите на частната инициатива. Без да забравяме армията, полицията и администрацията, към които модерната демокрация прибави партийната и синдикална бюрокрация. Всички вкупом образуват гръбнака на държавата, който статистиката се опитва да скрие сред т.н. трети сектор или „услугите“.

Бременността на неограничената частна инициатива и нестабилността на „отвореното“ общество, се доказва и от появата на Цанковци, Звенарите, Луковци, Дочевци, д-р Кунчевци и други абортирали „преходи към свръхчовека“. Макар и под други знамена и с чужда помощ, техните плахи опити и апетити бяха радикално осъществени на 9.9.1944 г. С това борбата на класите и слоевете вътре в тях завърши с тоталното ликвидиране на частните

¹ Монополът, или безразделното господство (власт) върху дадена област на икономическия живот, се е налагал много по-често със силата на оръжието, отколкото чрез свободната, нерегламентирана от държавата конкуренция, която е отражение на борбите за съществуване в джунглата.

собственици. Обществото се оказва окончателно замразено в две класи. Едната господства (има властта и собствеността съобразно йерархията и демократическия централизъм), а другата се подчинява (работи като вол и мълчи като риба).¹

Наличието на двете форми на собственост по протежение на цялата история, във всички „социал-икономически формации“ само доказва, че одържавяването не изменя същността на цивилизацията.

Това твърдение е вярно и за българското средновековно общество. През езическия му период борбата между двете тенденции довежда до замяна на боилите собственици от един-единствен господар и заграждащите го чиновници. Новата класа, която се конституирала чрез и в апарата на държавата, употребявала и злоупотребявала колективно „общонародната“ собственост на ханството, спазвайки чинопочитанието.

Но ако от социологическа гледна точка двете форми на феодална собственост са неразличими, тогава защо дворцовите сфери били разтърсвани от непрекъснати комплоти, обезглавявания, невидими удушвания, спуквания на черепи и „самоубийства“? Защо били всичките тези персонални пенсионираня в манастирите, ослепявания в тъмниците или „избиране на свободата“ в позлатените кафези на византийския двор? **Защото** да имаш и нямаш, да си кесар или нищий, не е едно и също! Стремящите се към властта и богатствата не се интересуват от тънкостите на социологическите анализи, нито от зрителния ъгъл на впрегатното стадо.

Казахме стадо и неизменно пред нас застанаха историческите фигури на народните пастири. В букварите обикновено говорят за скотовъдство, земеделие, занаяти, индустрия и тем подобни, за да ни обяснят как „поминувал“ даден народ в дадена епоха. И отминават с мълчание поминуването на властниците.

Видяхме, че техният основен поминък е грабежът и войната. (В понятието грабеж влизат освен експроприациите на цели слоеве от населението, всички повинности и данъци, „принадени“ продукти и стойности, платено и безплатно слугуване — от ангарията до бригадите и „комунистическите“ съботници). Практикуването на грабежа вътре в господарството предполага един бранш от скотовъдството, за който в учебниците по зоотехника не обелват ни дума — човековъдството. Историята изобилствува с примери на екстензивно и интензивно човековъдство. Заселването на славяни, цигани или затворници, изпращането на младежта да усвоява целините и „националните обекти“, насърчението на раждаемостта със строга охрана на границите, са само част от разновидностите на този премълчаван поминък на народните пастири.

Освен над размножението на поданиците, властниците бдят за рационалното използване на човешките стада. Така напр., Елисавета превърнала обработваемите английски земи в пасбища, а „народната“ власт обезземли селяните чрез Те-Ке-Зе-Се-тата, за да освободи работните им ръце от земеделието и ги насочи към индустрията, където грабенето се оказва по-доходоносно. Изобщо, властникът постъпва с управляваните така, както едрият скотовъд — със стадата от овце, говеда или свине: развъжда ги в „обществените“ паши, ливади, прерии, планини или градски боксове, за да ги остриже, издои, впрегне в ралото, ползува за товар и превоз, изпрати на пазара или в кланицата.

Това човековъдство, под скиптър на държавния задник, се величае от патриотите като родолюбие. На многодетните дават медали и надбавки, а оглупяваната в школото публика още от млекопитаеща възраст изгубва способността да тегли паралели с овцевъдството, говедовъдството или свиневъдството. При добра воля, паралелизма може да бъде удължен: В полицейските школи и казарми се обучават преториански песове за охрана на пастирите от стадата, и стадата от разпръскване.

Така се създава самозадоволяваща се и затворена скотовъдна система, в която

¹ Някои оспорват собственическия статут на класата колективен притежател, понеже тя нямало на кого да продаде „общонародната“ собственост. Трябва да им напомним, че при тоталния монопол върху собствеността и вътрешния пазар, продажбите на едро и дребно, на „род“ и „родина“ се извършват на международния. При това, съвсем не в традиционните форми на една клирингова спогодба, да речем.

човековъдството се оказва стотици пъти по-рентабилно от останалите отрасли на животновъдството.

За имуществените отношения в ханството и формите на собственост не разполагаме с много сведения. Не се знае дали новата власт запазила заварените „начин на производство и производствени отношения“, или действувала „революционно“? Няма сериозни изследвания за формите на грабежа през езическия период. Либералните и фашистувачи професори смятат, че тези проблеми са под достойнството на тяхната чиста наука. А марксистическите им колеги повтарят до втръсване приказките за ранния феодализъм и презрялото робство, или бръщолевят за разни бази, надстройки и пристройки. Затова не ни остава нищо друго, освен да съдим по аналогия с това, което изследванията откриват във Византия, Азиатските степи и в ранна Русия, за чиито славяни, чл.кор. Бурмов е открил, че били най-близо до българската група. Навярно всеки нашественик правил своя принос в изграждането на новото общество. Всичко това усложнявало имуществените отношения, правейки ги смесени и многоетажни.

С голяма вероятност можем да твърдим, че и тогава собствеността, която по него време се състояла предимно от земя, четирикрак и двукрак добитък, се делила на:

- а) Ханска или Общонародна,¹
 - б) Родова или кооперативна и
 - в) Лична,
- както си е и в днешната конституция.

Какви са били процентните съотношения на тези три дяла, е мъчно да се установи, но появата на много просяци и разбойници още преди и по Крумово време, показва, че първата форма (а) е поглъщала прогресивно останалите две.

Какви социални категории и разреди изникнали върху тези форми на собственост, се опитваме да изясним в следващия параграф. Тук само отбелязваме, че подобно деление на собствеността или властта, се прави в учебниците и конституциите за удобство. В живия живот политическата, икономическа и духовна власт са солидно оплетени една в друга, и ликвидирането само на една от тях е абсолютно невъзможно при съхранение на останалите. Подобно на християнски бог властта има три лица. Собствеността е едното от тях! Затова с унищожението на държавната власт ще бъдат ликвидирани и собствеността, и безпомощността на човешкия дух, която ражда вярата в богове и чудеса!

1.1.5.5.

Властта и класовата пирамида, или както казват кандидатите на историческите науки, „зараждане и развитие на феодалните отношения“ в езическа България

Въпросът откъде са се взели класите с техните слоеве и йерархията с нейните „чинове“ предизвиква истински хаос от отговори сред авторите на школки буквари.

Едни, подобно Съселова, направо отричат съществуването им и твърдят, че прабългарското общество било... безкласово. Други, знаейки, че мълчанието е злато, не казват нищо по въпроса. Трети ни уверяват, че това е от бога, и че земната йерархия е отражение на небесната. Останалите твърдят, че класите в обществото, подобно клетките и органите, изпълняват функциите, за които са предопределени или годни, или пък ги свързват с резултатите от дарвиновата борба за съществуване. Най-хитрите обясняват появата им с „усложняването на обществения живот“, или вследствие влиянието на турци, китайци или византийци, и най-последно, с наличието на имуществено неравенство.

Последното е една тавтология, защото именно имущественото неравенство е една от главните характеристики на класовото общество. Следователно, самото неравенство се нуждае също от обяснение.

¹ И без кавички читателят ще схване иронията. За съжаление неговото ухо все още не е така изострено, когато среща в площадката фразеология „народно имане“, „народна армия“, „народна банка“, и т.н. Последните са толкова невъзможни, колкото и народната власт. Властта предполага властувачи и подчинени, а собствеността — експлоататори и експлоатирувани!

Подобно свободата и равенството, господството и експлоатацията са неделими!

Многообразието на отговорите сочи трудността на въпроса.

Влиянията и подражанията, без да му отговарят, само го изместват. А опитите да се обясни произходът на класите чрез позовавания на анатомията, физиологията или зоологията, представляват само транспониране на съвременните класови общества върху животинските стадни видове, чиято организация е резултат от приспособяването към природната среда, борбата за съществуване и другите инстинкти. Разбира се, последните не са били чужди и на човешкия род. Техен резултат е предисторическата форма на съществуване на човешките родове и групирания. Остатъците от нея все още могат да се намерят сред индианските племена от двете Америки или при туземците от Полинезия. Но в основата на експлоатацията, без която класите са невъзможни, не стои животинската природа на човека. Във фауната няма видове, чиито екземпляри се експлоатират едни други. (Без да отричаме канибалството, все пак трябва да посочим, че не всички мечки са стръвници, както не всички хора се стремят към властта, макар че биологическата им природа е еднаква).

Експлоатацията не е съществувала и в предисторическото човешко общество. Следователно, тя е исторически феномен, подобно държавата. И причините за нейната поява и развой, от грабежа на ордата до днешните по-рафинирани и „законни“ форми, следва да се търсят в политическата история на всяко „племе“.

Към нея се отправяме в търсене на генезиса на класите и йерархията, знаейки, че сведенията за „първоначалния тласък“, който разделил членовете на ордата на „аристократи“ и „селяни“ са твърде оскъдни, а интерпретациите им — мизерни.

Още в първата глава на този първи том ние установихме в хармония с Блажения Августин и Прудон, че „в начало бе обира“. Разбира се, създаването на това, което подлежи на обигане, става в производствения процес, но самият обиг се извършва в сферата на разпределението. То зависи от съотношението на силите, а начинът, по който се събира и разпределя плячката, определя физиономията на човешката цивилизация.

„Авангардът“ в тази историческа дейност са тези, чийто поминък е грабежът, както и да се предрешават през многобройните векове, изтекли от появата на първия властник. От тях се създава военният и административен апарат на държавата, както много столетия по-късно от тези, които бившата власт наричаше кокошкари, БКП създаде своите началници на окръжни участъци, затвори, Т.В.О., армия и бюрокрация.¹

Богатствата на хана и роднините му, които образуват част от икономическата мощ на аристокрацията, имали за свои източници „разкриването на вътрешните резерви“ (или отрискването на брашнения чувал чрез присвояване на земята и плодовете от труда на „съотечествениците“) и победоносните войни (достатъчно е да си припомним откупите, скъпите кожи, копринени дрехи, злато и сребро, обира на хазната край Сердика, завладяването на „нови земи“, многобройните пленници, оплячкосването на покъщнина, добитък, оръжия, инвентар и предмети на изкуството, лъвската част от които отивала в ръцете на хана и неговите хранени съратници.)

По силата на неизследвани закони, създаващите се в този процес класи от своя страна също се подразделяли на пластове, образувайки общество, което наподобява многоетажна сватбена торта.

Горният слой на аристокрацията, който съответствувал на днешната номенклатура, се наричал боилство. Според отношението им към столицата или разстоянието до резиденцията на чорбаджията и честотата на сядане около ханската софра, боилите се делели на „вътрешни“ и външни, а според големината на торбата зоб и поверената им „отговорност“ — на велики и малки боили. По-второразредните се наричали багаини. Към тези две категории „благородници“ били разпределени и славянските големци — жупани, таркани, копани и т.н., за да се циментира морално-политическото единство между ръководните другари на

¹ Червената армия и Ялтенските спогодби деформираха класическата схема на държавно и партийно „строителство“, като на политическата авансцена бяха настанени пристигналите от емиграция чужди агенти, но това е обект на Шестия том от тази история.

новосъздаващия се българо-славянски народ.

Към служебната аристокрация трябва да се прибави и т.нар. дружина на хана — прототип на опричниците на Иван Грозни или на „органиите“ — с която вождът въвеждал ред и законност, превръщайки цялата останала бюрокрация в система от трансмисии между себе си и от бога поверената му българо-славянска рая. Шеф на ханската дружина бил „ичиргу боилът“, т.е. най-вътрешният между вътрешните боили, който навярно изпълнявал функциите на днешния вътрешен министър. Той, наред с кавхана и хан боила коловър, бил един от тримата велики боили в ханското обкръжение.

Разбира се, с течение на вековете „животът се усложнявал“ и заедно с него и разделението на „труда“ между властниците. Но още в тази най-ранна езическа епоха, могло да се съзрат чертите на великото време, в което имаме щастие да живеем.

За да приемат социалните мутации един по-естествено научен вид, нашите „исторически материалисти“ твърдят, че като естествен материал за фабрикуването на потомствени благородници послужила „военно-племенната аристокрация“, която на свой ред се образувала от племенните вождове и родови старейшини, които в новосъздалата се обстановка, бъркайки в меда, продължавали да говорят за свобода, братство и равенство, макар че от непрекъснатото облизване на пръстите и от „заделяне от залька си“, отдавна били станали „по-равни от равните“.

Начините, по които се стигнало до трайното разделяне на българското „племе“ на имащи и нямащи, на властници и поданици, на „федериращи“ и „федерирани“, с една дума на аристокрация и народ са много, но същността им е еднаква.

Овлaдените нови земи в Тракия и Македония, в днешна Югославия и Унгарската Пуста, обикновено ставали държавна собственост, а част от плененото население — превръщано в роби на ханската държава. Така с помощта на държавния апарат и законодателната политика, се засилвали имуществените различия и класовото неравенство в ханството.

Концентрирането на земевладението в ръцете на държавата се ускорявало и от вътрекласовите или междуродови борби сред боилската аристокрация, за ханската служба и върховната власт. Победата на една от борещите се партии обикновено водела до избиването на цели родове от прабългарски „благородници“. Естествено, тяхната движима и недвижима собственост отивала в ръцете на победителите, т.е. на новата законно-установена ханска власт.

Променливостта в изхода от тези борби през първите два века направили отношенията на собственост и социална зависимост твърде динамични, и заедно с това по-трудно уловими от изследователя, очертаващите се тенденции на класова кристализация в старобългарското общество.

Най-после покорството и трудолюбието на народното стадо, чието развъждане и опазване както видяхме, е една от постоянните грижи на народните пастири и вълчата им свита от преториянци, също благоприятствували за отдалечаването на полюсите.

Във всички тези случаи борбата за власт и свързаните с нея преразпределения на плячката и привилегиите, създали класата на аристократите, а не някакви си имуществени неравенства и „производствени отношения“. **Аристокрацията у нас излязла директно от властта, а не от собствеността**. Както впрочем това стана и след 9.9.1944 година.

Появата малко по-късно на другата господствувала през цялото средновековие класа — духовенството, също не влиза в марксистическата схема за социална диференциация. Църквата със своите архиепископи, калугери и попове, подобно рицарите на меча или акционерите с партиен билет, създавала в борба и компромиси със светските бандити апарат, който раждал собственост, привилегии, богатства и охолство, отнемайки ги от предишните им езически собственици.¹ Обстоятелство, което обяснява доста рационално бунта на 52-мата боляри, малко след покръстването, през 866 година.

Утвърждаването на ханската власт върху част от ексвладенията на Византия и победата

¹ Тя правила това „в името на Отца и Сина!“

на абсолютизма над боилството, позволило да се насочи острието на грабежа навътре, към своите поданици. Войната срещу тях завършила със създаване на класите на зависимите „сънародници“. Последните също били подредени в категории и разреди, каквито съществували вече във Византийската империя и в „Отдел Затвори“ от по-ново време.

Понеже в онази епоха земеделието било главният сектор на производство на материални блага, то селяните станали главният обект на вътрешната политика на властниците.

Тази земеделска политика на ханската власт се разгъвала в две посоки:

а) Към обезземляване и изгладняване на колкото се може повече поданици, като земята се съсредоточи в ръцете на властващото малцинство, и

б) Към заставяне на обезземлените селяни да дадат труда си за „обществото“.

В овладените територии новите завоеватели обезземлявали „инородците“ без юридически тънкости. Отнемането на земята на славянобългарските сънародници се извършвало често „легално“ и законно, като владетелят или органите на централната власт си служели с актовете на административни разпоредби:

„С помощта на държавната организация научаваме от стр. 162, том Първи на ЧИБИ, върхушката можела да отнеме земята на селяните, без те да могат да (?) попречат“ (Въпреки откритите от Хана „Бюра жалби“).

Чрез т.н. дарствени грамоти, ханът можел да предаде цели села, заедно с добитъка, жителите и имотите им, под властта на съответния кавхан, таркан, жупан или партиен тупан.¹

Мотивите за подобни дарения имали често освен политически и религиозен характер. Преди покръстването съгрешилилите пред Тангра християни (или „заподозрени“) били подарявани на произвола на местните хранени хора. По-късно, когато съдбата в лицето на Михаил Трети — Пияницата, разбъркала картите и ролите се сменили, промяна претърпели и обектите на закрепостяване. В глава Първа от „закона за съдене на хората“, може да се прочете:

Всяко село, в което се извършват езически обреди и заклинания, да се отдаде на божия храм, с всичките си имоти!

Тези езически аристократи, които не съумели да вземат крутия идеологически завой, отстъпили местата си върху „обществената“ стълба на една нова класа от паразити — духовенството. Откъдето пък може да се заключи, че „производствените отношения“ на Маркс неведнъж се раждали в сфери, които имали много малко допирни точки с производството.

Опитите да се обясни разоряването и изгладняването на грамадната част от земеделското население с войните, епидемиите и природните бедствия (стр. 165, т. втори, ЖИБИ), макар да се ползват и в наше време, трябва да се считат негодни, защото същевременно на другия полюс богатствата растели.

¹ В достигнатата фаза на „зрял социализъм“ явната крепостническа зависимост се прикрива от паричните отношения и заплатите, чиито разлики между нисшите и висшите, често надминават 1:100! Днешният партиен дерибей от „национален или областен мащаб“, вместо да получи 100 броя двукрак, впрегатен добитък от божия наместник, за своя общественно-полезен труд във висшите партийни и правителствени сфери, получава 100 пъти по-голяма заплата.

Някои от готвещите се да му вземат службата по време на априлския пленум в 1956 г. поставиха въпроса: Колко струва на час Вълко Червенков на българския народ. Вземайки под внимание дворците, банкетите, метресите, охраната и прислугата, безотчетните и представителните за посещения и посрещания на държавни и партийни задници, въпросните „другари“ смятаха, че цената от 1000 лева на час може да се смята скромна. През тези героични години 70 лева бяха една прилична месечна заплата, откъдето следва, че ръководният шопар е получавал:

$$(1000:70) \times 24 \times 30 = 10000$$

(Сметките са приблизителни и приведени към днешния курс на лева!) Т.е. „Бай Вълко“ струвал над десет хиляди добри месечни заплати, или пред нас е помещик с 10 000 мъртви души. Едва ли има основание да се мисли, че посрещаният и изпращащ гостите в многобройните си резиденции с хеликоптери и лични самолети днешен диктатор струва по-евтино.

Водени навярно от патриотични подбуди, българските историографи единодушно твърдят, че нашите селяни, макар и бедни и гладни, били „свободни“, или още „държавни“, защото зависели и били в пряко подчинение не на местни феодали, а на органите на централната власт, което е от изключително значение, защото:

„Подчинението на селяните пред органите на държавната администрация се свеждало до *обичайното* и типично подчинение на поданиците на една държава, които плащали данъци и изпълнявали тегоби за нуждите на войската и чиновническия апарат.“ (стр. 162, т. втори, ЖИБИ)

Всъщност въпросната „свобода“ била остатък от селските родови общини, които се съхранявали в целия свят, в течение на столетия и със съответни изменения били вграждани в новия европейско-феодален или азиатско-деспотичен пейзаж.

Понеже няма сведения за нарушаване на описаната идилия от селски бунтове и палежи, може да се заключи, че и в тогавашното бълг. общество отношенията между господари и народ били „дружески“! Не че нямало експлоатация, но тя — казват ст.н. сътрудници — не била феодална, с характерните „феодални производствени отношения“, защото „непосредственият производител не бил поставен под петата на местния господар, който да е върховен собственик на имота му, и в това си качество да се отнася към него като към зависим човек, когото той можел да товари с различни задължения“.

В унисон със съвременната терминология и „етапи на изграждането на социализма“, академичите окачествяват езическия период като „обществено-икономически процес на построяване основите (базата) на феодализма в България“.

Характерно за този етап било не индивидуалното и пряко господство на българо-славянската „аристокрация“ над имота и живота на селяните, а „колективната“ и „опосредствувана“ чрез държавната власт експлоатация. (Пак там.).

Тъй като подобни твърдения натрапват незаконни аналогии между ранния феодализъм и зрелия социализъм и читателят може да сбърка епохата, в която живее, Херодотите бързат да го уверят, че „Подчинението на органите на държавната власт и това пред дружината на местния господар — върховен собственик на земята, *не са идентични явления*!“ (Том втори, колона втора, стр. 162)

Макар и подчертано, твърдението не е много убедително, затова те търсят научни разлики. И ги намират в имущественото неравенство и частната собственост, като необходима предпоставка за феодалната експлоатация. Но имущественото неравенство съпътствува всички цивилизации — от робството до „социализма“, без формата на собственост, частна или държавна, да е попречила на експлоатацията в нито една от познатите ни „обществено-икономически формации“. Всички те, без изключение, притежават своите частни и държавни разновидности: Робството в Атина и Спарта, в Рим и Египет; Феодализма в Западна Европа и Ориенталските деспотии; Частния и държавен капитализъм в днешния свят. Нещо повече, Църквата, която е един от най-едрите феодали, била колективен собственик, макар че „братята во Христе“ си имали своята йерархия и неравенство, които с нищо не отстъпвали на светските.

Все в порядъка на „доказателствата“ е и делението на принудата, която съпътствувала всяка от изброените цивилизации, на „*икономическа и извъникономическа*“, с чиято помощ селяните били заставяни да работят за „общото благо“.

Бидейки теоретически „свободни“, нашите селяни работели за чужда сметка само „по силата на икономическата принуда, т.е. по силата на нуждата от прехрана“ (Том първи, стр. 75, ЧИБИ), т.е. гладът принуждавал безимотните да търсят работа в имотите на богатите, а не голото насилие на властта спрямо поданиците.

Тези марксихески финеси и научни бръщолевения не пречели на богатия да става богат вследствие властта си. Отнемането на нивите, ангарията, съхранението на богатствата и т.н. са невъзможни без полиция, и при масови брожения — без армия (т.е. без „извъникономическо“ насилие).¹

¹ Епохата на „колективизацията“ и създаването на ТКЗС-та по биковия метод (нежелаещият да стане член на

Несъстоятелността на делението на принудата на икономическа и полицейска личи от пресните примери на откарване на „антисоциалните елементи“ на о-в Белене. Оставени сред върбалаците, блатата и комарите на „самоиздръжка“, те се виждали в чудо и търсели каква и да е работа по за 50–60 стотинки на ден, в местното ДЗС, което в хубавата епоха се наричаше „Сталин“. Ще оставим на аспирантите да решат арестуваните и откарани от милицията „нуждаещи се от прехрана хулигани“ с кой от двата вида принуда са се срещнали на острова на блажените?

Хиперболизирането на разликите между частната и държавна собственост, особено при политическа и социална система, която най-добре се характеризира с прочутата фраза на Людовик Четинадесети, цели да ни отдалечи от паралелите.

Явно, отбягвайки проблема за отношението между власт и собственост, и отминавайки с мълчание очевидния факт, че неравенството спрямо властта ражда неравенство спрямо собствеността, марксистическите философи на историята искат да маскират ролята на държавата като експлоататор и творец на класовите отношения, и да ни пратят за зелен хайвер.

Прочее, тази роля на държавата личала още в ембрионалния (?) период на банда от паразити. Според летописа на Михаил Сирийски, когато славяните нахълтали трайно в пределите на Източната Римска империя, те се обърнали към изпокритото се местно население с призови от вида: „Излезте и сейте и жънете! Ние ще вземем от вас като дан само половината!“

Както ни учи Енгелс (в „Произход на семейството, частната собственост и държавата“) подобна форма на експлоатация и независимост била „по-мека“ и стигнала само до феодализма, а не до античното трудово, нито до ориенталското домашно робство.

Чл.кор. Бурмов, коментирайки Михаил Сирийски в духа на по-младия от двамата класици, казва на стр. 4:

„Славяните, следователно не се стремели да превърнат покореното население в роби, нито да му попречат да извършва своята работа в полето (какво благородство!). От него те искали само половината от производството му“ (и какво великодушие!)

В апела на славяните е резюмирана цялата „зеделска политика“ на държавните мъже — олицетворение на организираното насилие. „Философията“ на тази политика се състои в дозиране на обира на селяните, Колкото и тривиален да изглежда проблема, неговото решение изисква „научен подход“ при определяне прага на доене, стригане и клане, който се понася от народното стадо, без това да предизвика отчаяние и отказ да се работи.

Начинът по който се вземала въпросната част от дохода на поданиците, определял техния социален статут и заедно с това и „цивилизацията“.

Тази политика създала няколко категории „свободни“ селяни. Имало селяни собственици, наречени мортити. От тях държавата вземала половината от дохода под форма на данъци. Друга категория — изполичари, работели под аренда земята на едрия собственик, който задържал за себе си половината от добива. И най-последно, безимотни наемници — мистоти, работещи срещу заплащане. Те получавали под формата на надница (навярно натурална) половината от изработеното.

Въпросната „половина“ се движела от 1/10 до 9/10 от дохода в зависимост от съпротивата, която селяните оказвали срещу „мероприятията“ на властници и собственици.

Към тези три категории селяни, които нашите историци наричат „свободни“, за разлика от крепостните, които собственикът можел да продава и купува, следва да се прибавят просящите и разбойниците, които били не пряк, а косвен резултат от Крумовото законодателство и политика.

С верския и културен живот на всички тези селяни, с техния бит, радости и скърби, суеверия, вълнения и стремежи ще се занимаем в томовете на „История на народа“. Тук до

„колектива“ бил затварян в обора с общинския бик и стоял там, докато се убеди в това, че новият начин на производство бил по-прогресивен) е илюстрация на ролята на държавата в създаването на „производствените отношения“!

тях се докосваме само доколкото те са обект на държавната политика и социална основа на пирамидалното средновековно общество. Още повече че от политическата история селяните били и формално изключени — по закон.

Самите научни тахтаби не са единодушни помежду си при определяне статута на голяма част от селяните, за които не се знае дали участвували в строителството на феодализма като крепостни, с ангария, дължима на поземления собственик, или като „свободни“ с ангария в полза на държавата (което съществено променя нещата, след като последната е общонародна). Научните проблеми се усложнявали и от наличието на категория селяни, които се намирали в „договорни“ отношения с господарите си. И когато селянинът не устоявал на договора, т.е. не можел да издължи „половината“ или да завърши в срок работата, за която го бил наел господарят му, последният отнемал нивите (ако селянинът имал такива) или преразглеждаше договора, задължавайки го с нови тегоби и денгуби. Новият „договор“ често се простирал до края на живота, оставяйки на селянина свободно време в царството небесно, което както ни учат поповете, принадлежи на нищите духом.

Всички тези пътища, колкото и различни да ни изглеждат на пръв поглед, довели до издигането на крепостничеството в ранг на „национална институция“.

Мястото на многото разпокъсани и дребни феодали било заето от един-единствен, така както в наше време отделните частни капиталисти бяха погълнати от държавата, при който процес на концентриране и централизиране на политическата, икономическа и духовна власт, даренията, сладкият живот, разкрепостяванията и командировките във от ханството си оставало привилегия само за хранените хора на председателя на Д. С. (Държавен Съвет) и техните изтърсаци, за тайните и явни шпиони, дипломати и културтрегери. Няколкото изключения спрямо склеротици и дребни доносници са само потвърждение на правилата и хвърляне прах в очите на Хелзинкските споразумения. Иначе българското ханство си било един гигантски „феод“, чийто сюзерен бил ханът. Под него върху йерархическата стълба се разполагали големите и малки аристократи, чието господство било най-пряко свързано с държавната власт.

Освен двете основни класи — аристократи и селяни, в българското ханство имало и роби. Нашите академически хлебарки твърдят, че робството у нас след настаняването на ордата на Балканите, не приело онзи масов размер, какъвто имало да кажем в Древна Гърция или Римската империя (в Атина на един свободен гражданин се падали по 18 роби, а в Рим съотношението било 1:2). При това, добавят те, у нас робството имало „мек и домашен характер“ (явно още от древни времена славяно-българското племе е било предразположено към народнодемократичните порядки). Съобразно марксистическата схема това станало така, защото „високият ръст на производителните сили в езическото общество направило робския труд непроизводителен, неосигуряващ необходимия принаден продукт и робството отмряло!“ (Чл.кореспондент Бурмов пак предъвква класиците на църковно-славянски. Изобщо съвременните исторически „изследвания“ са изпъстрени с цитати, бръщолевения и преживяне на марксистическата плява от 19 век).

Ако съдим от фактите, че в САЩ чак до края на втората трета на 19 век се съхранило робството, и американските плантатори не могли да създадат робски „производствени отношения“ с местните индиански племена, поради което им се наложило да внасят, срещу заплащане, негри от далечна Африка за своите робовладелски мероприятия, или че крепостничеството съществува до наши дни в „страната на строящия се комунизъм“, то очевидно ще бъде пресилено да се твърди, че технологическото ниво и производителността на труда в ханството определили характера на социалните отношения в него.

Нашите патриоти са склонни да омаловажават цифрите на робите в ханството. За броя им можем да съдим косвено по някои факти и летописни фрагменти. Освен патриархалните роби, които нашата аристокрация ползувала като слуги и гальовно наричала „домочедци“, и които били собственост на господаря си (като добитъка), имало и огромен брой държавни роби.

Частни или държавни, те нямали право да го напускат, а избягалите се третирали по

съветите на папа Николай Първи (виж Отговор № 21).

Робите като правило се набирали сред пленниците. Знаем, че част от неизбежните аварии била превърната в роби. Подобна съдба имало и част от плененото от Крума византийско население, при похода му в Тракия — към Цариград. Няколко пъти по няколко десетки хиляди от тях били депортирани в Добруджа и заддунавските владения на ханството.

Неопределен бил социалният статут и на някои от славянските племена. Известно е искането на хан Телец до императора, да му бъдат предадени двестата и осем хиляди избягали и заселени в Мала Азия, македонски славяни.

Част от затворниците, престъпници срещу държавата, собствеността и религията, също били превръщани де факто или де юре в роби и използвани по различни обекти с тежък и опасен труд, както това е ставало и става в нашето велико социалистическо съвремие.

Една идея за броя на робите може да ни даде разгъналото се строителство на дворци, крепости, пътища, мостове, строеж на диги или копане на канали и окопи, които опасвали местещите се граници на ханството. При това, с техника, която не била по-модерна от египетската или китайската.

Най-последно, роби били използвани в рударството, занаятите, оръжейната индустрия, както и в каменоделството и надписите.

Строежът на такива колосални за времето обекти — столици и окопи, или занаятчийско-манифактурното изработване на Крумовата армада, с която той се готвел да превземе града на базилевците, изисквали не малко работна ръка, при това, концентрирана, надзиравана и производителна.

Дали основата е била робството или ангарията не е изяснено. Статистики за това колко от селяните били „свободни“, роби или крепостни, в България и другите страни през средновековието, няма. Очевидно икономиката е била „смесена“, като в тази смес процентите и съотношенията се изменяли в зависимост от многобройни вътрешни и външни фактори. Така че ако под феодализъм разбираме закрепостяване на селянина, натурално стопанство и йерархически построена зависимост, то българският феодализъм от езическата епоха си имал своите „национални“ особености.

Както вече казахме, сведенията за социалните структури в ханството и йерархическите напластявания са фрагментарни, често противоречиви и позволяващи всевъзможни спекулации. За да не прибавяме още една, може би трябва да си припомним, че още в стари времена, в българската политическа история се кръстосали трите съдбоносни влияния:

Турско — по унугундурска (или тюркская) линия, византийско — по съседство и руско — по роднинство.¹ В резултат на това сблъскване на Балканите на ориенталския деспотизъм, „азиатския начин на производство“, римско византийското робовладение и разлагащите се родови отношения, в българското ханство се създал някакъв политически, икономически и социален хибрид, който само с известни изнасилвания може да се завре в разработените схеми на исторически цивилизации и социал-икономически формации.

Еволюциите, деформациите и съдбата на този хибрид са проследени в останалите пет тома. Още тук обаче можем да отпратим желаещият да се добере до истината читател, към запознаването му с пребогатата литература, посветена на ориенталския деспотизъм, руските общинни и крепостнически „отношения“, византийските социални структури и тези у турците, преди появата им в Мала Азия. Тогава може би ще се окаже, че у нас, ние сме били много по-близко до извадения от обръщение „азиатски начин на производство“, съчетан с източната деспотия, при засилващото се влияние на византийщината, отколкото до западноевропейския феодализъм.

Следователно, полето за изследователя е открито. Това, което можем да отбележим тук, като доминираща тенденция през езическия период, е засилващата се централизация на политическата власт, която довела през Крума до абсолютната монархия, до чиновническата аристокрация и съответстващите им форми на собственост и социални отношения, с горепоменатото „национално“ своеобразие.

¹ Както споменахме, чл.кор. Бурмов е „доказал“ тясното родство между българските и руски славяни,

Поради силата на централната власт, особено в края на езическата ера, социалните отношения и форми на зависимост били доста далече от познатите ни в западния феодализъм отношения между сюзерени и васали, с цялата тяхна многостепенност, имунитети, йерархическа оплетеност, „частно“ закрепостяване и т.н.

У нас главният помешчик или крепостник бил самият хан. Ханството било неговият феод, принудата, обезземляванията и надзора върху ангарията се извършвали пряко от държавната — административна и военна власт, данъците се събирали и разпределяли по волята на върховния крепостник, а селяните — „свободни“, зависими или роби, били негова собственост. Той се разпореждал, с помощта на чиновническата си аристокрация и бюрокрация, с тяхната съдба, живот, имот, труд и доходи. В този смисъл те били негови крепостни, в едно огромно помешчическо имение, наречено Ханство България. Именно в границите на ханството те били закрепостени, а не в едно село или град. Израз на борбата срещу тази форма на крепостничеството били непрекъснатите бягства — единични или групови, през българските граници, нескончаемите договори със съседните властници за връщане на бегълците, както и откъсването или бягството на цели племена и области от „майката отечество“, през почти всички векове на родната ни история.

Цялата българска аристокрация, след първия век на „междусобици“, била чиновническа, назначаема и сменяема от централната власт и лично от хана. След като за век и половина родовата аристокрация била смазана, ханът като единствен представител на бога раздавал службите, титлите и „гювечите“. Той назначавал на различните длъжности: в столицата или провинцията, в администрацията или армията. Той посочвал, уволнявал или „оземлявал“ своите помощници. Така собствеността, привилегиите и самото социално положение на българските „аристократи“ зависели от късове власт, които те получавали от ръцете на хана.

Така се създал строй, който в много отношения наподобявал днешния, за който пък авторът още в юношеската си възраст, след като бе минал в школските курсове марксистическите интерпретации на историята на робството, феодализма и капитализма, бе направил изумителното откритие, че този строй бе една комбинация и концентрация на всички свинщини и отвратителни черти на миналите епохи.

1.1.5.6.

Държавната власт и националният въпрос

За разлика от кирпича, който не може да се направи от всяко лайно, това се оказва възможно при „националното строителство“. Пример са не само американците. Населението на днешна България е амалгама от десетки племена и „етноси“. Върху туземните траки се наслоили многобройни славянски племена. Част от тях са изброени в началните четири глави на този том. През седми век в тази етническа каша се вляла и унугундурската орда, която дала „началния тласък“ на държавното и национално строителство. По повод последното, си струва да отбележа идеята на един мой познат за създаване на *етническа карта* на България. Той установил, че народът български, както всеки останал, представлява една мозайка от „етноси“ и успял да наброи над *двадесет* ! Към горепоменатите, той добавя: илири, авари, кумани, печенеги, даки, готи, франки. Върволицата може да бъде удължена с тридесетте хиляди перси от Пресияново време арменци, цигани, турци, евреи, власи, гърци, без да говорим за хайвера посян пътьом от германци, руснаци и др. освободители през вековете до днес... След като Ордата завоювала територията до и отвъд Стара планина, тя поставила началото на „асимиляцията“ и нивелацията на разнородния етнически материал, който се заселвал в тези земи. От тази каша Аспарух, Тервел и последвалите ги унугундурски ханове построили онова мистическо и митологическо единство между завоеватели и завладени, между господари и роби, известно под името български народ.¹ В

¹ „Изграждането“ на един народ се увенчава (или засвидетелствува) със създаването на „националната“ държава. Нещо повече, самото „националосвободително“ движение съдържа в ембрионално състояние органите

следващите векове огънят и мечът прикачили останалите атрибути, които срещаме в енциклопедичните речници: общност на историята, традициите, езика, психологията, културата, икономиката, митническите граници, които следват политическите и т.н., и т.н.

„Династията“ на Крум, която завладяла властта след един век „междоусобици“ се устремила към Цариград и Солун. С това се създали „националните идеали“ и военните оси на националната политика, които до днес разпалват крастата и страстите на всеки честен патриот.

Повече територии, с повече поданици! — е девизът на всяка „патриотична политика“.¹ Нейно следствие са десетките, ако не и стотици войни, в резултат на които през вековете, прекарани под свое и чуждо робство, се обогатявала етническата карта на българската държава, чрез включването и изключването на всевъзможни миллети, много от които и днес създават тревоги у властници и родолюбци.

Такава е реалната история на стапянето и спояването на разнородните елементи в една „историческа общност“. В нея етническият фактор с неговата расова или племенна хомогенност не играл никаква роля!

В противовес на действителния процес на раждането на „народа“ от победите на унугундурското оръжие, нашите теоретици и историци държат много на доброволния съюз и почти анархистическото „федериране“ на прабългари и славяни.² Напр., на стр. 438 от своя първи том, Златарски пише:

С основаването на българската държава в течение на век и половина, до средата на 9-ти век, с влизането си в нея, отделните племена получили своя държавна организация и укрепнали в своето племенно единство, което се изразило в общото име българи, получено от техните обединители и организатори.

Много нещо не може да се добави към професорските бръщолевения. Ще напомним само, че в посочения период българите, чието истинско име си остава неизвестно, многократно третирали славяните като врагове — на живот и смърт (виж Чаталарския надпис, където славяни и ромеи са поставени на една дъска).

Подобна обединителна политика спрямо славяните провеждали и константинополските императори. Чрез нея те успели да погърчат славянските племена в Пелопонез, Лакедемон (езерци и милинг), в стара Елада и Тесалия, след като това отчасти било вече сторено със славянските племена от тракийската и македонска теми, откъдето се рекрутирали „най-добрите“ войници на византийските императори. Разбира се, такова асимилиране, с помощта на меч, огъня и кръста се извършвало навсякъде и спрямо най-различни племена и орди, в границите на християнската цивилизация, вследствие на което изчезвали и възниквали народи и нации.

Към средата на девети век в резултат на 33 (словом тридесет и три) освободителни, обединителни и от само себе си се разбира — прогресивни войни, ханството се простряло от Карпатите до Сакар планина и от Черно море до Албания. Под властта на българските ханове били обединени политически повечето славянски племена от богатата като мина славяно-антска група: дакийски, поморавски, мизийски, тракийски и македонски. В този миг южнославянската федерация била доста близко до осъществяването си.

и институциите на тази държава (виж „Привременното правителство“, полиция, екзекутори и бирници, които Левски подредил в своя *устав*).

1 Защото власт без тези атрибути е нещо като емигрантско правителство. А последното е посмешище, низ от унижения, безпаричие и глад хъшовски. Всяка емигрантска „власт“ знае от горчив опит, че само с обещания за бъдещи постове и надежди голи далече не се стига. Дори когато службите от Москва и Вашингтон подхвърлят по някой и друг мизерен червонец или долар на своите Димитровци!

2 „Съюза между прабългари и славяни“, в който ханът и катилите имат ръководна роля и решаваща дума във външната и вътрешна политика, докато славянските вождове получават тлъсти, но не тежащи в държавническата дейност служби, напомня в много отношения „съюзните“ сношения в работническо-селската власт между БКП и БЗНС. С това навярно се обяснява честото преминаване на цели племена от България към Византия и обратно. Те търсили по-малкото зло, т.е. по-малко данъци, ангария, закрепостяване и т.н.

Но въпреки политическото обединение на племената в унугундурското ханство, казва Златарски, била създадена само българска държава, но все още го нямал българският народ. На новото държавно обединение липсвали онези вътрешни спойка и цимент, които професорът нарича *култура*. (За да станем народ, ни учат неговите марксистически епигони, ни липсвало „морално-политическото единство“.)

Циментирането било подпомогнато от християнската религия. Тя ускорила процеса на претопяване на етносите. „От 864 г. започнало съществуването на българската народност, която станала основа за формирането на българската нация по-късно“.¹ Виж стр. 50 от учебника за 11 клас от 1956 г. — автор Ал. Бурмов.

Главната заслуга за създаването на тази основа принадлежи на кръстника Михаил Пияницата, който чрез победоносната си война наложил християнството, и с него — славянизиранието на българската държава. От покръстването византийската анаконда очаквала мирното смилане и абсорбиране на варварското ханство, каквато участ сполетяла десетки иноземни племена. За момента тази политика съвпадала с интересите на царстващата династия в Плиска. Защото тя се освободила от боилските котерии, които били много по-страшен враг за царската власт (и династия), отколкото „царя на царете“ в Цариград.

В създаването на българската писменост, език и култура главна роля изиграли Кирил, Методий и др. мисионери на византийския империализъм. С подобни приобщителни мисии те били прашани от императора и патриарха при хазарите, във Велико-Моравия или Рим. Ако може да се вярва на академиците, „светите братя“ приемали дългосрочните командировки в чужбина от любов към славянския си произход.

Така завоюваните с меча хетерогенни племенни и етнически съставки били подложени на галванизиращия огън на господарската религия и култура. Към материалните били добавени и духовни вериги, без които „народностната общност“ е немислима!

„Народът“, след като изтече инкубационният период на вмъкналия се в тялото му бацил на властта, обикновено придобива физиономията на своите водачи. Вчера на Гешевци и Буровци, днес на Червенковци и Живковци. В онази далечна епоха неговата физиономия приела чертите на боляри и църквари. Това първо превъплъщение на „народностния дух“ лъхало на силна византийска воня. Обстоятелство, което стотина години след покръстването, въпреки всички перипетии, вкарало новото историческо образувание в имперския търбух. За цели два века, известни ни от отечествената история като византийско робство.

Всред „сложните и преплетени“ исторически процеси, възникнали македонският и тракийски „въпроси“, от които столетия наред се препитават балканските властници и старши научните лакеи. Устремът на „нашите“ владетели и властогонци, на Юг и Югозапад, датира от езическия период. Претекстът на тяхната „национална политика“ е обединението на всички „български славяни“. (Последното понятие не страда от излишна яснота). Обединителната мисия насочвала българските ханове последователно към „седемте племена“, към анти, славини, македонски и тракийски славяни, черногорци, сърби, хървати и словенци.

Най-незавидна е съдбата на „нашите братя“ от Македония и Тракия. През вековете те минавали десетки пъти от ръцете на едни благодетели, в тези на други освободители. За последен път те бяха присъединени към една от многобройните си майки — Царство България, по време на хитлеровия „блицкриг“. Героизмът на българските окупационни власти достигна своя връх по време на т.н. драмски „събития“, когато ежедневно ограбваното и изгладнявано население на Беломорска Тракия, доведено до просия и проституция, се вдигна срещу неканените обединители.

Кой да е от мародерите, изпратени в „новите земи“ от „царя обединител“ — от губернатора до полиция — би могъл да възпее своята безкористна любов към „страдащите

¹ Със своята разлятост и неопределеност всичките тези патриотически понятия: етнос, народност, националност, народ, нация и т.н. са изключително удобни и широко ползувани от диуретиците на националния „въпрос“.

под чуждо иго македонски братя“. След развихрената националосвободителна дейност (включая от шарените му черги), обремененото от свободата македонско население стреляло по отстъпващите към България „братски“ войскове части. (Фактите са засвидетелствувани от покойния командир на Втора българска армия — в първата фаза на последната „отечествена“ война — ген. Кирил Станчев. Между другото, тези му свидетелства са една от причините, поради които Архива при БАН отказа да откупи Мемоарите му.)

Нова буря разреди етнически двете теми в 1948/1949 г., когато спасяващият се от британския нападъм „генерал“ Маркос подкара на север десетки хиляди мъже, жени, деца. За да ги разпилее из необятната съветска империя, където едни се наредиха сред раждащата се нова класа от партийни патриции, а други сложиха костите си в концентрационните лагери на необхватния Соц-Гулаг, в който достойно място заема острова на четирилистните детелини — Белене, където може би се е родила българската държавност.

Днес, под скиптър на наследника на трите български царства, са останали само поданиците от Пиринска Македония, т.е. онзи къс земя, който е служил през вековете като отправна точка на нескончаемите освободителни войни срещу Византия, Сърбия и Гърция, вследствие на които „падналите със смъртта на храбрите“ многократно надхвърлят по брой населението, което всички искат да обединяват.

Така няколко века войни, плен и грабежи, императорски контранабежи и репарации, заплатени със стотици хиляди, дори милиони трупове, ако ги разстелим в столетията, редуващи се с изваждане на очи, удушвания, рязане на глави и проповеди на поповете на победилото християнство за всеопрощение на греховете, споили с кръв и духовна смрад морално-политическото и културно-религиозно единство между хан, боляри и славяно-български народ.

Да се твърди, че образуването на българската държава и нация е станало по силата на някаква предопределеност, както ни уверяват патриотите, означава да се следва в историята марксовия кретенизъм, който е един вариант на философския детерминизъм или на библейския божии пръст.¹ С фатализма си последните са свършено чужди на съвременното състояние на науката, с нейните *вероятностни закономерности*.

Множеството загинали държави и народи, чийто брой далеч надхвърля днес съществуващите, не говори в полза на „историческата необходимост“, която съхранила до наше време изгърсащите на унугундурите. В съседство с ханството през втората половина на девети век възниква по средния Дунав Велико-Моравската държава. Тя води отчаяна борба с „Римската империя на Германската нация“ за място под слънцето, подобна на тази, която водила Керамисийска България на Кубера, или 7–8 века по-късно, Бургундското Херцогство, притиснато между Франция и Германия.

Днес няма помен нито от една от тези три държави и заедно с тях няма моравска, ни бургундска нация. Няма и две български, но затова пък има две германски, две китайски, две корейски и т.н., и пред очите ни продължават да се раждат нации, нови членки на ООН.² Тази нетрайност в божии и земни дела, това възникване и изчезване на народи и „нации“, привлякло отдавна вниманието на философи и историци. В 1332 година, в залеза на втория Рим, Теодор Метохитос, предчувствайки онзи „удар на съдбата“, който рано или късно помита всяка държава писал:

Нациите, които управляват другите, на свой ред биват покорявани, Такъв бе случаят с асировавилонците, които станаха поданици на персите, така както персите станаха поданици на македонците, и тези на римляните.

Тези събития се извършват регулярно според случайността и съдбата. Нищо в човешките дела не е ни постоянно, ни вечно. Всеки индивид и всяко животно се раждат, развиват, остаряват и загиват. Така и с човешките дела — управленията и династиите са в една постоянна промяна и никога не са стабилни. Те се появяват,

1 „Нито косъм от главата ви не ще падне без волята божия!“ Библ.

2 Във време, в което самото бъдеще на човешкия род изисква безусловното измитане на ретроградните европейски национализми от нашия стар континент.

прогресират, след това минават през една инверсна фаза, в която те агонизират и умират.

1.1.5.7. **Власт и култура**

Тези, които са превърнали културата в свой занаят, и онези, които гледат на нея като на прислужница, считат, че търсещият, творчески човешки дух не би могъл да се въплъти в тонове, краски, форми или мисли, ако няма кой да му заповяда и плати в брой за поръчката. Едните и другите явно смесват творчеството с проституцията или сводничеството. Откъдето и тяхната апология на ролята на властта в деликатната сфера на културата. Ако ги слушаме: От пирамидите, останалите шест чудеса на античността и Лаокоон, през Сикстинската Капела, „Хамлет“ и „Деветата симфония“ до Теорията на Относителността и роботите, всичко е плод на държавната организация.

В известен смисъл това е вярно! Грандиозните паметници на миналото, блестящите фасади на туристическите обекти или великолепието и несметните богатства в музеите на световните градове са плод на вековните кражби и робство върху няколко континента.

Но ако ти, любознателни читателю, не си проститутка, нито сводник, не забравяй никога погълнатите от огъня на кладите еретици, нито изчезналите безследно поети. Не забравяй обезобразяванията и деформациите, нанесени върху културата от меценатстващи деспоти и папи, от търговци и цензори! Не забравяй задавените в глътката гласове от коригиращата ръка на светата инквизиция или сталинското ГПУ! Най-после, не забравяй, че осакатената в прокрустовото ложе на официалните сюжети, вкусове и канони култура е култура лакейска!

Истинското, голямо изкуство е изкуство на протеста и бунта, и следователно е изкуство антидържавно. Затова, който иска да даде на човечеството искри от прометеевския огън, трябва да има дързостта и готовността да я заплати със забвение, мизерия или смърт. Защото една свободна от властта и парите култура може да бъде дело само на свободни духове.

Но да се върнем към нашата езическа култура. Каква е ролята на властта, върху нейното раждане и развитие? Ако съдим по измъчените съчинения и измишльотини на историци и „изкуствоведи“, трябва да признаем — убийствена! Ако под култура се условим да разбираме творбите в литература, музика, изобразителни изкуства или наука, трябва да кажем, че в езическия период от нея няма и следа. Нашите херодоти казват, че фокуса на духовния живот тогава бил в религията. Но и тя, подобно днешната официална философия е ялова, празна и неоригинална. И тя, като марксизма била държавна религия. Тангра бил бог на множество турско-азиатски народи. Първият властник бил и пръв жрец. Ханът завеждал небесните дела и идеологическото ръководство, с което матирал разните езически Митко Григоровци, Телаловци, Коцевци или Лилковци. Той бил единственият посредник между „абсолютната идея“ и „народните маси“. Използувайки ритуали, тайнственост и мистицизъм, наместникът на Тангра отдалечил властта от поданиците, превръщайки я в загадъчен фетиш.

Първоначално обреди, жертвоприношения, магии, баения и прочее „свещенодействия“ се извършвали под открито небе. Ханът, подобно фелдкурата Ото Кац, носел със себе си походен олтар, което по-прилягало на разбойниците-чергари от ордата. Но след като заседнала в непосредствена близост с втория Рим, тя „отпочнала“ строителство на светилища за своето върховно божество.¹ В съответствие със своя народностен гений, унугундурските архитекти впечатлявали и парализирали въображението на паството с подръчни материали. Те обърнали в светилище на Тангра големи скални блокове — „даул таш“. Археолозите казват, че в съседство с ханските палати в Плиска са открили стените на светилище около

¹ Целта на храмовете е да поразят и смали поданика-енориаш. Навярно по височината на камбанарии, джамии, нагоди и синагоги може да се съди за съпротивата, която царе и жреци е трябвало да преодоляват, за да насадят богобоязливост и любов към бронираната ръка на властодържеца в треперещата, но още бунтуваща се душа на роба.

някаква свещена скала, а ла Каабето в Мека.

Наред с главния бог имало и второразредни богчета, които завеждали второстепенни отдели на различни небесни и подземни дела. Всичко това, разбира се, е изсмукано из пръстите на старшите-научни сътрудници.

Божествената йерархия е изкривено отражение върху небесния похлупак на земния рой от ръководни катили, магьосници, шамани и прочее обскуранти и шарлатани, без които ханът не би могъл да осъществи никакво идеологическо ръководство.

Към темите, оповестени в параграфите на тази пета глава, ние се връщаме регулярно в края на всеки един от следващите пет тома, но още тук, на границата на две епохи — езическата и християнската, трябва да отбележим, че и религиозно-верската общност е продукт на насилието. „Вярата“ в господарските богове е насаждана всякога и навсякъде: във Византия, България, Сърбия, Русия или на „Запад“ (за да се ограничим само в нашата юдейско-християнска цивилизация), с огън и желязо, с рязане на глави и вадене на очи, с инквизиции и аутодафета, с изтръгнати с обещания или мъчения самокритики и разкаяния.

Когато Константин „Велики“ превърнал християнството в държавна религия, християните не надхвърляли 5% (пет процента) от имперското население. Но той забранил другите религии, а имотите на техните следовници предал в ръцете на „Светата Църква“.

В българското ханство Галилеянина победил също чрез държавното насилие. В 864 г. Михаил Трети — Пианицата, заставил победения Борис да „повярва“ в християнството. Кръщелникът от своя страна по силата на една ренегатска логика, обезглавявал боляри и лишавал от имоти езическите си сънародници. Няма статистически данни за съотношението между пострадалите за църквата християнски мъченици и изгорените, обезглавени или измъчени от нея до смърт еретици.

Така се е насаждала в главите духовната измама и се е раждал новозаветният човек. С различни средства и в различни форми битката за душите се води до ден-днешен.¹ Бившият палячо, който днес е президент на САЩ, иска да направи моленето задължително в училища и казарми, за да оздрави морално американския народ. У нас и в над 150 от 180-те държави — членки на ООН, това се постига с помощта на трудововъзпитателни общежития и затвори. Така се налагала в милото ни отечество с помощта на тоягата, винаги най-прогресивната религиозна, философска и политическа мисъл. Характерно за нея е, че тя — от Тангра, през Христа до Маркс и Тодор Павлов, винаги била едноизмерна и монистична, в съответствие с господстващия в държавното строителство принцип на единоначалието.

Изследователите на богатото ни със загадки минало съобщават за култови обреди при погребенията. Ако може да им се вярва, оттогава датират надгробните слова за заслугите към народа и военната музика, която придружава отговорния другар до сетното му жилище. Навярно от това далечно време се е запазила и хубавата традиция на гошавки с пиянски оргии при прощаване със скъпите покойници. Пак според учените крематориумите са славянско изобретение. От находките на обгорели скелети в Северна България, Добруджа и Влашката низина, те съдят за общата етническа принадлежност на обитателите от трите области. С подобни методи те биха могли да докажат етническото ни роднинство с есесовските шпицкоманди, които също са се ползували от крематориумите.

Изглежда, не само културата, но дори и езика, на който тя се създава, е резултат във висша степен на държавната политика и административно насилие.

Налагането на църковно-славянския език в последвалата покръстването епоха, като официален (светски, литературен и религиозен) е целяло изкуственото лингвистично претопяване на племената в ханството. По повод този „световноисторически акт“ нашите патриотки и институтки проглушиха ушите ни с „българската“ писменост и език, но избягват да ни обяснят някои „странности“ в тази афера. Например, защо Кирил създал своята странна

¹ Отминавайки с мълчание истинската, вековна история на християнската религия, попове и християн-демократи днес с гордост прокламират, че вярата, била въпрос на свободна съвест за всеки един от нас!

Ако, недай бог, марксихеското оглупяване продължи също 16 века, и ако от вас, г-да демократи и благочестиви християни, остане някакъв помен, вие и на сын ще се стряскате и скандирате!

азбука, която няма нищо общо с „кирилицата“¹, години преди покръстването? Била ли е разработена в имперския генерален щаб вече операцията „Кръстовден 864“ за „побългаряването“, та лингвистическите оръженосци на византийския империализъм побързали да снабдят с писмена и книжнина бъдещите богобоязливи братя во Христе? И какъв е бил този „български“ език, на който светият екип от Магнаурската школа превел богослужебните книги и който бил „разбираем“ и за моравските славяни, и за хазарите, за които всъщност първоначално бил предназначен?

Но в историята е било винаги така. Достатъчно е да посочим превръщането на определени наречия от победителите в имперски или „национални“ езици, като латински, френски, английски, руски и особено испански в 20-те днешни латиноамерикански републики. Или днешното народно демократично побългаряване на цигани, помаци, турци и пр. „инородци“. Следователно, който говори за изкуствеността на създадения от титовските мисионери нов македонски език, и мисли, че това е изключение, той нищо не е разбрал от действителната история на културите и езиците!

Тъй като за духовната култура в славяно-българската федеративна държава няма никакви писмени свидетелства², което създава неправилното впечатление, че „културната нива“ на езическа България е запустяла и обрасла в бурени, днешните ОФ-културтрегери са се заели с патриотическо и туристическо въодушевление да възстановяват имажинерното каменно величие на епохата. И са написали тлъсти монографии за културата, изкуството и архитектурата на унугундурските ни прадеди.

Мостри от тази култура те откриват навсякъде — в и вън от пределите на новата родина. Както знаем, гигантският Мадарски конник, върху който са надраскани вписки от различни векове, е зачислен в каменния фонд на ранната унугундурска скулптура. Неговата тематика, както ни учи покойният проф. Ваклинов, „възпява в образи (на коня, кучето и лъва) подвизите на близкия до народните маси герой, и тук се извисява до възхвала на хана владетел и жрец“. Подобни извисявания на възхвалите стават и в наше време и оставят за грядущите поколения бележити произведения на соц-скулптурата, насочени към възпяване на героя от с. Правец. (Както ни обясни една честна френска журналистка от меродавния в-к „Либерасион“, видният деец на международното маркс-ленинско движение отстъпил пред натиска на правецките народни маси и поръчал в „Съюза на Чукундурските Художници“ да му изчукат приживе скромен бюст-паметник.)

На скулптурния гений на унугундурите се приписват и намерените каменни лъвове, които безкрайно приличат на каменните лъвски останки в градинката на бул. „Сен-Жермен“ в. Латинския квартал. Французите твърдят, че те са от римски произход, и това е само още едно доказателство за мощното влияние, което прабългарското изкуство оказало върху Римската империя и останалия античен свят.³

Тук-таме откриваните мрамори, колони, капители, орнаменти и пр., били свличани с кървани към ханските резиденции (това било текуща практика на властващите

1 Нейните букви, немалко от които напомнят познати „символични“ рисунки по стените на клозети и др. обществени сгради, се представят от „кирило-методиевистите“ като стилизирани символи на религиозните понятия за вселената. Троицата и разпятието.

2 Може би трябва да се съжалева, че тази отдалечена епоха не е имала своите безкористни и проникновени летописци, като да речем световноизвестния съветски медиевист и концлагерист, академик професор д-р Д. С. Гъзолизачов, благодарение на чиито „изследвания“ бъдещите поколения ще научат от книжка 9 на сп. „Септември“ от 1982 г. какъв велик учен и творец е загубила нашата култура в лицето на Люди Живкова.

3 На Балканите и по земите, през които минала ордата, лъвове не е имало никога, но това не пречи на народните творци и самодейци да са познавали този зоологически вид. Поне от пътуящите менажerii, които до ден-днешен обикалят селата, за да разнасят културата и науката до най-затънтените краища на нашата соц-родина.

мародери — короновани или републикански, през всички епохи). Така те се изтръгвали от своя контекст, и пренесени на стотици и хиляди километри, се вплитали в националните форми на самобитната култура на откъснатите ги плячкаджии. „Така — продължава Ваклинов — се получил на практика един своеобразен еkleктизъм в художествената украса на сградите.“ Алеко Константинов е на друго мнение. Ето какво е казал авторът на „Бай Ганю“ по въпроса, в своя пътепис „Невероятно, но факт — 300 души на Черни връх“:

Защото да заграбиш една изящно изваяна колона от някой гръцки храм, да я дотътриш до Търново, да я забучиш с главата надолу, и при това на криво, да заровиш хубавите орнаменти, да издрациш надписите, и вместо тях, с букви, подобни на йероглифи, да напишеш: „Цар веєм българом и гръком“, едва ли с такъв подвиг ще докажеш високата си културност...

Но какво ли е разбирал Алеко от диалектика на историческия процес?!? За разлика от него научните сътрудници схванали и другата, прогресивна страна на войните, грабежите и мародерството, благодарение на които културата се интернационализираща и обогатявала духовния живот на народите. Осмозата между византийската и славяно-бълг. култури, твърдят те, била взаимна. Алековият пример илюстрира едната посока. Как, кога и в какви форми се е извършвал обратният процес, Ваклиновци не обясняват, очевидно от национална скромност. Прочее, Моравчик казва, че в някакъв си гръцки папирус се споменавало името на българите във връзка с някаква разписка за получаване на колани *Made in Bulgaria* от някакъв си византийски интендантски плъх.

С неуморна упоритост езическите изкуствоведи при БАН ни уверяват, че от нашето изкуство са се учили норманите. Доказателства? — нашият жупан Сивин имал сребърна чаша, с каквато разполагал и прочутият нормандски военначалник Харалд Хардрад, намерена на о-в Готланд.

Сред осчетоводените колани, токи и чаши се откроява самотното златно съкровище на Нат Сент Миклош (Унгария). За него се твърди, че било на Атила, на аварите, иранците, печенегите и византийците. Нашите „изследователи“, за да не останат по-назад, го приписват на прабългарите (от 7 до 9 векове). Те не обясняват самотата му сред остатъците от дивашки българо-славянски „украшения“, нито кога и къде чергарите са практикували златарството, нито кой го е посял в унгарската пуста? Но само дребнави буквоеди могат да спират вниманието на устремените към славното ни минало отряди от научни сътрудници върху незначителни подробности.

В замяна на това последните са номерирали научно парчетата на съкровището и са снабдили своята инвентаризационна ведомост с пространни описания за всеки артикул. На една от каните, узнаваме, е изобразена сцена от отвличането на Ганимед от орела — Зевс. (Бидейки първи братовчеди с Тангра, тяхното присъствие върху старобългарското съкровище не предизвиква никакви въпроси у нашите „изследователи“). Същото важи и за спускащата се иранска богиня на плодородието — Анахита, в натуралистичен стил, върху кана № 2, или многобройните кентаври, грифони, пантери и легендарни конници.

Вместо да се обясни разнородният и разноезичен състав на заровеното в пустата съкровище с културната дейност на някой коронован Али Баба и 40 хиляди разбойници, ни се съобщава авторитетно, че то „отразявало разцвета и завършека на сложна художествена традиция (и значимост, много ми харесва тази дума, Г. К.) сред прабългарската аристокрация“.

Тъжно става на душата, когато четеш подобни брътвежи, и ти се ще Тангра да мине из академичните институти и си прибере вересиите!

„Ярка изява на старобългарската култура са запазените 80 на брой каменни надписи“. Тяхното разчитане, както вече видяхме, е в плачевно състояние. Или поради това, че са писани от олигофрени, или защото разчитащите ги са такива. А възможно е и едното, и другото.

С магарешки инат сред надписите и „културните паметници на епохата“ старши-

олигофрените изреждат „Именника...“, после вписките върху скалния барелеф край с. Мадара и многобройните находки от девети век, когато, изглежда, в ханската канцелария били наети повече каменоделци, за да бъдат обезсмъртени господарите и техните хранени хора. Ханската канцелария (терминът е въведен от проф. Ваклинов — Н. Б.) отпечатвала и издавала върху каменните плочи, освен хвалби и комюникета за войни и мирни договори, още и отчети за строителството на узряващия феодализъм. Писмото било гръцко. Останалите тук-таме черти и резки, за които споменава Черноризец Храбър в „За буквите“, си стоят нямно пред отечествените шамполиони.

А какво е положението с материалната култура на езическото ханство? ОФ-реставраторите на Плиска и Преслав твърдят, че още с встъпването на Аспарух в длъжност прадедите започнали да издигат палати с тронни зали, бани и басейни¹, езически храмове, жилища на боляри, крепостни стени с цилиндрични и петоъгълни кули и т.н.

По всяка вероятност, тази развихрена и развинута строителна програма е реминисценция на днешната епоха върху далечното ни минало. Защото, като се знае, традициите имат две посоки — от миналото към настоящето и *обратно* ! Или е късна реставрация на населените пунктове и укрепления на византийските стратегии и фелдфебели, разсети из „изконните наши земи“. Иначе трудно може да се обясни мигновеното превръщане на чергарските и разбойнически „етноси“, живущи в „юрти“ и землянки, в каменоделци, зидари, архитекти и ваятели. Но много-много не трябва да се учудваме, защото и в историята, както в свещените книги, чудесата изобилствуват.

В порядъка на библейски чудеса ще трябва да възприемем твърденията, че стените и таваните били покрити с фина гипсова мазилка, а в пода и стените имало отоплителна система, която в наше време е позната под името „лъчисто отопление“. Казват още, че от двореца водел навън таен тунел (проход), по който навярно ханът е трябвало да офейка, когато конкурентните родове заграждали седалището на върховната власт.

По подобие на „издигнатите величествени корпуси“ на резиденциите и дворците на последния български владетел от Правец и свитата му от роднини, съратници, културни блюдолизци и преторианци, разкопките, от чиито реставрирани основи и останки прилагаме снимки, са наречени: Жилище на владетеля Аспарух, дворец на Крум, резиденция на Омортаг и т.н.

За някои от реставрираните сгради се твърди, че били работилници, търговски пазарища и т.н. А стените и вътрешният двор при една от постройките напомнят останалите от турско време зандани, които предвидливите „освободители“ и навъртащите се около тях властогонци от Третото Царство не превърнали в танцувални площадки след руско-турската война в 1878 г.

В керамиката, вместо амфори се изработвали на ръка, без грънчарско колело, гърнета със „странни“ форми. Общо взето, можем да констатираме, че наследявайки образците на гръко-римската и византийска култура и цивилизация, върху земите на които било отсъдено да станат България, нашите прадеди по двете линии направили огромни крачки назад към чергарството и пещерната епоха.

Следвайки кривата, която водела от Омир, Овидий, Есхил и Праксител, до „културата“ на българските ханове и шамани, чиито достижения разгледахме в този параграф, можем да стигнем до печални заключения: **поякога историята губи върху даден район десетилетия, векове, та дори хилядолетия!**

Затова, хора бдете! Ако не искате да се върнете в пещерите и землянките, или останете в бараките на концлагерите. Не се успокоявайте от локумите, които ви се разтягат за културния разцвет в езическа или „социалистическа“ България, нито с оптимизма на д-р Пангос, или вярата в непрекъснатия подем по възходящата спирала на пруския казионен професор!

¹ Което опровергава зловните клевети на Теофан, че ордата на хана основоположник била „мръсен и миризлив народ“.

1.1.5.8.

Ролята на личността в историята

Що значи тук някаква си личност?

Н. Й. Вапцаров

С този проблем се сблъскваме непрекъснато, в цялата история. Тук ще се докоснем само до някои негови „общофилософски, феноменологически, технологически и методологически аспекти“.

Когато придворните историци, философи, поети и шутове говорят за ролята на личността в историята, те подразбират личността на властника. Нейното величие не буди никакво съмнение у тях. Това, което ги разделя, е стерилният и основен за тяхната философия въпрос:

Продукт или творец на историята е всяка велика личност?

Фихте мисли, че каквито и бури и светкавици да изпраща гръмовевержецът и събаря скалите вдън океанските бездни, над всичко стои и пребъдва неговият „Аз“, творец на богове, „обективна реалност“ и история.

Великият човек — пише Хегел — се появява в момента, когато е необходим. Велик, в дадена епоха, е този, който разбира какво иска тя и го изпълнява.

Перфразирайки Хегеля, Енгелс счита, че всяка епоха си доставя винаги нужните (?) великани.

Същата класическа теза, Хашек е поставил като мото на своята безсмъртна книга „Приключенията на храбрия войник Швейк“:

Великата епоха изисква велики личности!

Един бегъл поглед в кой да е век — от началния до изтичащия двадесети — е достатъчен, за да ни убеди в неизбежността на появата на титаните във всяка велика епоха. В историческия поток на трите български държави те пъкат в изобилие, подобно попови лъжички в летен вир. За последния от тях в книгата си „Хлад вее от Кремъл“, Зденек Млинарж казва:

Живков беше тогава на около 55 години, така че да се нарече злобен старик, не трябва. Но сред останалите той се отличаваше с изключителната си тъпота. В течение на много години аз съм се срещал по работа с множество партийни и държавни деятели и затова спрямо тях никога не съм поставял особено високи изисквания. Но все пак запознанството ми с Живков надмина всички мои очаквания. Когато той се вслушваше в изказванията на другите, по лицето му се изписваше страдалческо напрежение. Очевидно, той се напъваше до последен предел, за да разбере за какво става дума. (На тези заседания не се е разисквала релативната теория на Айнщайн). По време на разискванията той се вмеси два пъти, опитвайки се да поддържа Брежнев, и същевременно му противоречеше. Това стана, защото Живков не разбра кога Брежнев промени мнението си, съгласявайки се с нечия забележка. В този именно момент той започна да защитава предишното предложение на Брежнев, с което го постави в затруднено положение. Два или три пъти Брежнев се направи, че не забелязва вдигнатата от Живков ръка, а след това му направи знак повече да не се вмесва в дебатите. (стр. 180 от цитираната книга).¹

¹ Мястото на случката е съвещанието в Братислава през август 1968 година, на което „петте братски партии преговарят“ и кроят кюляфа на шестата (Дубчеховата), докато обединените армии — освободителки подготвят окупацията и нормализацията. Млинарж е член на чехословашката делегация. По-късно на състоялия се след 21 август 1968 г. нелегален конгрес на ЧКП, той е избран за неин секретар. Понастоящем е политически емигрант на Запад.

Различните свидетелства върху вожда на БКП са удивителни в сходството си. Някои казват, че всяка епоха и народ имат тези водачи, които заслужават. Ако това е вярно, Живковци и Малеевци са наказание на нашата

Отечествените гиганти не са самотни във величието си.

На заседание на Върховния съвет на СССР Черненко (виж предишното издание на *Большая Советская Энциклопедия*!) загубва страници от доклада, който са му написали „негрите“ при ЦК на КПСС. Той започва да рови листата и се озърта безпомощно, докато клакьорите в залата го окуражават с „бурни и нестихващи аплодисменти“. Съпроводен от тях, генералният секретар се отправя със стъпка на робот и лице напомнящо духа на Хамлетовия татко към мястото си в „деловия президиум на ковачницата на социалистическата законност“. И сяда със задъхване и чувство на изпълнен дълг към цялото прогресивно човечество.

На другия край на ощастливената с велики исторически личности планета, в Задния двор на „Свободния свят“, в *Колумбия*, измъченият от склерозата и палещото слънце Рейгън, отправя своите поздравления към „храбрия *боливийски* народ“!

В недалечното минало неговият предшественик, 37-ия президент на САЩ и виден „спиритуалист“ Ричард Никсън, гипсиран от безпросветно пиянство, извиква една утрин в овалното си бюро, в Белия дом, държавния секретар Кисинджър, и със залитане и тон нетърпящ възражения, му заповядва да изпрати незабавно в Ханой една... атомна бомба!

Ако съдим по изброените наши и вносни примери, технологията на производството на велики исторически личности не изисква специална стомана. Все пак, за да се роди величието, е нужен апетит. Всеки властогонец е в непрекъсната готовност да изяде петте зелника. И със свойствената си скромност да ни съобщи, че бог, провидението или историческата необходимост са го надарили с тези свръхестествени сили и възможности за поглъщане на зелниците. (Знае се, че Александър Македонски се обявил за бог, Дзержински се мислел с чисти ръце, а Джугашвили — гений!) Но само маниакалните синдроми не стигат. За да се влезне в пантеона на историята, трябва още върховете на господстващата класа да искат, а парализираните от собственото си овчедушие низини да не могат да съборят идолите и сергиите.

Към тази ситуация трябва да се прибавят усилията на милиционерското началство и плеядата академически доносчици и вдъхновени псалмопевци, които са готови да качат на пиедестала всяко нищожество, стига то да им позволи да лочат от държавната копаня, или да си заровят главата в торбата със зоб. (Каин продал първородството си за паница леща, учени и поети правят това за една торба зоб.)

При стечение на тези субективни и обективни предпоставки, властта обикновено успява да насади в съзнанието на поданиците идолопоклонството, кумирите, класиците и авторитетите.¹ Или най-малкото, *възприемането на робството като осъзната необходимост* и отговорният палячо — за бич божи! И това още от времената на древния Египет, в който народът падал с очи в праха, а стражарите ослепявали всеки, който дръзвал да погледне към „сина на слънцето“.

Ако се абстрахираме от суровините и технологията на фабрикуване на авторитети, кои са характеристиките на величието в историята?

Споменатият в пролога диалектик Бернард Мунтян дефинираше като негова мярка времето — Хронос, чиято пълноводна река приижда и залива дребосъка. Над водите остават да стърчат само главите на най-великите. В мунтеновската интерпретация времето се измерва по отдалечаването ни от смъртта на даден властник. В нея то търпи субективизма на оценките.

Ние предлагаме друго, независимо от нас, включване на времето — Т в измерване на

епоха и народ, заради волското търпение. Съществува и друго обяснение. Освен на „епохата кърмачка“, личните качества, необходими за задържане върху Олимпа на властта или дългото магаре, съответствуват на моралната и интелектуална физиономия на класата, която водачите персонифицират. Властникът е нейна резултанта или средноаритметична. Класата не търпи фигури, които я надвишават.

¹ Може би си струва да се отбележи ретроактивната сила на технологическия процес: Великите съвременници се нуждаят от велики предшественици. Това обяснява донякъде реабилитацията на Аспарух, Крум, Св. Михаил — Борис и т.н. от народната власт и възстановяването на титлите им върху уличните плаки.

величието: Т като продължителност на властвуването. (Така става веднага ясно, защо във фалангата на великите са наредени Сталин, Франко, Трухильо, Тито, Енвер Ходжа и др. отминали горчивата чаша диктатори.)

Други критерии за безсмъртието на даден исторически задник са господството му върху дадена територия — Т, измерена в хиляди квадратни километри, и прикрепеното към нея население — Н, изчислено в милиони поданици.

Свързването на тези три величини в една формула ни дава аритметическият модел на величието (В):

$$B = T \cdot T \cdot N.^1$$

Тази формула позволява да се сравняват великите личности от една и съща епоха и дори от различни, при условие, че бъдат въведени коефициенти на корекция за Т, Н и Т, доколкото тези величини търпят промени със смяната на цивилизациите. С модела може да се изчисли теглото на всеки властник и научно да се определи мястото му върху магарешкия гръб. Най-после, с него може да се намери общия знаменател на Александър Велики, Цезар Борджия, Богдан Филов, Тодор Живков и г-жа Тачер.

Моделът позволява количественото измерване на ролята на властника в историята. **Но властникът не е личност!** Той е, по думите на Аристотел, политическо животно. Последното е преходно звено между маймуната и свободния човек. Този, който, за да съществува не се нуждае от власт над другите, нито търпи тяхната над себе си. Ако този свободен човек е синоним на личност, явно последната не играе никаква роля в историята², която се прави от политическите животни и разделя породата Homo Sapiens на господари и роби!

Поднесен на съвременен български език, Именникът съобщава следните важни моменти от нашата най-стара история, свързани с редуването на българските владетели, и годините, през които те олицетворяват държавната власт, а също така и времетраенето на тяхното управление:

АВИТОХОЛ живя триста години. Родът му Дуло, а годината му дилом твирем.

ИРНИК живя сто и петдесет години. Родът му Дуло, а годината му дилом твирем.

ГОСТУН, наместникът на този — две години. Родът му Ерми, а годината му докс твирем.

КУРТ управлява шестдесет години. Родът му Дуло, а годината му шегор вечем.

БЕЗМЕР — три години. Родът му Дуло, а годината му шегор вечем.

Тези пет князе управляваха княжеството отатък Дунав петстотин и петнадесет години с остригани глави. И след това дойде отсам Дунав Исперих, княз също и досега.

ИСПЕРИХ княз шестдесет и една години. Родът му Дуло, а годината му вер сни алем.

ТЕРВЕЛ двадесет и една години. Родът му Дуло, а годината му текучитем гвирем.

ТОВИРЕМ двадесет и осем години. Родът му Дуло, а годината му дванш ехтем.

СЕВАР петнадесет години. Родът му Дуло, а годината му тох алтом.

КОРМИСОШ седемнадесет години. Родът му Укил, а годината му шегор твирем. Този княз измени рода Дулов, кажи Витхун.

ВИНЕХ седем години. А родът му Укил и годината му шегор алем.

ТЕЛЕЦ три години. Родът му Угаин, а годината му сомор алтом. И този от друг РОД.

УМОР четиридесет дни. Родът му Укил, а годината му дилом тутом.

Именникът на първобългарските ханове е открит от А. Н. Попов в два преписа от XVI век: първият в Московската синодална библиотека, а вторият — в личната сбирка на М. Н. Погодин, която сега се съхранява в Ленинградската градска библиотека.

„Именникът...“ на съвременен бълг. език от Д. Павлов.

1.1.5.9.

¹ Да не се смесва с Т.Н.Т. (тринитротолуол), с чиято помощ може да се взриви всяко величие.

² И в предсмъртния стих, послужил за мото на този параграф, се съдържа неподозирана от самия поет истина.

Ролята на народа в историята

Историята изобилствува със смени на епохи, цивилизации и режими. Понякога бавни и мъчителни, друг път брутални и експлозивни. Кой извършва тези промени? Имат ли те посока? И кого ползват? Напоследък е модно (и удобно) да сочат народа като техен автор.

Но що значи народ?

Тирани, демагози, трибуни и прочее исторически негодяи отъждествяват народа със себе си или с класата, чиято еманация са. Марксистическите родолюбци не правят изключение от това правило. В своята „Детска болест...“ Ленин, с помощта на няколко словесни фокуса, сви „масите“ до пролетариата, последния до партията, а нея до водачите (?). На друго място в многотомните си съчинения той пише: „В моменти като днешния (1921), когато пролетариатът се е декласирал, неговата историческа роля може да бъде изпълнена много по-удачно от пролетарския диктатор при условие, че волите на милионите са безпрекословно подчинени на неговата единна воля.“

И така, вместо неосъзналите се маси, „пролетарското“ градоначалство с полицейските пристави. Нулите стават милиони, когато пред тях застане единицата. Историческата роля на народа и неговите прогресивни производни се оказва отново в ръцете на герои и водачи.

Наследниците на малкия рижобрад пръч опростиха диалектическите триади. Партийното началство дегизира „пролетарската“ диктатура като „народна държава“ и народа — в „съюз на дружески класи“, с което „постъпателният и прогресивен ход на историята“ замръзна в поза, наподобяваща последната картина на Гоголевия „Ревизор“.

Ако отминем тези задълбочавания на марксизма и произтичащите от тях възплъщения на историческия разум, кой е моторът на промените?

Във всеобщата история на човечеството класовата борба между роби и патриции завършва с победата на варварските вождове; Тази между феодали и крепостни селяни — с възхода на притежателите на кесии на „Запад“ и на марксистическите жандарми на „Изток“. Никак не е, ясно с какво ще завърши борбата между пролетариата (с цялата му многоликост) и капитала, частен или държавен? Тези „дребни“ отклонения не отговарят напълно на декламациите на двамата класици в „Манифеста“.

Едно значително по-точно приближение към механиката на политическите и социални промени в историята, читателят ще намери в Оруеловата теория за „нисшите, средни и висши класи“ (Виж и моята брошурка: „1984 година, литературата и живота“). На бъдещите изследователи оставяме да осветлят ролята на лумпените (единствената „класа“, която подобно църквата е преживяла всички цивилизации), решаваща роля в „ъгловите моменти“ на политическата история, от която „масите“ са изключени поради същността на политиката: **Който държи властта не произвежда, а който произвежда — не властвува !**

Тези, които „правят историята“, дори и да са били, престават да бъдат роби, селяни или работници. Те стават **властници**. Преминавайки Рубикон на властта, Цезарите се разделят а jamais с безименните маси. Тяхна цел става превръщането на последните в магарешки гръб и фундамент на държавната сграда.

Така стои въпросът с народите, класите и техните борби в световната история. Ролята на българския народ не е по-различна, но тази тема ще бъде разгледана по-пространно в другата, 13-томна „История на народа“ (по том на век). Тук през нея минаваме в галон, за да се открият върху тъмния народностен фон китайските сенки на властниците.

В течение на 1250 години от тринадесетвековната история народът са селяните. Индустриализацията и „социалистическото акумулиране на капитали“, последвали двете „освобождения“ (в 1878 и 1944 г.), би трябвало да превърнат селския народ в индустриално-работнически. Това „естествено“ сменяне на народната физиономия обаче започва да се деформира под влиянието на два свършено независими процеса. Първият е свързан с поменатите две освобождения, с които руският империализъм на два пъти изтръгва преждевременно плода от утробата и засилва нормалните уродства на капиталистическото развитие. Вторият е предизвикан от информатизацията, автоматизацията и роботизацията,

или това, което аз наричам **роботронна революция**. Тя води към едно ново, непознато лице на народа. Държавно-капиталистическата диктатура, в стремежа си да разшири своята социална опора от полухранени паразити, обезобразява това лице. Чрез централизираната и бюрократизирана икономика тя е на път да създаде чиновническия „народ“.¹

Ролята на всеки един от тези, изменящи физиономията си „народи“, зависи от отговора, който те дават на основния въпрос на политическата история: Кой — кого? Властта — народа, или обратно? Досега народът или „масите“ са играли ролята на страдателен залог поради съотношението на силите.

Силата на масите — С, е обратнопропорционална на величието на властниците (В): $C = 1 / V = 1 / T$. Н. Т. математически и практически се вижда, че е достатъчно поне една от величините в знаменателя да започне да клони към нула, за да стане силата на народа годна да сложи край на властта и нейната история.

Силата на властниците се получава по правилото на паралелограма. Тя е слагаема от упражняваното върху масите насилие и съпротивата, която народът му оказва. От размаха на тази съпротива произтичат различните степени на свобода (и робство), в рамките на една и съща цивилизация. Никога, в никоя епоха, задачата, която сфинксът на историята поставя пред всяко поколение, не е с еднозначно решение (с един-единствен отговор)! Затова, дори във феодалното общество, което се счита за едно от най-неподвижните и безнадеждни, могат да се срещнат, наред с безглаголното търпение на селяните, сковани в ужас от терора на властта и приели „разумността“ на крепостничеството, **огньовете**, които богомилите запалили в цяла Европа, жакерията², въстанията на Томас Мюнцер, Стенка Разин и Пугачов.

И в средновековието, както винаги, **свободата е била осъзнат бунт**, а не необходимост!

В такива бури, вълните на народното недоволство връхлитали върху кораба на властта и понякога изхвърляли зад борда неговия екипаж. Но корабът, подобно лодката на „светата“ римска църква, не потъвал. След всяко затишие на капитанския мостик се изкачвали нови кормчии.

Защо това е така?

Патриархът на отечествената история — Златарски, дори не поставя този въпрос. За него светът, в който живеят яздачите на дългото магаре, е „най-добрият от всички възможни светове“.

Марксистическите кормчии обясняват регенерацията на властническата хидра с обстоятелството, че те, партията и класиците, отсъствували в океана на историята и ни обещават, след като изпълнят историческата си мисия, да се самопотопят заедно с държавния кораб.

Действителният отговор може би се съдържа в ботевите „уроци по граматика“, в които поетът кара търпеливите си като впрегатен добитък сънародници да спрятат: **„Аз съм вол, ти си вол, всички сме волове!“**; Или, в словата на героя от една новела на Леонид Андреев: Още не заглъхнали плаحوвете, още не изтрит от очите ужаса от земния трус, казва излезлият из под развалините на срутените тюрми разбойник — Джеронимо Пасканя, и нови кандидати за надзирателски служби бързат да построят нови затвори и участъци. Акт, с който започва строителството на всяка „нова“ държавна машина!

Убеждавайки ни в прогресивното въртене на историческото колело, авторите на буквари за 10 и 11 класове, в главата за езическото начало пишат: „Варварите се възползвали от затрудненото положение в двете части на старата Римска империя, за да я

¹ А няма нищо по-жалко, безпомощно и в същото време по-бездушно, тъпо и самодоволно от чиновника. От човечето, което стои с черни ръкавели върху талашитено бюро, разговаря с вас с мандаринска физиономия, през дупка в блиндиран, стъклен похлупак, и за да компенсира чувството си за малоценност, издевателствува над чинно наредените пред гишето му „граждани“.

Този чиновнически „народ“ е една от бариерите към нашата 1956, 1968 или 1980 година!

² Бунтът и заревото на пламъците, които поглъщали господарските замъци са толкова впечатляващи, че шест века по-късно, в пазарджишкия затвор, Димчо Соколов — бившият директор на полицията, наблюдавайки нашата дружбашия, с нескривана омраза и страх прецеждаше през златните си зъби: „Жакерия!“

разрушат и си поделят богатствата (?), натрупани върху основата на робската експлоатация“. На мястото на старата робовладелска държавна машина, те построили... няколко нови. В тях вождовете на ордите взели службите на божиите заместници. Новите власти, подобно кърлежите от езоповата басня, били по-гладни и жадни от старите за кръвта и потта на лисицата. Но техните грабежи били прогресивни, защото открили пред човечеството светлото крепостническо бъдеще. Кражбите ускорили кръговрата на собствениците, а новите власти раздали възмездие на патриции и плебеи. С което извели освободителната и еманципаторска мисия от ръцете на робите. Последните се примирили със съдбата си и слезнали от арената на историята, без да оставят следи, както това се случвало неведнъж с класите на потиснати и експлоатирани, въпреки идеологическите брътвежи за решаващата роля на „народните маси“ в политическата история.

Може би истинската роля на народа трябва да се търси вън от нея? Ако това е така, тогава неизбежно се налага въпросът за смисъла и посоката на историческите промени. Той е разгледан в следващия десети и последен параграф от тази последна глава на първия том от славната славяно-унугундурска история.

1.1.5.10.

Смисълът на историята и нейните посоки

В началото на тази глава казахме, че всички категории в обществения живот и духовния мир на господари и роби са плод на насилието.

Насилието, ако то е систематичното принуждаване на робите към съжителство с господарите „в рамките на законоустановения порядък“, е изява на егоизма на експлоататорите. Едновременно с това, насилието е моторът на политическата история. Дефинирано по този начин, то става историческа категория, защото е характерно само за човешкото общество и по-точно, за неговите класови и кастови формации. Никъде в животинския мир не съществува подобен феномен. Убийството и изяждането на жертвата нямат нищо общо с насилието в историята: Никое животно не кара другите да работят за него. Никое не ги превръща в собственост или закрепостява. Никое не спекулира с волята божия или народния глас, за да оправдае експлоатацията и господството над себеподобните си. Най-после, никой канибал не акумулира... трупове.¹ Тези феномени стават възможни само за един определен период от еволюцията, през който животинската природа на човека се оказва потопена в света на държавността и въвлечена в историческия въртоп.

Насилието се извършва при определен декор, създаден от „народа“ за удовлетворяване на неговите материални и духовни нужди. Поредица от фактори и обстоятелства влияят и моделират историческите процеси: биологически, географски, икономически; Към тях се добавят вътрешното и международно положение на всяка страна, идеите, организациите, борбите. Те са канавата, върху която се бродират кървавите картини на трагикомедията, наречена история.

Но за да се реализира един или друг исторически процес, при изброените обстоятелства, освен разбойници, които грабят и насилват, е необходим робският манталитет на тълпата. Последният не е вроден, той се придобива.² За да стане възможен този „процес“, към насилието на властниците трябва да се прибави и глупостта на поданиците, която също е историческа категория. (Съобразно диалектическия материализъм **глупостта става материална сила, когато овладее масите!**) От това съвсем не следва, че „историческата отговорност“ на палачи и жертви е еднаква...

Политическата история, започнала с подчинението пред насилието на държавата, ще завърши с въстание срещу него. Само всеобщият бунт на масите срещу държавните

¹ Затова Шефтсбъри казва, че максимата „Човек за човека е вълк!“ е обидна по-скоро за вълка.

² Както знаем, официалната история начева с покорството и парализиращия страх на диваците, пред едно накичено с пера, дрънкулки или медали чучело, което наричат вожд, хан или генерален секретар, и заграждащата го гвардия с цепеници, боздугани или автомати.

институции и традиции може да приключи този цикъл в живота на човечеството, който започва с питекантропусите и завършва с андроповци. Едва тогава нашият идеал за ликвидиране на политиката ще стане реалност, за да се превърне „политическото животно“ в човек! Едва тогава „масите“ ще престанат да бъдат маси, за да се превърнат в свободен съюз от свободни хора!¹

Философите на социалното статукво твърдят, че този идеал е една утопия. Че „така е било и така ще бъде“. Че границите на историята не могат да се прескочат. Че най-после, хората сами правят своята история, и тя е такава, каквито са те.

С аксиоми не се спори. Техният произход трябва да се потърси в користния интерес на властници и паразити, в ограничеността на тяхната „философска“ система, в Желанието им да всеят безнадеждност в душата на роба. Противопоставяйки им аксиомите на революцията, ние отговаряме на въпроса за смисъла на историята:

Единственият смисъл на съществуването на всички цивилизации и ери е в създаването на материални, културни, идейни и морални предпоставки за излизането на човека от историческите джунгли. Ако това не стане, няколкостотин хиляди, ако не и милиони години, могат да се считат за загубени от човешкия род, защото са довели **само до трансформиране на антропоидите в андропоиди** ! (т.е. на маймуните в Андроповци).

Тук е може би мястото да се подчертае негодността на т.н. най-общи закони на развитието в природата и историята. Например, хегелианския „закон“ за количествените натрупвания, които водят до качествени изменения. В природата, като цяло, място за него няма! Крайна или не, в нея не стават никакви количествени натрупвания. Тук „нищо не се губи или създава, а само се видоизменя“. А ако разглеждаме сектори от нея, в които се извършват процеси на „натрупване“, то много от тях не дават никакви качествени модификации. Да речем, в един селски обор вие може да натрупате цели Хималаи от говежди лайна, и след 1000 години не ще получите нищо по-различно от говежди тор. Но от такава планина дори и мишка няма да се роди! Безплодността на подобни „закони“ в анализа на конкретни процеси и ситуации е факт, добре известен на всеки действителен учен.

Под въпрос следва да се постави и претенциозната *еднолинейност* (и еднопосочност) в историческото развитие: робство, феодализъм, капитализъм, за да завърши всичко с... Тодор Живков и други подобни възплъщения на историческия разум. Вън от това, че такава интерпретация води към оглупяването, робството и фатализма, тя е несъстоятелна от научна гледна точка: При всяка социо-икономическа и технологическа даденост днес повече от всеки друг път **пред човека стои изборът между няколко възможни цивилизации** . В досегашната история големият английски историк Тойнби наброява 26 различни цивилизации. А един съвременен американски икономист — Едуард Денисън — обяснява неравномерното и скокообразно развитие или изоставане на дадена страна и народ с наличието на 23 фактора.² Можем да си представим колко възможности се откриват пред всяка генерация, ако се вземе под внимание хипотетичният брой комбинации от тези фактори. Затова в унисон със съвременното състояние на науките, с вероятностния характер на законите в модерната физика и тяхното транспониране върху историята и социологията, ние считаме, че историческото развитие е много линейно (плуралистично).

Само такава многопосочност, в противовес на фатализма и детерминизма на вехтозаветни религии и идеологии, може да стане реална основа на „свободата на волята“ и акцията. Тя създава възможност за избор и различен изход от всяка ситуация, и превръща отговорността на личността и масите пред миналото, настоящето и бъдещето на човечеството в реален императив! Така и пред нашата генерация се открива един спектър от цели и възможности — от една модерна Римска империя, с роботи вместо роби, с патриции и „народ“ от лумпен-пролетариат, до едно всеобщо самоуправление във всички сфери на

¹ Между няколкото необходими и достатъчни условия за успеха на тази революция са: изследването на психологията на властниците, анатомията и „физиологията“ на държавните институции и методите на действие на държавната власт. (Не можеш да разрушиш една функционираща система без да я познаваш и без да имаш средствата за това!)

² Едуард Денисън: „Изследване на различията в темповете на икономическия ръст“ — Вашингтон, 1967.

живота, обхващащо населението на петте континента.

Прочее, през цялата хилядолетна история, във всяка епоха, с различни динамично-изменящи се вероятностни тегла и нива на реализации, пред всяка страна и народ е имало няколко възможни изхода, отговарящи на различни типове обществена организация. Ако ги схематизираме, те могат да бъдат сведени до три класа: **монархия**, **полиархия** и **анархия**, изразяващи възможностите да се решават проблемите на обществото с оглед определени интереси: От една личност (род или класа), като израз на няколко слоя сред имащите, както е при съвременната парламентарна демокрация, или чрез прякото участие на всички, което е идеалът на генерализираното самоуправление във всички дейности — от културата до международните отношения и откриващия се пред *Homo Sapiens* **безкраен космически марш**.

Самоуправление, което ние наричаме **анархия**.

Два анекса за един баланс вместо епилог

В заключителната пета глава бе направен опит да се намери място на българо-славянската езическа цивилизация сред останалите (ако думата цивилизация подхожда за случая) и се поставят на обсъждане философските проблеми на нейната история.

Ако не друго, струва ми се, можем да считаме за „научно установено“, че движещите сили в политическата история са паразитите и техните апетити.

В приложените анекси е извършена рекапитулация на „приносите“ на българската държава от езическия (?) период, в съкровищницата на традиции, устои, идоли и идеали, с които се откърмва до ден-днешен всеки властник, който бозае от „Майка България“.

На това място трябва да се нарисува карикатурата на катурнатата майка България и налегналите я с настървение (или умиление) политически свини.

Балансът, или инвентарът, се намира в двата анекса „А“ и „Б“ и придружаващите ги две таблици.

Анекс „А“

Рекапитулация на положението в дворцовите сфери

Конспективно и нагледно, то е изложено в таблото с портрети. Идеята за него е инспирирана от стенопис в „Парижката Света Богородица“. В една ниша върху стената на храма са изписани в медальони всички земни наместници на Христа. Католическата църква започва техния ред с папа Петър I. Този, комуто според евангелския текст Исус казал: „Ти си камъкът, върху който ще бъде построена моята църква!“ и който в кобната нощ на предателството се отрекъл три пъти от божия син, преди петлите да пропеят.

Нашата галерия от типове започва с Авитохол — първият от „Именника на българските царе“, който живял по-дълго от орлите: 300 лунни или 291 слънчеви години, по изчисленията на В. Златарски в „Притурка № 1“ на том първи от неговата История на Българската държава. Той е в цял ръст, защото чл. кор. Бурмов ни съобщава „научно“, че митическият родоначалник на рода Дуло е самият Атила — вождът на хуните. Това откритие превръща Атила — Авитохол в съвременник на Христа. Последното твърдение се доказва лесно, като се знае, че годината на Кубратовата смърт е 642, и се извършат следните елементарни сметки (събираемите са от същия източник): 291 (Авитохол) + 146 (Ирник) + 2 (Гостун) + 58 (Курт)

= 497 год.

Следователно: $642 - 497 = 145$ год. сл. Р. Хр.

Последната разлика трябва да се намали с годините на възмъжаване на Авитохол (Срокът от 100–150 г. е напълно резонна корекция при онова ми ти библиейско дълголетие). Така намираме, че „Бич Божи“ и „Син Божи“ били връстници.

Казват, че истинският Атила властвувал само 8 години: от 445 г., когато очистил брат си (с когото по завещанието трябвало да ръководят колективно хунските орди) до 453 г., когато на 15 март стражите му го намерили облян в кръв в леглото си. Медицинската комисия се произнесла незабавно: Естествена смърт, предизвикана от апоплектичен удар и задушаване от изобилната кръв, рухнала от носа и гърлото.

Тези факти противоречат на бурмовите „тезиси“, но толкова по-зле за фактите! И после, какво са 3–4 века за историята?

В първия ред на таблото с портретите читателят се среща с митическата тройка: Ирник, Гостун и Кубрат, след което са наредени другите български началници Аспарух, Тервел и т.н. Езическата галерия завършва с Борис-Михаил, канонизиран от светата византийска църква за светец, задето извадил очите на син си Владимир и извършил през дългия си земен живот безброй подобни подвизи.

В Анекс „А“ ние възстановихме историческите права на всички помазаници на Тангра, включая еднокдневките от смутните епохи, които нашите просветители обикновено отминават с презрително мълчание в букварите, с чиято помощ министерството на „народното“ просвещение създава истински патриотчета.

От систематизираните за пръв път в родната ни наука смъртоносни данни, читателят може да възстанови действителното положение в дворцовите сфери за 183 години (от 681 до 864 год.):

От общо цифром и словом 21 хана, 10 завършили летално, от противоестествена смърт, 6 изчезнали безследно; двама емигрирали във Византия и един завършил живота си в манастир.

Следователно:

$21 - 19 = 2$, т.е. от 21 ювиги хана, двама само склопили очите си в леглото.

Ако сравним тези резултати с данните за византийски или китайски императори, с папи или халифи, ще констатираме, че сме на път да открием една общовалидна закономерност за нетрайността на земната слава.

Избиванията в Плиска се извършвали по всеобщи правила, изработени в течение на хилядолетия от китайската, римска и византийска управленческа наука. Без оглед на бащинство, майчинство, братство или приятелство. Но това не попречило в моралния кодекс на деспотизма да бъде записано със златни букви:

Човек за човека е брат!!!

Илюстрирана рекапитулация на полит. ръководство на ханството през езическата „ера“ от 681 до 864 година

(Второ преработено, допълнено и подобро издание на „Именника на българските царе“ от колектив и автора)

ИРНИК от 3 март 437 г. до 5 септември 582 г. (по изчисления на проф. Васил Златарски т. първи стр. 483)

ГОСТУН от 05.09.582 г. до 08.02.584 г. (пак според Златарски)

КУРТ от 08.02.584 г. до 27.04.642 г. (пак според Златарски)

АСПАРУХ (681 г. — 701 г.) убит от „измаилтяните“

ТЕРВЕЛ (701 г. — 718 г.) исчезнал безследно

ТЕКУЧ I (718 г. — 724 г.) не оставил никаква вест

СЕВАР (724 г. — 739 г.) край на династията ДУЛО, убит или изчезнал безследно

КОРМИСОШ (739 г. — 756 г.) след несполучлива война, починал скоропостижно!

ВИНЕХ (756 г. — 761 г.) маслото му светила Угаиновата партия

ТЕЛЕЦ (761 г. — 764 г.) убит от боилите заради злия си нрав

САБИН (764 г. — 766 г.) избягал във Византия, оставяйки за наследник...

...ОМАР (40 дни в 766 г.) изчезнал съвършено безследно с Вокиловци

ТОКТУ I (766 г. — 777 г.) заклан при опит за бягство в Делиормана

Това е счупеният череп на ПАГАН (767 г. — 768 г.), пречукан и ограбен

ТЕЛЕРИГ (768 г. — 777 г.) емигрирал във Византия и се оженил добре

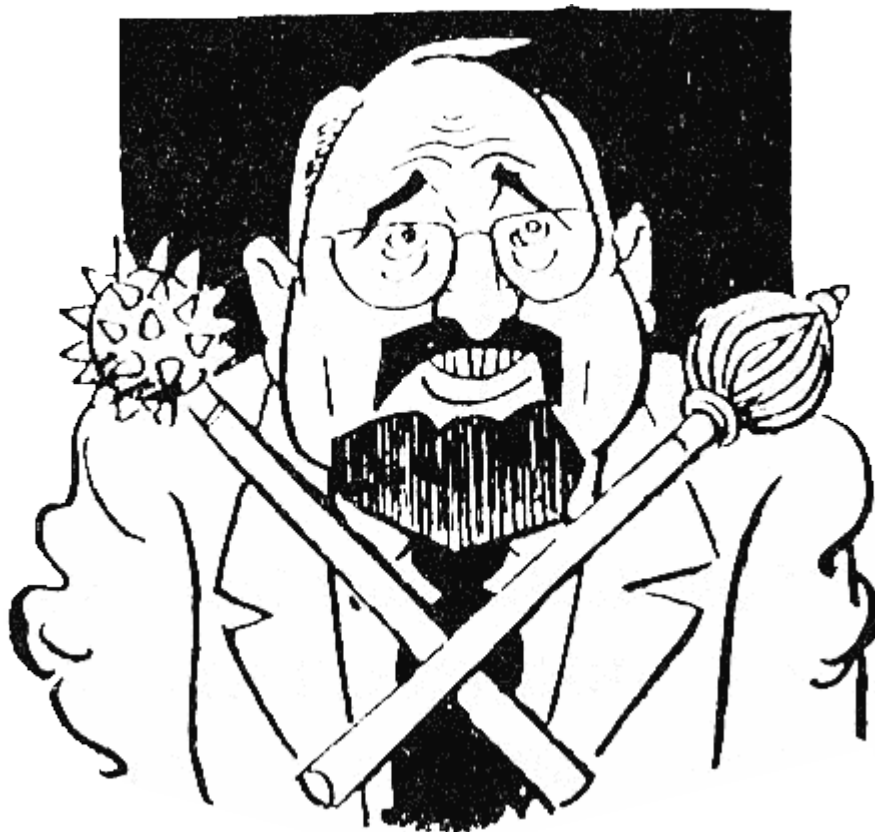
КАРДАМ (7?? г. — 7/8?? г.) предвид старостта, може би умрял естествено?

КРУМ (803 г. — 814 г.), заклан „невидимо“

ЦОГ I (814 г. — 814 г.), заклан видимо

ДОКУМ I (814 г. — 815 г.), ослепен и одушен от верните си съратници

ДИЦЕНГ I (815 г. — 815 г.), убит след няколкодневно/седмично ханстване

ОМОРТАГ (815 г. — 831 г.), „изчезнал измежду хората...”

МАЛАМИР (831 г. — 836 г.), „посечен от сърпа на божие правосъдие...”

ПРЕСИЯН (836 г. — 852 г.), изчезнал безследно

БОРИС I (852 г. — 889 г.), отишъл в манастир като КУДЕЯР от „жили 12...“

Анекс „Б“

Сравнителна таблица за ханските дела и иноземните господари

В следващата таблица читателят ще намери една систематизация на канските дела и властвувалите над Византия, поднебесната империя, Арабския халифат, на Запад и Папството техни съвременници.

За броя на вътрешнополитическите обрати и преврати може да се съди от данните на предишната таблица. В това отношение ханството явно изоставало от латиноамериканските републики.

От таблицата в Анекс „Б“ и подобните ней в останалите пет тома читателят може самостоятелно да изчисли продължителността на владичеството над Македония, което реализирала за 1300 години, всяка една от балканските държави: България, Византия (Гърция), Сърбия и Турция. По този начин освен принос в „чистата наука“, ще се създаде и един солиден (и научен) критерий за правилното решение на националния въпрос в тази част на Балканския п-ов. (Както знаем, „естествените“ и „исторически“ права върху кожата на македонското, пък и на кое и да е друго население, произтичат от подобни сметки).

В подкрепа на законните аспирации на балканските властници могат да се направят изследвания и за „етнически“ състав на жителите на Македония или кой и да е друг граничен район.

Богатите възможности, които открива пред науката табличното, кондензирано и паралелно изложение на историята тук ще демонстрираме с един последен пример.

От 14 520 войни, водени за 6000 години в целия свят (от сътворението му), на ханството, за непълни два века (183 г.) се падат 33 (тридесет и три). За същия период за целия свят получаваме средноаритметично:

$$15000:30 = 500 \text{ войни} .$$

(Делителят е 30, защото два века представляват 1/30 от шест хиляди години политическа история на света. Сметките са правени със закръгляния, които не влияят съществено върху нашите изводи).

Тогава, 33 от 500 е = на 1/15 (или около 7%).

Ако се вземе под внимание, че за половината от горния период нямаме никакви сведения, ще се окаже, че само на ханството се падат 2 x 7%, или около 1/7 от всички войни, водени в света за два века! По-нататък ползуването на демографските криви за световното население и простото тройно правило могат да дадат отговор на въпроса: По колко трупа се падат на глава от населението през въпросния героичен период.¹

Както виждаме, не можем да се оплачем от ненаситена военна и политическа „събитийност“. В замяна на това пък, откъм културни прояви, епохата е празна като библейска яловица.

Хронология на историческите събития в езическа България
БЪЛГАРСКИ ХАНОВЕ Нац. освободителни войни и вероломни ромейски нападения
Вътрешно-политически събития и преврати с благотворителни цели
Грабежи, строителство и други икономически мероприятия на ханската власт в Плиска
Законои, данъци и други правни и административни актове в ханството
Културни и религиозни събития
АСПАРУХ (681–701) Първите 4 десетилетия от неговото ханстване не са обект на този том, за последните две разполагаме с богати източници: Арменската география на Филон Ширакаци; Нейните византийски интерпретации; „Акта Санкти Деметрий“; „Именника...“; „Виденията на пророк ИСАЙ“ и съвременни тълкуватели на тези „документи“: В. Златарски, Ив. Дуйчев, В. Мутафчиева, Фани Попова Мутафова, Петър Карапетров и др. членове на БАН, патриоти и патриотки (безкористни).
В 680 г. първата победоносна война срещу изоставената армада на отишлия на кални бани в Месемврия К. ПОГОНАТ. Серия от

¹ С подобни методи някои съветски статистики обясниха липсата на десетки милиони в страната на строящия се комунизъм към последните години на Хрущовото царстване. (Изчисленията бяха проведени през 1962 година в Москва.)

нови войни за юридическо признаване на ханството от императора и поставяне на началото на Б.Е. на 9.9.681 година. Испор, по единен план с Кубера, води война за солунската митница. Керамсийска България изчезва безследно. Испор загива край Днепър във война с измаилтяните и оставя гробница със съкровища, за да бъде открита от проф. Ваклинов и съветските другари за радост на читателите на „РОДОЛЮБИЕ“. Аспаруховите дипломати сключват договор за взаимопомощ и отбрана с мизийските славяни. Ордата поема ръководната роля в ханството. Исперих си поръчва скипър при византиеца Петрос и „федерира“ 7-те племена под скиптъра. Изкопаване на ров около шатрите в „Ънгъла“ и строеж на диги около о-в БЕЛЕНЕ... Испор „изсидва зид от Доунава до Море“ и основава столицата ПЛЮСКА. (пророк Исай) Изкопаване на Новаковата бразда от Турну Северин до Браила. Освещаването на Даул Таш и други национални обекти. Заселване на земята Карвунска с 1/3 от кумани, наречени българи и прокаране на закон чрез Народното събрание за семейните надбавки на многодетните карвунци. (пак Исай) Няма, ако не се броят човешките жертвоприношения, които Тангра искал, за да даде благословията си за освободителното дело на Испора. ТЕРВЕЛ (701–718) 704 г. Безкръвна победа край стените на Цариград чрез военни маневри. Получаване на договорените в съседната колона кожи, титла и хламида Юстинияна Безноси сключва договор с началника на българите и му обещава дъщеря, кесарска титла, червени кожи, злато, сребро, срещу няколко хиляди наемници. Освен кесарската титла, архонтът Тервел получава областта Загория и „особено разбогатява“ Тервел въвежда заплащане с лявата и дясна ръка. Платежни ведомости от епохата не са намерени. Други няма, освен вписка № 1 върху Мадарския барелеф за архонта Тервел и чичовците му от Солунско 716 г. Опленичаване на Тракия и преговори с Теодоси!!! Нов, търговски договор с клаузи за връщане на политическите беглеци. Завличане на безброен добитък. Въвеждане на държавен монопол върху вътрешната търговия. Няма! 717 г. Някъде около тази година Тервел изчезва. Нов договор с экс-императора Анастасий Втори, за 30 кантара злато, но Лъв Трети разкрива конспирацията и праща ултиматум до Плиска. Пак се свличат кожи, но този път арабски и български, в полза на Византия. В добавка, след провала, Тервел изпраща в Константинопол главите на съюзниците-заговорници. Явно се работи на празни обороти и чиста загуба. Кое то навярно и ускорява изчезването на забогателия хан. както по-горе ТЕКУЧ 1-ви (718–724) Никой нищо не знае **освен** Златарски и авторите на „Именникът на...“ СЕВАР (724–739) неизвестни Край на династията ДУЛОВ. Сичко е изсмукано от пръстите. КОРМЕСИЙ (739–756) 755 г. Бил за вечна дружба с империята, която завършила с малка война и победа на Византия край Дългата стена и Маркели. „Изменил рода Дулов, но запазил реда и тишината в страната.“ Мирът бил възстановен и заложенници изпратени в Константинопол. както по-горе както по-горе ВИНЕХ (756–761) Отсъствува от Именника, а другите „източници“ не уточняват дали бил заклан или скалпиран. Подписал капитулацията след горната война и в 761 г. взел своя реванш — в една нова война ромеите „били позорно разгромени“. Но спечелилият военно Винех, загубил политически: Той бил заклан заедно с др. началници и на власт дошла нова династия — Угаиновата. Изсмукването от пръстите продължава, макар че в някакви „източници“ няма дори и помен за тези именити държавни мъже... ТЕЛЕЦ (761–764) Нахлува с освободителни намерения в империята, но играта завършва за него „КАПО“. Боилите виждат сметката на Телеца, сменят „династията“, за да качат на престола отново Вокиловата партия. Византийците ни вземат златните легени, които си купил Телец от спестените командировъчни в Сицилия. Подплашените от освободителите 208 хиляди славяни се спасяват от българско поданство чак в Мала Азия. Както обикновено няма!!!! САБИН (764–766) Иска мир, но Константин Пети — Лайнаров тръгва на поход с 2600 кораба. Само бурята спасява ханството от олаиняване. Партийните му другари му подават оставката. Той спасява кожата си с бягство във Византия, оставяйки завещание. ????????? ОМАР I (766–40 дни) Няма Уволнен и изчезнал безследно. С което се поставя окончателен край на „династия“ Вокиловци... ТОКТУ (766–767) Неизвестно е дали принадлежал на

партията на ястребите или гълъбите? Нов преврат, заколване на Токту в Делиормана и нова смяна на „династията“. отново никой нищо не знае. ПАГАН (767–768) Новият хан е борец за мир — започва веднага преговори с Византия, на които присъствуват емигранти. След „позора“ Паган получава и войната, в която изгарят палатите му, а ханството е коварно ограбено... За клаузите на „договора“ може да се съди по събитията: византийските жандарми арестуват на българска територия княз Славун и Кристиян. Самият хан бива пречукан и ограбен от верните си съратници в този труден за отечеството ни момент. **Неизвестни** Няма други културни събития, ако не смятаме ползуването на разбойника Кристиян, като опитна мишка от византийските колеги на д-р Менгеле. **ТЕЛЕРИГ** (768–777) Константин Пети преговаря с пиратите в Егейско море, които приковавали Византия на Юг. На север цари мир, от който се възползувал Телериг. В 774 г. той влиза в Македония, тогава Верзития. Теофан казва, че целта му била да налови роби измежду тамошните славяни, а херодотите от БАН — за да освободи и обедини македонските славяни. Сведения няма никакви, но само до култура ще да му е било на Телериг, ако съдим по последвалите събития. Все пак нашият хан се фамилиазирал с византийската култура посредством женитбата си след бягството в Цариград, с една братовчедка на Лъв Четвърти. 775 г. С „малка война“ (с 80 000 солдати) Константин Пети Лайнара възстановява статуквото. Телериг изколва шпионите на изкуфелия император в Плиска, но две години по-късно търси политическо убежище в Константинопол при наследника **Лъв Нищичко**. **КАРДАМ** (777–803) За 14 години, до 791 г. няма ни дума в източниците. След което, една или няколко победоносни войни срещу Византия, я заставили да плаща данъци. Тук вече никой няма дори идея, колко династии се изредили на престола за един век в Плиска. Ако се вярва на бележката в съседната колона, ханството ще да е претърпяло пълен фалит — и в базата, и в надстройката. Според хрониката на **Кастамонийския манастир** влахо-рихини и сагудати завладели България и Македония по „това време“ (на иконоборците). Няма и няма откъде да има. 796 г. Става размяна на заплахи... и фашкии, но разума надделява и до война не се стига. **КРУМ** (803–814) 805 г. Война с аварите, първи контакти със „Запада“ и присъединяване на източната част на Аварския хаганат към ханство България. Обединение на земите до р. Тиса и прокарване на границата по Карпатите до Днепър. Освобождение на дакийските славяни, тимочани, браничевци, абодрити, на сръбските и хърватски славяни, и обединението им с мизийските. Разсъблича аварските трупове и създава национална униформа и морално-политическо единство между мародерите от двата етноса. По неизвестни причини в ханството се появяват едновременно и внезапно просяци, крадци и клеветници; Алкохолици и Ичиргу боили. Няма 808 г. Поход на **Никифор Първи Геник**, който си търси секирата. Контрапоход на Крум и обир на хазната (11 000 фунта злато), с което се слага началото на серията победоносни и прогресивни войни на живот и смърт, насочени на Юг, към Солун и Цариград. **Вакантни**, и в очакване часа на своята свобода — остават македонските и тракийските, за която справедлива кауза Крум започва системна и всестранна военна подготовка. Конфискации на имоти, обезземляване на непокорните и закрепостяване на „просящите“ в новосъздадените аграрно-промишлени комплекси, изкореняване на лозята и строителство на палати. Въпреки това, изключая **Сердика**, икономическият баланс на ханството си остава негативен поради грабителската политика на **Никифор I. Крум** издава закони срещу тези врагове на отечеството, заздравява трудовата и изобщо дисциплина сред социално-диференцираните поданици и открива предсрочно ерата на безпросветния деспотизъм. С оглед неговото укрепване Крум разделя административно страната на окръзи. Няма. 809 г. Крум завладява и ограбва **Сердика**, днешна **София**, и изколва 6000-ния гарнизон. По **Великден** **Никифор** ограбва и опожарява **Плиска**. „**Бонапартистка**“ вътрешна политика за елиминиране на непокорното боилство и централизиране на властта. Новият петгодишен план предвижда мощно удвояване на тежката индустрия и производството на оръжия, за защита на мирния труд на поданиците. Македонската и тракийската теми били „разредени“ чрез „административни мерки“, за да се подготвят за заселване с братско население и присъединяване към „**Майката**

Родина“ и няма, освен 811 г. Нова война на Никифор срещу ханството и повторно влизане в Плиска. Огън, плен, сеч и грабежи с печати. Контраатака на Крум и гибел на Геник Първи, който загубва черепа си. На два пъти Крум бяга от Плиска, губейки пространство, за да спечели време по Сталин-Кутузовата „стратегия“. Отпразнуване победата над Никифоровата кратуна. Внасят се византийски техники и арабски специалисти по използването на оръжията за мирни цели. За тези реализации, освен свличане кожите на компатриотите, се оплячкосва Тракийската тема, а населението ? се депортира зад Дунава. 812 г. Справедлива война срещу Михаил Рангаве и освобождение на Месемврия, абсолютно необходима за предразположените към подагра, хранени хора на страшния хан. Продължение на войната, в която пада Люле-Бургаз и нови 50 хил. ромеи поемат пътя на север, където още в езическо време българските владетели интернирвали враговете на народа. 813 г. Безуспешен опит на Рангаве за реванш, който завършва с отиване в манастир, заедно с фамилията. Към Плиска биват откарани мраморни колони, стада добитък и покъщнина (явно Крум е бил страшен къщовник), и бронзовите мечка и дракон от императорският хиподром. Пренасяне в жертва на Тангра, на говеда и хора. Измиване на миризливите крака в Босфора и поръсване на войнството под стените на вечния град. 813 г. 17 юни Справедливата война продължава срещу Лъв Пети Анадолски (и арменски). Крум завладява Одрин и откъква нови хиляди роби. Коварни преговори за мир и разбирателство с Византия, които едва не завършва с коварната кончина на хана. 814 г. Подготовка за „последния и решителен бой“ (общо по Крумово време се водят 8 войни), но... В разгара на подготовката за освобождение на Цариград, невидим и неосветен в българската история дворец преврат прерязва гърлото на страшния хан в лето 11-то от възшествието му. Даване отпор на дребнобуржоазните ревизионисти и преутвърждаване приоритета на производството от гр. А, нужно за усвояването на Цариградския хинтерланд. Благодарение мъдрата стопанска политика в края на петилетката великата армада е поставена на стража на мирните завоевания. В 814 година Крум въвежда извънредно положение под лозунга: — Всичко за фронта! Всичко за победата!

Написване на неиздадения приживе: КАТЕХИЗИС НА ВЛАСТНИКА. ДОКУМ 1-ви (814/814) Не му било до тях... защото властвувал няколко седмици или дни, но във всеки случай много по-късо от Черненко. ???????? ДИЦЕНГ 1-ви (814/81?) След няколкомесечно царуване, ослепял и бил удушен. ???????? ЦОГ 1-ви (817/815) Изчезнал, без да остави ни вест, ни кост... ???????? ОМОРТАГ (815–831) 815 г. Византийският император Лъв Пети нахлул вероломно и нанесъл коварен удар при Баба Ески, на който Омортаг отговорил с мирни инициативи, които довели до 30-годишния мир. Сюлейманкьойски мирен договор за границите, включване на блатото в пределите на ханството и размяна на пленници и говеда, срещу беглеци-славяни във Византия. Строителство на аул на река Камчия, друг аул на р. Дунав и по средата — могила. Ново административно разделяне на страната на окръзи, съобразно нарасналите роднински нужди, и въвеждане на нови чинове и титли. Надгробни каменни плочи. Чаталарски, търновски и пр. гробарски надписи. В тях — начало на българската философска мисъл. 8?? г. 821–823 г. Война с маджарите. В изпълнение на международния си дълг, заедно с Михаил Пелтека, Омортаг ликвидира въстанието на Тома Славянина. Затвърдяване на морално-политическото единство на службашката аристокрация. 827 г. Война за обединението на славяните в Панония. В 831 г. в разцвета на силите си се поминал внезапно. МАЛАМИР (831–836) 30-годишният мирен договор не бил още изтекъл. Посичане на братята Енравота и Винаца, след което бог посякъл и него със сърпа си. Неизвестни Кавханът играел централна роля на юридически основания. Останали са някоя и друга плоча в прослава на хана и кавхана. ПРЕСИЯН (836–852) 839–842 г. Мирна победа в Македония и присъединяване на 30 хиляди перси-вардариоти към българското племе. Война със сърбите и поражение на „българското оръжие“. Въстание в Добруджа на интернираните там по Крумово време ромеи. Няма, защото се решавали далеч по-важните проблеми на националното строителство. 845 г. Малка, но коварна война на Византия за Беломорието, която завършва с ПАТ. БОРИС I (852–889) Това е рекапитулация само за дохристиянския му период от 852 до 864 г., през който период той сколасал да води 5 (пет)

войни, последната, от които го направила зорлем покръстител и **светия** .Бурна и плодотворна международна дейност: Съюзи и контрасъюзи с Ростислав Моравски, Карл Плешиви, Людовик Благодетели, Михаил Пияницата. Неуспешен флирт с папа Николай Първи. Малка война в 855–856 г., в която коварните ромеи „ни“ отнемат изконните български градове Филипопол, Месемврия и Анхиало. Войни с хървати и сърби, които завършват за хан Борис с двойно „капо“. И последна за езическата фаза война с Византия в 864 година, която приключва с посочените в останалите колони актове, явления и процеси. Внос на жито и попове от Византия, с които тя искала да ни избави от сполетелите ханството природни и исторически бедствия. Построяване на основите на славяно-българската църковно-болярска общност. Тази ранна какавида на днешната българска „социалистическа“ **нация** .Административен акт за смяна на вярата на целокупното българско племе — В полунощ на Кръстовден през годината „куче“. **Няма** , но количествените натрупвания на липса на култура ще доведат скоро до нов качествен скок на пристигналите от Византия попове и... просветители во главе с огнения Патриарх **Фотий** и фелдкурата **Ото Кац** .

Тук приключва езическият период в българската политическа история, първият период на „обществено-политическата“ дейност на хан Борис и с нея нашият Първи том.

Бележити исторически личности в остатъка на света през същия период (681–864 година)

Византийски императори

- Константин Четвърти (668–685)
- Юстиниан Втори (685–695)
- Леонтий (695–698)
- Тиберий Втори (698–705)
- Юстиниан Втори (Безноси) (705–711)
- Филипикус Вардан (711–713)
- Анастасий Втори (713–715)
- Теодосий Трети (715–717)
- Лъв Трети Исавър Сириец (717–741)
- Константин Пети Копроним (741–775)
- Лъв Четвърти Хазарски (775–780)
- Константин Шести (780–797)
- Ирена (797–802)
- Никифор Първи Геник (802–811)
- Ставракий (6 мес. 811)
- Михаил Първи Рангаве (811–813)
- Лъв Пети Арменец (813–820)
- Михаил Втори Пелтека (820–829)
- Теофил (829–842)
- Михаил Трети Пияницата (842–867)

Римски папи

- Свети Агатон (678–682)
- Свети Лъв Втори (682–683)
- Света Беноа Втори (684–685)
- Йоан Пети (685–686)
- Конон (686–687)
- Свети Сергии Първи (687–701)
- Йоан Шести (701–705)

- Йоан Седми (705–707)
- Сивиний (708–708)
- Константин (708–715)
- Свети Григори Втори (715–731)
- Свети Григори Трети (731–741)
- Свети Захари (741–752)
- Стефан Втори (752–752)
- Свети Стефан Трети (752–757)
- Свети Павел Първи (757–767)
- Стефан Четвърти (768–771)
- Адриан Първи (771–795)
- Свети Лъв Трети (795–816)
- Стефан Пети (816–817)
- Свети Паскал Първи (817–824)
- Евгени Втори (824–827)
- Валентин (827–827)
- Григори Четвърти (827–843)
- Серги Втори (844–847)
- Свети Лъв Четвърти (847–855)
- Беноа Трети (855–858)
- Свети Николай I Велики (858–867)

Западноевропейски крале

Ленивите крале:

- Шилперик Втори (670–721)
- Тиери Трети (654–690)
- Кловис Трети (681–694)
- Шилдбер (683–711)
- Клотер Четвърти (719)
- Дагобер Трети (699–716)
- Тиер Четвърти (713–737)
- междуцарствие (737–743)
- Шилдерик (743–751)
- Тиери Последни ???

След 100-годишна леноост и бъркотия, в която непрекъснато се месили домоуправителите — майордоми и техните копелета:

- Св. Бега до 694 г.
- Пипин Херстал 714 г.
- Теодоалд до 714 г.
- Шарл Мартел 741 г.

ПИПИНИДИТЕ завършили с Пипин Къси (741–768), след което на сцената излезли **КАРЛОВИНГИТЕ**:

- Карл Велики (768–814)
- Луи Благочестив (814–840)

Имената са френско-немско-италиански, защото до ден-днешен европейските държавни задници си оспорват наследството на дядото КАРЛ и Людовик Благочестиви, поделено между тримата сина на последния:

- Лотар Първи (840–855)
- Людовик Немски (840–876)
- Шарл Плешиви (840–877)

След което, докато у нас настъпила известна стабилизация на трона, над Европа

надвиснали облаците на безцеремонни борби за властта и кръгооборотът се ускорил!

Арабски халифи

- Мохавиа Първи (661–680)
- Язид Първи (680–683)
- Мохалия Втори (683–684)
- Мерван Първи (684–685)
- Абдал Малик (685–705)
- Валид Първи (705–715)
- Сюлейман (715–717)
- Омар Втори (717–720)
- Язид Втори (720–724)
- Хишам (724–743)
- Валид Втори (743–744)
- Язид Трети (744/744)
- Мерван Втори (744–750)
- Ибрахим (750/750)
- Ас-Сафах (750–754)
- Ал-Мансур (754–775)
- Ал-Махди (775–785)
- Ал-Хади (785–786)
- Харун-Ал-Рашид (786–809)
- Ал-Амин (809–813)
- Ал-Мамун (813–833)
- Ал-Мутасим (833–842)
- Ал-Ватък (842–847)
- Ал-Мутавахил (847–861)
- Ал-Мунтазир (861–862)
- Ал-Мутаз (862–866)

Китайски императори

- Гао Цунг (650–683)
- Ву Цетянг (683–705)
- Чунг Чунг (705–710)
- Рю Цунг (710–712)
- Хуан Цунг (712–756)
- Су Цунг (756–762)
- Тай Цунг (762–779)
- Де Цунг (780–805)
- Шун Цунг (805/805)
- Хян Цунг (805–820)
- Му Цунг (820–824)
- Чинг Цунг (824–826)
- Вен Цунг (826–840)
- Ву Цунг (840–846)
- Хуан Чунг (846–859)
- Ю Цунг (859–873)

Всички изброени китайски императори, управлявали през езическата част на българската ера, принадлежат на една и съща династия ТАНГ (618–907).

Други властници и събития

АЗИЯ:

- 676 — Обединение на Корея
- 745 — Монголска империя на уйгурите
- 760–770 — Арабите създават десетичната система от индуски произход
- 794 — Киото става столица на Япония
- 802 — Основаване на кралство АНГКОР — Камбоджа
- 842 — Разпадане на Тибетската империя
- 853 — Първата печатна книга в света в Китай

ЕВРОПА:

- 793 — Викингите започват своите нахлувания
- 862 — Викингът РЮРИК основава НОВГОРОД

ЮЖНА АМЕРИКА:

- 650–750 — Апогей на цивилизацията на МАИТЕ

АФРИКА:

- 700 — Империя в ГАНА
- 800–850 — Първи колонисти в Нова Зеландия и Великденските о-ви

Още няколко думи за книгата

Считам ги за необходими по няколко причини:

Най-напред, за да благодаря на тези, които след като я прочетоха в чернова, с критичните си бележки, мнения, съвети — сторени устно или писмено — спомогнаха за това, книгата да стане по-достъпна и смислена. Въпреки това сигурно много неща ще останат неразбрани — от чужди и свои. Формата (?) и маниерът на изложение също създават проблеми на читателя. Сред тях основният: За кого е писана тази книга и защо? В последните редове на този послеслов се опитвам да отговоря.

Същевременно благодаря и на тези, които въпреки различията ни в оценката на миналото и настоящето проявиха толерантност.

Ръкописът на книгата, или отделни нейни глави, бяха прочетени от двадесетина души. Хора от България и вън от нея. Партийни и антипартийни. Специалисти и простосмъртни. Приятели, и не толкова. Мненията са разнообразни, но равнодушни няма. Едни смятат, че авторът е идиот, други намират в книгата нещо от сатирата на Джонатан Свифт. Отминавам хвалбите, и се спирам на същественото.

Един приятел пише от България:

Ти зае позицията на пълно отрицание, но ти не замествах *празното* с нищо. Получава се така, че ти изхвърляш празното и го замествах с празно, което не звучи много убедително и в твоя полза...

Като подминем „ползата“, явно този не е разбрал, че аз пиша, за да запълня „празното“ в **бъдещето**. Празното в миналото може да бъде запълнено само с призраци!

Една византоложка в емиграция, от тези, които „не изгарят мостовете с отечествената наука“ и редакцията на сп. „Родолюбие“, след като прочела няколко реда от „Катехизиса на Крум“ казала, че авторът е идиот, луд, дилетант, бездарник, с неграмотен стил (?) и т.н.

Коментирайки реакцията (?), този пред когото дамата се изпразнила, пише:

Струва ми се, че ти уцелваш националните българи в някакъв нерв. Написаното действа като червено сукно на патриотичния бик. Дерзай, тореадор,

победата е сигурна!

Един отговорен партийен „другар“ казваше, че за такава работа се пада най-високата „награда“, предвидена в Наказателния кодекс, а друг негов събрат, изкривил отдавна партийната линия, но останал верен на духа на марксизма, писа: „Добре си ги подредил днешните.“

В писмото си млад човек пише: „Стрелите, насочени срещу тоталитаризма, ще улучат всеки авторитет и патриотизъм, който е някаква странна болест, способна да изгаси ума и у сравнително интелигентни хора.“

Специалистите избягват спора по същественото и се улавят за „научните“ детайли. Ето възраженията на един, който е на университетска ясла (ще го нарека Климент Охридски) и моите отговори:

Климент Охридски : Как може да се говори за многонационална империя в седми век (Византия), когато, както знаем, нациите се появяват и т.н. (Справка: „Марксизма и националния въпрос“ — Йосиф Джугашвили, алиас Сталин).

Отговор : Подобни бележки ме накараха да наслагам кавички и там, където не се иска много ум и ерудиция, за да се разбере прозрачната ирония за „законната наследница“ на Византия — Москва. Улавящите се за кавичките „специалисти“ ще получат моя отговор в приготвената за печат брошура по „националния въпрос“.

Кл. Ох. : Как може да не се знае, че има *тюркски* народи, различни от *турските* ?

Отг. : В моята бележка няма нищо друго, освен че само в българската историческа литература, и в Тюркменската Съветска Социалистическа Република се ползват от тази двойна терминология: турски и тюркски. Нещо, което го няма в ничий език, още по-малко в турския, който на турски звучи „тюрк“, като Кемал Ататюрк, да речем.

Кл. Ох. : Златарски бил вече остарял и Бешевлиев бил направил нови разкрития по делото Аспарух в 1938 година.

Отг. : Ами че аз бе, аланкоулу, ползвам най-новите ви „открития“ в том Втори на ЖИБИ — 1982 г., проф. Ваклинов — 1983 г. и капана за страдащи от носталгия фашистувачи плъхове, „Родолюбие“ от 1984 година.

Кл. Ох. : „Именникът...“ бил автентичен, защото в 16 век, откогато е намереният в руските манастири най-ранен превод, в Русия нямало причини да се съчиняват патриотични фалшификации. Руският империализъм не бил още проявил апетитите си към Заддунавската Губерния и проливите.

Отг. : „Специалистите“, на които зобта е по-скъпа от истината, предпочитат да забравят, че Светослав преминал голямата река още в 10-и век, за да види сметката на българското царство (във взаимодействие с предвождания от Йоан Цимисхий византийски войски), без да се спираме на „законните претенции на Иван Четвърти Грозни към Римско-Византийското наследство“, поради сватбата на дядо му с княгиня София Палеолог.

Кл. Ох. : Бил нужен „материалистически“ подход към държавността, която, заедно с други подобни исторически израстъци, била необходима, ако невинаги, поне за дадена епоха.

Отг. : Маймуноподобният период също е бил „необходим“, но поне на думи, никой от теоретиките на властта, дори „преходната“, не се старае да докаже „научно“ необходимостта от маймунството, (Изключение прави в своята „Книга за Българския народ“ Стоян Михайловски, където казва, че „с питекантропуси създал би народност образцова“).

Прочее, време е, да спра полемиката си със специалистите, които се чувствуват позасегнати, дори от тези, които им плащат. Легендата разказва, че когато Кирил излезнал от един диспут с римските богослови и каноници, и го попитали защо е изпотен? Той отговорил: „Спорих с глупаци“.

Аз нямам намерение да се изпотявам...

За отбелязване е, че защитниците на нашето „национално величие“ — марксисти или не, често си служат с диалектиката, за да докажат, че грабежът, ангариата, безправиято, униженията, мъченията и издевателствата през феодализма били естествени и необходими.

Подкованите в марксистическите налбантници, „национални българи“, оскърбени от моите аналогии, казват, че феодализма и „социализма“ не трябва да се поставят на една дъска. Първият е явление естествено и закономерно, докато вторият е изкуствен, противоестествен резултат на случайност, порочен, перверзен придатък на историята (на това място ракията бе вече съвсем разпалила патриотическия жар у моите събеседници), който води до връщане назад. (Към феодализма ли? Г. К.)

Към мене апелираха да бъда обективен в оценката на християнството и Кирило-Методиевото дело. Да пощадя царствените герои на българската история, които са опорни точки за народното съзнание. И да помня, че патриотизмът, който е единственото възможно знаме на освободителната борба, се създава от земята, традициите, песните, историята! (Школската или моята? Г. К.) Последният им аргумент беше „Как можеш да пишеш така, след като дори комунистите приеха патриотизма?“

За тези новодошли на Запад патриоти, обявени за „родоотстъпници“ и „изменници“ по нормите на действащото в НРБ наказателно право още не е станало ясно, че „Родината“ и „благата (?)“ са на тези, които има властта. И те завършват своя апел така:

Даже и да има неща скверни, те трябва да се скрият, за да не се пречи на възпитанието на поколенията!

Това, което аз правя, е отсичане на клона, върху който „седим“ изтръгване на корените на младите генерации в миналото. В последното трябва да има нещо вярно, защото и една не чак до там млада българска патриотка, преди легионерка, а днес възторжена ОФ-деятелка, след прочитане на първата глава казваше също, че се чувствувала изтръгната от корен и захвърлена в нищото...

Има и други мнения и пожелания.

Един мисли, че за първи път е казана цялата истина, без задръжки и задни сметки, и че един ден книги като тая ще озонират атмосферата в България от лъжите и фалшификациите, с които оглушават и душат народа вече повече от век.

Друг пише:

Между клеветата и критиката, между пасквила и сатирата има много тънка межда, и само една крачка. Ти удивително вървиш по ръба. Онова, което не става за смях, вече е за плач.

Не оклеветена, а гоголизирана история! Води се полемика със скрил се зад щита на фалшива документация, произволни интерпретации, престъпни дела и намерения противник. Аз бих нарекъл твоето ново по рода си навлизане в нашата история, една смела и научна, гоголевска ревизия.

Трети иска:

С две думи, да се каже и обясни *сериозно*, защо е употребен такъв маниер и език на писане, и ми внушава: „Разбиване на пух и прах зловредния и отровен в историята на човечеството патриотизъм — последното оръжие за господство на последните тирани — идейно пропаднали маркс-ленинисти!“

Разбира се, аз бих могъл да кажа, че целта на тази шесттомна история е да бъде шестоглава ядрена ракета, приготвена за изпепеляването на вчерашните, днешни и утрешни властници. Бих могъл да напиша и още по-бомбастични неща. Но ми се срува, че ако книгата сама не накара читателя да разбере целите (?), времето отделено за написването (?), може да се счита за загубено; И никакви пояснения или нравоучения няма да спасят положението.

А езикът и маниерът на написването са такива — „несериозни“, за да не се прозяват от скука читателите и заспят.

За много от недостатъците, които ще бъдат намерени, е виновен недостигът от време.

Малцина знаят при колко неблагоприятна за съсредоточаване и творчество обстановка са писани тези томове. И колко много време и труд са необходими, когато ти липсва талант, за да можеш всичките тези думи, разпъзели се и душещи, като Лаокооновите змии, да подредиш в сатирична поема.

Да се надяваме, че много от дървените елементи в езика и стила, ще бъдат отстранени при едно второ издание в България.

Остава ми да отговоря за кого и за какво е написана тази книга? Е, добре, тя не е нито за политици, нито за академици. От тях не чакам разбиране. Те, подобно „Сатурн“ на Гойя и хиените, се хранят с живите трупове на поданиците си и лешовете в политическата история. Нашето отношение към нейните тъмни герои е определено и едва ли има причини да бъде различно!?!

Главният нишан в тази книга е жаждата за власт и господство, която с нищо не отстъпва пред алчността на скъперника.

За да бъде разрушен нагонът за власт над хората, ние поставяме динамита на сатирата в основите му. Трябва да се разкрие до каква степен всичко в политическата история е **отвратително, жалко, смешно и лишено от смисъл !**

Задачата ни ще се улесни, ако един ден, когато ще се диша свободно, тази история получи равностоен достъп в училищата и университетите, наред с останалите учебни помагала. Ако изобщо в образователната програма трябва да се отделят часове за изучаването на една криминална хроника, с чиито трици патриотите се готвят отново да ловят маймуни.

Разбира се, само с книгата не ще бъде заровен вампирът на властта, който броди над света вече шест хиляди години!

Тодор Живков за нашата национална гордост

Нашият народ е бил 170 години под византийско робство, 500 години под отоманско иго, но е съхранил своята национална самобитност, не се е срамувал от своя род, език и традиции, гордеел се е със своята героична борба против поробители и потисници, против феодали, чорбаджии и капиталисти, за свобода, за по-добър и щастлив живот.

И днес ние трябва да се гордеем с историята на българския народ от основаването на българската държава до ден-днешен. Нима не предизвиква възхищение подвигът на основателя на българската държава хан Аспарух? Заслужава, според мен, да издигнем достоен паметник на хан Аспарух за прослава на неговото дело като създател на българската държава.

Извадка от речта, за която става дума в пролога.

Библиография за историята на България

Извори

ГРЪЦКИ ИЗВОРИ ЗА БЪЛГАРСКАТА ИСТОРИЯ. Т. 1–7. СОФИЯ, 1954–1968 г., с редактори и съставители: Бешевлиев, Дуйчев, Цанкова-Петкова, Тъпкова-Займова, Йончев, Тивчев, Войнов, Лишев и т.н., и т.н. ДУЙЧЕВ, ИВ. Из старата българска книжнина, 2 попр. и доп. изд. С., 1943 г.

ЛАТИНСКИ ИЗВОРИ ЗА БЪЛГАРСКАТА ИСТОРИЯ. Т. 1–3, С., 1958–1965 г. с редактори и съставители: Дуйчев, Войнов, Примов, Велков, Лишев и т.н.

ACTA SANCTI DEMETRII PARI, 1874

IOANNES ZONARAS, Epitome historiarii libri 13–18, Ed. BONN, 1897

MARCELLINUS COMES, Chronicon. Ed. Th. MOMMSEN

NICEPHORUS ARCHIEPISCIPUS CONSTANTINOPOLITANUS, Opuscula historica. Ed.

C de BOOR, Lipsiae, 1880

THEOPHANES CONFESSOR, Chronographia. Ed. C de BOOR, Lipsiae, 1883

NHEOPHANES CONTINUATUS, Chronographia. Ed. BONN, 1838

CONSTANTINUS PIRPHYROCENITUS, De thematibus, De administrando imperio. Ed. Cita del Vaticano, 1952

IOANNES SCYLITZES, Historia 1–2. Ed. BONN, 1839

GEORGIUS MONACHUS, Chronicon. Ed. C de BOOR 1–2, Lipsiae, 1904

SIGEBERTUS, Chronographia. Ed. Bethmann — MGHSS, 6, 1848

NICOLAUS PATRIARCHA CONSTANTINOPOLITANUS, Epistoliae — PGr, 1863, col. 9.

Изд. В. Златарски, Писмата на Цариградския патриарх Николай Мистика до българския цар Симеон.

THEOPHYLACTUS BULGARIAE ARCHIEPISCOPUS, Oratorio in imperatorem dominum Alexium COMMENIUM

PHOTIUS PATRIARCHA, Epistoliae — PGr, 1860, col. 585–989. Посланието на цариградския патриарх Фотий до българския княз Борис Първи

NHEOPHYLACTUS PATRIARCHA, Epistoliae. Изд. Н. М. Петровский — ИОРЯС, 1913.

Изследвания

АВРАМОВ, В. Юбилеен сборник Плиска-Преслав. Ч. 1–3. АНГЕЛОВ, Д. Кирил и Методий и византийската култура и политика. -В: 1100 г. Слав. прием. 863–1963. С., 1963, 51–69.

АНГЕЛОВ, Д. Методм византийской дипломатии в отношениях с Болгарией по данным писем константинопольского патриарха Николая Мистика. — ВИСл, 1, 1963, 60–68.

АНГЕЛОВ, Д. О некоторьх характернмх чертах развития византийского общества на путях феодализма. — ВВр, 37, 1976, 3–7. АНГЕЛОВ, Д. Образуване на българската народност. С., 1971. 416 с. АНГЕЛОВ, Д. Византийски влияния върху средновековна България. ИП, 1947/1948, № 4–5, 401–416; 1948/1949, № 5, 587–601. БУРМОВ, АЛ. Създаване на българската държава. ИП, 1951/1952, № 1, 90–99; същото в кн. му: Избр. произв. 1. С., 1968.

ВАКЛИНОВ, СТ. Старобългарската култура през УП1-X век. — ТВПИ-ВТ., 1, 1964, 19–54. Авт. подписан Ст. Станчев.

ДЕРЖАВИН, Н. С. История Болгарии. Т. 1. Происхождение болгарского народа и образование Первого болгарского государства на Балкан-ском полуострове. Т. 2. Болгария времени Первого и Второго царств (679–1393). М., 1945–1946. 250 с.; 164 с.; на бълг. ез.: История на България. Т. 1–2. С., 1947–1948.

ДРИНОВ, М. С. Избрани съчинения. В 2 т. Т. 1. Трудове по българска и славянска история. Под ред. и с предг. на Ив. Дуйчев. С., 1971. 620 с. За Първа българска държава: Поглед върху произхождението на Българския народ и началото на българската история; Заселение Балканского полуострова славянами; Началото на Самуиловата държава; Южньш славяне и Византия в X веке.

ДУЙЧЕВ, ИВ. „Именникът на първобългарските ханове“ и българската държавна традиция. — В, 1973, № 2, 5–11.

ДУЙЧЕВ, ИВ. Имя Аспарух в новооткръгшх надписях Грузии. -АО, 21, 1953, 353–356.

ЗЛАТАРСКИ, В. История на българската държава през средните векове. Т. 1. Първо българско царство. Ч. 1. Епоха на хунобългарското надмощие. Ч. 2. От славянизацията на държавата до падането на Първото царство (852–1018). С., 1970–1971. 640 с.; 880 с.

ИРЕЧЕК, К. История на българите. Под ред. на В. Н. Златарски. С., 1929, XVI, 462 с.

НИКОВ, П. Хан Омортаг и кавхан Исбул. — БИБ, 4, 1931/1932, № 1, 1–55. МУТАФЧИЕВ, П. История на българския народ. Т. 1. Първо българско царство. 2. изд. С., 1943. XXVIII, 301.

ШИШМАНОВ, ИВ. Критичен преглед на въпроса за произхода на прабългарите от

езиково гледище и етимологиите на името „българин“. -СбНУНК, 16–17, 1 ифф, 1900, 505–753.

Информация за текста

© 1986 Георги Константинов Христов

Сканиране, редакция и форматиране: zearendil, 2010

Издание:

Георги Константинов. Антиистория славянобългарска

Художник: Тодор Цонев, 1991

Свалено от „Моята библиотека“ (<http://chitanka.info/text/18760>)
Последна редакция: 2010-12-31 21:00:00